

Değerli Okurlarımız, Sevgili Partizan dostları;

Kendisine ML-MZD bilimini rehber edinmiş, bunun gereğini yayın alanında tavizsiz yürüten ve her çalışmasında "kitlelerden kitlelere" anlayışıyla hareket etmeye çalışan dergimiz Partizan/Umut Yayıncılık varolan ihtiyacı değerlendirerek yeni çalışmalara başlamış bulunmaktadır. Bu çalışmanın bir ürünü olarak gündeme getirdiğimiz anket çalışmasını sonuçlandırdık ve bazı kararlar aldık. Bu kararları özet olarak belirtmeden önce anket çalışmasının üzerinde kısaca duracağız.

Anket çalışmamıza; 18 bin basıp, 13-14 bin adet satan bir dergi olarak aldığımız yanıt sayısı tatmin edici olmasa da, 7. sayıdaki eleştirimizden sonra yanıtlar bir hayli çoğalmıştır. Gösterilen ilgi sadece sayısal artış olarak değil, olumlu eleştiri ve ilerletici önerileri içermesi bakımından da bizleri mutlu etmiş, yol gösterici olmuştur. Yoğun eleştiri ile dolu olsa da, taşıdığı niyet ve amaç açısından bizim tarafımızdan "dost acı söyler" şeklinde algılanmıştır. "Çalışanın, araştırmanın söz hakkı vardır". Eleştirmek, önermek, katkıda bulunmak perspektifiyle hareket eden okurlarımızın çabalarını yürekten destekliyor, tüm okurlarımızdan bundan sonrası için de aynı duyarlılığı bekliyoruz.

Anket çalışmamızda bazı eksikliklerimizin olduğunu biliyor, kabul ediyoruz. Eksiğimiz en temelde, Partizan'ı 15 günlük periyodla çıkarma şeklinde bir kararla yola çıksak da, aynı zamanda ihtiyacı karşılamada haber-yorum ağırlıklı ayrı bir yayın çıkarmamızın daha iyi olabileceği "sezgi"mizin var olması ve bu iki çelişik durumun sorulara yansımaysıydı. İkinci bir neden ise, ilk defa böyle bir çalışma yapıyor oluşumuzdu. Bu durum bizim olduğu kadar okurlarımız açısından da geçerli bir nedendir. Diğer bazı sonuçları maddeler halinde belirtirsek; 1) Böyle bir çalışma olumlu bulunmuş, dergi ile okur arasında bir iletişim kurduğu gibi, okurun görüşünün sorulması memnuniyet yaratmıştır. İhtiyaç duyuldukça (arada bir) yapılması istenmektedir. 2) Yanıtlar daha çok İstanbul, Ankara, Tunceli ve Yurt dışından gelmiştir. 3) Yanıtlayanların yaş ortalaması 25'dir. 4) Okurlar teorik yazıların dilini ağır buluyor, polemiklerde saldırgan dilden hoşlanmıyor, haber-yorum alanında yetersizliğimizi tespit ediyorlar. 5) Eğitim köşesine, temel bilgilere, sınıfsal ve ulusal mücadele konusunda, kültür-sanat, kadın, gerilla mücadelesi ve İbrahim Kaypakkaya'nın görüşleri konusunda teorik yazılara ve güncel olayların ML-MZD anlayışıyla haber-yorumuna ihtiyaç duyuyorlar. 6) okurlarımız genelde diğer siyasal dergilerin ve kültür-sanat dergilerini izliyorlar. 7) Okurlarımızdan bazıları yolladıkları yazı ve haberin yayınlanmadığından şikayetçi. 8) Okurlarımız genelde (tamamına yakını) Partizan'ın ideolojik-politik hattını benimsediği için okuyor. 9) Genel olarak köşe yazarları olması isteniyor. Ağırlıklı olarak "ML-MZD'yi savunanlar olmalı" deniyor.

Bizim vardığımız sonuçlar ve kararlarımız şunlardır:

1) Okurlarımız yoğun bir şekilde hem teorik konulara hem de güncel haber-yorum'a ihtiyaç duyuyorlar ve okurlarımızın hemen tamamı "Partizancı" diyebileceğimiz insanlar. 2) Bu durumu aşmak (bu halkın etrafındaki diğer devrimci-demokratik halkayı kazanmak ve tanışmadığımız geniş kesimlerle devrimin müttefikleri anlayışı çerçevesinde tanışmak ve varolan ihtiyacı gidermek için 2 ayrı yayın organı çıkarılacak. Böylelikle bir yandan varolanlar ilerletilirken yeni kesimlerde kazanılacak ve güncel yol gösterici bir rol oynamaya çalışılacak 3) Aylık Partizan dergisi (daha küçük ebatla) teorik yayın organı olarak, 4) 15 günlük Özgür Gelecek gazetesi (yarım gazete ebatında) haber-yorum ağırlıklı ve güncel politik değerlendirme yazıları içeren bakış açısıyla çıkacak. 5) Her iki yayın da ML-MZD biliminin sesi olacak. Bu perspektif ışığında sorunları ele alacak. 6) Özgür Gelecek gazetesinde logo'nun yanında "Biz Halkız, Gelecek ellerimizdedir" sözü yazılacak. 7) Özgür Gelecek 10 bin, partizan 15 bin liraya satılacak. 8) Özgür Gelecek şimdiki Partizanın dağıtım şekline dağıtılacak. 9) Partizan'ı ise, kendi imkanlarımızla dağıtacağız. 10) Haber akışı için yeni bürolar açılacak. (çalışmalar epeydir sürüyor) 11) Alınan bilgisayar ve yeni elemanlarla ek olarak büroda siyah-beyaz fotoğraf odası kuruluyor. 12) Yeniden görev bölümü yapıldı. Gazetenin işleyeceği konulara göre görevler ayrıştırıldı. 13) Özgür Gelecek 24 sayfa olacak. Haberler, güncel teorik yazı, okur eğitim bölümü, kültür-sanat, kadın, ekonomi, mizah, okur mektubu, polemikler, konuk yazar, okurlardan gelen öykü-şiiirler, bilim-teknik, spor, trafik-ulaşım, din, köylülük vb. sorunlar için bölümler ayrıştırıldı. İnsanlar da buna göre konumlandırıldı. Haber merkezi oluşturuldu. 14) Kitap çalışması ayrı bir görevlendirmeye ayrıldı. Giderek daha da oturacak. 15) Özgür Gelecek 1 Nisan'da bayilerde olacak.

Bu arada mektuplarda sorulan bir kaç soruya da yanıt vermek istiyoruz.

1) Kırsal kesimden, gerilla alanlarından yeterli ve düzenli haber vermememiz eleştiriliyor. Buna vermemek değil, verememek demek doğru olur. Zira bize haberler ulaşmıyor, ulaştırmanın çok zor olmadığını düşünüyoruz. Hiçkimse bizim bu tür haberleri vermektan kaçınacağımızı düşünmemelidir. 2) Yazı-haber yollayıp da yayınlanmayanlar bizi anlayışla karşılamalıdır. Ancak bundan sonra sanırım bu eleştiriler ortadan kalkacak. Zira düzenli okur mektupları bölümü yanında "joker" sayfamızda okurdan gelen öykü ve şiirleri de yayınlacağız... Yaratmak istediğimiz alternatif kültür-sanat anlayışımız za ve "işte bizim düzeyimiz" diyebileceğimiz yetkinliğe sahip çalışmalarını kültür-sanat bölümünde değerlendireceğiz. Ek olarak; koşullarını yaratabildiğimiz oranda okurlarımızla mektuplaşmaya, yolladıkları mektupları yanıtlamaya çalışacağız. 3) Bir okurumuz bir kaç sayı arka kapakta yayınladığımız gerilla yaşamından görüntülerin hangi gerillalara ait olduğunu soruyor. ulusal mücadele değil, sınıfsal mücadele ve gerçek kurtuluş anlayışını doğru bulduğumuza göre yayınladığımız resimler de doğaldır ki, sınıfsal kurtuluş için savaşanlara ait olacaktır.

Değerli dostlar, doğaldır ki Özgür Gelecek, Partizan ve YDG için vereceğiniz para sizlere belli bir külfet getirmektedir. Bu noktada tamamen bilinçle ve sorumluluk duygularıyla hareket etmeniz gerekir. Bilmelisiniz ki gerek ekonomik gerekse de yazı-çizi-haber bakımından tamamen sizlere dayanmaktayız. Bizi yaşıtan sizlersiniz. Tamamen bunun bilincinde olmalıyız. "Nasıl para bulamazsınız" derken de, "şuralardan neden haber yok" derken de aslında aynı zamanda okurları-kendinizi eleştirdiğinizi bilmelisiniz.

"Hiçbir şey zor değil dünyada, eğer dorukları fethetme cesaretin varsa" sözüne uygun yaşayan, özgürlük toplumunun yaratıcısı olan siz değerli okurlarımızla dayanışma içerisinde Partizanın sesi, özgürlük toplumunun savunucusu Özgür Gelecek'imizi olumlu ve periyodik bir düzeyde sizlere ulaştıracağımıza inanıyoruz.

Hangi konuda olursa olsun bize yazmanızı; eleştiri, öneri ve katkılarınızı bekliyoruz.

PARTİZAN

Umud Yayımcılık

ve Basım Sanayi Limited Şirketi
Adına

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Kemal BOZTAŞ

Genel Yayın Yönetmeni
Aydin HANBAYAT

Yönetim Yeri:

Oğul Sok. No. 16 Sultanahmet/İST.
Tel: 516 25 38-516 60 20
Fax: 518 23 23

Dizgi: Umud Yayımcılık
Baskı: Aydınlar Matbaacılık

BÜROLAR Ankara

Necatibey Cad. No. 80/12
Telefon: Fax: 230 63 27 Maltepe

İzmir

850. Sok.No. 31 Üçüncübeyler
Yaparsoy İşhanı 5/504
Telefon: 41 93 09 Konak

Çukurova

Atatürk C. Belediye Karşısı Çıkmaz
Sk. Seven Ap. K1 D.1 ADANA

Malatya

Turgut Temelli C. Barış İşhanı
Kat 1 No:72 Telefax:: 220 804

Eskişehir

Sakarya C. Konya İşhanı
No. 12- D: 21 26120 ESKİŞEHİR

AVRUPA TEMSİLCİLİĞİ PARTİZAN KİTAPEVİ

Hagedorn Str. 15
4100 Duisburg 11 ALMANYA
Tel: (203) 401584

ABONE KOŞULLARI

Yurtiçi: 6 aylık 48.000 TL
1 Yıllık 96.000 TL
Yurtdışı: 6 Aylık 30 DM
1 Yıllık 60 DM

YURTIÇİ HESAP NO:

Kemal BOZTAŞ

~ Vakıflar Bankası Nuruosmaniye
Şubesi Hesap No:2004187

YURTDIŞI HESAP NO:

Kemal BOZTAŞ

~ Vakıflar Bankası Nuruosmaniye
Şubesi Hesap No: 4004188

MART 1993

SUNU

Merhaba,

Uluslararası alanda sosyalizmin zayıfladığı, emperyalizmin ve yerli gericiğin genini azya aldığı şu günlerde, proletarya partisinin önünde tarihsel ve tarihsel olduğu kadar da yerine getirilmesi gereken acil görevler durmaktadır. Özellikle sorun, ülke içinde devrinci teorinin devrimçi pratikle bütünleştirilmesi her türden sapmaya karşı ideolojik-siyasi ve örgütsel mücadeleyi yükseltmektir. Uluslararası alanda komünizmin emperyalizme karşı zafer kazanması da buradan geçmektedir. Yani bu, tek tek ülkelerde proletaryanın devrimi muzaffer kılmasıdır. Emperyalist zincirin halkaları tek tek ülkelerde birer birer kırılmadan, emperyalizme karşı komünizmin zaferini gerçekleştirmek olası değildir. Bugün enternasyonal proletarya bütünüyle karamsarlık içinde değil. Peru'da, Peru Komünist Partisi'nin yürüttüğü şanlı mücadele emin adımlarla hedefine her geçen gün yaklaşıyor. Bir çok Asya, Latin Amerika ve Afrika ülkelerinde cılız da olsa proletaryanın mücadelesi karşı-devrime karşı cepheden yürütülmektedir. Bunlar, "elveda proletarya" diyen dönemlere karşı proletaryanın kendine olan güvenini ve geleceğini belirleyeceğinin en güzel ve güçlü göstergeleridir.

Bu perspektifle Haziran 1992 tarihinden başlayarak düzenli periyodlarla sizlere ulaştırdığımız Partizan, 10. sayıdan itibaren, teorik yayın organı olarak yayın hayatına devam edecektir. Partizan 6. sayıda siz okurlarımıza bir anketle birlikte duyurduğumuz 15 günlük gazete çıkarma çabalarımızın ürünü 4 Nisanda yayınlayacağımız haber-yorum ağırlıklı Özgür Gelecek gazetesiyle size ulaştıracaktır. 15 günlük gazeteyle ilişkin son durumumuz ile beklentilerimizi elinizdeki sayıyı ön iç kapakta görebilirsiniz. 7. sayımızda "topyekün saldırılara karşı, topyekün karşı koyma" anlayışını elıştiren okurlarımıza şunu hatırlatalım. TC'nin her cepheden saldırılarına karşı, tüm cephelerden karşı koyma anlayışıdır. Daha da açınırsak topyekün saldırıya karşı, işçi fabrikada, köylü köyde, öğrenci okulda, gerilla gerilla alanında karşı koymalıdır. Kısacası; hayatın her alanında karşı koyuştur. 8. sayımızda ise, tamamen teknik hatalardan kaynaklanan bariz iki hata var. Birincisi fotoğrafların ters basılmasıdır. İkincisi ise, Dersimden gelen haberin yanlışın çıkmasıdır. Bu hatalardan dolayı Dersim ile ilgili haberi gönderen gönüllü muhabirinizden ve okurlarımızdan özür diliyor, aynı hataları tekrarlamama azminde olduğumuzu da belirtmek istiyoruz.

Mart sayısını hazırladığımızda 8 mart emekçi kadınlar gününü kapak yapıp işlemek istiyorduk. Ancak savaş tutsaklarının egemenleri acz içinde bırakan devrimci firar eylemlerinin öne çıkmasından dolayı konuyla ilgili yeni bir kapak ve kapak konusu hazırladık. Sınırlı imkanlarla sorunu çeşitli yönlerden irdelemeye çalıştık.

Arka kapığımızı ise, emekçi kadınların birlik, mücadele ve başkaldırı günü olan 8 mart'a ayırdık. Newroz ve Halepçe katliamını birlikte irdeleyen bir yazıyı da sayfalarımızda bulacaksınız. Türkiye tarihinde ilk kez TKP/ML önderliğinde oluşturulan "Köy Halk Meclisleri"ne ilişkin TKP/ML'nin Kürdistan Bölge Komitesi (KBK) sözcüsü ile yapılan bir röportaja yer verdik. "500 gün ve iki anahtar" başlığıyla yayınladığımız dizi yazımız devam ediyor. Kalan bölümlerini bundan böyle sadece teorik yayın organı olarak çıkacak olan Partizan dergisinde yayınlamaya devam edeceğiz. "Sakıncalı piyadelikten, demokrasi şehitliğine giden yolda Uğur Mumcu ve kontr-gerilla" başlıklı yazıyla, yoğunlaşan kontr-gerilla eylemlerinin perde arkasını irdelemeye çalıştık.

Proletarya partisine yönelik saldırılarda bulunan ozan "emekçi"ye açık mektubumuzun yanısıra, işçi-sendika ve kamu emekçilerinin sorunlarını inceleyen ve perspektif sunan yazılarımızı da bu sayıda bulacaksınız. Bürolarımızın da katkılarıyla hazırladığımız haber-yorumlarla günceli yakalamaya çalıştık. 1 Nisan'da Özgür Gelecek'te ve Partizan'da birlikte olmak umuduyla...

İÇİNDEKİLER

Şişirilen "Güçlü Devlet" balonunu tutsaklar patlattı!...	2
8 Mart'ın yaşaşan özüne sarılalım ve onu güçlendirelim!	6
"Sakıncalı Piyade"likten "demokrasi şehitliği"ne Uğur Mumcu... ..	9
Her karış toprağı kanla yoğrulan Kürdistan	14
Gerilla bölgelerinde halk kendi yerel iktidarını kuruyor!	16
İçborç oranları ve bütçe üzerindeki etkileri.	20
Hareket olmadan birlik olmaz	26
Ozan Emekçiye açık mektup... ..	23
Deri işçisi öğretiyor	40
Başkan Gonzaloyla dayanışma sürüyor	58
Okur Mektupları... ..	63

Özgürlük tutkusu zindanları param-parça ediyor

Bir ülke baştan başa kan deryasına boyanmış ve bu ülkeyi kan deryasına boyayanlar, ülkenin kilit noktalarını elinde bulunduran sınıflar ise, hiç kimse bu sınıfların daha uzun bir süre bu kan deryasında boğulmadan yüzmeye devam edeceklerini söyleyemez. Çünkü egemen sınıflar dökükleri her kan damlasıyla birlikte sonlarında hızlandırmaktadırlar.

Eğer toplumda yönetici sınıflar, bir avuç kalantörün saltanatını korumak için kan dökmeyi kendileri için bir hak olarak kabul ediyorlarsa; buna karşı boyunduruk altındaki emekçi kitlelerin de can ve mal güvenliklerini korumak için kan dökücülere karşı her cephede silahlanmak ve savaşmak hakkına sahip olduğu gerçeğine karşı hiç kimse duramaz. Cumhuriyet tarihi boyunca "devlet baba" felsefesiyle uyutulan çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı her alanda "baba" felsefesinin baskıcı bir diktatörlük, ağa zulmü, jandarma dipçığı, polis kurşunu ve işkence olduğunu kavrayarak meşru direnme hakkını kullanıyor. Bu direnme hakkına karşı, faşist feodal

güçler sömürü ve talan düzenlerini koruyabilmek için her türlü yöntem ve araca başvurumaktadırlar. Bu araçların en önemlilerinden biri de hiç kuşkusuz zindanlardır. Biliniyorki, zindanlar sömürü ve zulüm düzenlerinin ayrılmaz parçalarıdır.

Bugün Türkiye de başta komünistler olmak üzere, zulme karşı isyan bayrağını onurla taşıyan devrimciler tutsak edilerek vahşice işkencelerden geçirilmektedir. Bununla yetinmeyen egemen sınıflar rehabilitasyon politikalarıyla devrimci tutsakları, düzenin birer uysal köleleri haline getirip teslim almayı amaçlamaktadırlar. Son onbeş yıldır dolu dizgin bir şekilde sürdürülen bu temel politika, kanun hükmünde kararnamele, çıkarılan pişmanlık ve anti-terör yasalarıyla pekiştirilip periyodik bir biçimde savaş tutsaklarına dayatılmaktadır. Yüzlerce savaş tutsağının canı-kanı pahasına elde edilen kazanımlar bir "yetkilinin" iki dudağı arasından çıkan tek kelimeyle yok sayılmaktadır. Sistemik bir şekilde sürdürülmeye çalışılan bu politikalar savaş

tutsaklarının görkemli direnişleriyle her defasında bertaraf edildi. Yine son onbeş yıllık süreç göstermiştir ki, egemenlerin kendilerini en güçlü hissettikleri alanlar olan işkencehaneler ve zindanlarda verilen dişe diş mücadelede zaferle çıkan hep komünistler ve devrimciler olmuştur. Bugün de zindanlar komünistlerin ve devrimcilerin direniş odağı olmaya devam ediyor. Silahların eleştirel gücüyle dağların doruklarında yaratılan en güzel kahramanlık destanlarının yanı sıra, zindanlarda da gelecek kuşaklara miras olacak onlarca kahramanlık destanları yaratıldı.

**ZULME KARŞI DİRENİŞ,
TUTSAKLIĞA KARŞI FİRAR
MEŞRUDUR !**

Türkiye'deki adalet sisteminin TC tarihi boyunca adil olmadığı ve kan lekeleriyle dolu olduğu gerçeği tüm çıplaklığıyla ortadadır. Akli başında hiç bir insan Türkiye'deki adaletin gerçek adalet kavramına uygun işlediğini savunamaz. TC'nin kuruluşundan bugüne

BAYRAMPAŞA CEZAEVİ'NDEN FİRAR EDEN HALİL ÇAKIROĞLU FİRARIN PERDE ARKASINI PARTİZAN'A YAZDI:

Zorbanın zulmüne karşı dalgalandırdığımız isyan bayrağı, mücadelenin her alanında olduğu gibi, zindanlarında da zorba rezil-rüsva etmeye, emekçi umut olmaya devam ediyor. Çeşitli milliyetlerden emekçi halkımıza halkımıza karşı ilan edilen "topyekün savaş", gelişen ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesine yönelik dizginsiz saldırı, zorbanın açmazını genişletiyor, koynuna düşen isyan alevini körüküyor.

Faşist TC devleti, tüm abartılarına rağmen "kağıttan kaplan" olduğunu gizleyemiyor, köhnemiş zindanlarının bekliliğini dahi yapamıyor. Kalın duvarlar ve silahlı köpekleriyle çevirdikleri devrimcilerin, komünistlerin firari tokatlarından kurtulamıyor.

Onlar, yoğun işkencelerden geçirdikten sonra kapatırken zindanların kapısını üstümüze, kurtulduklarını sanıyorlardı bizlerden. Ellerini oğuşturuyordu efendiler, demir parmaklıklar arasına tıkarırken bizleri "selam"larını eksik etmiyorlardı, gözaltında katledilmeden gelme şansını yakalayan yoldaşlara "çürüteceğiz zindanlarda sizi" diye. Ama unutmuslardı halkımıza, devrime ve partimize olan tutkumuzu. Ve partimiz TKP/ML'nin halkımıza verdiği firar sözünü. Hiçbir şey, ama hiçbir şey engelleyemedi verilen sözü yerine getirmeyi.

11.2.1993 tarihinde sabırsız ve özverili bir hazırlık vardı Bayrampaşa zindanının C-14 koğuşunda, sorumlu yoldaşlar son hazırlıkları inceden inceye inceliyor, en ufak bir hata olsun istemiyorlardı. Görevli

**"Halkımıza verilen
söz tutuldu, faşizme
firari bir tokat
indirildi"**

yoldaşlar yaptıkları işin bilinciyile ustaca çalıştırıyorlardı ellerini. TDP davasından yargılanan bir arkadaş devrimci dayanışmanın güzel örneklerini sergiliyordu. Firar anı geldiğinde son kucaklaşmalar yaşanmış, firari yoldaşlar Ali GÜLMEZ ve Süleyman ŞAHİN'den kavga sözü alınmıştı bile.

Birazdan gerçekleşecek firarın son hazırlıklarını yerine getirmek için koğuştan ayrıldığımızda, nedenini sonradan anlayacağımız bir

kadar yürürlükte olan adalet, bir avuç sömürücünün saltanatının koruyucusu olmaktan öteye gide-memiş ve ezilen halklar üzerinde katmerli ve sistemli bir baskı işle-vini görmüştür. Bir ülkede cuntacı-ların başı "asmayalım da besle-yelim mi?" diyebiliyorsa, o ülkede adalet mekanizmasından bahsedilemez. Yükselen sınıfsal kurtuluş mücadelesi karşısında acizliğe düşüp, intikam duygularıyla 17 yaşındaki gencecik insanların yaşı büyütülüp darağaçlarına gönderili-yorsa, o ülkede adaletten bahset-mek kelimenin tam anlamıyla saç-malamaktır.

12 Eylül askeri faşist cuntası-nın işbaşına gelmesiyle ülke, halk-lar hapisanesine dönüştürülmüş, zindanlar başta komünistler ve ulusal kurtuluşçu güçler olmak üzere, devrimcilerle, demokratlar-la doldurulmuş, kolordu komu-tanlarının peşin hükümleriyle darağaçları kurulup harıl harıl çalıştırılmış, ülke bir baştan bir başa onursuzca bir sessizliğe gö-mülmek istenmiştir. Cuntacıların bu planlarına karşı, dağları mekan tutan öncü güçler ile zindanlarda-ki savaş tutsakları sosyal kurtuluş mücadelesinin ağır yükünü omuz-layarak bu alanları direniş adağı haline getirdiler. Zindanlardaki savaş tutsakları sadece savunma-da kalmayarak, kazanılan mevzi-ler üzerinde kavgayı yükselterek düşmana ağır darbeler vurarak egemenleri şaşkına çevirirken, emekçi kitlelere moral kaynağı ol-

muşlardır. Başarıyla sonuçlanan her firar, devrimci kitleleri çöştu-rup cesaretlendirirken, egemen sınıflara kabuşlar gördürmüştür. Kontrgerilla denetimindeki burju-va basının tüm çabalanna rağmen bu olguyu her insan yaşayarak gözlemlemektedir. "Katiller ara-mızda", "ölüm timi sokakta" vb. manşetlerle ilkel bir güdü olan korkuyu kitlelere empoze etmeye çalışarak, firar eylemlerinin başarı-sına gölge düşürmeye çalışmakta-dır. Devletin kendi eliyle özel harp dairesi denetiminde kurumsallaş-tırıldığı kontr-gerillanın kelle avcılı-ğı yaptığı bir ülkede, tutsak dev-rimcilerin özgürlüğe ulaşma mücadelesini "terör olarak nitele-meleri riyakarlıktan öteye gide-mez.

Geçmişte olduğu gibi bu günde, komünist önder M.Zeki Şerit'in "o duvar o duvarlarımız viz gelir bize viz...." şiarını kendilerine rehber edinen savaş tutsakları, en meşru hakları olan firar haklarını ustalıkla kullanmaktadırlar. Hiç kimse savaş tutsaklarının esaretten kurtuluş mücadelesini "terör" diye nitelene hakkına sahip değildir. Hele terörüstlüğü tüm dünya kamu-oyunca tescil edilmiş bir iktidarın bu nitelermeyi yapması artık hiç kimseye inandırıcı gelmiyor. Geli-nen aşamada herkes bu gerçeği ka-bullenmek zorundadır; tek suçları halklarının mutluluğu ve refahı için mücadele olan komünistler ve devrimciler esarete karşı en doğal hakları olan firarı bugüne kadar

olduğu gibi bundan sonra da kul-lanmaktan kaçınmayacaklardır. Şu gerçek artık bilinçlere kazınma-lıdır: Hiç bir güç zulme isyan edenlerin haklı kavgalarını engel-leyemiyor, engelleyemezde. Unu-tulmamalı ki, feodal-faşist güçlerin elinde tuttıkları "cennet"lerini ko-rutma hakları varsa, sınıf bilinçli proletaryanın ve emekçi halkın da onların "cennet"lerini başlarına ge-çirme hakları vardır. Hiç bir yalan demagoji ve çarpıtma bu çıplak gerçeği değiştiremez. Evet baylar, nasıl ki siz saltanatınızı korumak için komünist ve devrimcileri tut-sak etme hakkını meşru görüp kul-lanıyorsanız, onlarda firar hakları-nı meşru görüyor ve kullanıyorlar. Eğer bunu engelle-me gücünüz varsa, işte meydan.

"ENGİNLERİ FETHETME CESARETİN VARSA, HİÇBİR ŞEY İMKANSIZ DEĞİLDİR"

Komünistleri ve devrimcileri tutsak ettiklerinde zafer sarhoşlu-ğuna kapılarak "hiç kimse adaletten pençesinden kurtulamaz", "gere-ken cezaya çarptırılacaklardır" türlü kendinden emin açıklamalar-la moral depolamaya çalışan ege-menler, savaş tutsaklarının "amaç-sız" bir şekilde zindanlarda çürüyüp gidecekleri imajını yay-gınlaştırıyorlar. Bununla da kalmaya-rak "pişmanlık" bildiriminde bu-lunmaları ve yoldaşlarını ele vermeleri durumunda savaş tut-

olağanüstülikle karşılaşıyorduk. Yaşadığımız tereddüt uzun sürme-di; firarı yoldaşlar harekete geçmişlerdi. Artık tereddüte yer yoktu... Sıcak mücadelenin öndeki son engelleri aşarken yoldaşlarımız, sloganlarımızı haykırarak için zor tuttuk kendimizi. İlk firarı tokatı indir-ilmişti faşist TC devletine. Başarı partimizin ve halkımızın.

Koğuşa döndüğümüzde cezaevi idaresindeki olağanüstü duru-mun nedenini anlayacaktık. İlk girişimimizden yaklaşık iki saat önce DY'cular benzeri bir girişimde bulunmuş, gardiyanların durumu fark-etmesi üzerine girişim yarıda bırakılmış tekrar koğuşa dönmüşlerdi. Fakat DY'cular, idarenin farketmediği bu durumu diğer siyasetlere oldu-ğu gibi, bize de bildirme gereği duymamışlardı. DY'cuların bu sorum-suzluğuna karşı duyduğumuz kızgınlık, bunlara rağmen gerçekleştir-diğimiz firarın sevinci arasında eridi.

Bu gelişmeler sonrası geçen her dakika, 2. firar girişimimizi, başa-rı şansımızı zayıflatıyordu. Beklemek demek 2. firar girişimini boşa çıkarmak demektir. Elimizdeki sınırlı olanaklarla, 2. firar girişimini büyük riske atmak pahasına hazırlıklara başladık. Yeni firar girişiminde, DS'lu yararlandırmayı, bir nebeze de olsa kadro ihtiyaçlarını gidermeye yardımcı olmayı devrimci bir sorumluluk olarak gördük. Aynı günün akşamı DS'culara düşüncemizi açıkladık. 2. firar girişimi için var olan eksiklikleri giderebileceklerini söylediler. Ama bu eksikliklerin bir kısmını hiç gideremediler, bir kısmını da ancak 5 gün sonra tamamlayabildiler. Bu durum eylem gününün uzamasına neden oldu. Hazırlıkların biri dışında, diğerleri tarafımızdan yerine getirilmişti.

Bekleyiş mevcut durumda değişimleri gündeme getirdi. DY'un firar girişim sonrası, firar beklentisi içerisine giren idare (firar eden yoldaşlardan habersizdiler) her gün yeni önlemler alıyordu. İdarenin aldığı yeni önlemleri nasıl boşa çıkaracağımızı düşünürken, DS'cular

yeni bir olanak yarattıklarını, bu olanığı bizimle paylaşmak istedikle-rini ama kontenjanda 1/3'ünü bize verebileceklerini söylediler. Mev-cut yöntemin başarı şansını çok zayıftı. Ayrıca DS'un bu önerisi değ-erlendirildikten sonra, bizim yöntemimiz tekrar denenebilirdi. Bu düşüncelerle öneriyi kabul ettik. Ama daha sonra gördük ki kıtış nok-tası dışında yöntem bizim yöntemimiz, olanaklar bizim olanaklarımızdı. Öneriyi kabul etmiş bir kez, artık firarı örgütlemek başka ya-pacak birşey yoktu. Şu an bu mektubu yazarken bir yoldaşımı daha bu olanaktan yararlandıramamanın ezikliğini yaşıyorum.

Bu süre içerisinde PKK davası tutsaklarının anlayamadığımız davranışlarıyla karşı karşıya kaldık. Ama bu yazı bir mektup özelliği taşıdığından ve şu an elinizdeki kağıt dışında yazacak başka bir şe-yimin olmaması nedeniyle olayın bu yönüne değinmeyeceğim.

2. firarın gerçekleşeceği yerde genel arama vardı. Aramada hiçbir şey farkettilmedi düşmana. Cezaevi müdürünün firara ilişkin ağız aramalarına "Çabalarınız boşuna. Devrimcilerin dünyayı yeniden ya-ratma gücünden korkun. Her türlü önlemlerinize rağmen KAÇACA-GIZ" yanıtını verdik. Ve bu söz yaklaşık iki saat sonra yerine getirildi, benim ve 3 DS'cunun içinde yer aldığı firar ekibi, düşmanın zindanla-rını ilk firardan dokuz gün sonra bir kez daha deliyordu.

Bu iki firardan ilki tamamen partimiz tarafından, ikincisi Devrimci Sol'la ortak örgütlenmiştir.

Yaşasın Firar eylemimiz!
Yaşasın Devrimci Dayanışma!
Namluda Mermi, Hedef Komprador Patron-Ağa Devleti
Yaşasın Partimiz TKP/ML ve önderliğindeki TIKKO TMLGBI
Her türlü Önlemlere Rağmen Yeni Firarlar Yaratacağız!

Halil ÇAKIROĞLU

sakları için bir "umut" ışığı olduğu lütfunda bulunurlar. Davasını ve örgütünü onurluca savunan çelik iradeli savaş tutsaklarının devrimci irade ve yeteneklerini kullanarak özgürlüklerine kavuştuklarında çığına dönen egemenler, yetkili olmanın sorumluluğuyla saçmalamaya başlarlar. "Dış güçlerle bağlantıları olmasaydı kaçamazlardı", "içeriden yardım almazlardı kaçamazlardı" türü açıklamalar yaparak, devrimci iradenin her şey e kadar olduğu gerçeği karşısında içine düştükleri aczi kamuoyundan gizlemeye çalışırlar. Çünkü onlar zulüm çemberinde çelikleşmiş komünist ve devrimci iradenin nelere kadir olduğunu anlayamazlar. Bundan dolayıdırki, üç-beş kişilik gerilla gruplarının teçhizat olarak kendilerinden bin kat daha güçlü olan üç bin kişilik orduyla günlerce çatışıp çemberleri yarmasına akıl sır erdiremiyorlar. Ellerine geçirdikleri komünistlerin "zindanlarını delik-deşik eder, aktif mücadeleye yine katılırız" diye haykırıp zafer işaretlerini gösterdiklerinde bu sözlerin sadece bir hoşsedadan öteye gitmeyeceğini düşünürler. Ancak tarih komünistlerin söylediklerini başardıklarının kanıtıyla doludur. Son firarlar bu kanıtların sadece ayrıntılarıdır. Söylenenler somut olguya dönüşünce, devrimci irade karşısında ezilen-büzülen egemenler, çıkış yolu bulmak için çırpınmaktadır. Çırpındıkça batağa çok daha fazla batmaktadırlar.

Son çare olarak başvurdukları (bildiğimiz kadarıyla böyle bir uygulama dünyanın hiçbir ülkesinde görülmemiştir.) savaş tutsaklarını bir mal gibi gardiyanların üzerine zimmetleme de işe yaramamıştır. Türkiye'de ilk kez Nevşehir özel E tipi cezaevinde TIKKO komutanlarından Hasan Durna üzerinde uygulanan bu politika da hüsranlı sonuçlanmış. Hasan Durna ve 17 arkadaşı egemen sınıfları çığına çeviren devrimci iradenin yaratıcılığıyla, egemenleri, kendi inlerinde bir kez daha yenilgiyle tanıştırmışlardır. Yenilginin verdiği telaşla ne yapacağını şaşırان devlet basını, özgürlüğünü kazanan komünist ve devrimcilere yönelik iğrenç karalamalara girişmiştir. "Kadın mahkûmlar hamile bırakıldı" yalanıyla devrimci mahkûmların "canlıklarının" yanısıra, "ahlaksız" olduklarının propaganda edilmesi, firarilerin devrimci kitleler üzerinde yarattığı haklı saygınlığın kırıl-

masına yöneliktir. Kadına sadece cinsel bir obje olarak bakan ahlaksızlar güruhunun, ahlak konusunda topluma verecekleri hiçbir şeyleri kalmamıştır. İşkencehanelerde, zindanlarda, köy meydanlarında yüzlerce emekçi kadına tecavüz edenlerin, halen bu konu da topluma ahlak dersi vermeleri inandırıcılığını çoktan yitirmiştir. Savaş tutsakları tarafından burunları yere sürtülenlerin son çare olarak ahlaki karalamalara girmesi, devrimci irade karşısındaki acizliklerinin ifadesinden başka bir şey değildir.

ACİZLİK İÇİNDE ÇIRPINANLAR, ÇIRPINDIKÇA BATIYOR

Savaş tutsaklarının son firar eylemlerinden sonra "Türkiyenin son şansdır" denilen koalisyon hükümeti içerisindeki çatlaklar doruk noktaya ulaştı. Koalisyonun iki kanadı arasında "vali krizi"nde olduğu gibi kaçış eylemlerinden sonra da ipler kopma noktasına geldi. Komando İsmet hızını alamayarak TV ekranlarından "sosyal demokrat" adalet bakanı kibar Seyfo'yu suçlayıcı demeçler verdi. Bir demeçler bile hükümetin içine düştüğü siyasi krizin boyutu hakkında yeterli bilgileri veriyor. Son birkaç aydır hükümet "terör" olarak nitelendiği, toplumsal ve ulusal kurtuluş mücadelesinin belini kırdığı ve son darbeyi baharın gelmesiyle birlikte vurulacağı havası pompalayarak psikolojik üstünlük sağlama çabası içine girmişti. Bilindiği gibi silahlı savaşta, psikolojik üstünlük, moral gücü ve kamuoyu desteği çok önemlidir. Silahlı savaş yürüten bir taraf, önemli zaafı taşısa bile, arkasında kamuoyu desteğini alıp, moral ve psikolojik üstünlüğü kaybetmemişse, içinde bulunduğu zaafı önemli ölçüde giderir. Sınıfsal ve ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında devletin yıllardır acz içinde olduğu hemen herkes tarafından kabul ediliyor. Özellikle Kürdistan'da proletarya partisi ve milliyetçi parti önderliğinde yürütülen gerilla savaşı karşısında devletin çaresiz kaldığı da biliniyor. Dergimiz sayfalarında da görülebileceği gibi, PKK'dan sonra TKP/ML sözcüleride Kürdistan'da önemli derecede ikili iktidar biçiminin yaşandığını açıklıyorlar. Bunun anlamı açıktır; yıllardır ordusuyla, polisiyle, özel timiyle, köy korucusu ve kontr-

gerillasıyla yürütülen kirli savaş tıkanma noktasına gelmiştir. Bu tıkanıklıktan dolayıdırki, Kürt köylülerinin bombalanarak katledilen köylülerin "terörist" diye kamuoyuna yansıtılmaları tamamen psikolojik savaş üstünlüğünün ele geçirilip korunmasına yönelik beyhude çabalarıdır. Şehirlerde de devrimcilerin beşer, onar katledilerek imha edilmesi içişleri bakanlığı ailesinde moral olarak algılandı. Son üç aydır şehirlerde TKP/ML'ye yönelik operasyon hazırlıklarının yapıldığı ve TKP/ML'yi şehirlerde çökertmenin planlandığı burjuva basınında bile yer aldı. Ancak "dağ fare doğurdu" misali TKP/ML'ye önemli darbeler vurulamadığı gibi TKP/ML militanları Nevşehir ve İstanbul merkezli olmak üzere yaptığı saldırılarla operasyon planlayıcılarını can evinden vurmıştır. Tamda herşeyin "günlük-güllistanlık" için de yürüdüğü havası balon gibi şişirildiği bir ortamda, savaş tutsaklarının birkaç çıkışı balonu patlamaya yetmiştir. Kamuoyuna empoze edilen "biz herşeye hakimiz" havası birden yerini karamsar bir havaya bıraktı. Gardiyanından bakanına kadar suçüstü yakalanmanın telaşıyla birbirlerine düştüler. Komünist iradenin önünde eğilmenin ve çaresiz kalmanın faturasını birbirlerine kesmeye çalıştılar. Canevinden vurulmanın şaşkınlığı paniğe dönüştü. Uşak basını bile devrimci, komünist iradenin karşısında çaresiz kaldığını itiraf ederek "rezalet üstüne rezalet" manşetlerini öne çıkarak, herşeye kadir görülenlerin aslında hiçbir şeye kadir olmadıklarını vurgulamak zorunda kaldı. Tüm suç "adalet bakanıdır" demeçleriyle "hükümet prestiji" bir yana bırakılarak kişisel "prestij"ler kurtarılmaya çalışılıyor.

"KUVA-YI MİLLİYECİLERİN AKIL HOCALISI DA PARA ETMİYOR

Türk basını TC. tarihi boyunca hiç bir zaman özgür olmadığı gibi, çok önemli bir oranda da tamamen devlet denetimin dedir. Örneğin öyle zamanlar olur ki, resmi gazete mi okuduğunuzu, yoksa "bağımsız" günlük gazetemi okuduğunuzu fark edemezsiniz. Örneğin 1960'ların başında 12 Mart ve 12 Eylül yıllarında durum böyleydi. Cumhuriyet gazetesinin çok ayrı bir misyonu vardır. Cumhuri-

vet'e göre kurtuluş savaşının da kemalizmin de rehberi kendisidir. Bundan dolayıdır ki, resmi devlet ideolojisinin ve dolayısıyla devletin en keskin savunucusu durumundadır.

Her zaman olduğu gibi son firarlardan sonra da bir ağızdan devrimcilere, komünistlere karşı cepheden saldırıya geçti. Birilerinin (!) yeşil ışık yakmasıyla savaş tutsaklarının firarlarıyla kitlelerde uyandırdığı saygınlığını kırmak için, yalan, demagoji, çarpıtma üzerine, inşa edilen senaryolar hızlı bir şekilde piyasaya sürüldü. Firar eylemlerinin örgütlenmesinde "mit parmağı" aranarak şaibeler yaratılmaya çalışıldı. Kıdemli mit ajanı Mahir Kaynak'tan "devrimci-demokrat" İlhan Selçuk'a kadar egemenlerin akıl hocaları hummalı bir kampanya içine girdiler. Bu işleri zamanında "Kuva-yı Milliye ruhu", için feda edilen "terör zamanı" Uğur Mumcu yapardı. Şimdi bu boşluğu Kemalizmin "saygın" kaleşörü İlhan Selçuk doldurmaya çalışıyor. Cumhuriyet ailesine göre bütün firarlar "devlet içindeki bazı güçler tarafından gerçekleştiriliyor." Son firar eylemlerinden sonra da bu senaryo zaman kaybedilmeden temcit pilavı gibi ısıtılarak piyasaya sürüldü. Kemalizmin "saygın" yazarı İlhan Selçuk ise, gazetesinin manşet yaptığı "kaçacaklarını herkes biliyordu" başlığının çok isabetli olduğunu vurguladıktan sonra geçmiş anılarına dalıyor. Devrimci kamuoyunun da dikkatinden kaçmadığı gibi İlhan Selçuk her firar eylemi sonrası, 12 Mart döneminde maltepe tutukevindeki bir anısını köşesinde anlatmaya başlar. Anıya göre, Mahir Çayan ve arkadaşları sınıf mücadelesine daha aktif katılmak için bir firar eylemi örgütlerler. Ancak bu bilinçli eylemi İlhan Selçuk "devlet bilinçli olarak kaçırıp imha etti" diye yorumlar. Devrimcilerin "hapishanenin dört duvarı arasından kurtulup devrimci mücadeleye katılmak özlemine "İlhan Selçuk akıl-sır erdirmiyor. Ona göre herkes "kaderine" razı olup zindan zebanilerinin "insafına" sığınmalıdır.

Egemen sınıflara çanak yalayıcılığı yapmaktansa, bütün varlığıyla kendilerini halklarının hizmetine sunan devrimci ve komünistlerin fedakarlığına saygı duymak gerekirken, onlar hakkında "şaibeler" yaratmak ne yazık ki kendisine "demokratım" diyen insanlara düşüyor. Devrimcilerin

Türkiye'deki adalet sisteminin TC tarihi boyunca adil olmadığı ve kan lekeleriyle dolu olduğu gerçeği tüm çıplaklığıyla ortadadır. TC'nin kuruluşundan bugüne kadar yürürlükte olan adalet, bir avuç sömürücünün saltanatının koruyucusu olmuştur.

yüreğinde taşıdığı bitmez tükenmez olan halk sevgisini İlhan Selçuk'ların anlamasında mümkün değildir.

Bu kadar "garipliklerin" yaşadığı bir ülkede İlhan Selçuk'un garipliklerini de bir anlamda doğal karşılamak gerekiyor. Ulusal kurtuluş ve toplumsal kurtuluş mücadelesine karşı, kontr-gerilla bağlantısıyla yaratılan hizbi-kontralar devlet savcısının elinden insanları alıp katlederek kimseden ses çıkmaz. Onlarca insan "şeffaf karakollarda" yok edilir kimseden çıt çıkmaz. Kontr-gerilla tarafından yüzlerce insan kurşunlanarak katledilir, "faili meçhul" cinayetler olarak geçitirilir. Bir yılda 14 gazeteci devlet eliyle öldürülür, ülkenin başbakanı "onlar militan gazetecidir" deyip, cinayetlerin devlet eliyle yapıldığını itiraf eder, kimse yerinden kıpırdamaz. Ancak, "Misak-ı Milliye'nin korunması için militan olmayan gazetecilerden Uğur Mumcu feda edilir, kimse olayın perde arkasını irdelemez. Sadece ve sadece Uğur Mumcu'nun naaşı kemalizmin diriltilmesi için gövde gösterilerine dönüştürülür. Korkumuz o ki, gerçekler bu kadar açık ve netken bunların üzerine gitmeyip, devrimci firar eylemlerine saldırmak için yapıp tutuşan Uğur Mumcu takipçilerinde akibetlerinin Mumcu'ların akibetlerinden farklı olmamasıdır. Dost düşman görmüştür ki, aylardır "silahlı savaşta inisiyatif ve psikolojik üstünlük bizdedir" diyerek şişirilen "güçlü devlet" balonunu tutsaklar patlatmıştır.

Bilindiği gibi her firardan sonra, burjuva basını gardiyanları konuşurarak "cezaevlerinin teröristlerin denetiminde" olduğu "ce-

zaevlerini terör örgütlerinin yönettiği" vb. açıklamaları manşet yapıp, firarlar bahane edilerek savaş tutsaklarına saldırının zeminini oluşturulmaktadır.

TUTSAKLARA YÖNELİK YENİ SALDIRI PLANLARI DA SOKMEYECEKTİR.

Son firarlardan sonra cezaevlerinde durum tespiti yapılmadan saldırı fetvaları verildi. Firar eden devrimci ve komünistleri ellerinden kaçırmanın acizliğiyle ortaçağ barbarlığıyla devrimci tutsakların yüzleri, gözleri paramparça edilerek basın karşısına çıkarılmış ve nelere kadir olduklarını herkese göstermişlerdir. "Sosyal demokrat" adalet bakanı firar konusunda kamuoyuna açıklama yapmaktan bile acizlik içinde olmasına rağmen "yeniden yapılanma" adı altında saldırı planları hazırlayarak alelacele TBMM'ne sunmuştur. Yeni saldırı planlarının özünü devrimci-demokratik kamuoyunun yakından bildiği Eskişehir tabutlukları oluşturmaktadır. Buna göre yeni cezaevleri elektronik donanımlı olacak. Bu modele göre koğuş sistemi rafa kaldırılarak ölüm hücreleri yeniden inşa edilecek. "Bireysel mahkûm odaları" uzun koridorlara yapılacak. Bu koridorlar, tekerleğe benzer şekilde "komuta merkezine" bağlanacak. Komuta merkezinin camından bakılınca, tüm mahkûmların odaları tek tek görülebilecek. Tünel tehlikesine karşı ise, titreşimleri belirleyen gereçler kullanılacak. Oda kapıları kumanda ile yönetilecek ve mahkûmların sayımı monitörlerle yapılacak. Yeni diye piyasaya sürdükleri model, daha önce Eskişehir en özel tip cezaevinde uygulanmaya çalışılan, ancak devrimci tutsakların görkemli direnişleriyle hayata geçirilemeyen bu model günümüzde de hayat bulamayacaktır. Başta devrimci tutsaklar olmak üzere, devrimci demokratik kamuoyu buna izin vermeyecektir. İktidara gelir-gelmez Eskişehir cezaevini kapatarak "demokrasi" ve "insan hakları" konusunda kitlelere umut vermeye çalışan koalisyon hükümetinin bu konuda ne kadar sahtekarca davrandığı "yeni model cezaevi" planlarıyla bir kez daha ispatlanmıştır.

Bilinmelidir ki, onlarca şehit vererek bugüne gelen devrimci tutsaklar, "bakanımız" buyurmuş diye kazandıkları mevzilerinden bir adım geri atmayacaklardır. ■

DEMOKRATİK KADIN HAREKETİNİN ÖRGÜTLENMESİNİN ÖNEMİ

8 Mart'ın yaşayan özüne sarılalım ve onu güçlendirelim!

Sınıf mücadeleleri tarihi zengin deney ve tecrübelerle doludur. Ama bu tecrübelerden bazıları var ki insanlığı altın çağa götürmede birer denek taşıdır, sönmeyen bir meşaledir. 1 Mayıs, 8 Mart, Ekim devrimi, Paris komünü, Büyük proleter kültür devrimi vb. vb. bu meşalelerin en görkemlisidir. İnsanlık tarihinin bu görkemli günlerine sahip çıkmak ancak onların kazanımlarını yaşama geçirmekle mümkündür. Aksi nostalgia takılmadan başka bir anlam ifade etmez. Senede bir güne sıkıştırılan gülerin yaşama katacakları fazlada bir şey olmaz. Bizler böylesi tarihi günlerin anlamını hergün yaşamalrı, günlük yaşantımızda kendimize rehber edilmeli ve onlara layık olmaya çalışmalıyız. O tarihi günde ise yaptıklarımızın ve de yapmak istediklerimizin muhasebesini yapmalı, o günü çok daha coşkulu çok daha sorumluluk duygusuyla kutlamalıyız.

Kadınların gerçek kurtuluşunu insanlığın kurtuluşunda görmeyen ve bu uğurda hiçbir mücadeleye katılmayanların 8 Mart'ı kutlama hakları da olamaz. Eğer kutluyorlarsa -ki kutlayanlar vardır- bu iki yüzlü bir davranıştır. İki yüzlü davranışlarda yaşamı her zaman için çirkinleştirmişlerdir. Yaşamın güzelliğinden yana olanlar onu çirkinleştirenlere karşı set oluşturma sorumluluğuyla yükümlüdürler.

8 Mart'ın yaşayan özü ilk günkü öneminden asla birşey yitirmiş değildir. Hatta bugün her türlü çarpıtma-ya karşı çok daha kararlılıkla sahip çıkılması gereken bir olgudur.

8 Mart nedir?

8 Mart ezilenlerin ezenlere karşı onurlu bir başkaldırısıdır.

8 Mart sınıflı toplumun kadını ikinci cins gören, emeğini ucuzla kapatan, cinselliğini pazarlayan, ulusal kimliğini yok sayan anlayışını yerle bir eden günün adıdır.

8 Mart kadın ve erkeğin elele vererek bu köhnemiş, kahrolası düzene karşı birlikte mücadele ettikleri günün adıdır.

8 Mart kadın sorunlarının bilince çıkarıldığı ve kadınların kurtuluşunu sınıfsal kurtuluştaki gören ve her türlü feminist, sosyal feminist, burjuva kadın hareketleriyle aralarına kalın

çizgilerin çekildiği gündür.

8 Mart proletarya enternasyonalizmi ilkesinden taviz vermeyen ve altın çağı yaratmak isteyenlerin gündür.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınların birliktir, mücadele ve dayanışma günüdür.

'93, 8 Mart'ında bilince çıkarmamız ve savunmamız gereken önemli 2 olgu vardır.

Birincisi; 8 Mart'ın içeriğinin burjuvazi tarafından boşaltılmasına izin vermemek ve her türlü demagojiyi yerle bir etmek.

İkincisi; kadınların politik yaşama çekilmeleri için önünü açmak ve örgütlenmesine hız vermektir.

Sağcısı, "solcu"su, dincisiyle burjuvazinin her kesimi mal bulmuş mağribi gibi 8 mart'a sarılmakta ve 1 ay öncesinden onu kutlamaya başlamaktadır. Kadınların ezilmesinin, sömürülmesinin, eve kapatılmasının baş sorumluları kadınları "savunma" yarışına girişmektedirler. Onların 8 mart'a böylesine canhıraş bir şekilde sarılmalarının ardında yatan gerçek kadınların politik uyanışlarının önüne geçmek istemelerindedir. Kadınların politik olarak uyanmaları, sosyal siyasal yaşamda kendilerine layık olan yeri almaları bu kesimlerin korkulu rüyası haline gelmekte, kurulu düzenlerini sarsmaktadır.

Komünizmden ödü kopan zamanın devlet yetkilisinin "bu millette komünizm gerekilisinini "bu millette komünizm gerekilisinini" demesi gibi günümüz burjuvalarında "kadınlar hak mı lazım biz hallederiz" demektedirler. Hak gasp edenlerin hak verme gibi bir çabalarının olamayacağı da açıktır. Emekçi kadınlarımız kendi üzerlerine oynanan oyunun farkına varmalı ve kendi geleceklarini kendi ellerine almalıdırlar. Yoksa her gelen kendi çıkarı çerçevesinde kullanıp sonra da bir kenara atar.

8 Mart Tekstil işinde çalışan Amerika'lı işçi kadınların insanca yaşam koşullarının sağlanması için can bedeli mücadeleye atıldıkları gündür. Yani tarih sahnesine çıkışı böylesi bir güne dayanmaktadır. Daha sonra 1910 yılında Clara Zetkin'in de önerisiyle 2. Enternasyonal tarafından Dünya Emekçi Kadınlar

Günü olarak ilan edilmiştir. Bu nedenle Emekçi Kadınlar Günü olduğu gerçeği kalın çizgilerle çizilmelidir.

Bizim bu tespitimize karşı feminist, sosyal feminist ve her türlü burjuva kadın hareketi hüsumla ayağa kalkmakta "diğer kadınların sorunları yok mudur?" diyerek 8 Mart'a sahip çıkmakta onun tüm kadınların günü olduğu yaygarasını koparmaktadır.

8 Mart'ı tüm kadınların günü olarak gören bu kesimler 8 Mart eylemliliklerinin merkezine erkek düşmanlığını koymakta ve onun mücadelesini vermeye çalışmaktadırlar.

Kadın sorununun düzenle bağlantısını göremeyenler ya da görmek istemeyenler büyük bir aymazlık içerisindedirler. Ve onlar "kadınları kurtarma" adına kadınlara en büyük kötülüğü yapmaktadırlar. Zira tarihin hiçbir döneminde erkeklere düşman olarak kadın sorununun çözümlendiği görülmemiştir. Bu tür anlayışlar kadın sorununu çözümlenme ya da onu azaltma yerine çoğaltmıştır. Kadınların derdi bin iken birer olmuştur. Zira ne kadının ne de erkeğin salt kendine ait ayrı bir dünyası yoktur. Bu yaşamın doğasına tersdir. Bir dünya vardır ve o dünyayı birlikte yaşıyoruz yaşayacağız da.

Tüm bunlar erkek egemen ideolojinin -ki bu düzenin yansıyan anlayışları- kadınlar üzerinde ki olumsuz etkisini görmediğimiz ya da yadsıdığımız anlamına asla gelmemelidir. Yaşamın her alanında bunun olumsuz ve kadınlar acı çektiren etkisini görmek mümkündür. Ama buna karşı çıkmak erkeklere düşman olmakla olmaz, olmamalıdır da. Düzenin bizlere biçtiği geleneksel kadın ve erkek rolünü yadsıyarak var olan olumsuz yanlarımızı aşarak değiştirip dönüştürmede kararlı ve birbirimize yardımcı olarak bir yerlere varırız. Aksi halde kadın ve erkek olarak birbirimizi tüketiriz. Bu da burjuvazinin arayışta bulmak istediği bir ortam olur.

Kendimizi aşmakta ancak mücadele denizine atılmakla mümkündür.

8 Mart'ın Dünya Emekçi Kadınlar Günü olduğunu söyledik. Burjuva kadınlarına gelince; kadın olmaktan dolayı onlarında sorunlarının olduğu açıktır. Ama bizim açımızdan onların belirleyici yanı burjuva asalak ve sö-

Sınıf mücadelesinin doruklarında kadın gerilla erkek yoldaşıyla omuz omuza geleceğini kuruyor

mürücü olmalarıdır. Bu yanılarıyla emekçi kadınlarla ortak hiçbir yanları yoktur. Ve bizim de böylelerinin haklarını savunma diye bir derdimiz olmaz.

İşin bir diğer yanı ise; proletarya kendisiyle birlikte tüm insanlığı da kurtaracaktır diyoruz. İnsanlığın kurtuluşunu kazandığı bir yerde ise kadın olmaktan kaynaklanan sorunlar da ortadan kalkacak demektir.

Bizim açımızdan önemli olan şey emekçi kadınlarımızın sorunlarıdır. Kırsal yöredeki kadınlarımızın ya da şehrin varoşlarına sıkıştırılmış emekçi, işçi kadınlarımızın binbir derdi binbir sorunu vardır. Bu sorunların üstesinden gelebilmek ya da aşarına indirmek için yapılması gereken en önemli şey ya da en önemli adım kadınlarımızı çeşitli örgütlülükler içine çekmektir. Örgütlenme bilinci; gelişmenin, politik bir kimlik kazanmanın ön koşuludur. İnsan örgütlülük içinde gelişir ve kendi gücünün farkına varır. Zira bireysel kurtuluş çabası boş bir çabadır. Ve insanı tekrar tekrar hayal kırıklığına uğratmaktan başka bir işe yaramaz. Bu nedenle özellikle günümüz koşullarında demokratik kadın hareketinin örgütlenmesine özel bir önem vermek zorundayız. Bu, kadınların o muazzam gücünü devrimci mücadeleye katmanın önemli mevzilerinden biridir.

Her örgütlenme bir ihtiyaçtan doğar, ihtiyaç ortadan kalkınca örgütlenme de işlevini yitirir, sönerek yok olur. Bu en basitinden en karmaşığına kadar her örgütlenme için geçerli bir kuraldır.

Kadın sorununun devasa yaşadığı ülkemiz koşullarında demokratik kadın örgütlenmeleri bir ihtiyaç olarak kendini dayatmaktadır. Bu ihtiyacın bilincinde olmalı ve bu tür örgütlenmelere gerekli önemi vermeliyiz. Fakat kadın sorunu salt demokratik kadın derneklerine bırakılmayacak kadar önemli bir sorundur. Esas hedef emekçi kadınların insanlığın gerçek kurtuluşunu sağlayacak olan politik örgütlenmelerde yer almalarını sağlamaktır. Ama buraya gelinceye kadar yaşamın her alanında emekçi kadınların sorunlarına değinmeli her türlü demokratik kitle örgütlenmelerinin içinde ayrıca kadın sorunlarıyla uğraşan birimler, kollar, komisyonlar oluşturmalı, kadın sorununa ayrı bir önem vermeliyiz. Önem vermeliyiz ki kadının politik yaşama çekilmesi biraz daha hız kazansın, biraz daha kitlesellesin. Zira kadın sorunu politik bir yaşamın içinde, politik bir bakış açısıyla kısmi ve kesin çözümlere kavuşabilir.

Kadınlarımız irili, ufaklı yığınla sorunun girdabında ulusal, sınıfsal ve cinsel yönden ezilmekte ve horlanmaktadır. Burjuva-feodal değer yargılarıyla kuşatılan kadınlar -ki bu erkekler için de geçerlidir- edilgen bir kimliğe sahip olmakta, düzenin uysal köleleri durumuna gelmektedir. Aile içinde, evlilik yaşamında, çocuk sorununda, iş öğrenim yaşamında, toplum içinde vb. vb. bir dizi sorunu tüm benliğinde yaşamaktadır.

Kadın bu geleneksel kimliğinden sıyrılıp sosyal siyasal yaşama katıl-

ması ancak örgütlenme ile mümkündür.

Zorun, zorbalığın örgütlü ve çok yönlü saldırdığı bir ortamda bireysel çabaların kurtuluşu sağlamayacağı ortadadır. Politik düşünmenin -ki bu insan olmanın kıstasıdır- en temel ve ilk halkası örgütlülüğün bilincine varmaktır. Bu örgütlenmeler ihtiyaç ve niteliklerine göre çeşitlilik arz etmektedir.

Demokratik kadın örgütlenmeleri en geniş emekçi kadınları kucaklayan örgütlenmelerdir. Bu örgütlenmelerde emekten yana olan her türlü düşünceye sahip kadınlar yer alır, almalarıdır da. Bu örgütlenmelerdeki amaç emekçi kadınları kendi özgül sorunlarından yola çıkarak örgütlemek, değişim dönüşmelerine katkıda bulunarak politik yaşam içine çekmektir. Buralarda belli bir sınıf bilinci olan emekçi kadınlar daha sonra diğer politik örgütlenmelerde de yer alıp direk sınıfsal kurtuluş mücadelesine katılır katılmalıdır da.

Sömürücüler her zaman kitlelerin demokratik örgütlenmelerinden korkmuştur. Zira sınıf mücadelesi tarihi göstermiştir ki bu tür örgütlenmeler sömürü düzeninin çarkına çomak sokmakta ve onları yıpratmaktadır. Ve bu nedenle de bu tür örgütlenmelere her fırsatta saldırmış, örgütlülüğü dağıtmaya çalışmışlardır. Var olan bu saldırılar "insan hakları" demagojileriyle iktidara gelen DYP-SHPkoalisyonu döneminde doruk noktasına ulaşmıştır.

Koalisyon hükümeti yaşamın her alanına olduğu gibi demokratik kitle örgütlerine saldırmakta "buralar anarşi yuvalarıdır" deyip-ki bu korkunun bir ürünüdür- peş peşe kapılarına kilit vurmaktadırlar. Zira devlet te biliyor ki DKÖ'leri yaşanan bu pis, kahrolası düzende temiz havaya, güneşe açılmış pencerelerdir. Bu solunan temiz hava insanları güçlü ve bilinçli kılmakta, haksızlığa karşı çıkmakta ve insanların kendi kimlikleriyle yaşamalarına olanak sunmaktadır. Devletin tedirginliği işte bu yüzdendir. Bunun için birbiri ardı sıra kapatılmaktadırlar. Onlar bu pis hava içinde beyinleri uyumuş olarak hareket eden, her denileni yapan, boyun eğen insanlar istiyorlar. Zira düzenlerini ancak böyle devam ettirebilirler, kârlarına ancak böyle bir kâr katabilirler.

Bu baskılardan en çok nasibini alan DKÖ'lerinden biri de kadın dernekleridir. Bugün hemen hemen tüm demokratik kadın derneklerinin kapısına kilit vurulmuştur. Biri hariç o da her an kapatılmaya yüz yüze gelebilir.

Peki devletin bu demokratik kadın derneklerine böylesine azgınca saldırılarının arkasında yatan gerçek nedir? Henüz yeterli bir örgütlülüğe sahip olamayan ve yeni yeni gelişen bu hareketlere neden böylesine saldırıyor ve neden bu örgütlenmelerden böylesine korkuyorlar?

Mao Zedung der ki "Düşman saldırıyorsa iyidir, daha çok saldırıyorsa bu daha da iyidir, zira bu senden ne kadar korktuğunu gösterir."

İşte devletin saldırılarının altında yatan gerçek kadınların politik yaşama katılmalarının düzen açısından yaratacağı tehlikedir. Toplumsal gerçekliğimiz dolayısıyla kadınların politikaya katılması erkeklerin katılmamasından çok daha fazla önem arz etmektedir. Zira kadının politikaya katıldığı noktada toplumun politiklaşması çok daha hızlı, çok daha kitlesel, çok daha nitelikli olur. Zira kadınlar politikaya katılınca kadar ve ondan sonra mücadelesini verdikleri yerle bir ettikleri o kadar çok burjuva-feodal değer yargısı varki, bu değer yargılarının her biri düzenin devamını sağlayan ona kan can veren olgulardır.

Kadınların sosyal ve politik yaşamdan uzak tutulmaları, düzenin çok yönlü işine yaramaktadır. Bu nedenle devlet var olan statünün devam etmesi için elinden gelen her şeyi yapmaktadır. en başta onların örgütlülüğüne saldırılmaktadır. Bunun yanında ayrıca burjuva-feodal değer yargılarıyla onları kuşatmakta, basını-yayını, televizyonu, sineması, reklamları, kozmetik sanayiye ile kendi potasında eritmeye çalışmaktadır. Onları lüks yaşama özendirme, işsiz ve aç bırakıp kendi yoz ilişkileri içine çekme, kadını fuhuşa itip sermaye haline getirme çabasıdır.

Kadının politikaya katılması düzen açısından ne tür bir tehlike arz etmektedir?

Birincisi ve en önemlisi, kadın ve erkek yaşanan sorunlardan dolayı suçlu birbirinde görüp birbirini yıpratmayı bir kenara bırakıp asıl suçlu olan düzene ve onun koruyucusu devlete karşı yönelecektir. Kadın ve erkeğin bir birine düşman olması devletin oldukça işine gelmektedir. Bu durumda hem gerçek suçlunun kim olduğu gerçeği karartılıyor, hem de var olan muhalefet güçsüz kalıyor. Kadının politikaya katılmasıyla var olan muhalif güçler bir iken iki oluyor. Ve Lenin'in dediği gibi, kadınların kavgaya katıldığı yerde kitleler çok daha yoğun katılır.

İkincisi; kadın politik yaşama bir dizi değer yargısıyla mücadele ederek ve onu aşarak katılır. Politikleşen kadın eşinin, ailesinin, ya da çocukla-

BASIN AÇIKLAMASI

Emekçi Kadınlar Kurultayı'nı gerçekleştirmek için girişimler başladı

6-7 Mart 1993'de Aksaray 19 Mayıs Düşün Salonu'nda iki gün sürecek Emekçi Kadınlar Kurultayı'nı gerçekleştirmek için bugün İstanbul Valiliği'ne gerekli başvuru yapılmıştır.

Emekçi Kadınlar Kurultayı işçi ve emekçi kadınların sorunlarının, taleplerinin, örgütlenme ve çözüm önerilerini tartışılacağı bir program olacaktır.

Bu amaçla yaklaşık iki ay önce başlatılan çalışmalar Türkiye çapında yayınlaştırılarak işçi ve kamu sendikaları fabrikaları, işyerleri tek tek ziyaret edilerek proje ve çalışma hakkında bilgi verildi. Gündem maddeleriyle ilgili görüş alışverişinde bulunuldu. Bu arada yine gündem maddelerinin tartışıldığı ve yurt çapındaki kurultay hazırlamaya yönelik girişimlerin yansıtıldığı Emekçi Kadınlar Bülteni yayınlandı ve bu bülten iki sayı çıkarıldı.

Biz sosyalist, devrimci, demokrat, yurtsever kadınlar olarak tüm işçi ve emekçi kadınların mücadelelerinde ben de varım diyenleri 6-7 Mart'ta Emekçi Kadınlar Kurultayı'na katılmaya ve destek vermeye çağırıyoruz.

Tertip Komitesi

rının önünde artık bir engel olmayan çıkıp onların omuzdaşı olarak kavgaya katılır.

Sömürücülerde çok iyi biliyor ki kadın bilinçlenirse; ezilmişliğini, horlanmışlığını, ikinci cins görülmenin altında nelerin yattığını farkına varırsa bir başka sarılır kavgaya, bir başka direngenleşir, bir başka yürür zorun zorbalığın üstüne. Bir başka evlatlar yetiştirir, bir başka bakar babasına, erkek kardeşine, eşine, iş arkadaşına, yoldaşına. Bir başka bütünleşir onlarla, bir başka sahip çıkar emeğine ve bir başka yumruk olur bu köhnemiş kahrolası düzene.

Üçüncüsü; kadının politik yaşama onca zorluğu aşarak katılması, çevresi ve toplum açısından -feodal değer yargısına sahip erkekleri utandıracı- saygı duyulan bir örnek ve cesaret verici bir faktör olacaktır.

Politik yaşamın kadına kazandıracığı şey bir değil, ikidir. O, bu düzenin değişmesiyle hem sömürü ve zulümden kurtulacak hem de cinsiyeti aşağılanmadan, pazarlanmadan insan tadında yaşayacaktır. Kaybedeceği ise kokmuş bir düzendir. Bu şartlarda sömürücüler koparsınlar bakalım koparıyorlar mı kadınları politikadan.

İşte bu yüzden devlet bir yandan demokratik kadın örgütlenmelerine saldırırken diğer bir yandan da kendi denetiminde de yoz burjuva örgütlenmeler yaratmakta "papatyalara" olanaklar sunmakta, dini eğitimi özellikle kız çocukları açısından özendirilmektedir.

Zira onlar da görüyorlar ki de-

okratik kadın örgütlenmeleri feminist, sosyal feminist ya da papatya örgütlenmelerinden çok farklıdır. Onlar gibi kendilerini salt kadın sorunlarıyla sınırlandırmıyorlar. Kurtuluşu düzen sınırları içinde aramıyorlar. Onlar kadın sorununun kaynağında yatanın düzen olduğunu bilincindedirler. -Kurtuluşların düzenin değişmesinde görüp ona dolaylı destek veriyorlar. Devletin her türlü anti-demokratik uygulamasına muhalefet ediyorlar, bu uygulamalara bedenleriyle set çekiyorlar. Baskıya, zulme, zorbalığa, işkenceye, gözaltında kaybolmalara, yargısız infazlara, soy kırımına, işten atılmalara vb. vb. toplumda yara olan her şeye karşı tavır belirliyorlar. Halkın bir parçası olarak halkın tüm sorunlarını benliklerinde hissediyorlar ve kadın sorunlarını da bundan bağımsız görmüyorlar.

İşte tüm bu nedenlerden dolayı biz emekçi kadınlar, devletin bu çok yönlü saldırılarına karşı cepheden savaş açmalı ve en doğal haklarımız olan her türlü örgütlenme hakkımızı sonuna kadar savunmalı, kazanılmış mevzilerimizi terk etmemeliyiz.

Kadın sorununda okun sivr ucunu cepheden düzene karşı yöneltilirken, tali olarak ta kendi içimizdeki yanlış anlayışlara karşı mücadele etmeli, geleneksel kadın ve erkek kimliğinden sıyrılıp yeni tipte kadın ve erkek; yeni insan olmalıyız.

Şan Olsun 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Gününe!

8 Martın Yaşayan Özüne Sahip Çıkalım!

"Sakıncalı Piyade"likten, "Demokrasi Şehitliği"ne giden yolda kontr-gerilla ve Uğur Mumcu

Bakmayın Kemal'in timsah gözyaşlarına Uğur onun için feda edildi.

24 Ocak günü arabasına konulan bir bomba ile yazar Uğur Mumcu öldürüldü. Suikastin ardından verilen demeçler ve gözle görülen hazırlıklar, bu sorunun önümüzdeki süreçte bir çok saldırıya zemin olacağını göstermektedir. Saldırının ertesinde başlayan "laikliğe sahip çıkma" kampanyası ise, hedef şaşırtmaktan öteye gitmeyen bir sis perdesi işlevine sahiptir. Bundan önce de bir çok Gazeteci ve yazar "faili meçhul" cinayetlere kurban gitti. Ancak, bu olaya yaklaşımla, o olaylara yaklaşımda gözle görülür bir farklılık var. Sanki ilk kez böylesine bir durumla karşılaşılıyormuş gibi, bütün kesimler "bir an önce katiller bulunsun" kampanyasında bir araya gelmiş bulunuyorlar. Adeta "milli mutabakat" sağlanmış gibi, "sağcısı" "solcusu" bir ağzıdan "terör"ü lanetlemektedir.

Hemen belirtelimki, Uğur

Mumcu'ya yönelik bu saldırıyı nefretle kınıyoruz. Bu türden saldırıların hedef ve kapsamı Uğur Mumcu ile sınırlı olmadığı gibi, somut bu olayda da hedeflenen salt Uğur Mumcu'nun kendisi de değildir. Dikkatle gözlenirse, son bir kaç gündür Kürdistan başta olmak üzere, bir çok yerde "faili meçhul" cinayetlerle halk bir korku atmosferinin içine çekilmek isteniyor. "İç hareketin" ertesinde gündeme gelen bu türden saldırıların zamanlaması ve ele alınış biçimi hiçte "sürpriz" değildir.

UĞUR MUMCU KİMDİR?

Uğur Mumcu, 68'li yıllarda Türkiye sol hareketi içinde ortaya çıkan, ilk dönemlerinde milli Burjuvazinin çıkarları doğrultusunda siyasal bir çizgiye sahip ilerici bir kişiydi. Yön, Devrim ve TürkSol

"Kuvva-yı Milliye" için bir "sakıncalı piyade" feda edilmiştir. "Sakıncalı piyade"nin naaşı, "Misak-ı Milli"nin sınırlarını korumada kullanılan bir kurban olmuştur.

dergilerindeki yazıları ve daha sonraları Yeni Ortam Gazetesi'ndeki yaşamı hep onu "devrimci" bir kimlikle Türkiye halkının karşısına çıkardı. 6.Filo'nun protestolarını savunması, mevcut sistemi elitiştiriyor görünmesi, onun çoğu kez yanlış tanınmasına sebep olmuştur. Bir çok ilerici kişi ve örgütlenme onu hep böyle bilmıştır.

Uğur Mumcu, anti-emperyalist bir kişiliğe sahip olmayan, "Misak-ı Milli'ci, Kemalist bir kişidir. O, her dönem, devrimci değer ve kazanımlara karşı ateş püsküren biriydi. Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi ve Kürt kimliği karşısında hiçe "ilerici", "devrimci" değildi. Onun gözünde devrimci örgütlerin çoğu "mafyanın işlerini yürüten taşeronlar"dı. Ya tümü "Ermeni terör örgütü ASALA'nın emrinde" idiler, ya da, uyuşturucu-terör ve bölücülük ekseninde bulunurlardı.

"Sakıncalı Piyade'nin son dönemlerdeki parlayan yıldızı, egemen güçlerin ağzından, eski bir "solcu" olarak devrim düşüncesine saldırısının bir ödülüydü. "Terör uzmanı" bütün gücüyle devrimci örgütlerin "içine sızmış ajanları" ortaya çıkarmayla uğraşıyordu. Böylelikle, devrimci örgütülüklerin kitleler üstündeki etkisini kırarak, onları devletin birer uzantısı gibi göstermeyi amaçlıyordu. "Yılmaz Kemalist", TC'nin uzak görüşlü bir fikir babası haline gelmişti. Bu anlamda da, ona yüklenen "anti-emperyalist"lik, "Maocu"luk, "komünist"lik gibi değerler gerçeği yansıtmayan, sadece ve sadece onu ezilen kitlelerin gözünde yüceltmeye yönelik birer girişimdi. Onun dönem dönem mevcut siyasal yapıyla ortaya çıkan çelişkisi, mevcut sistemin yürütülmesinde izlenen yola ilişkindi. "İkinci cumhuriyet" fikrine karşı aslan bir "Kemalist" kesilmesi de bundandır. Yoksa o, "ikinci cumhuriyet" in şekilselliğine karşı çıkıp, özde demokratik reformlar savunan bir pozisyonunda olmadı. Onun bütün kaygısı, geleneksel İnönü-cü-Kemalist kligin "Misak-ı Milli'ciliği her ne pahasına olursa olsun korumaktır.

PEKİ ONUN ÖLDÜRÜLMESİNDEN KİMLER YARAR SAĞLADI?

Uğur Mumcu'nun ölümünü resmi olarak şimdiye kadar İslami Kurtuluş Ordusu ya da namı-

diğer Hizbullah adlı şeriatçı örgüt üstlendi. Gerekçe olarak ta, onun "Kemalist laikçi" oluşu gösterildi. Bunun doğruluğu ya da yanlışlığı bizi pek o kadar ilgilendirmiyor. Bu örgüt gerçekten de bu gerekçelerle bu olayı gerçekleştirmiş olabilir. Ancak, burada TC'nin bariz bir iki yüzlülüğü ve bilinçli bir biçimde olayı kullanma gayreti var. Önce, TC'nin şeriatçı örgütlerle olan ilişkisini ele alalım.

12 Eylül faşist-askeri darbenin ertesinde, egemen güçler bütün güçleriyle devrimci güçlere yöneldiler. Halkın uzun yıllar mücadeleleriyle elde ettiği bir çok hak bir gecede tasfiye edildi. Devlet, Türkiye devrimci hareketini tümüyle yok ederek, yeni bir örgütlenme modelini benimsemişti. Ve uzun yıllar bu yönde çalışmalar yapıldı. Ancak, halkın uzun yıllar süren suskunluğu, hoşnutsuzluğunu da ortadan kaldırmamıştı. TC siyasi ve ekonomik olarak derinleşen bunalımın yarattığı hoşnutsuzluğu bertaraf etmek için kitlelerin dini duygularını ön plana çıkardı. Ardarda açılan İmam Hatip liseleri ve Kuran kursları bunun sonucuydu. Mitinglerde okunan dualar ve uçaklardan atılan besmeleli bildiriler giderek politik bir mücadele biçimi haline aldı. Devlet "dinine bağlı insanlar devlete zarar vermez" ilkesini açıklan TV'lerde ve basında işlemeye başladı. Bütün amaç devrimci mücadelenin önüne dini bir barikat oluşturmaktı.

Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin PKK şahsında Kürdistan'da politik bir güç olması ve TC'nin ard arda yenilmesi ertesinde, bu bölgelerde "Hizbullah" denen bir örgüt yaratıldı. Kontr-gerillanın yan uzantısı olan Hizbullah, Kürdistan'da bir çok ilerici kişi ve basın mensubunu katletti. Bu örgüt eliyle işlenen "meçhul cinayetler" neredeyse sıradan bir olay haline getirildi. Sadece ve sadece Batman'da 187 saldırı gerçekleşerek, 323 kişi öldürülmüştür. Ve, bu örgütün hiç bir üyesi "yakalanmadı". TC bu bölgedeki askeri garnizonlarında Radyo yayımlarıyla bu örgüte destek çıkıyor. Kürtçe yapılan bu yayınların genel içeriği TC'yi övmeye ve PKK'yı lanetlemeye yönelik.

Bütün bunlar ortadayken, TC, Uğur Mumcu'nun öldürülmesi ertesinde büyük bir "laikliği savunma" kampanyası başlatmıştır. "Sakıncalı Piyade" "demokrasi şehidi" ünvanına erişerek, TC'nin elitinde

laikliğin bir silahu haline getirildi. "Milli birlik" ruhuyla ateşlenen kitlelerin ruhu, cenaze törenindeki katılımlar doruğa çıktı. Genel kurmay başkanı bile cenaze töreninde, "bu ülke çizdiği yoldan sapmayacaktır" derken, önümüzdeki günlerde izlenecek politikanın niteliğine ilişkin ipuçları da veriyordu.

"Bana milliyetçiler adam öldürüyor dedirtemezsiniz" diyen bir başbakanın yönettiği bir ülkede, "şeriatçı" sağın adam öldürmesi pek te o kadar ilginç gelmemeli. Bugüne kadar onlarca gazeteci ve yazar aynı şekilde öldürüldü. Öldürülen bu insanları "onlar gazeteci değil, millitandır" deyip hedef gösteren İçişleri Bakanının, meçhul cinayetlerin soruşturulması için TBMM'deki oturumda verdiği cevapta ilginçtir. Olayı başka yönere çekmek için gösterdiği çabayı şu sözlerle sürdürdü "Siz önce dağdaki yakınlarınızı indirin (HEP milletvekillerine söyleniyor) çkın burada bölücülüğe karşı olduğunuzu söyleyin".

Uğur Mumcu Kontr-gerillaca öldürülmüştür. Polis noktalarına 20 metre yakınlıktaki bir arabaya Bomba koymak, bölgeye yabancı bir kimse tarafından mümkün değildir. Bu bölge yabancı misyonerlerin yoğunlukta olduğu bir yer olduğu için, yabancılar çok çabuk bilinir ve göze batar. Kaldı ki, aynı gece kesilen elektirikler, bunu daha net bir biçimde gözler önüne seriyor.

Uğur Mumcu özel olarak seçilmiştir. Önümüzdeki günlerde gündeme alınacak "İç hareket" la girişilecek kapsamlı bir saldırının kitleler nezdindeki tepkisini "her türlü teröre karşıyız" demagojisiyle törpülemek istemektedirler. "Demokrat" bilinen birinin seçilmesi iki açıdan önemlidir. Birincisi, saldırı sırasında, geniş yığınlar, demokrat ve devrimci kesimlere sahip çıkacaktır. Uğur Mumcu'nun çevresi daha çok bu kesimlerden oluşmaktadır. Onların dikkatini "laiklik elden gidiyor" demagojisiyle "şeriatçıların" üzerinde yoğunlaştırarak, kitlesele boyutlara varacak halk muhalefeti parçalayacaktır. İkte, kitleler birbirleriyle uğraşırken, egemen güçler daha rahat hareket alanı bulabileceklerdir. İkincisi, ABD'nin bölgedeki etkinliğini pekiştirmek için İran üzerinde oyunlar oynamak isteniyor. Bu olay bir biçimde İran'a bağlanarak, "Terör üssü" İran cezalandırılmaya gidilecektir.

Uzun bir süredenberidir, körfez bölgesinde İran'nın nükleer silahlar geliştirdiğini ele alıp işlemeleri boşuna değil. Dahası, ABD ile bölgede büyük bir rekabete giren Alman emperyalizmi, İran'a ciddi yardımlarda bulunmaktadır. İran ile aynı zamanda, Trans-Kafkasya'ya uzanmak isteyen Almanya'nın bu ilerleyişini durdurmanın bir yoluda, BM kararları maskesiyle saldırı düzenlemektir. İşte bu nedenle, saldırıların zeminini oluşturmak için "Terör" ve İran ilişkisi sıkça duyulur olmuştur. Bir taşla çok kuş vurularak, TC ve ABD programlarını hayata geçirmeye çalışacaklardır.

Bilindiği gibi, İsrail Siyonistlerinin HAMAS örgütüne bağlı olduğunu iddia ettiği 415 Filistin'li, uluslar arası planda ABD ve İsrail'i ciddi bir biçimde rahatsız etmektedir. ABD, açıktan İsrail'i desteklerken, Arap ülkelerindeki tepkilerin artmasından da çekinmektedir. Herkes "BM kararlarının" neden İsrail için uygulanmaya konmadığını sürekli vurgulamaktadır. Uğur Mumcu suikastinin uluslararası bir boyut kazan-

masına bu anlamda özel bir önem verilmiştir. Amaç, "İslamcı terörün" çirkefliliğini kabul ettirerek, İsrailin işgalci ve saldırgan yüzünü gizlemektir. Bir çok ülkedeki kamuoyu bu olayla bir kez daha "İslam Terörü" konusunda yönlendirilerek, İsrailin terör politikası gözlerden kaçırılmak istenmiştir.

Olayın PKK'ya yüklenmesi istemi, kitleler nezdinde inandırıcılık bulamayacağından, vaz geçilmiştir. Bu iddia, aynı zamanda eylemin kimler tarafından yapıldığının da ip uçlarını vermiştir. Çünkü, "PKK ve MIT ilişkisi" üzerine çalışma bizzat emniyetin denetimi altında yapılmıştır. Emniyetten birileri bu çalışmadan haberdardılar. Tamda bu çalışmanın yapıldığı dönemde PKK'nında işe karıştırılması çok daha iyi olacaktı. Kitlelere "bölücü terör"ün hangi boyutlara ulaştığı gösterilecekti. Ancak, kitlelerin bu eyleme inanmamaları (gerek eylemin yeri ve gerekse de biçimi) bu planı bozdu. Kitlelerin eylemde devlet parmağı aramaması için şeriatçı örgütleri hedef göstermek daha akılcı olmuştur.

Toparlarsak, Uğur Mumcu suikasti bizzat MIT ve kontr-gerilla tarafından gerçekleştirilmiştir. Kitlelerin artan eylemliliğinin girişilecek bir "iç harekate" engel olmaması, "teröre" karşılık meşru bir zemine oturtulmak istenmiştir. Onümüzdeki günlerde TC, bütün gücüyle gerek Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine ve gerekse de devrimci mücadeleye karşı yoğun bir saldırıya girişecektir. Kitlelerin şimdiden ya devletten yana örgütlenilmesi ya da, "terör" ile tarafsızlaştırılması da bu eylemle planlanmıştır. Halk kitlelerinin dikkatlerini başka alanlara kaydırmak, bu eylemle çok daha kolay olmuştur. Şimdiye kadar onlarca gazeteci ve yazarın aynı biçimde katledilmeleri karşısında suskun kalan ve çoğu zamanlar, gazetecileri suçlayanların TV'lerde cenazeleri naklen yayınlatması, bu hazırlıkların birer parçasıdır. "Kuva-i Milliye"lik ruhu ile Kürt ulusuna ve diğer azınlıklara karşı bir soy kıırma girişilirken, bir "Sakıncalı Piyade" feda edilmiştir. "Sakıncalı Piyade"nin naaşı, "Misak-ı Milliye"nin sınırlarını korumada kullanılan bir kurban olmuştur. ■

Trafik anarşisi Salih'imizi elimizden aldı

Trafik anarşisine bir devrimciyi daha verdik. Salih Güneş, 1 Şubat 1993'de Dersim'den Tarsus'a giderken yolda geçirdiği trafik kazasında yaşamını yitirdi.

Dersim'in Ovacık ilçesinde 1962 yılında yoksul bir Kürt ailesinin çocuğu olarak yaşama gözlerini açtı. 14 yaşına kadar yaşadığı Ovacık'ta yoksulluğu ve jandarma dipçliğini birlikte tanıdı. 1976 yılında (14 yaşında) Tarsus'ta bir fabrikada montajcı olarak işe başladı. Fabrika'daki siyasi faaliyetlerinden dolayı abisiyle birlikte fabrikadan uzaklaştırıldı. Devrimci mücadeleye Halkın Kurtuluşu saflarında yer alarak başladı. 1978'de proletarya partisi saflarına katılarak profesyonel yaşama atıldı. 12 Eylül'den sonra işkencehanelerde önderi İbrahim Kaypak'ya'ya varışır bir şekilde sınavdan başarıyla çıktı. Cezaevinden çıktıktan sonra gerilla bölgesinde siyasi faaliyetlerine devam etti. Yeni görev alanı olan Güney'e giderken 4 Şubat 1993 günü trafik anarşisinde aramızdan ayrıldı. ■

Salih Güneş
(Esmer)
(... 1962-
1 Şubat
1993)

MÜCADELEMİZDE YAŞATACAĞIZ
KAVGASI KAVGAMIZDIR

Tarsus'tan Mehmet'ler
Tarsus'tan Partizan Okurları

Newroz'u anıyor, Halepçe'yi lanetliyoruz

Toplumun sömüren ve sömürülenlere ayrılmasından sonra, ezen sınıflarla ezilen sınıflar arasında sürekli bir savaşım yaşanmaktadır. İnsanlığın sınıf savaşımını tarihinde nicel birikimlerin patlamalara yol açtığı, yani zulme isyanların olduğu günler vardır. Köleliğe ve zulme başkaldıran süpartaküsler, şeyh Bedreddin'ler gibi. Bunlardan biride özelde Kürt halkının, genelde ortadoğu halklarının kölelik zincirini kırıp, baskı ve zulme karşı baş kaldırışının ve özgürlük mücadelesinin yükseltiğinin simgeleştiği gün olan Newroz günüdür. Tarihte zalimlerin zulmü altında inleyen halkların ve ulusların, silkinip ayağa kalktığı ve şiş göbekli, ağzı salyalı sömürücülerin sırça saraylarını yerle bir ettikleri birçok gün vardır. Özellikle Kürt halkının ulusal temelde silkinip ayağa kalktığı günümüzde Mart ayı egemen sınıflar açısından korku dolu bir ay olmuştur. Artık günümüzde, her 21 Mart'ta top, tank sesleri ve mavzer takırtılarına "Yaşasın Newroz", "Yaşasın Özgür Kürdistan", "Kahrolsun Faşizm" sloganlarının karıştığı ve Kürdistan'ın her karışımın Kürt halkının kanıyla sulandığı, mücadele günü olan Newroz'a bin selam...

Kürtler tarihten beri başta TC olmak üzere çeşitli devletler tarafından ezilmiş, sömürülmüş, aşağılanmış, işkenceden geçirilmiş ve toplu katliamlara uğratılmıştır. Bilindiği gibi bunların içinde, en önemlilerden biride, faşist Saddam rejimi tarafından, Güney Kürdistan'daki Kürtlere yapılan ve tarihe Kürt Hiroşiması olarak geçen olan Halepçe katliamıdır. Halepçe katliamının yıldönümü olması nedeniyle konumuza bu olayı irdelleyerek devam edeceğiz.

Tarih 17 Mart 1988. Kürt ulusunun özgürlük mücadelesini boğmak için Halepçe kenti, faşist Irak devletinin savaş uçakları ta-

rafından bombalandı. Bombalama da emperyalistlerin dahi kullanımını yasakladığı her türden kimyasal ve zehirli gaz bombaları vahşi bir şekilde kullanıldı. Kürt halkının üzerine ölüm kusmalarının sonucu en az 5000 çocuk, kadın, yaşlı ve genç, tüyleri ürpertecek bir şekilde, acı içinde kıvranarak can verdiler. Ardlarında da binlerce yaralı bıraktılar.

Hiroşima'yi, Nagazaki'yi andıran ve Kürt Hiroşiması olarak da anılan, Halepçe soykırımını yaratan koşulların başında, başta ABD ve RSE olmak üzere diğer emperyalistlerin çıkarlarının tehlikeye girmesi geliyordu. Ortadoğu'daki muazzam zenginlikleri istedikleri gibi kullanan emperyalistler bölgedeki dengelerin sarsılmasından korkuyorlardı. Siyasi olarak bağımsız bir Kürdistan'ın kurulması, var olan statükonun bozulması demektir. Bu nedenle başta RSE, Fransa, B. Almanya, ABD olmak üzere tüm emperyalistler, Saddam'a silah satışı konusunda yarışa girmişlerdi. Varolan dengeyi koruması için Kürt hareketinin boğazlanması gerekiyordu. Bu nedenle bir yandan silah satışı için pazar yaratılırken, diğer yandan da Kürt ulusal mücadelesi kanla bastırılıyordu. Bu amaçla faşist Baas rejimine yeşil ışık yakılarak Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin kimyasal silahlarla boğdurulması sağlandı. Soykırımı, acıyı, katliamları ve sürgünleri en az Vietnam ve Filistin halkları kadar yaşayan Kürt halkı ve haklı davası dünya kamuoyunda hak ettiği yankıyı bulamamaktadır. Bunun en bariz örneği, Halepçe soykırımının yaşandığı günlerde dünya demokratik kamuoyunun içine girdiği mezar sessizliğidir. Ayrıca şunu da belirtelim ki bu katliamlardan Kürt burjuva önderlikleri de sorumludur. Örneğin Kürdistan Yurtseverler Birliği önderi Celal

Talabani'nin, bu olayla ilgili Londra'da AP ajansına verdiği demeçte "Amerikalılar ve Sovyetler Bağdat'ın petrol dolarları uğruna bizi sattılar" (25.1988 tarihli Güneş gazetesi) diyerek emperyalistlerin elinde bir satranç taşı olduğunu itiraf ediyordu.

RSE'nin Halepçe katliamında ki çirkin rolüne rağmen, ülkemizdeki revizyonistler bu gerçekçi hiçbir zaman kabul etmeye yanaşmadılar. Daha da ileriye giderek Kürt halkına sahte umutlar aşılayarak RSE'yi şirin göstermeye çalıştılar. Ancak halkımız kıyımlar, katliamlar pahasına da olsa bunların içyüzünü hergeçen gün daha iyi anlamaktadır.

Halepçe benzeri soykırım politikalarının bizzat uygulayıcısı olan TC'de Halepçe katliamını desteklemiştir. Mesela; kitle iletişim araçlarının yayınında olay örtbas edilip geçiştirildi. Saddam'ın, kimyasal silah kullanıp kullanmadığını araştırmaya gelen uluslararası kuruluşların çalışmaları engellendi, katliamı protesto mitinglerine saldırıldı. İnsanlar bu yüzden dolayı işkenceye uğradı. Ayrıca en önemlisi 17 Nisan 1988 tarihli Hürriyet gazetesi, "ölüm ticaretini açıklıyoruz" başlıklı haberinde "Halepçe'de 5 binden fazla can alan kimyasal silahların yapımında kullanılan maddeler başta İsviçre, Belçika, Fransa, Almanya olmak üzere Avrupa ülkelerinde üretiliyor. Ve gemilerle Mersin limanına indiriliyordu. Burada da bazı Türk firmaları tarafından ambalajları değiştirilen hammaddeleri yine Türk nakliye firmaları Irak'a taşıyordu. Ayrıca bu maddeleri kendi ihracatımız gibi gösteriyor ve ihracatımız ne kadar arttı diye sevinmiyorduk" diye yazıyordu. Yalanlanamayan bu haberler TC'nin Halepçe soykırımındaki suç ortaklığını kanıtlamaya yeter de artar bile.

TC'nin tarihi dikkatlice ince-

Faşist Saddam rejimi Kürtlere kimyasal silahla saldırdı.

lenirse, Kemalizmin ve takipçilerinin Saddam'dan daha da soykırımcı ve katliamcı olduğu görülecektir. Bunlar için Kürt katliamı yapmak, Osmanlı barbarlığından devraldıkları bir mirastır. Hepimiz biliyoruz ki, Kemalist iktidarın yaptığı soykırımlar onlarca Halepçe büyüklüğündedir. Körfez savaşından sonra emperyalist cephe ve TC, Saddam'ı bol bol Hitler'e benzetti. Peki Saddam'a Hitler diyenler, Saddam'dan farklı mıdır? Son büyük Kürt soykırımı olan Dersim'de (1938) 60 bin yoksul Kürt köylüsünün katledildiği gerçeği onların Hitler kadar vahşi olduğunun bir örneğidir. Kemalist diktatörlüğe boyun eğmeyen, asker göndermeyen ve vergi vermeyen Dersim, Kemalist TC tarafından işgal edildi. Hemen soykırıma girişildi. Dersimlilerin çoğu süngüden geçirildi. Ana rahmindeki bebekler süngü uçlarına takıldı. Hava operasyonları ile Dersim yakılıp yıkıldı. İnsanlar diri diri toprağa gömüldü. Dere suları günlerce kırmızı aktı. Geride kalanlar ise yerlerinde yurtlarından sürgün edildiler. İsyanın önderleri tutuklanıp idam edildiler. Ayrıca, Şeyh Sait, Ağrı, Koçgiri gibi Kürt ayaklanmalarında da toplu katliamlar yapıldı.

Günümüzde ise iktidardaki egemen sınıflar katliamcı kemalist politikalarını aynen devam ettirmektedirler. Kürdistan'da çeşitli katliamlar, toplu sürgün-

ler, toplu işkenceler, dağlarda günlük infazlar, köylerin yakılıp yıkılması, şehir merkezlerinin devlet tarafından; top ateşine tutularak yerle bir edilmesi olağan günlük yaşam haline gelmiştir. Geçen yıl ki Newroz gösterilerinde, TC'nin katliamcı yüzü bir kez daha teşhir olmuştur. Sadece ulusal demokratik taleplerini dile getirmek için sokaklara çıkan silahsız savunmasız Kürt köylülerinin üzerine kan kusulmuş, yüzlercesi katledilmişti. TC her zaman olduğu gibi o süreçte de, katliamını yalan ve demogoji ile çeşitli kılıflar oluşturmaya çalışmıştı. TC, 21 Mart yaklaşmaya başlayınca çok büyük askeri ve psikolojik hazırlıklara başlamıştı. Uşak basın aracılığı ile de, "Kürtler ayaklanacak", "PKK toplekün saldıracak" diyerek yeri göğü ayağa kaldırdı. Amaç Newroz'da yapacağı katliama zemin hazırlamaktı. TC bir provakasyon ortamı yaratıp ondan faydalanmak istiyordu. Nitekim istediği de bir anlamda gerçekleşmiş oldu. Milliyetçi parti olan PKK'nın tavrıda bu provakasyon ortamının oluşmasına etken olmuştur. Gazeteler günler öncesinden PKK'nın silahlı ayaklanma yapacağı haberini yazmasına rağmen gerekli açıklamalar yapıp oyunları bozulmadığı gibi, PKK; adeta TC'nin her dediğini onaylar açıklamalarda bulunmuştur. Nitekim Newroz günü geldiğinde hiç de öyle silahlı bir halk ayaklanması olmadı. Aksine Newroz

günü halk oyunları oynayıp, sloganlar atan ve daha sonra şehitlerin mezarlarını ziyarete giden halk, kamuoyunu da arkasına alan TC'nin katliamına uğradı. İnsanlardan bazıları daha sonra kendilerini korumak için silaha sarıldılar. Milliyetçi partinin izlediği burjuva milliyetçi politikalar, bir anlamda TC'nin işini kolaylaştırmıştır. Şunu da belirtelim ki, mücadelenin hâlâ gerilla savaşı aşamasında olmasına rağmen şehirlerde topyekün ayaklanmalar düzenleneceği açıklamalarını yapmak doğru bir yaklaşım değildir. Ulusal hareketin önümüzdeki newroza, geçen yıldaki hatalardan ders çıkararak da girmesi gerekmektedir.

Netice olarak, acıyı, asimilasyonu, soykırımı ve esareti tarih boyunca yaşamış olan Kürtlerin, yine tarihin her kesitinde başkaldırılar ve isyanlar yaratarak nice tarihler yarattığı da bilinmektedir. Gerilla savaşının sarsıcı etkileriyle uyanan, zulmün ateşinde pişe pişe cesaretlenen Kürt halkı için hergün bir newrozdur. İnsanın diyen herkesin bu haklı mücadeleyi desteklemesi gerekmektedir. Destek ise ancak savaşmakla olur.

Şunu da önemle belirtelim ki Kürt halkının gerçek kurtuluşu çeşitli milliyetçi arayışlarda değil ML'dedir. Çağımız emperyalizm ve proleter devrimler çağıdır. Çağın doldurmuş, barutunu tüketmiş burjuva devrimler gerçek kurtuluşu sağlayamaz.

Gerçek kurtuluş, Türk, Kürt Ermeni, Laz, Rum vb. olmak üzere çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının, proleterya partisinin çatısı altında, ortak düşmana karşı ortak örgütlenerek, İbrahim Kaypakkaya'nın kızıl güzar-gahında ilerleyip Demokratik Halk Devrimi, Sosyalizm ve yüce Komünizme varmasıyla mümkündür.

Dersim'de, Dicle'de, Almus'da, Şavşat'da -yakılan newroz ateşini körükle! Unutma ki gün diriliş, gün mücadele, gün ileri atılım günüdür. Gün halk demokrasisi, sosyalizm ve yüce komünizm mücadelesinin yükşeliş günüdür.

Newroz halklara kutlu olsun. Halepçe'nin hesabı sorulacaktır. ■

Her karış toprağı kanla yoğrulan Kürdistan !

Tarih kitaplarında şöyle bir ibare görürseniz hiç şaşmayın: "Zalimin zulmüne dişyle-tırnağıyla direnen, her karış toprağı kanla sulanan; Burası KÜRDİSTAN!"

Kürdistan halkı kendi tarihini kendisi yazıyor. Türk şovenizminin ve ırkçılığın girdabına girmiş, bir ulusu yok sayma ve yok etme pahasına kaleminden kan damlatan dolar tüccarlarının yazdıklarına inanmayın. Diğer bir mazlum ulusu yok ederek, kendi ulusunun "özgürlüğünü" savunanların özgürlükçülüklerine de inanmayın. Çünkü, diğer bir ulusu ezen bir ulus asla özgür olamaz. Diğer bir ulusun ezilmesini isteyenler, kendi ulusunu emperyalizme peşkeş çekmekten, kendi ülkesini emperyalizmin açık pazarı haline getirmekten de çekinmezler ve kendi halkının değerlerine değil, emperyalizmin kokuşmuş değerlerini savunurlar.

Kürdistan halkı, var olduğu günden beri bütün halklar gibi ezile gelmiştir. Osmanlılar zamanında da bütün ayaklanmaları, zulme başkaldırıları kanlı bir şekilde bastırılmıştır. Feodal ilişkilerin ağır basması sonucu aşiretler ilişkisinin yoğun olması, bir ulusun özgürlüğüne kavuşmasının ödenen ağır bedelleri olmuştur. Bütün bunlara karşın, ulusal özgürlük türkülerinin söylendiği isyan bayrakları ellerden düşmemiştir.

Ezilen bağımlı ulusların ulusal özgürlük türküleriyle sınıfsal özgürlük türküleri hep yanyana yürümüştür. Ezilen uluslar, ezen ulusa karşı verdikleri mücadele de sınıfsal mücadeleye de hep sıcak baka gelmişlerdir. Komünist önderlikler olduğunda ulusal mücadeleden sınıfsal mücadeleye sıçrama yapmasını bilirler. Çünkü, ezenlerin zulmüne karşı verdikleri mücadele okulu, onlara daha ileri bir özgürlüğü öğretir. Ezilen ulusun verdiği mücadele demokratik bir mücadeledir. Demokratik öğeleri güçlü şekilde içinde barındıran bir mücadele okulundan geçen halk, daha ileri bir mücadeleye açıktır. Her ne kadar ezilen ulus milliyetçiliğinin derin izlerini haklı olarak barındırsalarda, ezenlerin zulmüne karşı verdikleri mücadele

okulunda sınıfsal mücadeleyi daha kolay öğrenirler ve demokratik haklarına daha fazla sahip çıkarlar. Ezilen ulus halklarının daha demokratik olmasının en önemli nedenlerinden biri de budur. Ancak, ezilen ulus halkı kendi milliyetçi önderliğinin gerçek yüzünü göremediği, daha doğrusu, komünistlerce gösterilmediği zaman, ezen ulus egemenlerinin boyunduruğundan çıkıp bu kez, kendi burjuvazisinin boyunduruğu altına da girerler ve kendi burjuvazisine karşı sınıfsal mücadeleyle karşı karşıya kalırlar.

Çünkü ezilen ulus burjuvazisi de ezen ulus burjuvazisinden iki şey öğrenir. Birincisi milliyetçilik, ikincisi ise korku. Kendi halkını burjuva milliyetçiliği ile beslerken, yine kendi halkına korku verir. Burjuvazi korkuyu sürekli halkın üzerinde demoklesin kılıcı gibi tutar. Eğer ezilen ulus burjuvazisi kendi halkına kendisinin korkusunu veremezse, iktidarda bir gün bile kalamayacağını bilir. Bu nedenle, ezen ulus burjuvazisine karşı verdiği mücadeleleri daha başında, halkına bu korkuyu da sürekli beraber götürür. Bu, bugün Kürdistan'da yaşanan olgulardır. Ancak, ezen ulus burjuvazisinin baskılarını, despotluğunu ve tüm olanca vahşetini iliklerinde duyumsayarak yaşayan bir halk için, ezilen ulus burjuvazisinin baskıya yönelik korkuları diğerinin yanında sıcak karşılanır. Çünkü burada öne çıkan öğe, ezen ulus burjuvazisinin vahşetine karşı ulusal özgürlük mücadelesidir. Ezilen ulus burjuvazisinin verdiği korku, ezen ulus burjuvazisinin vahşeti yanında devede kulak gibidir. T.C. devletin emperyalist patentli korucu kalemleri, PKK'nın baskılarını sürekli öne çıkararak, T.C. devletin vahşetini alçakça gizlemeye çalışıyorlar. Ya da Sırların Bosnalı Boşnaklara yaptıklarını söyledikleri vahşeti, kendilerinin daha beterini yıllardır ve her geçen gün artan dozajda Kürt halkına yaptıklarını kamuoyundan büyük bir titizlikle gizlemeye çalıştıklarını görmeden geliyorlar.

Biz komünistler, ne adı altında olursa olsun ya da ne gerekçe gös-

terilirse gösterilsin, hiçbir halka baskı ve zulüm uygulamasına taraftar olamayız. Halka baskı yapılmasına karşıyız. Tüm sömürü ve vahşete karşıyız. Sırların Boşnaklara yaptıkları her türlü baskının da karşısındayız. Ama, kendi halkına zulmeden ya da bu zulme ortak olan ve sessiz kalanların, başka yerlerdeki zulme ya da haksızlıklara karşı çıkmalarını da samimi görmüyoruz. Çünkü, bu tür karşı çıkışlar içerde kendi halkına yaptıkları zulmün sesinin duyulmaması içindir. Türk egemen sınıflarının Türkiye Kürdistan'ında Kürt halkına her türlü zulmü reva görürken, Güney Afrikalı Beyaz yöneticilerin siyah derililere yaptıklarının aynısını burada Kürt halkına uygularken, kalkıp Somalili açların hakkını savunuyor gözükmeleri ya da Boşnakların acılarına ortak oluyor gözükmeleri, hiç de inandırıcı gelmiyor halkımıza.

Kürdistan, bugün tamamıyla T.C.'nin askeri işgali altındadır. Batı'dan Kürdistan topraklarına doğru adımınızı attığınızda bunu hemen görürsünüz. Örneğin yolunuz bir Diyarbakır'a düştüğünde, buranın yabancı bir askeri işgal altında olduğunu hissedersiniz. Elinde otomatik tüfekleri ve halkı hor gören rambo vari kasıntı ve davranışlarıyla, bu askerin bu halkın askeri olmadığını anlarsınız. Diyarbakır'dan Batman, Mardin, siirt, Şırnak ve Hakkari'ye doğru gidince halktan yabancı bir ordunun burayı işgal altında tuttuğunu bütün iliklerinizde hissedersiniz. Her şey askeri kontrol altındadır. Adım başı aramalar, yabancı bir ülkeye gittiğinizde bile sorulmamacak sorular; "ne arıyorsun?", "niye geldin?", "kimi göreceksin?", "sen buralı değilsin, burada ne işi var?" vb. vb. Aslında bir sormadıkları pasaport kalıyor. Pasaportla gidilen ülkelerde bile bu tür sorularla karşılaşılmaz.

Ya Elazığ'dan çıkıp Dersim'e gitmek isterseniz, Elazığ çıkışından başlayıp Dersim'e varıncaya kadar beş-altı yerde arama noktasından geçersiniz. Bazı günler bu arama noktaları onuda bulur. Dersim'de neredeyse adam başına bir asker ve polis düşer. Sivil polis,

özel tim ve ispiyoncular ise bu sayının dışındadır. Askeri işgal güçleri öylesine yerleşmiş ki, adım başı tank, makineli tüfek yerleştirilmiş karyerler, panzerler ve rambovari tasmalı özel timlerin yolları ve köşebaşlarını tuttuklarını görür ve her an halkı tarayacakları davranışı içinde olduklarını, ürpereyerek iliklerinizde Kürt halkının yaşamını duyumsarsınız. Tankların ve tüfeklerin gölgesinde ezilen bir ulus üzerinde estirilen tüm vahşeti yaşarsınız.

Güneş batar batmaz Kürdistan daha değişik bir görünüme girer. Korku ve insan yokluğu hakim olur sokaklara. Hava kararmaya yüztutar tutmaz halk soraklardan çekilip evlerine kapanır. Çünkü, gece hem dost hem de düşmandır. Halk, gece sokağa çıktığında her an tutuklanma, öldürülme ve yaralanma korkusunu yaşar. Dost ise düşmana yönelik tüfeklerin ötmesidir. Halk dostun şehire hakim olmasından değil, düşmanın hakim olmasından korkuyor. Dostun tüfek sesini duyunca alkışlıyor, düşmanın tüfek sesi karşısında öfkeleniyor, kinleniyor ve zulme isyan damarı kabardıkça kabarıyor.

Gecelerin de özgürlüğü kısıtlı. Halkın özgürlüğe kavuşmasıyla birlikte geceler de özgür kalacak ve halkımız geceleri de özgürce dolaşacak. Gecedan halk değil düşman korkuyor. Gündüz rambovari tasmalı gezerlerken, gece öyle rahat dolaşamıyorlar. Ancak köşebaşlarındaki inlerine sinip bekliyorlar. Çünkü, dostun tüfek sesi onlara geceleri rahatça gezme özgürlüğü tanımlıyor.

Kürdistan'da geceler genellikle gerillanın dersek yanılmış olmayız. Özellikle dağlık bölgelerdeki yerleşim alanlarının geceleri kontrolü gerillanınıdır. Köyler bu nedenle gündüzleri düşmanın denetimine geceleri ise PKK ve TIKKO gerillalarının denetimine giriyor. Dağlar gece ve gündüz gerillanın oluyor. Böylece, halk, padişahın fermanını dağlarda bütünüyle hükümsüz kılıyor.

Burası Kürdistan ! Zulmü ve zulme isyanın yaşandığı bir yer. Zulme karşı ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerinin verildiği bir toprak. Ve Kürt halkı kendi kaderi üzerindeki boyunduruğu kırmak için her karış toprağını kanla sulamaya devam ediyor. Biliyor ki, özgürlüğün elde edilmesi, T.C. devletinin yenilgiye uğratılması ancak

Kürt köylülerine insan dışkısı yediriliyorsa, halkın can güvenliği devlet tarafından yok edilmiş ve kendi güzelim topraklarında özgürce dolaşamıyorsa...

böyle olacaktır. Kürt halkı Dersim merkezli sosyal kurtuluşun ışığını bütün halklara muştularken, Botan merkezli ulusal özgürlüğün muştusunu da ezilen bağımlı uluslara veriyor.

Zulmün, baskının, sömürü ve vahşetin olduğu yerde, halkın sömürücü devlete karşı isyanı da vardır ve bu isyan haklı ve meşrudur. Türk egemen sınıfları Kürt halkının isyanını her ne kadar "terör" diye suçlamaya çalışsa da, halk kendi üzerinde vahşet uygulayan despotlara karşı mücadele ediyorsa, bu mücadele "terör" değil, meşru bir savaştır. Halka sömürü ve zulüm uygulayanların yaptıkları terördür. Halkımız da bunu böyle bilmekte ve devletin terörüne karşı mücadele vermektedir. Dağlarda yanan isyan ateşleri halk tarafından sürekli körükleniyorsa, halk bu savaşın T.C. Devlete karşı verildiğini bildiğinden ve desteklediğindedir.

Her gün köylerin basıldığı, evlerin ve köylülerin ürünlerinin yakıldığı bir yerde isyan olmaz da ne olabilir? Boyun eğmek mi? Asla!

Bir ulusun halkına karşı topyekün savaş açılmışsa, özel baskı yasaları çıkarılmışsa, Sıkıyönetim ve Olağanüstü Hal Yasaları bir fiil 15 yıl uygulamıyor ve bu yasalar daha da ağırlaştırılıyorsa...

Kürt ulusunu sürekli baskı altında tutmak için o ulusun ülkesinde sadece özel valilik sistemleri uygulanıyorsa...

Kürt halkını kıyımlardan geçirmek ve halkı birbirine kırdırmak için aşiretlerden koruculuk sistemi geliştirilmişse,

Kürt ulusuna özgü özel savaş uygulamaları ve bilimüm ölüm taccirleri olan kolluk güçleri (askeri, özel timi, kontr-gerillası ve hizbi kontrası vs.) halkın üzerinde terör estiriyor, katliam yapıyorsa...

Ve her şeyden önce bir ulusun

kimliği tanınmıyor, kendi kaderini tayin etme hakkı zorla gasp ediliyorsa, dili ve kültürü üzerinde yasaklar uygulanıyorsa... Başka bir söylemle, bir ulus zorla bir başka ulusun boyunduruğu altında tüm ulusal haklarından yoksun olarak yaşamaya zorlanıyorsa...

Köylüler zorla göçe zorlanıp, göç etmeyenlerin evleri yakılıyor ya da çoğu zaman katlediliyorsa...

Halkın ormanları yakılıp genç kızlara ve kadınlara tecavüz ediliyorsa, tarlasında çift süren çiftçi ya da hayvanını otlatan çoban "gerilla" diye kurşunlanıyor ve bir çok insan katledilerek kayıplar listesine ekleniyorsa, köy meydanlarına toplanan insanlar (kadın-erkek demeden) çınlıplak soyundurulularak yere yatırılıp üzerlerine kurşun sıkılıyorsa, Kürt köylülerine insan dışkısı yediriliyorsa, halkın can güvenliği devlet tarafından yok edilmiş ve kendi güzelim topraklarında özgürce dolaşamıyorsa...

"İç Harekat" adı altında son günlerde estirilen devlet terörüne ne demeli? Bir ulustan halk "terörist" diye damgalanarak cezaevlerine tıkılıyor. Hitler açık toplama kampları kurarken, T.C. devleti Kürt halkı için kapalı toplama kampları kurmuştur.

Yukarıda kısaca sıralamaya çalıştığımız vahşet örnekleri, Kürdistan'da uygulanan vahşetin çok az bir kısmını yansıtmaktadır. Çünkü T.C.'nin Kürt halkı üzerinde uyguladığı vahşetin tümünü yazmak ciltlerdir.

T.C.'nin "Sırların Bosna-Hersek vahşeti" diye lanse ettikleleriyle ve yine aynı T.C. devletinin Kürt halkı üzerinde estirdiği vahşetin arasında ne fark var!...

Kürt halkı üzerinde estirilen baskılar, bugün için aynı boyutta olmasada Türk halkı üzerinde de estirilmektedir. Ve Kürt halkı ile Türk halkının kaderi aynıdır. Türk halkı, egemen sınıfların Kürt halkı üzerinde uyguladığı milli zulme karşı çıkmadıkça kendi kurtuluşunu da gerçekleştiremez. Türk halkının kurtuluşuyla Kürt halkının kurtuluşu aynıdır. İki halkta T.C. devletinin sömürü ve zulmü altında yaşamakta ve ezilmektedir. Bu nedenle, Kürt ve Türk halklarının kurtuluşu; ortaklaşa mücadele vererek ve faşist devletin tüm yaptırımlarına karşı ayağa kalkarak, Kürt ve Türk halklarının Federal Demokratik Halk Cumhuriyetleri'ni kurmakta yatıyor. ■

Gerilla bölgelerinde halk kendi yerel iktidarlarını kuruyor

TKP/ML'nin Kürdistan örgütü olan Kürdistan Bölge Komitesi (Komitei Kurdistan), yayınladığı bildiri ve yayınlarında taban / tavan fiyat belirlemeleri yaparak Dersim ve Çevresindeki Köylerde yerel halk iktidarları olan **Köy Halk Meclisleri**'ni (KHM) oluşturmaya başladığını açıkladı.

Konu üzerine gönüllü muhabirimiz **Şahin KARADAG**, Kürdistan Bölge Komitesi'nden (KBK) bir yetkili ile görüştü ve bir çok konuda görüşlerini aldı. Bu röportajın bazı bölümlerini yayınlıyoruz.

Soru: Çeşitli bildiri ve açıklamalarınızla varolan köylütüccar ilişkisine müdahalede bulundunuz. Bu müdahaleyle neyi amaçlıyorsunuz ve buna köylülerin yaklaşımı nedir? Ayrıca, başka hangi konularda düzenleme getirdiniz?

KBK Sözcüsü: Bilindiği gibi TKP/ML, bir kaç yıldır Dersim'de köylülerin ürünlerini tüccarlara ucuza satmamaları için taban fiyatlarını belirlemeye başlamıştı. Partimiz, köylülerin istemleri doğrultusunda oluşturduğu bu taban fiyatları yöredeki tüccarlar tarafından tepkiyle karşılanırsa da tüccarlar partimizin koyduğu taban fiyatlarının altında köylünün ürününü alamıyordu. Özellikle geçtiğimiz yıl içinde daha düzenli ve TKP/ML'nin bütünüyle kontrolü altında uygulamaya sokulan bu girişim geniş köylü yığınları arasında büyük bir destek buldu.

Bu ürünlerin arasında süt ve süt ürünleri başta gelmektedir. Diğer yandan yaylalarda konaklama ücreti de TKP/ML tarafından belirlendi. Ayrıca Partimiz, devletin ormanların yağmalamasını önlemek için geçen yıl "orman kesme yasağı" getirdi. Ancak, sınırlı olarak köylülerin yakacak ihtiyacını karşılamasını serbest bıraktı.

Gerilla bölgelerinde orman

halkın ve gerillanın en iyi dostudur. Devlet bunu bildiği için zaten sık sık ormanları yakıyordu ve ormanların bütünüyle yok edilmesi için köylülerin rastgele orman kesmesini serbest bırakmıştı. Devlet bir yandan çevrecilik yaygarasıyla "orman dostu" olduğu propagandasını yaparken, diğer yandan da ormanları yakıyor, kesiyor, toprağı ağaçsızlaştırıyor. Hemen her konuda olduğu gibi bu konuda da müthiş bir ikiyüzlülük göstermektedir. Partimiz, devletin ormanları yok etme politikasına karşı köylülerinde desteğini alarak, ormanların yok olmasını önlemek için politika geliştirerek kararlar aldı ve halk bu kararlara gönüllü olarak uydu. Ancak TKP/ML'nin kararlarına karşı çıkanlar yine orman tüccarları oldu. Ne var ki onlarda bu yasağın dışına çıkmadılar.

TKP/ML'nin bölgede yeni uygulamalarından birisi de 'dönüm başına sürüm bedelinin' yürürlüğe sokulmasıdır. Bölge de çok az traktör olduğundan, köylülerin en büyük şikayeti, traktör sahiplerinin dönüm başına sürüm bedeli olarak fazla fiyat biçmeleriydi. Halk kaldırdığı ürünün büyük bölümünü tarla sürüm ve biçer döver karşılığı olarak geri veriyordu. TKP/ML, geçen yıl köylülerin bu talebini uygun bularak ve geniş yığınlarla tartışmanın sonucu olarak bu konuda da 'tavan fiyat' sistemini uygulamaya soktu.

— Köylülerden gelen şikayetlere bakılırsa bu uygulamanın her yerde yaşama geçirildiği söylenemez. Bu konuda ne diyorsunuz?

— Halen bölge düşmanın önemli ölçüde kontrolü altındadır ve halkın ekonomik sorunları, bütünüyle devletin ekonomik sistemi içerisindedir. Kızıl Siyasi İktidarlar kurulmadan daha bugünden halkın ekonomik sorunlarını partimizin bütünüyle çöz-

mesi düşünülemez. Ne zamanki bölge düşmandan tamamen temizlenir partimiz TKP/ML ve ordumuz TIKKO'nun denetimi altına girerse, ekonomik sorunlar o zaman Demokratik Halk İktidarının ekonomik politikası doğrultusunda halkın refah düzeyini yükseltici temelde düzenlenecektir. Bugün bizim yaptığımız, halkı tefeci tüccara daha fazla soydurmamaktır. Halkımız da bunun bilincindedir.

— Kararlarınızı halkla tartışarak aldığınızı söylediniz. Bir baskınız yok mu? Ve uygulamalarınıza karşı çıkanlar olmuyor mu?

— TKP/ML bu uygulamalarında halka baskı yapmamaktadır. Köylülere yönelik bir karar alırken sorunu önce köylülerle tartışır ve halkın çıkarları doğrultusunda karar alır. Halkımızın partimize güveni ve inancıda buradan gelmektedir. Fakat, tefeci ve tüccarlar aldığımız kararlara uymazlarsa öncelikle ciddi şekilde uyarılır ve buna rağmen uymuyorsa suçuna göre cezalandırılır...

— Para cezası da verdiğiniz öğrendik.

— Evet doğrudur. Cezalarımızın içinde para cezası da vardır. Köylüler içinde uymayan olursa köy içinde teşhir edilir. Çünkü bu kararlar köylülerin kendi kararlarıdır. Zaten önemli olanda budur. Uygulanan politikanın halk tarafından benimsenmesi ve kendi kararları olarak yürürlüğe koymalarıdır."

— PKK ile aranızda bu konuda sorunlar çıkıyor mu?

— Bildiğiniz gibi PKK'yı biz dost bir örgüt olarak görüyoruz. Fakat düşman PKK ile bizi karşı karşıya getirmek istiyor. Amacı her iki örgütün karşı karşıya gelerek yıpranması ve kendisinin güçlenmesidir. Biz düşmanın bu taktiğini bildiğimiz için PKK'yı da sürekli bu konuda uyarıyo-

Kürdistan'da ikili iktidarın yaşadığını söyleyen gerillaların kamplarında bir görüntü.

ruz. Biz PKK ile T.C. Devlete karşı evlem birliklerinden ve ittifaklardan yanayız. Çünkü bizim de PKK'nın da düşmanı T.C. devletidir.

Partimiz TKP/ML'nin aldığı kararlara PKK tepki gösteriyor. Ancak bizim amaçlarımızla PKK'nın amaçları farklı olduğu gibi, bizim halka yanaşmamızla PKK'nın halka yanaşması da önemli farklılıklar içermektedir. Daha doğrusu PKK'nın kitle çizgisiyle TKP/ML'nin kitle çizgisi temelde farklılık içerir. Bizde halka korku salmak ya da halka baskı uygulamak gibi uygulama olmaz ve olamaz. Çünkü komünistlerin amacı halkın kurtuluşunu sağlamak, halka sosyal kurtuluşunda önderlik etmek ve bu mücadele içine çekmektir.

— PKK ile aramızda silahlı çatışma oluyor mu, bunu sormak istemiştiniz?

— PKK ile aramızda silahlı

çatışma yok. Yukarıda da belirttiğimiz gibi devletin çabası bu yönde. TKP/ML PKK ile silahlı çatışmaya hiç bir zaman girmek istemez. Ezilen Kürt ulusunun haklı mücadelesine önderlik eden bir hareketle, Kürt ve Türk halklarının sosyal kurtuluşu için mücadele eden Komünist parti'nin silahlı güçlerinin karşı karşıya gelmeleri için bir neden olmaz. Karşı karşıya gelmekten çok ortaklaşa hareket etmeleri için daha çok neden vardır. Tabi, ezilen ulus milliyetçisi bir yapıya güvenle Komünist bir yapıya güven aynı derecede olmaz. Ezilen ulusun mücadelesinin odağında ulusal bağımsızlık yatar. Ulusal bağımsızlığı için sürekli pragmatist yaklaşım içindedir. Emperyalizme ve bütün gericiliğe karşı komünistler gibi tutarlı değil, zaman zaman uzlaşma eğilimleri ağır basar. İktidara geldiklerinde ise hepten teslim olma yoluna girerler. Seni kendi-

si için tehlikeli gördüğü ve zayıf bulduğu anda silahlı saldırıya girişebilir. Irak Kürdistan'ında ve İran Kürdistan'ında Kürt örgütleri arasındaki gelişmeler açıktır. Hatta bugün Federal Devlet Kuran Barzani ve Talabani'nin birbirini yok etmek için Saddam'la sık sık anlaşmaları da bilinen bir gelişmedir. Bakınız, T.C. Devleti TIKKO'nun eylemlerini basına yansıtmamaya özen gösteriyor. T.C.'nin Kürdistan valisi Unal Erkan şunu söylüyor; "TIKKO'nun eylemlerini basına vermeyerek, onları kendi eylemlerinin sessizliğinde boğacağız". Bu yaklaşım bile, egemenlerin TKP/ML'nin gelişmesinden ne denli korktuğunu ortaya koymaya yeter. Ve bu egemenlerin işçi sınıfı hareketinin gelişmesinden ne kadar ürktüklerini gösteriyor. Bu yaklaşım, emperyalist burjuvazi içinde geçerlidir. Emperyalistler ulusal hareketleri kendi çıkarları doğrultusunda

yönlendirebilirler. Irak Kürdistan'ında ve daha bir çok yerde olduğu gibi.

TKP/ML, sadece Dersim ve çevresin'de değil de, Türkiye'nin bir çok alanında gerilla faaliyetini geliştirdiğinde, T.C. bizi bastırmak için PKK ile anlaşmaya bile gidebilir. Çünkü, Komünist bir hareketin gelişmesi, burjuvazi için ulusal hareketten daha tehlikelidir. Partimizin önderliği bunları sürekli gözönünde bulundurmaktadır. Ancak PKK'nın T.C.'nin oyununa gelmeyeceği inancımızı da korumak istiyoruz. Şunu da belirtmek gerekir ki, Komünistlerin siyasi alternatifi burjuvazidir. Kürt, Türk ve diğer azınlık milliyetlerden halkların yaşadığı bu güzel ülkemize, bugün burjuvazi hakim, yarın ise halk burjuva-feodal devleti yıkarak kendi ülkesinin hakimi olacaktır.

— Köy Halk Meclislerine dönelim isterseniz?

— Köy Halk Meclisleri (KHM), yerel halk iktidarlarıdır. Bunlar partimizin önderliğinde kurulan meclislerdir. TKP/ML bunun temelini 1992'nin ortalarında attı. Bu meclisler büyük köyleri kapsadığı gibi, bir kaç küçük köyün bir araya gelerek de oluşturdukları, köylülerin kendi seçtikleri yerel meclisler olacaktır. Bu meclislerin seçimi oldukça demokratik oluyor. Köylüler kendi sorunlarına sahip çıkan, devlete karşı olan ve gerilayı destekleyenlerden seçeceklerdir.

Köy Halk Meclisleri (KHM), devrim isteyen halkın bir araya gelerek oluşturduğu halk iktidarının nüveleri olacaktır. Bunların görevi, halkın mücadelesini desteklemek, devlete karşı mücadele eden devrimci ve ilerici ulusal hareketleri desteklemek ve onlara yardım etmek, her türlü desteği vermek, devletin tüm baskılarına karşı çıkmak, köylüler arasındaki çeşitli anlaşmazlıkları çözmek, devletin hakim olduğu bu dönemde bile köylülerin ürünlerinin en iyi şekilde değerlendirilmesi için tefeci ve tüccarlara karşı taban fiyatlarını belirlemek ve kooperatifler kurmaktır.

Halk yarın kuracağı kendi iktidarını daha bugünden kurmalıdır. Bu onların için ilk adım ve burjuvazinin devletine karşı halk iktidarının köylerde atılmış ilk alternatifi olacaktır. Halk iktidarının parça parça kurulacağını da unutmamak gerekir.

Kızıl siyasi iktidarlar kurulduğunda da KHM'leri (Köy Halk Meclisi) daha gelişmiş bir şekilde varlığını sürdürecektir. Bugün bunun örneklerini Peru'da görmekteyiz. Adı aynı olmasa da işlevi aynı olan halk komiteleri vardır. Komünistler şabloncu değildir. Her ülkenin değişik yapısı ve buna uygun mücadele yöntemleri ve mücadelenin izlediği bir seyir vardır. Komünistler buna göre hareket eder. Partimiz'de ülkemizin özgül koşullarını dikkate alarak hareket etmektedir.

— Kurtarılmış alanlarınız olmadığımıza göre KHM'lerinin varlığı nasıl sürecek ?

— KHM'leri (Köy Halk Meclisi), düşmanın bütünüyle egemen olduğu bölgelerde de kurulur ve yaşar. Elbette illegal olacaktır. Düşmana karşı köylüleri seferber edecektir. Kurtarılmış alanlarımız şimdilik olmasa da, partimizin yoğun kitle desteği olan alanlar vardır. Buralarda gündüz ve gece iki iktidar yaşanır. Gündüzleri düşmanın iktidarı, geceleri ise partimizin iktidarı vardır. Hatta öyle yerler var ki, özünde partinin iktidarı sürekli. Düşman ancak buralara askeri gücünün fazla oluşuyla etki yapar. Ama, halkın büyük bölümü partimizi destekliyor. Düşman halka hakim değildir. Önemli olan da budur. Halkın desteğini kazandıktan sonra gerisi gelir. Halk desteği olmadan -askeri gücü ne kadar fazla olursa olsun- düşman buralarda uzun süre tutunamaz. Halk bizden de desteğini çekse bir günde biteriz. Fakat, halkın kendi verdiği mücadeleden desteğini çektiği görülmemiştir.

— Partinizin 'Dersim'e sıkışıp kaldığı' söyleniyor...

— Söyleyenler, yanıldıklarını kısa zamanda anlayacaklardır. Hemen belirteyim ki, bunu söyleyenler TKP/ML'nin mücadelesini küçümseyenlerdir. Daha

doğrusu komünist mücadeleyi küçümseyenler ve silahlı mücadeleye karşı çıkanlardır. Ayrıca, halk savaşı birden bütün ülkede gelişmez. Ülkenin özgünlüğü burada öne çıkmaktadır. Bütün koşullar komünistlerin iradesine bağlı değildir. Ama, komünistler mücadeleye başlarken, bozkırı nereden tutuşturacaklarını bilmek zorundadırlar. Biz bu alanlarda 20 yıldır mücadele veriyoruz ve ancak bu kadar gelişme gösterebildik. Ama, bunu küçümsemek devrim mücadelesini bulvarda yürümeye benzetmek gibi bir şeydir. Ve biz 20 yılda (son on yıldır silahlı mücadele veriyoruz) ulusal mücadele içinde pişmiş bir halkı, sınıfsal mücadele içine kattık. Bu basit bir olay değildir. Bu nitelik sıçramadır. Ve bunu yaparken bu bölgenin her karşı topağında şehitler verdik. Ve TKP/ML bu başarıyı elde ederken, sadece ve sadece halkın desteğine dayanmış ve güvenmiştir.

Peru Komünist Partisi mücadeleye başlarken Peru'nun sadece bir bölgesinde, Aycucho'da başladı ve oradan ülkenin dört bir yanına sıçrama yaptı.

TIKKO'nun 'Dersim'e sıkışıp kaldığını' söyleyenler yanılığının içindedir. TIKKO'nun Karadeniz'de gerilla müfrezesi var. 1993'te yeni alanlara açılım yapacağız. Karadeniz'de yeni bir Dersim yaratmanın TKP/ML açısından koşulları vardır. Türkiye ve Türkiye kürdistanı dünden daha fazla Yeni Dersim'lere gebedir. Partimiz bunu gerçekleştirecek ideolojik sağlamlığa, politik esnekliğe ve halkın desteğine sahiptir.

— İzin verirsiniz, size birkaç sorum daha olacak. Türkiye'deki gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

— Bu genel sorunuzu, bazı noktaları öne çıkararak yanıtlayacağım. Öncelikle Türk egemen sınıfları ağır bir bunalım içerisinde. Bu bunalımın bir yanını ekonomik kriz oluştururken, diğer yanını ise siyasi kriz oluşturmaktadır. Demirel-İnönü hükümeti, "demokratikleşme" ve "refah düzeyini yükseltme" vadeleriyle iktidara geldiler. Ancak, geline süreçte bunların tam tersi olduğunu sıradan insan

Eğer bu ülkede insanlar düğüne gider gibi, ölümü kucaklıyorsa son sözü de onlar söyleyecektir

da görebilmektedir.

Bu hükümet emperyalizmin güdümündedir. Özellikle ABD emperyalizminin iyice kontrolü altına girmiştir. Dış politikasını bütünüyle ABD belirlemektedir. İçte ise yine ABD güdümlü Milli Güvenlik Konseyi (MGK) dedikleri sivil cunta belirliyor. Hükümetin görevi MGK'nin kararlarını parlamentoda onaylatıp yürürlüğe sokmak. Bunu da başarıyla yerine getiriyorlar. Parlamento'nun ise, kitlelerin gözünü boyamaktan başka hiç bir fonksiyonu yoktur. Bunlar, halkımızın alınterleriyle besiyen, egemenlerin piyonluğunu üstlenmiş insanlığa zararlı yaratıklardır.

Bu hükümet, (Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu) CMUK'la işkenceyi yasallaştırmıştır. Özellikle bu hükümetten "demokrasi" bekleyen bazı "demokrat" görünümüne aydınlarımıza anımsatmak isteriz. T.C.'nin tarihi incelendiğinde hiç bir dönem burjuva anlamda dahi bir demokrasi yaşanmamıştır. Bazı dönemler kıyıların yaşanması, pek bir şey değiştirmiyor. Emperyalizmin yarı-sömürgesi olan bir ülkedeki "demokrasi" beklemek, ahmaklıktan başka bir anlama gelmez. Bir yandan yarı-feodal yapı ve bunun beraberinde Kürt ulusu üzerindeki zulüm "demokrasi" değil, faşizmi uygulamayı zorunlu kılıyor. T.C.'nin kuruluşundan bu yana değişme-

yen olgu da budur. Bu olgunun değişimi; işçi sınıfı önderliğinde Demokratik Halk Devrimiyle olabilir. Başka çözüm yolu da yoktur.

— Hükümetin Kürt politikasını nasıl değerlendiriyorsunuz ?

— Koalisyon Hükümeti'nin Kürt politikası; Kürtler ölümüne mahkum edilmiştir.

Partimiz, Koalisyon hükümeti kurulduğu sırada, bu hükümetin seçim meydanlarında verdikleri hiç bir sözü yerine getirmeyeceklerini, tam tersi başta Kürdistan'da olmak üzere, ülkede baskıyı daha da arttıracaklarını açıklamıştı. Nitekim öyle de oldu. Kürdistan'da Kürt halkı üzerinde katliam ve vahşet gün gün arttırıldı. Bugün "İç Harekat" adı altında Kürt halkı bir taraftan kıyımlardan geçirilirken, geri kalanlarda cezaevlerine gönderiliyor. Hükümetin Kürt politikası alçakça ve ikiyüzlüdür. Bir yandan "Kürt realitesini tanıyoruz" derken, öbür yandan Kürdistan'da Kürtlere yaşam hakkı tanımıyor, adeta Türk olmamak suç sayılıp, Kürt olanlar katlediliyor. Yani, bir halk Kürt olduğu için kıyımlardan geçiriliyor ve burjuva basını da bu kıyımları hararetle bir şekilde destekleyerek, Kürdistan'da yaşanan barbarlığı kamuoyundan gizlemeye çalışıyor.

Kürt köyleri, ilçeleri ve illeri bombalanıyor. "PKK teröristlerini bombaladık" gerekçesi adı altında Kürt halkı üzerine tonlarca bombalar yağdırılıyor. Ve Kürt halkı TC tarihinde ikinci kez bu denli vahşetle karşı karşıya bırakılmıştır. Birincisi Mustafa Kemal dönemi, ikincisi de, Demirel-İnönü hükümeti zamanında.

Ulusal kimliği elinden alınan bir ulusun savaştan başka çaresi yoktur ve olamaz. Kürt ulusu da bu vahşet karşısında her gün ölmektense, onurlu yaşamak için savaşmayı seçmiştir ve şunu bilin ki; kazanan T.C. Devleti asla olmayacaktır.

Hükümet, Türk milliyetçiliğini ırkçılığa kadar götürmüştür. Egemen ulus şövenizminin vardığı yer ırkçılık olmuştur. Ancak, T.C. Devleti bunu amaçlı yapmaktadır. Kürt ve Türk halklarının kardeşçe dayanışmasını önlemek, Kürdistan'da yaptıkları katliama destek bulmak içindir. Çünkü, Türk halkının Kürt halkına vereceği en küçük destek, T.C. Devletine geri adım attırıcaktır. Bu nedenle Türk devleti, Türk milliyetçiliğini Kürt ulusunun üzerinde şahlandırmaya çalışıyor, bu konuda belli oranda başarı da kazanmışlardır. Elbette, yıllardır milli zulüm altında inleyen Kürt halkının Türk halkına güvensizliğini de doğal karşılamak gerektirir. Ama, böyle bir gelişme komünistlerin istediği bir gelişme olmadığı gibi, iki halkın birbirine güvensizlikleri başta Türk devletinin işine yarayacaktır.

İkinci olarak da Kürt burjuvazisinin işine yaramaktadır. Kürt ve Türk halkları birleşerek mücadele etmedikleri sürece sömürü ve baskı altında yaşamak zorunda kalacaklardır. Biz Kürt ve Türk kardeşliğinden yanayız ve partimiz Kürt, Türk ve diğer azınlık milliyetlerden işçilerin partisidir.

Halkların kardeşliği ve birlikte kurtuluşu partimizin programında somutlanmıştır.

— Sorularımı yanıtladığınız için teşekkür ederim.

— Ben teşekkür ederim. Ayrıca, yayın yaşamımızın aynı kararlılık ve duyarlılıkla sürmesini diliyorum. ■

"500 GÜN" "İKİ ANAHTAR" VE ÇIKMAZIN İÇİNDE ÇIRPINAN TÜRK EKONOMİSİ (II)

İç Borç Oranları ve Bütçe Üzerindeki Etkileri

Ekonominin en önemli handikaplarından birini teşkil eden iç borçlanma ve faizlerinin bütçe üzerindeki yükü, alınan bir çok "tasarruf" tedbirlerine rağmen hafiflememiştir. Hatta, her geçen yıl biraz daha kabarmakta, yapılan bütçelerin birer borç ödeme bütçesi olmasına sebep teşkil etmektedir. Devlet eliyle körüklenen bu süpekülatif yatırım alanı, özel sermaye için önemli bir yatırım alanı olmuştur.

ANAP iktidarlarının artan bütçe açıklarını enflasyon üzerindeki etkilerinden dolayı sürekli eleştiren DYP-SHP, iktidar koltuğuna oturur oturmaz, Ocak ayı başına kadar iç borç yükünü 56 trilyon liraya çıkararak, ilk altı ay için ön görülen hedefleri daha başından aşmıştır. Bu aynı zamanda (GSMH'ya oranı bakımından) T.C tarihinde bir rekordur. İç borçlara ödenen faiz oranları da bir hayli yüksektir. % 60 oranında bir enflasyon düşünen iktidarın, hazine bonolarına ödediği faiz yıllık %79.8 civarında olmuştur.

İç borçlanmada faiz oranları tırmanışını sürdürmeye devam ediyor. Son olarak Aralık '92'de yapılan ihalede, bir yıl vadeli hazine bonosuna ödenen faiz oranı 77.9 olmuştur. Bu rakam dönem itibarıyla 1980 sonrasının en yüksek oranını ifade etmektedir. Enflasyonun üzerinden reel bir gelir elde etmek için faiz ödemek zorunda kalan devletin bunu karşılamak için içte enflasyon oranını körükleyeceği ve sürekli zamlarla bu açığı kapatmaya çalışacağı öyle büyük ekonomik bilgiler gerektirmeyecek kadar açık görülen bir olgudur. 1992 yılında enflasyonu % 52'lere indirmeye çalışan hükümet, Ocak ayı başında %71.8 faizle borçlanarak, bu konudaki tutarsızlığını bir kez daha gözler önüne sermiştir.

<u>Dönem 1992</u>	<u>İç Borç</u>
<u>Faizi</u>	
Ocak	71.90
Şubat	71.50
Mart	71.48
Nisan	72.50
Mayıs	74.41
Haziran	75.31
Temmuz	78.17
Ağustos	77.89
Eylül	77.81
Ekim	77.71
Kasım	77.89
Aralık	77.83

(Kaynak: Milliyet)

Peki, %50 enflasyon hedefi ile yola çıkan hükümetin, %70'lere ulaşan faizle iç borçlanmaya yönelmesi, neyi ifade ediyor? Bizce, iktidar koltuğundaki

tir. Bu anlamda da Süpekülatif alanlarda faaliyet gösteren kesimlere Hükümet kaynak aktarmak suretiyle onların palazlanmasına çalışmaktadır. Dahası, devlet garantisi altında piyasaya sürülen bonoların en büyük müşterilerinin Bankalar olması, bu paranın nerelere aktığını iyi gösterir.

1993 yılına ilişkin hükümetin hedefleri de gerçekleri yansıtmıyor. Programladıkları %50'ler ve %78'lere ulaşan faiz ile daha şimdiden borçlanmaya gidilmesi, bu konudaki çelişkiyi gözler önüne seriyor. anlaşılan enflasyon oranı yine yükselişini sürdürecektir. "500 Gün"ün ardından da değişen hiç bir şey olmayacak. Kamu personeline ödenmesi gereken 36 Trilyon liranın toplanan vergilerden çok çok yüksek oluşu göz önünde bulundurulursa, hü-

Bütçe Uygulama Sonuçları (Trilyon lira)(Tablo 1)

Bütçe turu	1989	1990	Giderler 1989	Gelirler 1989	Bütçe açıkları	
					1990	1989
Genel bütçe	37.750	66.79	30.210	55.321	-7.540	-11.398
Katma bütçe	6.674	12.175	6.545	11.553	-129	-587
Hazine yardımı	-5.553	10.725	-5.386	-10.224	167	501
Konsolide bütçe	38.871	68.169	31.369	56.685	7.502	11.484

(Kaynak: Cumhuriyet Gazetesi, 15 Ocak, 1990, Ekonomi sayfası)

DYP-SHP bu konuda samimi değillerdir. Bu rakamların kendisi bile hükümetin söylediklerine inanmadığını göstermektedir. Burada şu ortaya çıkmaktadır. Hükümet, devlet eliyle rantiyeci kesimlere kaynak aktarmaktadır. Böylesine yüksek rakamla iç borçlanmaya yönelen iktidar hedeflerine nasıl ulaşacaktır? 20 puan gibi bir fark, ciddi bir külfet-

kümet iç borçlanmaya aynı hızla devam edecektir. karşılıksız para basımıyla bu işin üstesinden gelmenin, uzun vadede, Makro hedefleri engellediği bilindiğinden, zamlarla işin üstesinden gelineceği daha şimdiden görülmektedir.

Ayrıca, bütçe açıklarının yeni bir olgu olmadığını da hemen belirtelim. Göbekten emperyalizme

bağımlı ve tamamen emperyalizmin genel çıkarları doğrultusunda şekillenmiş ekonomisi ile TC., kuruluşundan gümümüze bu çıkmazın girdabından kurtulamamıştır ve kurtulamaz da. Konuya ilişkin bazı verileri buraya aktarmakta yarar var. (Tablo 1)

Buraya kadar yazdıklarımızdan da anlaşılacağı gibi, kırılmayan bir enflasyon çemberi ve kamu açıklarıyla kısır bir döngü ortaya çıkmaktadır. Kamu kesimi ilk aşamada yatırımlarını ve diğer harcamalarını artırırsa, bu harcamaları karşılamak için toplanan vergiler vb. gelirler yeterli olamamaktadır. Bu da iç borç oranını sürekli yükselten bir faktör olmaktadır. Bütçe açıklarını kapatmak için izlenen tek yol yüksek faiz oranlarıyla borçlanmak. Bir süre sonra borçlar ve faizler ödemesi güç bir rakama erişmektedir. Bu noktaya gelindiğinde artık kamu kesimi yüksek düzeylerde yatırım yapmasa da, (Diyelim ki, harcamalarda kısıtlandı) vergilerden elde edilen gelirlerin büyük bir kesimi borç faizi olarak Rantçi kesimlerin cebine gitmektedir. Tekrar borçlanmak, - karşılıksız basılan para ve şişen enflasyon. Bu kısır döngü içinde debellenip duran "Büyük Türkiye'nin" cüce ekonomisi...

Bütçe açıklarını kabul edilebi-

2 ANAHTAR Çiller, 20 Ekim seçimleri öncesinde "Herkes bir ev ve bir otomobil" vaat ediyordu. Seçim öncesinde herkese 2 anahtar vaat eden DYP'nin gözde ekonomistlerinden, bugünün ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Tansu Çiller basını hâlâ meşgul ediyor.

lir düzeylerde tutmak için devlet yeni bir takım vergi paketleriyle halkı soymaya girişmiştir. Kamu gelirlerinin en büyük kalemini vergi gelirlerinin oluşturduğu göz önünde bulundurulursa, bu konudaki adımlarında kimleri hedeflediği kendiliğinden ortaya çıkar.

12 Eylül askeri faşist darbesinin ertesinde egemen güçlerin o dönemdeki iktidarları, gelir ve kurumlar vergisini yeniden yazdı. Kurumlar vergisinden muafiyetler

artırılırken, gelir vergisinin yükü önemli oranda artırıldı. Bu değişiklikle vergi yükünün büyük kısmı ücretli çalışan kesimin sırtına yüklendi. 1985 yılına gelindiğinde, gelir vergisinin %34.6'sı ücretli kesimlerin sırtına yüklendi. Ancak, her yıl yapılan "Borç bütçe"lerinin artan açıkları bu oranı sürekli artırdı. Bu oran 1991 yılında %49.3'e yükselmışken, "benim işçim" edebiyatıyla meydanlarda oy toplayan DYP-SHP İktidarlarında oran % 55.8'e kadar yükseltildi. Bugün ücretlilerden alınan vergilerin toplam gelir içindeki payı % 55.8 iken, buna karşılık aynı dönemlerde kurumlar vergisi % 14.7 den, % 7.1'e kadar düşürülmüştür. Bu verilerden de anlaşılacağı gibi, büyük sermaye kesimleri büyük oranda vergi vermemektedir. (Kaynak: EP, sayı 3,2 Ocak '93)

Rakamlar bir şeyi net bir biçimde ortaya çıkarıyor. O da, rantçi kesimlerin bilinçli bir biçimde sürekli korunduğudur. Dahası var: Çarpık ve aşırı kentleşmenin ortaya çıkardığı yüksek toprak rantı ise, tamamen vergilendirilmenin dışında tutulmuştur. Ve her nedense, hemen her vergi tasarısında yer almasına rağmen, gayrimenkullerin vergilemesinde bir türlü yeniden değerlendirme oranı üzerinden vergelendirmeye gidilmemektedir. Bu "Sermaye partisi" ANAP içinde böyle olmuştur, "Aslan sosyal-demokrat, Halkçı" SHP döneminde de böyle olmuştur, "Benim dar gelirim" mimarı DYP'de de böyle olmuştur ve olmayada devam edecektir. Manzara oldukça net: Egemen rantiyeci kesimlerin refahı için Balyoz ücretlinin sırtına...

ARTAN DIŞ BORÇLAR VE "GÜVENİLİR TÜRKİYE"

12 Eylül öncesinin "5 sente muhtaç" ülkesi Türkiye, faşist askeri darbenin akabinde, emperyalist mali-sermayenin güvenini

Dış borç şampiyonları (Tablo 2)

	Toplan dış borç/ Milyar dolar	Toplam borç/ GSYH	Borç servisi/ GSYH	Dış ticaretten. Milyar dolar
Brezilya	113.1	% 35	% 4.7	19.0 fazla
Meksika	107.3	% 63	% 7.0	4.9 fazla
Arjantin	60.0	% 81	% 8.6	3.8 fazla
Türkiye	37.7	% 54	% 10.9	2.7 fazla
Venezuela	34.6	% 56	% 8.0	1.0 fazla
Nijerya	30.6	% 128	% 9.3	1.9 fazla
Filipinler	30.5	% 76	% 8.0	1.0 fazla
Şili	20.4	% 100	% 10.0	1.8 fazla
Peru	18.8	% 85	% 4.0	0.1 fazla

(Kaynak: Osman Ulagaya, Cumhuriyet, 25 Aralık '90, ekonomi notları)

Ödemeler dengesi ve dış ticaret (milyon \$) (Tablo 3)

	1992	1991	değişim (%)
Cari işlemler dengesi (Ocak-Eylül)	-33.401	615	-
İhracat (Ocak-Ekim)	11.971	10.817	10.07
İthalat (Ocak-Ekim)	18.188	10.817	10.07
Dış ticaret dengesi (Ocak-Ekim)	-6.217	-5.958	4.3
uluslar arası rezervler (4 aralık '92)	15.293	12.253	24.3
Merkez bankası döviz rezervi (aynı dönem)	5.506	4.914	11.9
İşçi gelirleri (Ocak-Eylül)	2.127	2.139	-0.6
turizm gelirleri (aynı dönem)	2.939	20.14	39.7
Yabancı sermaye izinleri (net giriş)	717	640	12.0
İç borç stoku.(92 Ekim, milyar TL)	114.708	93.643	54.5
Dış borç stoku (Haziran '92, milyar \$)	50.961	48.661	-

(Kaynak: EP, sayı 5, ANKA, Merkez Bankası, DİE ve HDTM verileri)

kazandı. IMF ve Dünya Bankası'nın onayı ile hızlandırılan "24 Ocak Kararları" ile, ülkenin zenginlik kaynakları emperyalistlere artan bir uşaklıkla peşkeş çekildi. Susturulan işçi sınıfının örgütlü sesi, bastırılan halkın devrimci muhalefeti emperyalist-maliermayenin borçlarını ödemeye yönelik adımların atılmasını kolaylaştırmakta idi.

Egemen güçler, faşist darbenin kitleler nezdinde kabul görmesini sağlamak için yoğun bir dış borçlanmaya yöneldiler. Ve ayrıca, içte belirli bir istikrar sağlandığı içinde dış sermaye akımı başlamıştı. Ulusu iktidarı ve ertesinde ANAP iktidarı döneminde borç oranı katlanarak yükseldi. TC, tarihinin en borçlu dönemine girerken, ülkenin kaynaklarını uluslararası mali-sermayeye pazarlayanlarda sürekli "güvenilir Türkiye" demagojisiyle halkı aldatmaya çalıştılar. "Borcuna sadık" ülke mertebesine erişen (!) Türkiye, bir anda borçlu ülkelerin başına geçiverdi. Borç servisi milli gelirin % 11'ne ulaşarak, uluslar arası bir rekorunda kırılmasını beraberinde getirdi. En borçlu gösterilen Latin-Amerika ülkelerinin hiç birinde bu rakama ulaşılmamıştır. Brezilya ve Meksika'da bu oran %4'ü aşmamaktadır. İşte veriler. (Tablo 2).

Böylesine bir dış borç yükü altında kalan Türkiye, "kalkınan model ülke" diye gösterilmektedir. RSE'nin çöküşüyle birlikte Türki cumhuriyetlerde ortaya çıkan iktisadi ve politik çöküşle

bu demagojik kampanya daha da artırılmıştır. Halbuki, yıllık borç servisi yükünün GSYİH'ye oranı artıkça, yetersiz büyüme ve enflasyon döngüsü kaçınılmazdır. Borç alınarak oto yollarının açılmasını "kalkınma" diye göstererek, kalkınma sağlanmaz.

Rakamlar bir şeyi net bir biçimde ortaya çıkarıyor. O da, rantçı kesimlerin bilinçli bir biçimde sürekli korunduğudur. Dahası var: Çarpık ve aşırı kentleşmenin ortaya çıkardığı yüksek toprak rantı ise, tamamen vergilendirilmenin dışında tutulmuştur. Ve her nedense, hemen her vergi tasarısında yer almasına rağmen, gayrimenkullerin vergilemesinde bir türlü yeniden değerlendirme oranı üzerinden vergilendirmeye gidilmemektedir. Bu "Sermaye partisi" ANAP içinde böyle olmuştur, "Aslan sosyal-demokrat, Halkçı" SHP döneminde de böyle olmuştur, "Benim dar gelirim" mimarı DYP'de de böyle olmuştur ve olmaya devam edecektir de...

Milli gelirin % 11'lik gibi bir kısmını dış borç faizine yatıran (ki borçlanan ana paraların tümü ya yerinde saymakta ya da artmakta) bir ülkenin kalkınmışlığı zaten mümkün de değildir. Bu yolla "kalkınma hamlesi"ne girişen bir çok Latin-Amerika ülkesi, maliermaye kuruluşlarının kapısını aşındırarak borç ertelenmesine gitmişlerdir. Bu ülkelerden hiç birinde dış borç servisi GSMH'sininin %10'na ulaşmamışken...

Ancak, yukarıdaki rakamlara bakıldığında (özellikle Latin-amerika ülkelerinde) bir çok ülkede dış ticaret fazlalığı göze çarpmaktadır. Bunun aslında kalkınma ile ilgisi yoktur. Bu fazlalık, "başarılı Fridmancı politika"dan değil, zorunluluktan kaynaklanan bir fazlalıktır. IMF'nin borçlarını ödemek için ekonomilerini daraltarak, ithalatı kısmı keserek, ürettikleri ürünleri haraç mezat satarak bu sonuca ulaşmışlardır. Bu kalkınma göstergesi gibi ele alınmamalıdır. Kaldı ki, Türkiye'nin dış ticaret fazlalığı da yoktur. Bir başka çarpıcı örnek daha verelim: Türkiye'nin dış borcunun milli gelirene oranı % 54'tür. Meksika'nın döviz rezervleri 9 aylık, Brezilya'nın 7.5 aylık ithalatını karşılamaya yeterli iken, Türkiye'nin sadece 3 aylık yetecek kadar döviz rezervi vardır. Bunun da büyük çoğunluğunu işçi dövizleri oluşturmaktadır. İşte kalkınan Türkiye'nin bir başka yüzü. (Tablo 3)

Dış borcun almış olduğu boyutların ürkütücülüğü karşısında egemen güçlerin bazı kesimleri bile hoşnutsuzluklarını arasına duydurdular. Boğaziçi üniversitesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Ziya Öniş bir rapor hazırlayarak İTO'ya sunmuştu. "Türkiye'nin dış ticaret politikaları ve dış borç sorunu" isimli bu raporda, orta ve uzun vadeli dış borçların doğrudan döviz kazandırma potansiyeli olmayan ve kalkınmada önceliği bulunmayan alanlara yatırıldığı ve bununda Türk ekonomisinde önemli bir yapısal dengesizlik yarattığı vurgulandı. Bu rapor, büyük ölçüde "yeni alternatiflerin aranması"ni zorunluluk sayarken, kalkınmanın tamamen durduğunu da itiraf ediyordu. (Sürecek)

OZAN EMEKÇİ'YE AÇIK MEKTUP:

Gerçek sanatçı örgütlü sanatçıdır

Daha önceleri birçok kaynaktan Emekçiye yönelik çeşitli eleştiriler getiriliyor, bunlar, Emekçi'nin metaryalizimden uzaklaşıp, idealizmle flört ettiği, Marksizmden revizyonizme evrildiği ve ideolojik yozlaşma içerisine girerek ahlaki değerleri de bir yana bırakıp dünyaya ticari gözlüklerle baktığı şeklinde özetleniyordu. Bütün bunlara, devrime, sosyalizme ve proletarya partisine Emekçi'nin eserlerini dinleyerek yakınlaşan dinleyiciler bir türlü inanmak istemiyordu. Fakat Deng Dergisi'nin 13.sayısında yapılan bir söyleşide Emekçi herşeyi kendi ağızıyla ortaya koyuyordu. Bunun üzerine özelde Emekçi ve genelde, örgütsüzlüğü savunan tüm sanatçılara böylesi bir mektubu yazmayı uygun gördük.

Söyleşi, ulusal bilincin oluşumunun sanat cephesinde ki örneklerinden yararlanmayı hedefleyen bunu yerine getirmeye çalışırken proletarya partisine saldırıyı da ihmal etmeyen Deng Dergisi ile; ortada kalıp var olma uğraşı içinde bir yerlere yamanmaya çalışan, ulusal uyanışla birlikte, kültürel değerlerine de sahip çıkan milyonlarla ifade edilen Kürt insanının yarattığı pazarı hedefleyen, bunu gerçekleştirmek içinde geçmiş olumlu değerlerini ayaklar altına alarak proletarya partisine dil uzatmaya yeltenen Emekçi'yi aynı potada buluşturması açısından dikkat çekiyor.

Emekçi, söyleşinin başında yaşamına, büyüdüğü il olan Maraş'ın geçmişine ilişkin açıklamalar yaparken, Maraş katliamına da değinerek, şimdiye dek Kürt ulusal hareketinde yeralan hiçbir grubun dahi ileri sürmediği değerlendirmeler yapmakta ve "Alevi-Sunni, Sağ-Sol çatışması denilmek istendi ise de, olayın özü bu değildi. O doğrudan bir Kürt katliamı idi" demektedir. Katliamda katledilenlerin çoğunluğunun, belki de hepsinin Kürt olduğu sözkonusu olabilir. Fakat bu olayın özünün sınıf çatışması

değilde Kürt katliamı olduğunu getirmez. Maraş katliamının yapıldığı dönemde ne Kürt ulusal mücadelesi öne çıkmış, ne de ulusal bilinç bugünkü düzeye ulaşmıştı. Hakim olan sınıf mücadelesinin çeşitli görüngüleriydi. Ve hakim sınıfların dizlerini, yüreklerini titretende Kürt ulusal mücadelesi değil sınıfsal mücadeleydi. En azından Maraş'taki durum buydu. Bu nedenle Maraş katliamı öncesi yüzlerce devrimci, demokrat, sosyalist milliyetlerine bakılmaksızın hakim sınıflarca katledilmiştir. Buna paralel, toplumsal muhalefetin hedefini saptırmak/boğmak için alevi-sunni çatışması yaratarak Malatya'da Çorum'da katliamlar düzenlemek istemişlerdir. Ama Maraş katliamında olan şey buralarda hayata geçirilemedi. Egemenlerin bu istekleri devrimcilerin hazırlıklı olmalarıyla sonuçsuz bırakıldı. Hal böyle iken Emekçi olaya "Kürt katliamı" demektedir, bir yerlere yamanma uğraşı içerisinde gerçekleri iğdiş etmekte, onu olgularında aramak yerine niyetlerini gerçeklerin yerine geçirecek idealizminin beyinleri körleştirici, tutsak edici batağında aramaktadır. Hem de o dönem konuyla ilgili üretilen "Maraş katliamı" isimli kasetinde gelişmeleri oldukça net ve bilimsel bir temelde ortaya koymasına rağmen..

Emekçi söyleşinin devamında, şimdiye dek Kürtçe parçaları yok denecek kadar az söylemesinin nedenini "Kürdistan sorununa o dönemdeki bakış açısından", "Kürtlerin ayrı örgütlenmesine karşı çıkış düşüncesinden kaynaklandığını" dile getirerek, "biz şunu diyorduk: beraber örgütlenelim, birlikte iş yapalım, ama herşey Türkçe olsun" şeklinde ifadelerle birlikte hareket ettiği proletarya partisinin Türkçe'yi zorunlu kıldığı imalarında bulunmakta, ve "Kürtçe söylediğinde 'milliyetçilik' eleştirilerinde bulunulduğunu" eklemektedir. Emekçi'ye bu noktada "yaratıcılığını, artırmak için kullandığın alkol seni kendinden geçirmiş.

Kendine Gel" demekten başka söz bulamıyoruz. Emekçi çok iyi bilir ki o dönem içinde yer aldığı proletarya partisi Türkiye Devrimci hareketi içinde ulusal sorunu bilimsel olarak tahlil edip buna ilişkin çözümü ilk getiren yapıdır ve bu nedenle de birçok sol çevre ve örgütçe milliyetçilikle suçlanmıştır. Proletarya partisinin ilke ve ideolojisiyle hiçbir zaman Kürtçe'yi sınırlamamış, aksine teşvik edici özellikler taşımıştır. Ayrıca proletarya partisi saflarında yeralan sayısız Kürt kökenli Komünist ve devrimci tarafından, neden Kürtçe'ye daha fazla yer vermediği şeklindeki eleştirilere, Emekçi, verdiği "daha geniş kitlelere yaygın dil Türkçe ile ulaşmak", "Türkçe söylendiğinde Kürt'lerle birlikte diğer azınlıklarda dinleyecek, anlayacak." vb. cevapları ne çabuk unuttu. Kürtçe söylediğinde milliyetçilik eleştirileriyle karşılaştığı konusuna gelince; bu yukarıda dile getirdiğimiz gerçeklikle değerlendirildiğinde anlayış olarak proletarya partisinden yanına bile yaklaşamaz. Buna rağmen kişisel düzeyde bu yönlü yaklaşımlar sözkonusu olmuştur olabilir. Fakat bu, düşüncelerinde samimi ve kararlı olan kişilerin yanlış tavırlarına karşı doğruları savunan biri için pek büyük bir problem olmasa gerek! Çeşitli Milliyetlerden Türkiye Emekçi halkı seni şimdiye kadar Botan'da ki Kürt köylüsünün de, Zonguldak'taki çeşitli milliyetlerden maden işçilerinin sesi olarak dinledi, böyle benimsedi. Fakat sen şimdi bunları unutup "ben Kürt halkının ozanıyım" "ben Kürt halkından başka hiçbir halkın sesi olamam" dediğinde, müsaade ette diğer milletlerin ezilenleri sana "bu milliyetçiliktir" eleştirisinde bulunma özgürlüğü taşınsınlar.

Emekçi, başka bir soruya verdiği yanıtta "yaratıcı olmanın diğer bir şartı ise sanatın fraksiyoncu düşüncelerden bağımsız ele alma düşüncesidir.", "sanatçı alabildiğine özgür olmalı, onun

ruhu üzerinde kuş tüyü hafifliğinde bir ağırlık dahi olmamalı. Üretebilmenin tek şartı ruhen özgür olmasındır" gibi ifadelerde bulunmaktadır. Emekçi bu düşünceleriyle ideolojik savrulduğunda ki konak yerini açıkça belli ederek, burjuva sanat anlayışı batağında yeraldığını göstermektedir. Her alanda olduğu gibi sanatta da taraflı olmayı, örgütlü olmayı yadsıyarak, tarafsız ve örgütsüz bir sanatı savunmaktadır. Burada fazla derine inmeden Lenin'in esasta burjuva ideolojisine hizmet eden "saf sanat" anlayışına karşı getirdiği "sanatta partizanlık" a ilişkin düşüncelerini aktarmak istiyoruz. Nedir sanatta partizanlık?

"Sanatta partizanlık, sanatta ideolojik eğilimin yoğun olarak ifade edilmesi sanat eserlerinde belirli bir sosyal sınıfın çıkarlarının savunulmasıdır."

"Sanatın tarafsızlığı sloganı burjuva partizanlığını kamufle etmeye yarayan araçlardan biridir. Günümüzde bazı estetik teorisyenleri yaratıcı çalışma özgürlüğünü sanatta partizanlık ilkesinin karşısına koymakta ve bu iki ilke arasında bağdaşmazlık bulunduğunu ileri sürmektedirler. Yaratma özgürlüğü burjuva toplumundaki çoğu sanatçının yaratıcı faaliyetlerinin kapitale dayandığı gerçeğini örtbas etme çabasından başka birşey değildir."

Sanatta partizanlık ilkesine göre "sanat çağımızın şartları içinde en ilerici hareketlerle ve herşeyden önce de proletaryanın mücadelesi ve ideolojisiyle ilişki kurarak gelişebilir ancak."

Yine Mao Zedung "sanat ve edebiyat kimin içindir?" sorusuna şu cevabı vermektedir: "sanat ve edebiyatımız öncelikle işçiler, yani devrimde önderlik eden sınıf içindir. İkinci olarak, köylüler, yani devrimdeki en kalabalık, en sağlam müttefiklerimiz içindir. Üçüncü olarak silahlı işçi ve köylüler içindir. Dördüncü olarak da, devrimde müttefikimiz olan ve bizimle uzun süreli işbirliği yapabilecek olan şehir küçük burjuvazisinin emekçi kitleleri ve küçük burjuva aydınları içindir."

Yine Mao Zedung "sanat ve edebiyat kimin içindir?" sorusu-

na şu cevabı vermektedir: "sanat ve edebiyatımız öncelikle işçiler, yani devrimde önderlik eden sınıf içindir. İkinci olarak, köylüler, yani devrimdeki en kalabalık, en sağlam müttefiklerimiz içindir. Üçüncü olarak silahlı işçi ve köylüler içindir. Dördüncü olarak da, devrimde müttefikimiz olan ve bizimle uzun süreli işbirliği yapabilecek olan şehir küçük burjuvazisinin emekçi kitleleri ve küçük burjuva aydınları içindir."

Mao Zedung'a göre sanat "kitlelerden çıkararak kitlelere varmalı, devrimci mücadelede silah olmalıdır". Sanatçılarda "halk kitlelerinin, halkın kurduğu ordu ve partinin övülmesini" gerçekleştirmelidirler.

Bu kısa alıntılar sanata nasıl yaklaşmamız gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır. Sanatın kaynağı halktır. Onu daha güzel kılanda dünyaya bakış açısı, yani ideolojik yaklaşımdır. Nasıl ki ezen-ezilen sınıflar varsa ve ezilenlerin bir ideolojisi (Marksist-proleter) ve ezenlerin bir ideolojisi (burjuva-feodal) varsa, kendine sosyalist yakıştırmayı yapan bir sanatçıdan halktan, ezilenden yana bir tavır koymak, bu ideolojilerde proletaryanın ideolojisinin yanında olmak durumundadır. Bu aynı zamanda proleter ideolojiyi kendine rehber edinen, önüne koyduğu altıncağ hedefine ulaşmaya çalışan proletarya partisini savunmak, sanatıyla onun hizmetinde olmak demektir.

Sosyalist sanatçı olmak, objektif olgu ve olayların kendi ideolojik anlayışına ve sanatçı mizacının özel çizgilerine uygun olarak ele almak, bu objektif olgu ve olayları insana büyük bir estetiksel zevk veren canlı ve orjinal bir biçimde sunmak demektir. Yani bir yanıla bireysel yetenek söz konusuysen diğer yanda da ideolojik yaklaşım vardır.

Emekçi'nin dünyayı yorumlayışı, Avrupa'da çok daha güçlü esen "yeni dünya düzeni" rüzgarlarından etkilenmemiş/ değişmemişse, hala geçmişteki iddialarına sahipse yukarıdakilerle ilişkin farklı bir yaklaşımı olmayacaktır. Ama oralarda çokça yaşanan "düşünceye uygun bir pratik hatta yer almak yerine pratiğe uygun düşünce oluştur-

ma" hastalığına yakalanıp, ideolojik olarak çürüyüp proletarya partisinin kendisine harcadığı dönüştürme ve kazanma çabası sonrası bu saflardan uzaklaştırılıp, biryerlere yamanma için "Ali'nin aşkına düşmek"ten, "Kürt halkının ozanı" olmaya dek sayısız ipte oynanıyorsa bize söyleyecek fazla birşey kalmıyor.

Emekçi; sanat gibi sanatçınının da sınıflar üstü olmadığını, iki ideolojiden birini ilke edinmek zorunda olduğunu, tarafsız olunamayacağını, taraflılığında ideolojik ve sınıfsal mücadelenin somutlandığı proletarya partisi safları olduğunu, böylesi bir örgütlülüğü savunmak gerektiğini, örgütsüzlüğün Mao'nun dile getirdiği gibi "elbiseler, emekçi halkın giydiği elbiseler, yüzler küçük burjuva aydınlarının yüzleri" olacağını bir tarafa bırakarak açıkça örgütsüzlüğü savunmakta, örgütlülüğü, yaratıcılığının, özgürlüğünün üzerinde büyük bir ağırlık olarak değerlendirmektedir. "Kuş tüyü" hafifliğindeki bir örgütlülüğe bile dayanamamaktadır.

Gerçek sanatçı örgütlü sanatçıdır. Örgütlü olmayı sanatın gelişmesi önünde engel olarak gören sanatçı nedenli keskin-sol sözlere sarılırsa sarılıns burjuvazinin ideolojisine hizmet etmekten kendini kurtaramaz. "Fraksiyoncu" olupta uluslararası alanda yaratıcılıklarıyla, yarattıkları muhteşem eserleriyle haklı bir yere konulan Nazım'dan, Brecht'e, Neruda 'ya ve daha nicecelerine ne denecektir? Elbette örgütlü olmayan ve buna rağmen sanat alanında nice güzellikler yaratan sanatçılarda vardır. Bunlar geri bir durumda ileriye olumlu bir süreç izlerler, ancak olumlu bir noktadan geriye kaymak olumlanamaz. Bu gibiler hatalarını görüp dönüşmedikleri sürece yozlaşmaktan, halktan kopmaktan kurtulamazlar. Emekçi kendine, özgüline bir göz atarsa "fraksiyoncu" düşünceler ve bunun pratiği içindeyken mi? yoksa "özgürleşip yaratıcılığı arttırdığında" mı? daha nitelikli ürünler verip sahiplenildi, dinlenildi, çok açık görülebilir. Unutulmamalıdır ki, örgütlülük bir niteliğin ifadesidir. Doğal olarak nitelik değişimi buraya da

yansır.

"Fraksiyonculuğun", "fraksiyonun" etkilediği çok geniş bir kitlenin söz ve ezgi olarak çeşitli eksiklikleri barındıran sayısız ürünü birleştirip yeteneklerinden dolayı son halini vermesi açısından sanatçısına sunduğunu, "fraksiyonun" sayısız olanağının yaratıcılığa yaptığı katkıyı azımsanmayacak bir boyutta olmak üzere en iyi Emekçi bilir. Örgütlü olduğu dönemdeki sanatıyla "fraksiyonun" dışındaki çok geniş bir kesimce de sahiplendiğini zevkle dinlenilip saygıyla karşılandığını da bilir. Bütün bunları bilmesine rağmen de, bunları inkar eder ve kendisini yaratan geleneği bir yerlere yamanma amaçlı karalar, 80 ortalarında başlayan gerileyişini 12 Eylül sonrası dönüşümü olarak yutturmaya çalışır. Uzun bir süredir "özgür" ve teorisine göre "yaratıcılık"ı üst boyutta olması gerekirken müziğinde nitelik erozyonu başlar, onu eski niteliğiyle sahiplenen ve Emekçi yapan kitleler arkasından çekilince O; "yeni ve geniş kitleler"e ulaşmak için çokça eleştirdiği "uyuşturucu" öğelere sarılır, fakat bu yönlü ihtiyaçlarını Ahmet Kaya vb. ile gideren "geniş kitleler" in "kendisini anlamasını" sağlayamaz. O da hiç hak etmediği halde geçmişin fraksiyoncu kasetlerini legalleştirip ticari hesaplarla piyasaya sürerek bu değerleri sömürür. Bu da olmaz, "Ali'nin aşkı ile yanma"ya başlar. Kürt halkının ozanı olduğu iddiasını getirir. Hedeflediği pazara ulaşmak ve iddiasının Kürt halkı tarafından nasıl değerlendirileceğini anlamak amaçlı Kürtçe ürünler vermek varken O, Deng Dergisi'yle karşılıklı faydacılık oyunu oynar. Deng Dergisi, Proletarya Partisine saldırmak ve hedefleri açısından kullanılacak bir araç elde etmenin mutluluğunu yaşar, havadan "Kürt sanatçısı", "mütevazi, dayanışmacı ve yurtsever" payeleri dağıtırken, Emekçi'de ekmek kapısı olarak gördüğü Deng'e "muhteşem", "yüzde yüzlük" benzeri komplimanlar yapar.

Biz herşeye rağmen önyargısız bir şekilde, "özgür", "yaratıcı" ve "hafiflemiş", yalnızca kendi

yetenekleriyle başbaşa kalan Emekçi'ye, kendisini, yaratıcı ve kahredici özelliğiyle değerlendirecek olan çeşitli milliyetlerden emekçi halkımıza, kitlelere sunmasını öneriyor, halkın kendine ait, kendine hizmet eden hiçbir çabayı yanıtızsız bırakmayacağını,

ama aksini de yerin dibine batırıldığını hatırlatıyoruz, böylesi bir özgüven ve cesarete sahipse aygının dibindeki derin uçuruma ve bir daha yalpalaması durumunda hiç doğrulmamak üzere buraya yuvarlanacağına dikkati çekiyor, işte meydan diyoruz... ■

Tunceli ili Pülümür ilçesinde çarpışarak şehit düşen
Zeki PEKER'in anısına

Bir yiğit daha düştü
Elinde silah
Çarpışırken
İt sürülerine karşı.

Bir yiğit daha düştü
Çarpışırken
Kötülüklerle
Haksızlıklara
Sömürüye
Tüm namussuzluklara karşı
Bir yiğit dahadüştü
Halkı uğruna
sosyalizm uğruna
İnsana ait tüm güzellikler
uğruna
Selam olsun
Sana Zekim
Ve senin gibi
Yiğitçe
Anlı açık
Başı dik
İlerleyenlere Zekim!

Zeki Peker'i anıyoruz

(12 Aralık 1972 / 22 Ocak 1993)

Pülümür çatışmasında şehit düştü

Ailesi adına abisi
Nurettin Peker

DDSB EĞİTİM EMEKÇİLERİNDEN BİRLİĞE ÇAĞRI

"Hareket Olmadan Birlik Olamaz"

Yıllardır "Devlet memru" adı altında devletle özdeşleştirilen, onun temsilcileri olarak kamuoyuna lanse edilen kamu emekçileri, meşru ve haklılık zemininde sendikal mücadele sürecini başlattılar. "Hak verilmez alınır" şiarıyla sendikalarını kurdular. Her türlü keyfi uygulamalar, baskı, gözaltı, sürgün ve ölümlere karşı direnerek sendikalarını yaşattılar yaşatıyorlar.

92 yaz eylemleriyle mücadele bir üst boyuta çıkmıştır. Bu durum bir yönden devleti ürkütürken diğer yönden de kamu emekçilerini devlet otoritesinden koparmakta ve dayanışmayı sağlamaktadır. Kamu emekçilerinin bugünkü olumlu noktaya gelmelerinin en önemli nedeni birleşik örgütlü mücadele bilincine varmalarıdır.

Bugün biz kamu çalışanları aynı iş kollarında birden çok sendikaların varlığına tanık oluyoruz. Sınıflı toplumlarda sürdürülen mücadele elbette sendikalara ve kitle örgütlerine de yansiyacaktır. Mesele genel olarak nesnelir, iradi değildir. Fakat bu, "birden çok sendika olmalıdır, doğrudur" gibi "sorumsuzca" tavırlara girmeyi gerektirmez.

Eğitim-büro iş kolunda şu anda beş sendika sözkonusudur. İleride yasanın çıkmasıyla birlikte artabilir de. Eğitim iş kolunda damgasını vuran Eğitim-Sen'dir. Eğitim-İş'te bu alanda belli bir tabana sahip sendikadır. Diğer sendikalar ise doğrudan devletin denetiminde, onun resmi ideolojisinin taşıyıcılığı yapan gerici, tutucu, hatta faşist çizgiye sahip yapılarıdır.

Uzun süreden beri Eğitim-Sen ile Eğitim-İş arasında örgütsel birliğe yönelik üst düzeyde görüşmelerin yapıldığı basında çıktı. Birlik görüşmelerinin sürdürülmesine kimsenin karşı çı-

kacağını sanmıyoruz. Örgüt bütün organ ve üyeleriyle bir bütündür. Birlik tartışmaları açık yapılmalı, gelişmelerin her aşaması hakkında üyelere bilgi verilmelidir. Görüşmelerde sendikalar neleri savunuyor, anlaşmaları-anlaşamadıkları konular nelerdir? Tabanın bunları bilme ve bilmenin ötesinde bu süreçte katılma hakkı vardır. Sendikayı kuran ve yaşatanlar sendikaların geleceğinden de sorumludurlar. Eğitim-Sen'in benimsediği bir tüzüğü vardır. Sendika yönetim kurulu görüşmeleri bu tüzük doğrultusunda sürdürmekle yükümlüdür. Aksi takdirde örgütsel bütünlük zedelenir. Sadece çatıda sürdürülen, birlik tartışmaları demokratik merkezîyetçilikle bağdaşmadığı gibi, "Eğitim-Sen ilkelilerinden vaz mı geçiyor?" ya da "Yönetim pazarlığı mı yapıyor?" gibi imajlar yaratıyor kitlelerde.

Eğitim-İş başkanı Niyazi Altunya 31 Temmuz 1992 tarihli Cumhuriyet gazetesinde birlik konusunda çıkan demecinde şöyle diyor: "Biz ilkel sendikacılık istiyoruz. İdeolojiden arınmış, ekonomik ve sosyal hakların korunmasını öngören sendikacılık anlayışını savunuyoruz. Eğitim-Sen ile bu konularda uzlaşma çabası içindeyiz."

Görüldüğü gibi Eğitim-İş Sendikal birlik anlayışını "ideolojiden arınmış, (siyaset yapmama) ve sadece "Ekonomik ve sosyal hakların korunması" (bu hakların geliştirilmesi değil) olarak açıklıyor. "Eğitim-Sen ile bu konularda (İdeolojiden arınma, ekonomik ve sosyal hakların korunması) uzlaşma çabası içindeyiz" demekle Eğitim-Sen'i de kendi sendikal anlayışlarına çekmekte olduklarını ve bu konularda önemli sorun olmadığını ifade ediyor. Peki geriye hangi konu kalıyor?

Başka bir deyişle anlaşamadıkları konular ne? Birlik konusuna ileri de değineceğiz. Yararlı olması açısından bu iki sendika hakkında kısa bir açıklama yapmayı doğru görüyoruz.

Eğitim-İş ve Eğitim-Sen kurulmadan önce, bütün anlayışların benimsediği Eğitim-Der'den Eğitim-Sen'e proje vardı. Amaç tek ve güçlü bir sendika yaratmaktı. Bu süreçte de yukarıda belirttiğimiz gibi farklı anlayışlar ve düşünceler vardı. Olması da doğaldı. Çünkü "anlayışlara göre sendika değil, anlayışları içine alan bir sendika" gerçeği yakalanmıştı. Nasıl bir sendika, nasıl bir mücadele anlayışı? uzun süre tartışıldı. Sendika kurmaya yönelik çalışmalar yapıyordu. Artık sendika kurma aşamasına gelmişti.

Tam bu sırada eğitim-emekçileri için bir senaryo hazırlandı ve uygulamaya konuldu. Mücadele sürecinde düşüncelerinin kabul görmediğini, bu anlayışlarıyla kitleyi denetim altına alamayacaklarını, kitlenin (devrimci, demokrat) kendilerini aştığını farkederek "uzlaşmacı" anlayış, kendi siyasal yapılarının kuruluş sürecine denk düşürmek üzere darbeci bir girişimle kolektif ürünün üzerine oturmaya çalıştı." Ve Eğitim-İş kuruldu. "İlk" kurulan sendika avantajıyla sadece üye kaydetmeye çalışan Eğitim-İş, Eğitim-Sen'in kurulmasıyla duraklama sürecine girdi ve giderek çözülmeye başladı.

Eğitim-İş, "ilk" kurulan sendika olmasına, kitlelerin en geri talepleriyle yola çıkması, kitlenin ruh hali ve kendiliğinden bilincinin buna eğilimli olmasına rağmen neden gelişme gösteremedi? Bunun esas nedeni, Eğitim-İş'in sendikal anlayışı ve bu anlayıştan kaynaklanan pratik yok-

sunluğuydu.

Eğitim-İş, "reformist-uzlaşmacı" bir sendikal anlayışa sahiptir. Bütün yayın organlarında, bildirilerinde, verilen demeçlerde artı pratikte bunu açıkça görüyoruz.

Reformist sendikal anlayış, sadece ekonomik mücadeleyi öngörür. Yani mevcut sistem içerisinde yaşam koşullarının iyileştirilmesine yönelik bir çaba içerisine girer. Genellikle işvereni karşısına almak istemez. Ekonomik talepleri demokratik, siyasal taleplerden koparır. Sendikaların siyaset yapmasına karşı çıkar. Bunu yapmakla burjuva siyaseti derekesine düşer. Üyelerinin sorunlarını genel sorunlardan ayırır. Sendikal demokrasiyi sözde savunur, yaşama geçirmez. Tabanın söz ve karar hakkını reddeder. Bürokratik bir yapılanma oluşturur. Anti demokratik yasalara, baskı, katliam, işkence, haksız savaflara karşı tavır almamaya özen gösterir. Kısacası sınıfları ve bunlar arasındaki mücadeleyi reddederek ezilenlerle ezenlerin "iyi" ilişkiler içerisinde sorunlarını çözerek birlikte "mutlu" yaşayabileceklerini savunur.

Eğitim-İş'in kuruluşundan bu yana yaşadığı sürece baktığımızda yukarıdaki anlayışa denk düştüğünü rahatlıkla söyleyebiliriz. Eğitim emekçileri, alanlarda ekonomik-demokratik taleplerini haykırırken, "bizim sokaklarda işimiz yok" diyerek burjuvaziye, "Bak biz onlardan değiliz" mesajını verir. Sendikamızın kapalı olduğu, üyelerimizin sürgünlere maruz kaldığı dönemlerde, birlikte tavır almaya bile yaklaşmadı. Kamu çalışanları sendikalarının oluşturduğu "Kamu Çalışanları Sendikaları Platformu"na çağrılmasına rağmen bu kadar meşru ve haklı bir dayanışmadan kaçındı. Dünya işçi sınıfı ve ezilen halkların birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs, İnsan Hakları Derneği'nin düzenlediği miting, işçi grevleri-Zonguldak, Paşabahçe, Kargo, Belediye-İş, İnsan hakları ihlalleri, Kürt ulusuna yönelik kısımlar bir sendikayı ilgilendirmiyorsa o sendika, ne demokratik, ne eğitim emekçilerinin çıkarını savunur ne de demokrasi diye bir sorunu olur. Eğitim-iş'in

bu olumsuzlukları, kendi içinde başta muhalefet olmak üzere üyelerinin haklı eleştirilerine hedef oldu. Eğitim-İş "hak verilmez alınır" şiarı yerine "hak verilir" anlayışından hareket ediyor: "Amir-memur" ilişkileri çerçevesinde bir sendikacılık yapıyor. Böyle bir sendikal anlayış eğitim emekçilerinin taleplerini yaşama geçiremez. Eğitim emekçileri,

Sendikal birliğin yolu, güç ve eylem birliğinden geçer. Güç ve eylem birliği zemininde şekillenecek birlik ancak kalıcı ve sağlıklı olur. Kitlelerin demokratik iradesi ancak böyle birliğe yansıtılabilir. Yalnız yönetim bazında oluşturulacak birlik altı doldurulamayacağından süreç içerisinde çözülerek olumsuz sonuçlara yol açabilir.

sendikaların çizgi ve mücadelesini görüyor, izliyor ve bizzat yaşıyor. O, tercihini, çıkarlarını en iyi savunan ve bunların yaşam bulması için uğraş veren sendikadan yana yapacaktır. Ankara, Manisa, Denizli ve bir çok çevrede eğitim emekçilerin ortak sorunları için birlikte hareket etmeleri, güçlerini birleştirmeleri, her türlü engellerin/engellemelerin pratikle aşılacağıın somut bir kanıtıdır.

Eğit-Sen, Eğit-Der sürecinden bu yana eğitim emekçilerinin birliğini savuna gelmiştir. Eğitim-İş kurulmadan önce ayrılığın doğru olamayacağını, kurulduktan sonra da herkes tarafından benimsenmiş Eğit-Der'den Eğit-Sen'e projesine bağlı kalarak birlikte başvuru yapılması için girişimlerde bulunmasına karşın sonuç alamadı. 13 Kasım 1990 tarihinde Eğit-Sen kuruldu.

Eğit-Sen'in kuruluşu bile başlı başına bir eylemdi: Eğitim emekçileri, kamu çalışanları ve kamu oyu tarafından büyük bir heye-

can ve sevinçle karşılandı. Kuruşundan bu yana bir taraftan eğitim emekçilerinin ekonomik-demokratik, mesleki taleplerini alanlarda, iş yerlerinde dile getirirken diğer taraftan da insan hakları ihlalleri, topluma yönelik baskılar ve keyfi uygulamalara karşı tavır alışı ve işçi grevlerini ve eylemlerini destekleyerek işçi sınıfı ve emekçi halkın yanında olduğunu ortaya koydu. Eğit-Sen, diğer iş kollarındaki kamu emekçilerinin örgütlenmesine yardımcı oldu. Ekonomik, demokratik ve siyasal mücadelenin birbirinden ayrılamayacağı yalnız savunmakla kalmayıp gücü oranında yaşama geçirmeye çalıştı.

İzlediği/benimsediği sendikal anlayış ve pratiği, Eğit-Sen'i bugünkü konuma getirdi. Ve eğitim emekçilerinin güvenini kazandı. Sendikal mücadele engelli bir koşuyu andırır. Bugüne kadar birinci engeli (sendika kurma) aştık. Önümüzde aşılması gereken esas engel Grev ve toplu sözleşme hakkı önündeki engelleri aşmaktır. Bu ise eğitim emekçileri ve tüm kamu çalışanlarının kararlı ve birleşik örgütlü mücadelesi ile mümkündür. Yaz eylemleri özellikle Belediye ve Sağlık Çalışanlarının bir günlük grevi bize ışık tutmalıdır.

Eğit-Sen'in çıkardığı bülten, dergi, bildiri vb. yayınlarında Eğitim-İş'e yönelik eleştirilere yer verilmeyişi, Eğitim-İş'in nasıl bir sendika olduğunun tahlil edilmeyişi duygusal bir yaklaşımdır. Her sendika, kendi iş kolunda çalışanları örgütleme, çatısı altında birleştirmeyi hedefler. Kendinin ne olduğunu anlatırken aynı iş kolunda kurulmuş diğer sendikalarında nasıl yapıda olduğunu ortaya koymalıdır.

Sendikal birlik denilince Eğitim-iş'le birlik anlaşılmaktadır. Geçmiş üzerinde kısır tartışmalara, polemiklere girmeye gerek yoktur. İleriye yönelik yapıcı bir çalışmayı başlatmak daha doğru olur. İki sendika arasında önemli farklılıklar söz konusu. Bu farklılıklar nasıl ortadan kaldırılabılır? Ya da sendikal birlik nasıl olmalıdır?

Eğitim emekçilerinin sorunları ortak olduğundan bu sorunların çözümü de birlikte mücadele

ile mümkündür. işveren karşısında bölünmüşlük mücadeleyi zayıflatır, örgüt üzerindeki baskıların artmasına neden olur. Geçmişte 61 Anayasası'nın tanıdığı örgütlenme hakkının nasıl olumsuz ve sorumsuzca kullanıldığını biliyoruz. Bir iş kolunda onlarca, (çoğunun üye sayısı 500'ün altında olan sendikalar vardı.) Bunlar sendika olmaktan öteye bir büro işlevi görüyorlardı. Onun için o dönem de bu yapıdaki sendikalar üyelerinin taleplerini yaşama geçiremediği gibi burjuvazinin-(işveren)-rahat nefes almasına hizmet etmiştir. Günümüzde de özellikle kitle örgütlerinde-sendikalarda hala geçmişten gelen hastalıklar vardır. Bu olumsuzlukların üzerine gidilmeli ve teşhir edilmelidir. Kitleleri; "örgütlenin de nasıl olursa olsun" değil, doğru örgütlenmeleri konularında da eğitmek gerekir. Sendika ve kitle örgütlerinin en önemli özelliklerinden biri, "Geniş tabanlı" olmalıdır.

Sendikal hareketin bölündüğü iş kollarında birliği gündeme getirmek, birlik yönünde propaganda yapmak, birliği engelleyenlere karşı mücadele etmek doğrudur. Bugün, kamu çalışanları sendikaları yapılanma aşamasında olduğundan "doğru" bir sendikal anlayış ve mücadele perspektifiyle yola çıkmak hem kamu emekçileri hem işçi sınıfı hem de toplumun demokratikleşmesi açısından çok önemlidir. Ülkemizde başından beri devlet geleneksel sendikal anlayışı egemen olmuştur. Bugünkü sendikalar yasası tek tip sendikacılığı dayatmıştır. Sendikalar toplu sözleşme ve grev haklarını bile kullanamaz duruma gelmiştir. Bu duruma bir de sendika ağalarının kirli oyunlarını eklersek kitlelerin/çalışanların-işçi-sendikalara olan güveninin giderek yok olmaya yüz tuttuğunu görmek mümkündür.

"Birlik olmadan hareket, hareket olmadan birlik olamaz" Eğitim-İş ve Eğitim-Sen bugüne kadar birlikte hareket edemediler. (anlayış farklılığından dolayı). Şimdi yapılması gereken hareketten birliğe varmak ve birlikten tekrar harekete yönelmektir. Birliği iki şekilde ele almak gerekir. 1) Güç ve eylem birliği 2)

Sendikal birlik.

Güç ve eylem birliği: Ekonomik-demokratik, mesleki, sosyal, kültürel taleplerin yaşama geçirilmesi için güçlerin birleştirilerek işverene karşı tavır alınması, daha gür bir sesle hareket edilmesidir. Güç ve eylem birliği sadece Eğitim-İş için değil, diğer sendikalar için de geçerlidir. Güç ve eylem birliği mücadeleyi ilerletir. Bu "eylemde birlik ajitasyon ve propagandada serbestlik"

İki sendikal anlayışın birleşmesinden üçüncü bir anlayış çıkmayacaktır. Bir sendikal anlayış ağırlık kazanacaktır. İki çizgi mücadelesi devam edecektir.

ilkesi temelinde sürdürülür.

Bugün ilk-San, öğretmen evleri, Sendikalar yasası, anti-demokratik yasaların kaldırılması, ücret artışları, ders programları, işyerlerindeki ve sendikalara yönelik baskılar, tayin, nakil yönetmeliği, okul kursları, okullarda toplanan paralar, öğrenci kayıt paraları, ders araç ve gereçleri vb. gibi ortak taleplerden hareket etmek mümkün.

Bu somut taleplerden yola çıkılarak ortak bir iş fakvimi oluşturulur, ve uygulamaya konulur. Bu durum sadece sendika üyelerini değil, sendikasız insanları da bir araya getirerek kitlelere güven verir, mücadeleye aktif katılımı, sorunlarına sahip çıkmayı, insanlar arasındaki diyalogu/iletişimi sağlar. Bir araya gelen insanlar düşüncelerini birbirlerine açar, demokratik bir tartışma ortamı yaratır. Sendikaların daha somut ve sağlıklı politikalar üretmesini sağlar. İşverenin keyfi uygulamalarını geriletir, kendi alanlarında sendikalar daha etkili konuma gelirler. Örgütsel birliğin zemini yaratılır.

Sendikal (örgütsel) birlik: Örgütsel birlik birden fazla örgütün birleşmesidir. Bu birlik gelişigüzel bir birlik olamaz. Aynı amaçlar için (sözde de olsa) kurulmuş sendikaların karşılıklı "tavizler" vererek temel doğrularda (ilkel) birleşmesi anlamındadır.

Sendikal birliklerde, anlayışları birbirine yakın olan sendikalar bir araya gelir. Sendikalar heterojen yapılar olduğundan buradaki anlayışlar "devrimci-demokrat-ilerici" biçimlerde düşünülmalıdır.

Eğitim-İş kolunda kurulmuş bir sendikanın temel ilkeleri neler olmalıdır?

1- Sınıf sendikacılığı: Sendikalar üyelerinin yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve toplumun kısmı taleplerini için mücadeleyi uzun vadeli taleplere bağlı olarak ele alırlar. Sadece sermayenin günlük saldırılarına karşı mücadele eden, genel sorunları bir kenara iten sendikalar sonunda dağılmaya mahkumdur. Sendikalar işçi sınıfı ve ezilen kitlelerin iktidara yönelik mücadelesinde önemli birer araçtır. Mücadelelerini demokrasi mücadelesiyle birleştirerek toplumsal muhalefetin bir parçası olmak zorundadırlar. Sendikaların işçi ya da kamu çalışanları sendikaları olması, sendikaların sınıf mücadelesindeki yerini değiştirmez. Çünkü sendikaların amacı, işleşi, mücadelesi biçimsel farklılıklara rağmen aynıdır. Sınıf sendikacılığı anlayışı önderlik anlamındadır. Yoksa her üyenin, o anlayışa sahip olması gibi yanlış anlaşılmalıdır. Eğitim emekçileri "ara katman" ve işçi sınıfının müttefiki olduğundan onun ideolojisini rehber almalıdır. Sınıf sendikacılığı birinci aşamada "asgari program"ın gerçekleşmesine yardımcı olmaktadır. Yani emperyalizme, koprador kapitalizme, feodalizme karşı sendikal çerçevede tavır almaktır.

2- Grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı.

3- Demokratik merkezîyetçilik.

4- Demokratik eğitim ve bunun bir parçası olan anadilde eğitim hakkı ilkesi.

5- Sınıf dayanışması.

Yukarıdaki ilkelerden (4) kendi alanımızla ilgili, diğerleri ise her sendikanın savunması gereken genel ilkelerdir. Bu ilkeleri reddetmek, sendikayı, ekonomizmin batağına sürüklemektir.

Sendikal birliğin yolu, güç ve eylem birliğinden geçer. Güç ve eylem birliği zemininde şe-

killenecek birlik ancak kalıcı ve sağlıklı olur. Kitlelerin demokratik iradesi ancak böyle birliğe yansıtılabilir. Yalnız yönetim bazında oluşturulacak birlik altı doldurulamayacağından süreç içerisinde çözülerek olumsuz sonuçlara yol açabilir.

Bu konuda yapılması gereken şudur:

Önce, özellikle iki sendika, somut taleplerden hareketle güç ve eylem birliği yapılmalıdır. Her sendika birlik konusunu güç ve eylem birliği yapılmalıdır. Her sendika birlik konusunu kendi içinde açık ve kitle önünde tartışmalıdır. İki sendika arasında birliğe ilişkin tartışmalar başlatılmalıdır. Her sendika birlik konusunda demokratik mekanizmaları işleterek netleşmelidir. Sendikalar Genel Kongrelerine konuyu götürmelidir. Her sendika, genel kurullarında birliğe karar almışsa şu yapılmalıdır: Ortak Kongre için delege sayısı saptanır. Sendikalar üye sayılarına göre delege seçer. Ortak Genel kurulda konu tartışmaya açılır. Sendikalar kendilerini özgürce ifade eder. Nispi temsile dayalı bir seçim yapılır. Seçilen yönetim her iki sendikayı temsil eder ve sendikal birlik sağlanmış olur.

İki sendikal anlayışın birleşmesinden üçüncü bir anlayış çıkmayacaktır. Bir sendikal anlayış ağırlık kazanacaktır. Sendika içerisinde doğal olarak iki çizgi mücadelesi devam edecektir. Önemli olan sendikal ilkelere, sendikanın adının şu ya da bu olması sorun değil.

Birlik sendikal mücadeleye bağlı olarak ele alınmalıdır. Sendikanın esas - mücadelesinin önüne geçmemelidir. Sendikamızın kitleleşmesi önünde birden fazla sendikanın varlığı önemli bir engel olmakla birlikte tek neden olmadığını bilmek gerekir. Ülkemiz koşullarını, yaşanan 12 Eylül'ün kitlelerde yarattığı ekonomik, politik, sosyal ve kültürel bunalımı gözönüne aldığımızda geldiğimiz notkânın küçümsenemeyeceğini belirtmek isteriz. Ağır fakat, ayakları yere basarak yürüyoruz. Eğitim emekçilerine, sendikal mücadelelerinde, başarılar dileğiyle...■

DDSB'li Eğitim Emekçileri

İNER YAYINLARI

Ankara Cad. No: 31 Kat: 4 /51
Cağaloğlu-İST. Tel: 519 16 16

YENİ ÇIKAN KİTAPLARIMIZ

J.V. STALİN	J.V. STALİN	J.V. STALİN	J.V. STALİN
MUHALEFET ÜZERİNE CİLT 1	MUHALEFET ÜZERİNE CİLT 2	RKP XII. VE XIII. PARTİ KONGRE RAPORLARI	SBKP XIV. VE XV. PARTİ KONGRE RAPORLARI

LENİNİZM DİZİSİ

• LENİNİZM NEDİR? 1. Defter.....	20.000
• PROLETER DEVRİMİN TEORİSİ 2. Defter.....	20.000
• PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ 3. Defter.....	18.000
• SOSYALİST İNŞANIN ZAFERİ UĞRUNA MÜCADELE 4. Def.....	18.000
• TARIM VE KÖYLÜ SORUNU 5. Defter.....	25.000
• ULUSAL SORUN VE SÖMÜRGE SORUNU 6. Def.....	29.000
• PROLETER DEV. STRATEJİSİ VE TAKTİĞİ 7. Def.....	18.000

• ESERLER Stalin Cilt: 1 1901—1907.....	42.000
• ESERLER Stalin Cilt: 2 1907—1913.....	42.000
• ESERLER Stalin Cilt: 3 1917.....	42.000
• ESERLER Stalin Cilt: 4 1917—1920.....	47.000
• ESERLER Stalin Cilt: 5 1921—1923.....	42.000
• ESERLER Stalin Cilt: 6 1924.....	42.000
• ESERLER Stalin Cilt: 7 1925.....	42.000
• ESERLER Stalin Cilt: 8 Ocak—Kasım 1926.....	42.000
• ESERLER Stalin Cilt: 9 Ara.1926-Temmuz 1927.....	42.000
• ESERLER Stalin Cilt: 10 Ağus.- Aralık 1927.....	42.000
• ESERLER Stalin Cilt: 11 1928 - Mart 1929.....	42.000
• ESERLER Stalin Cilt: 12 Nis. 1929 - Haz. 1930.....	42.000
• ESERLER Stalin Cilt: 13 Temmuz 1930-Ocak 1934... ..	47.000
• ESERLER Stalin Cilt: 15 [SBKP(B) TARİHİ] 1938.....	47.000
• MUHALEFET ÜZERİNE —I— J. V. Stalin.....	47.000
• MUHALEFET ÜZERİNE —2— J. V. Stalin.....	47.000
• DİYALEKTİK VE TARİHİ MATERYALİZM J. V. Stalin.....	10.000
• SBKP(B) DEKİ SAĞ SAPMA ÜZERİNE J. V. Stalin.....	18.000
• RKP(B) XII. ve XIII. PARTİ KONGRE RAPORLARI Stalin.....	18.000
• SBKP(B) XIV. ve XV. PARTİ KONGRE RAPOR. Stalin.....	25.000
• XIX. ve XX. PARTİ KONGRE RAP. Malenkov-Kruşçev.....	32.000
• TARİH ÇARPITICILARI SSCB Enf. Bürosu-Stalin.....	25.000

• MATERYALİZM VE AMPRIKRİTİSİZM I Lenin.....	32.000
• MATERYALİZM VE AMPRIKRİTİSİZM II Lenin.....	37.000
• POLİTİK EKONOMİ Ders Kitabı Cilt: I (1955).....	47.000
• SENDİKALAR ÜZERİNE I MUHAREBE OLARAK GREV Losovsky.....	25.000
• SENDİKALAR ÜZERİNE II MARX VE SENDİKALAR Losovsky.....	29.000
• ÖRGÜTLENME ÜZERİNE Lenin—Stalin 3. Baskı.....	25.000
• KADIN VE SOSYALİZM A. Bebel (Tam Metin).....	62.000
• KADIN SORUNU ÜZER. MELS-Komintern ve C. Zetkin 3. Bas.....	42.000
• KADIN SORUNU ÜZE. SEÇME YAZILAR C. Zetkin 2. Baskı.....	29.000
• LENİN'DEN ANILAR N. Krupskaya (3 Kitap Birarada).....	57.000
• BİRÇOK HAYAT YAŞADIM A. Kollontai (Otobiyografi).....	57.000
• POLEMİK (1963) (Dokuz Yorum).....	62.000
• PROLETARYA DİK. TARİHSEL DENEYİMLERİ.....	14.000
• FRANSTZ DEVRİMİNİN KISA TARİHİ A. Soboul.....	25.000
• ANTI-SEMİTİZM ve YAHUDİ SORUNU İ. Rennap.....	18.000
• YAHUDİLİĞİN ÇÖKÜŞÜ Otto Heller.....	42.000
• SELAM YAŞAM ATEŞİ Nikolai Ostrovski.....	29.000
• ÇİN HALKININ SAVAŞI Agnes Smedley.....	32.000
• TOPRAĞIN KIZI Agnes Smedley.....	32.000
• DEVRİM YILLARI -1905- S. Mstislavski (Tarihî Roman).....	47.000
• ÜYE MİSİN? ... ÜYE MİYDİN? H. Keil.....	32.000
• ÖZGÜRLÜK P. Wahllöö (Roman).....	29.000
• BRECHT'İN LAİ-TU'SU R. Berlau (Der. H. Bunge) (Biyografi).....	37.000
• KILLARI YOLUNMUŞ MAYMUN Güney Dal (Roman).....	37.000

150.000 Liradan fazla siparişler %30 İndirimli olarak gör derilir. Ederi, Ali Yavuz Çengelöglü 666467 No'lu Posta Çek hesabına yatırıp, havale makbuzununun fotokopisini listenizle birlikte adresimize gönderiniz.

AVRUPA DAĞITIMIMIZ: BARIŞ BUCHHANDLUNG
Solingerstr. 1 41 Duisburg 11—DEUTSCHLAND

SENDİKAL MÜCADELEDEKİ BAZI SORUNLAR

Sendikaları sarı, reformist ve gerici birer odak olmaktan çıkaralım

Sendikal mücadele, sınıf mücadelesinin bir parçasıdır ve bir alanıdır. Ekonomik ve demokratik mücadelenin doğrudan ve önemli bir aracı konumundadır. Sendikaların görevleri sadece bu işleyle sınırlı değildir. Gerçek işlevine oturtulan sendikal çalışma sınıf mücadelesi açısından büyük önem taşır.

Sendikaları sarı, reformist, gerici birer odak olmaktan çıkarıp sınıf mücadelesinin geliştirilip güçlendirileceği birer mevziye dönüştürecek bir perspektifi önüne koyarak bu doğrultuda hareket eden M-L'ler son bir-iki yılın yoğun pratik sürecinde belirli kazanımlarla hedeflediklerini gerçekleştirmeye başlamışlardır.

Sendikal hareketin içinde bulunduğu onca olumsuz koşullarına rağmen, buldukları yerlerde tabanla doğru sendikal anlayışlar temelinde bütünleşen Devrimci-Demokrat öncü işçiler, elde ettikleri mevzileri sınıfın birer kazanımı olarak kâr hanesine kaydetmişlerdir.

Ancak, yine de söylemek gerekir ki, bugün geçmişe oranla Devrimci-Demokrat öncü işçiler kimi sendikalarda yönetim kademelerinde şu veya bu oranda yer alsalar da, yine de, esasta bu alana hakim olanlar, işçi sınıfından hem yaşam olarak, hem kafa olarak kopmuş bulunan bürokrat reformist gerici sendikacılar ve bunların temsil ettiği işçi düşmanı sendikal anlayışlardır. Bunlar düzenle uyumlu, sınıf işbirliğini esas alan toplumsal mutabakat adına onursuzca teslimiyetçi "mücadele" hattına sahip olmayı benimseyerek sendikaları ve sendikal politikaları düzenin rotasına sokmuşlardır.

Sınıf işbirlikçilerine önemli bir kolaylık sağlayan bu durum; M-L Devrimci-Demokrat güçlerin uzun yıllardan beri sendikalara ve işçi çalışmalarına gereken

önemi vermemeleri ve alternatif bir program temelinde merkezleşmiş bir yönelime sahip olmaları gerçeğidir. Bunun altını önemle çizmek ve bu durumu bilerek, süreci tersine çevirmeye çalışmak gerekir.

Sendikal çalışmanın başarısı için işyerlerinde, işçi sınıfı içinde bulunan Devrimci-Demokrat öncü işçilerin her türlü çabayı göstermesi ve bu alanla özellikle ilgilenmesi gerekir. Biliniyor ki, kimi yerlerde öncü Devrimci-Demokrat işçiler sendikal mücadelelenin ve sendikal yönetimlerin uzağında kalmakta ve hatta yer yer de soğuk durmaktadırlar. Bu duruma yol açan birkaç neden sayılabilir.

Birincisi, sendikal mücadeleyi küçümseme, işçi sınıfının kurtuluş mücadelesinde sendikaların rolünü ve önemini görememe ve kavrayamama.

Bu anlayışla bu çalışmadan uzak duranlar sanki işçi sınıfının kurtuluş mücadelesi için bu arada ihtiyacı yokmuş, bunun için sadece silah elde dövüşmek yeterliymiş gibi davranır. Dolayısıyla bu alanı küçümser ve önemsemez. Böyle olunca da sınıf mücadelesinde bu alanın sahip olduğu önemi kavrayamaz. Bu oldukça yanlış ve sakat bir anlayıştır. Sendikalar işçi sınıfının birer mücadele örgütüdürler.

"Proletaryanın derinliklerine girmek için M-L devrimci güçler sendikalar içindeki çalışmaya özel bir önem vermelidirler." Çünkü sendikalar kazanılmadıkça, onların aracılığıyla işçi sınıfı ve kitleyle parti arasında sıkı bağlar kurulmadıkça işçi sınıfı harekete geçirilemez. Lenin şöyle der; "sendikaları mümkün olduğu kadar partiyeye yakınlaştırmak, biricik doğru ilke budur" (Filip Kota-s.138) Dolayısıyla sendikalaşmaya gereken önemi vermek, kavranması gereken bir

halkadır.

İkincisi, işçi sınıfı içinde çalışma anlayışına sahip olmalarına rağmen, kendi görev ve sorumluluğunu dar işçi çalışması ile sınırlama ve zamanını sadece bunlarla harcama ve bunun getireceği bir kaç pratik (Bildiri dağıtma, afiş asma, okuma grupları oluşturma vb. gibi) faaliyetlerle yetinen anlayış.

Bu anlayışta olanlar aslında sorunu bir bütün olarak kavramaktan uzaktırlar. Bunlar sendikaların işçi sınıfı ve işçi sınıfı çalışması açısından taşıdığı önemi ve işçi sınıfının kazanılmasında ve kucaklanmasındaki önemli işlevini görememeleri ve kavrayamamalarından hareket etmektedirler. Bu durum eksik kavrayıştan kaynaklandığı gibi, sendikal çalışma perspektifinin yeterince kavratılmamasından da kaynaklanabilir. Kaldığı zamanını, enerjisini ve çabasını sadece birkaç pratik faaliyetle sınırlayan, sendikalardan uzak bir mücadelenin başarısından söz edilemez. Zira, dar çalışmayla ulaşılmayan öncü, duyarlı, doğal işçi önderlerinin ve sınıfına inanmış işçilerin ilgi alanları ve mücadele odaklarıdır sendikalar. Buralarla ilgilenmek pratik faaliyet ve işçi çalışmasını tasfiye edecek şekilde de ele alınmaz. Tersine, bunlar birbirlerinin hizmetinde olmalıdır ve birbirini geliştirecek anlayışla ele alınmalıdır.

Üçüncüsü, sendikal harekete egemen olan bürokrat, sarı sendikacıların ve bunlara yön veren işçi düşmanı haline gelmiş sendikal anlayışların sınıf örgütlerini sınıftan kopararak, işçi sınıfının örgütleri olan sendikalardan uzaklaştıran bir pratik içinde olmaları ve işçi sınıfının beklentilerine cevap vermemesinden dolayı sendikalara güvensizliğin gelişmesi ve inançsızlıktan kaynaklanan ilgisizlik ve uzaklaşma!

Bu durum bürokrat sarı sen-

dika ağalarının genel politikalarının pratik bir yansımasıdır. Bunu tersine çevirmek ve bu duruma yol açan gelişmeleri, politika ve yönetimleri en geniş oranda teşhir ve tecrit ederek sınıfın başından uzaklaştırmak, güveni ve inancı bu yolla yeniden tesis etmek yine devrimci demokrat öncü işçiler önderliğinde işçi sınıfının görevidir.

Dördüncüsü, sendikal alanla uğraştan dolayı yoğun olarak gündeme sokulan işten çıkarmaların yarattığı olumsuz etkilenme ve ilgisizlik.

İş güvencesinin olmadığı ülkemizde, bırakalım devrimci mücadeleyi; sendikalaşma bile suç sayılmakta ve sendikalaşma mücadelesine yöneltilen onca saldırı ve baskının yanısıra işten çıkarılmalar da gündeme sokulmaktadır. Bu durumda belirli insanları olumsuz etkileyen ve sendikal çalışmanın uzağında durmayı getiren bir neden olmaktadır.

Burada iki noktaya daha dikkat çekmek gerekiyor. Bunlardan birincisi, Devrimci Demokratik Sendikal çalışma içinde öncü işçilerin arasında bazı kimselerde, sendikada çalışmayı amaç haline getirme ve enerjilerini çabalarını sendikacı olma ya da 'kapağı sendikaya atma' anlayışıdır. Bu anlayışta olanalar sendikaların, işçi sınıfının ekonomik-demokratik mücadele örgütleri olmasının yanı sıra, yeni demokratik iktidara yönelik sürdürülen örgütlü sınıf mücadelesinin önemli birer mücadele araçları ve odakları oldukları gerçeğini yadsıma yanlışına düşerek, sürmekte olan mücadeleye dolaylı olumsuzluklarda bulunmaktadırlar.

İkincisi, sadece sendikal çalışmaya ağırlık verip işçi sınıfı içindeki örgütlenme çalışmasına ağırlık vermemek ya da yönelmemek ve sendikaların altyapı temeli, toprağı durumundaki sınıf içi örgütlenmeleri önemsemeyerek bir yana bırakmak. Bu iki anlayışta oldukça yanlış ve dar bakış açısından kaynaklanan sendikalizm anlayışıdır. Bu konudaki yaklaşımımızı özetlersek,

İşçi mücadelesinin hizmetin-

"Proletaryanın derinliklerine girmek için M-L devrimci güçler sendikalar içindeki çalışmaya özel bir önem vermelidirler." Çünkü sendikalar kazanılmadıkça, onların aracılığıyla işçi sınıfı ve kitleyle parti arasında sıkı bağlar kurulmadıkça işçi sınıfı harekete geçirilemez. Lenin şöyle der; "sendikaları mümkün olduğu kadar partiye yakınlaştırmak, biricik doğru ilke budur" Dolayısıyla sendikalaşmaya gereken önemi vermek, kavranması gereken bir halkadır.

de sendikal çalışmaya ve bununla birlikte işçi sınıfı içinde örgütlenme çalışmasına ve bu süreçte her türlü özveriye, fedakarlığa ve göreve EVET ama, sadece sendikacı olmaya ve altyapısız sadece sandikal çalışma yapmaya HAYIR demeliyiz. Dolayısıyla bu gibi yanlış eğilim ve düşüncelere karşı da önemle mücadele edilmelidir.

Daha da sıralayabileceğimiz bu gibi nesnel ve öznel durumlar iyi irdelenerek, bunların etkilerinin ortadan kalkması için uğraş verilmelidir. İçinde bulunduğu-muz nesnel koşullar sendikal çalışmaya gereken önemi vermeyi ve mevcut koşullarda sendikal hareket içinde devrimci-demokrat işçilerin sendikaların yönetimine ve denetimine geçmesini öylesine dayatmıştır ki, böylesi bir durumda sendikal mücadeleye uzak durmak ve soğuk bakmak, devrimci sorumluluk gereği üzerine düşeni yapmamak, bürokrat sarı sandika yönetimlerin ömrünü uzatmak

ve onlara rahat hareket alanı bırakmak anlamına gelir ki, bu da sınıfa ihanetle eş anlamlıdır. Zaten Devrimci-Demokrat öncü işçiler, iş yerlerinde hem patronların hemde bürokrat işçi düşmanı sarı sendikacıların boy hedefi durumundadır ve sendikaların yönetimine gelmesi engellenmeye çalışılmaktadır. Bu anlamda soruna sahip çıkma, bunu önemsemek, bunun önemini kavrayarak bunun yaratacağı mücadele potansiyelini küçümsemeden bu yönde çıışmak hayati önem taşır. Bugün için doğru politik sendikal tutum iş yerlerinde tabandan başlayarak delege olmayı, şubelerde yönetimlere gelmeyi, oradanda sendika merkezlerine ve giderek daha üst kuruluşlara yönelik bir çalışma içine girmeyi hedefleyen tutumdur.

Bugün işçi sınıfının devrimci, demokratik anlamdaki sendikal mevzileri parmakla gösterilecek kadar azdır. Oysa bunların çoğalması ve sendikal hareketin her nüvesine etkide bulunması için yoğun bir uğraş verilmelidir. Kaldığı bu kadar az mevzinin nasıl ve hangi şartlarda elde edildiği ve kazanıldığı düşünülürse durum daha iyi anlaşılır. Reformist, gerici bürokrat sarı sendikacıların yapıışıkları koltukları kolay kolay bırakmadıklarını, bunun için kendilerine devrimci demokrat sıfatı takan bir kısımlarının bile ihbarcılığa kadar varacak pervasız davranışlara girebildiklerini, bunlarla dışa dış bir mücadele içine girilmeksizin koltuklarını bırakmadıklarını ve bırakmayacakları yaşanan tecrübelerle yıllardan beri görülmektedir.

Sendikal mücadelede yeni mevzileri kazanmak önemli olduğu gibi; onca zor koşullara karşın elde edilen mevcut mevzileri korumak ta bir o kadar önemlidir. Bunların sınıf sendikacılığı anlayışı doğrultusunda korunması, sendikal gelecek açısından da tayin edici önemdedir. Bu mevziler egemen sendikal hareketin ve anlayışların kalbine saplanan birer hançerdir ve öyle olmalıdır. Bunların sayılarının gün be gün artırılması reformizme, gericiliğe, sarı sendikacılığa ve faşizme vurulacak önemli bir

darbe olacaktır.

"...Sendikaların tarihsel bakımından kaçınılmaz" ve "tarihsel bakımdan zorunlu bir örgüt" oldukları gözününe alınca, ML partiler genel faaliyetlerinde sadece geleneksel sendikal örgütlerden vaz geçmemekle kalmamakta, çünkü bunu yaptıkları taktirde işçi kitlesine reformcu ve revizyonist sendika şeflerinin (ağalarının bn.) etkisi altında bırakmış olurlar, aynı zamanda işçi sınıfının burjuvazi ve onun uysal aletleri tarafından uğradığı ihanetin ve aldatmacanın farkına varması ve bunu kavraması, kapitalist sömürüden kurtulması için izlemsi gereken gerçek yolu anlaması amacıyla sendikal harekette sınıf mücadelesini daha da ilerletmek, sendika şeflerini teşhir etmek ve mas-kelerini indirmek için sabırla çalışmalıdırlar. (Filip Kato sf. 139-140) Özetlemek gerekirse, çeşitli nedenlerden sendikal mücadeye uzak duran ve soruna sınıf mücadelesinin geliştirilmesi aracı olarak yaklaşmayıp, sadece sendikacı olma anlayışında olan öncü devrimci demokrat işçiler bu alanın sınıf mücadelesi için taşıdığı önemi görmeli, kavramalı, ve bunu bilince çıkararak buldukları yerlerde bu çalışmaya katılmalı ve bu çalışmayı da sınıf mücadelesini ivmelendirmenin bir alanı olarak görmelidir. Sendikal çalışmaya gereken önemi vermek işyerinde işçi çalışmalarının önünde engel değildir ve onu önemsiz duruma da sokmaz. Tersine onun hizmetinde olur. Kendisini bir-iki pratikle sınırlayan anlayış işçi sınıfını kucaklamaktan uzak olan bir anlayıştır. Faşizme karşı mücadele sarı sandikacılığa ve reformizme karşı verilecek mücadele ile başarılı olacaktır. Zira bugün sendikal hareket sarı sandikacılığın yoğun etkisi altındadır.

Sendikal çalışmada merkezi-leşmiş bir anlayış etrafında saf

tutarak mücadeleyi geliştirip güçlendirmek her devrimci-demokrat öncü işçinin görevidir. Ülkenin bir çok yerine serpilmiş işyerlerinde çalışan işçilerin özellikle de devrimci-demokrat işçi-

Sendikal çalışmaya gereken önemi vermek işyerinde işçi çalışmalarının önünde engel değildir. Tersine onun hizmetinde olur. Kendisini bir-iki pratikle sınırlayan anlayış işçi sınıfını kucaklamaktan uzak olan bir anlayıştır. Faşizme karşı mücadele sarı sandikacılığa ve reformizme karşı verilecek mücadele ile başarılı olacaktır. Zira bugün sendikal hareket sarı sandikacılığın yoğun etkisi altındadır.

lerin merkezileşmiş anlayıştan uzak ve bir birinden kopuk mücadeleleri sınıf mücadelesinin örtülü dinamiğine güç kaybettirecektir ve kaybettirmektedir.

Bugün ülkenin değişik bölgelerinde, özellikle işçi sınıfının yoğunlaştığı bölgelerde, örneğin, Adana, Mersin hatında, Türkiye kömür işletmelerinde, Zonguldak madenlerinde, Kürdistan'daki belediyelerin de Egedeki önemli fabrikalarda ve Trakya'nın yeni iş merkezlerinde aynı veya benzer sendikal anlayışta olan devrimci demokrat işçilerin bir birinden kopuk mücadeleleri olmaktadır. Ve bu kopukluk buralarda rahatsızlık ta yaratmaktadır. Elbette bu durum Herkes için rahatsızlık konusudur ve bunları duyuyoruz da. Buradaki eksiklik giderilmesi gereken bir sorundur ve hem anlayış olarak hem birlikte hareket etme anlamında bütünleşmenin önemi kavranmalıdır. Sarı sandikacılığa karşı mücadele, birbirinden kopuk yerel mücadele ve örgütlenmelerle başarılamaz. Merkezi-leşmiş ve oturmuş bir program etrafında aynı hedeflere yönelen bir mücadele hattına sahip olmayı ve bir vücudun değişik organları arasındaki uyum gibi birbirine uyumlu hareket etmeyi zorunlu kılar. Sendikal anlayışımı-

za ilişkin formüle ettiğimiz Devrimci-Demokratik sendikal anlayış ve bu doğrultuda yaratmak istediğimiz Devrimci Demokratik sendikal hareket için mücadelede, bunun hayati önemi vardır.

"Tecrübeli sendikal hareketin ancak işçi sınıfının ML partisi tarafından yönetildiği zaman reformculuk ve revizyonizm tarafından etkilenmekten kurtulduğunu göstermektedir..." (Filip Kato s.144) gösterecektir! Bu anlamda ML devrimci-demokratik güçlerin tutumları her zamankinden daha fazla önem taşımaktadır. Mücadelede bunun hayati önemi vardır. Sınıf sendikacılığının temel alan Devrimci demokratik sendikal anlayış doğrultusunda, egemen sendikal hareket içinde yer alan duyarlı devrimci-demokrat muhalif anlayıştaki sendikacı, öncü işçilerin, geleceğin sendikal birliğini hedefleyen Devrimci Demokratik Sendikal Birlik anlayışı etrafında saf tutmak ve bunun pratikteki mücadelesini vermesi için nesnel koşullar her zamankinden daha fazla mevcuttur. Bu mücadelede alternatiflerimiz öne çıkarılmalı ve işçi sınıfının mücadelesinin önüne hedef olarak konmalıdır. ■

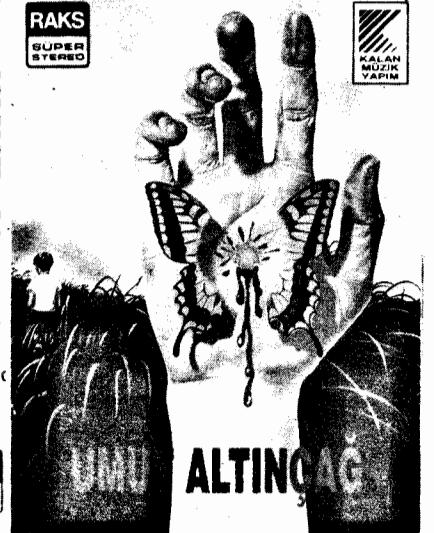
29

UMUT YÜKLÜ BAHAR

RAKS
SUPER
STEREO

UMUT ALTINÇAG
UMUT YÜKLÜ BAHAR

RAKS
SUPER
STEREO

ALİAĞA PETKİM EYLEMLİLİĞİ SONRASI İKİ ÖNCÜ
İŞÇİYLE YAPILAN RÖPORTAJ

“DİSK’in TÜRK-İŞ’in gerisinde olduğu bir gerçektir”

İZMİR, Partizan - Aliğa Petkim işçisi, hakim sınıfların sefalet ücretine boyun eğmedi. Dirrenmeyi ve başkaldırıyı seçti. Bu durum, zulüm çarkını işletenlerin hiçte hoşuna gitmedi. Telaş ve panik içerisinde eylemi kırmanın ve işçileri sindirmenin hesaplarını yaptılar.

İlk işleri eylemin yasal olmadığını "kanıtlayan" bir belgeyi mahkemen almaları ve buna bağlı olarak da işçileri önce işbaşı yapmaya çağırmaları, bu tutmayınca bu kez de fabrikayı terk etmeye zorlamaları oldu.

Ancak işçilerin geri adım atmaması ve işverenlerin isteklerine aldırış etmemesi zulüm çarkı-

nın bekçi köpeklerini harekete geçirdi. Asker-polisikilisi panzerlerin gölgesinde önce Petkim'i işgal etti. Daha sonra ise, saldırının nasıl yapılacağı ve bu dik başlı işçilerin nasıl dağıtılacağına hesapları yapılmaya başlandı.

Petkim'de devlet terörü vardı artık. Ücretlerini artırmak isteyen işçilerin üzerine asker, polis ve panzer salınmıştı.

Sorgusuz ve yargısız infazların yapıldığı, darağaçlarının kurulduğu, cezaevlerinin tika basa doldurulduğu, işkencelerin alabildiğine yaygınlaştığı, kayıplar listesine her geçen gün birkaç kişinin daha eklendiği, tarlasına,

bağına, bahçesine giden insanların terörist diye öldürüldüğü, Kürt ulusunun topyekün yok edilmeye çalışıldığı, devrimci-demokrat yazarların birer birer katledildiği, işsizliğin her geçen gün arttığı, enflasyonun yüzde yüzlerin üzerine çıktığı bir ülkede tabii ki ücretine zam isteyen ve de bu uğurda direnen işçinin üzerine asker, polis ve panzer salınacaktı.

Ancak Petkim işçisi, hakim sınıfların bekçi köpeklerini karşısında görünce, barıkalmı korku ve paniğe kapılmayı, geri adım atmayı, öfkesini daha da kabarttı.

"Çekün askerinizi, polisinizi.

Petkim işçisi, hakim sınıfların bekçi köpeklerini karşısında görünce, barıkalmı korku ve paniğe kapılmayı, geri adım atmayı, öfkesini daha da kabarttı.

Panzerinizle nasıl geldiyseniz, defolup geldiğiniz gibi gidin." diye haykırıyordu.

Gür seslerle sloganlar atıldı. "Hak verilmez alınır" sloganı ilk atılan slogandı. Onu daha değişik sloganlar izledi. Ofke ve kin doruktaydı.

Hakim sınıfların DY ve SHP nezdindeki hükümeti artık Aliğa-Petkim'de de gerçek yüzünü gösteriyordu.

Bir yılı geçkin bir süredir icraati izlenen ve gözlenen koalisyon hükümeti, toplumun hemen her kesiminde onarılması mümkün olmayan tahribatlara yolaçmış ve halkın çekilmez olan yaşamını daha da çekilmez hale getirmişti.

Bizim gibi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde, emperyalizme göbesten bağımlı olan komprador burjuvazi ve toprak ağaları, emekçileri azda olsa rahatlatacak güç ve olanağıda sahip değildi.

Bunun içindir ki, çareyi ve kurtuluş yolunu zulüm çarkını işletmekte arıyor. Ama çoğu kez bu da işe yaramıyor. Hatta iş öyle bir aşamaya varıyor ki işçilerin, emekçilerin, memurların ve de küçük üreticilerin hak alma ve arama eylemleri yükselerek devam ediyor.

Bunun en açık ve en bariz örneği Aliğa-Petkim eylemliliği ve direnişçiliği idi. Kararlı olduğunu, hak ettiği ücreti alıncaya kadar mücadeleye devam edeceğini kanıtlayan ve her fırsatta bunu hissettirmeye çalışan Petkim işçisi, eş ve çocuklarından da destek gördü.

Günlerce işyerini terketmeyen, yemekhane ve işyerinin çeşitli kısımlarında bekleyen işçiler, uzun bekleyişlerini sürdürürken eş ve çocuklarını da yanlarında buluverdi. Sloganlar atarak eşlerine ve babalarına destek verdiklerini açıkça haykıran kadınlar ve çocuklar karşılarında polis ve Petkim güvenliğini buldular.

Ama Petkim işçisine verilen destek, eş ve çocuklarıyla da sınırlı kalmadı. İşçi ve kamu sendikaları, duyarlı olan bir çok çevre ve kişi bu destekte yerini aldı. Ve kamuoyuna haklıyız, güçlüyüz mesajını veren bir de

yürüyüş yapıldı.

Ve sonuçta Petkim işçisinin haklılığı, kararlılığı ve gördüğü destek hakim sınıfları masaya oturmaya ve toplu sözleşmeyi imzalamaya zorladı. Toplusözleşmeyle ücretlere yansıyan fark tabii ki yeterli değildi, ama devletin polisi, askeri ve panzeriyle işçilerin karşısına dikildiği ve de ülke genelinde örgütlülüğün oldukça cılız olduğu bir ortamda alınan bir farktı.

İşte, olaya bu açıdan bakıldığında, zafer birkez daha direnenlerini, dikbaşı olan Petkim işçilerinin di.

Soru: Bir önceki TİS (Toplu İş Sözleşmesi) ne zaman yapılmıştı ve hangi şartlarda sonuçlanmıştı?

Petkim işçisi: Eylül 1990'da başlamış ve YHK (Yüksek Hakem Kurulu) kanalıyla Mayıs 1991'de sonuçlanmıştı. İlk altı ay %50+300 bin, ikinci altı ay %30+50 bin, üçüncü altı ay da %20 ve dördüncü altı ay da da %20 olmak koşuluyla sonuçlanmıştı.

— Mayıs 1991'de YHK kanalıyla bağitlanan TİS'in TİS öncesi hedefi neydi ? sonuçla hedef arasındaki fark ne oldu?

— O dönemler Petkim İşçisi Türkiye koşulların da insanca yaşamı hedefleyen şart ve koşullarla TİS'e yönelmişti. Ancak işin gerçeğini söylemek gerekirse, örgütlülüğün yok denecek kadar az olması sonuçta bizi YHK'na ve de oradan çıkan ve bilinen sonuca itmiş oldu... Hedef sonuç noktasında ise tek kelimeyle ifade etmek istiyorum "uçurum" vardı.

— Bir önceki TİS'de Petkim İşçisini YHK'ne ve onun getirdiği kötü koşullara iten temel nedenin örgütsüzlük problemi olduğundan söz ettiniz. Bu durumu gören ve bilen birisi olarak daha sonraki süreçte bu noktada birşeyler ya pabildiniz mi? Başkaları birşeyler yaptı mı?

— Mutlaka birşeyler yapılmıştır. Daha açıkçası bireyler birşeyler yapmıştır. Ama bu da yeterli değildir. Zaten etkileyici olmamıştır. Burada devletin çok yönlü baskısı vardır. İşçiler çok

çeşitli yöntemlerle sindirilmeye, abluka altına alınmaya çalışılıyor. Buna birde örgütsüzlüğün zaafı eklenince süreç kötü bir şekilde işlemiş oluyor. Bizde de öyle oldu.

— Birazda son TİS konusunda soralım. TİS'öncesi herhangi bir hazırlık yapıldı mı? İşçi hazırlandı mı? Sendika şubesinin, öncü işçilerin bu noktada tavrı neydi?

— İşin ilginç, bundan önceki TİS'lerde sözleşme komiteleri oluşturuluyor ve bunlar kanalıyla birşeyler yapılıyordu. Ancak bu son TİS'de maalesef bunu oluşturamadık. Bu hem şubenin hem de bizim zaafımızdır. Oysa komiteler oluşturulmalı, komitelerin görevleri tespit edilmeli, belli olasılıklar üzerinde durulup o noktalarda neler yapabileceğinin tespitlerine yönelmeli ve de sonuçta canlı bir tartışma ve bu tartışmalardan çıkan bazı sonuçlarla TİS'e başlangıç yapılmalıydı. Bu konuda öncü işçilerinde mutlaka ciddi eksiklik ve zaafı vardır. Ama bu konuda sendika şubesinin zaafı da da ciddi. Çünkü işin gerçeğini söylemek gerekirse, önce hükümetten birşeyler beklendi, hükümetin Aliğa Petkim'in TİS'ini bitireceği, olumlu bir şekilde biteceği kanısı vardı. Böyle birşeyin varlığı, peşinden bazı bakanların aldatici, işbitirici açıklamalarının etkisi, derken bizi hiçbir hazırlık yapmadan TİS eylemliliğine itmiş oldu. Tabii o umutlar, vadeler olmasa ya da verilmeseydi TİS öncesi bazı hazırlıklar yapılmıydı bu gün o noktada da pek birşey diyemeyeceğiz.

— Hangi nedenler eylemliliği gündeme getirdi?

— Bilinen nedenler. Bugün enflasyonun % 60'ların üzerinde olduğunu hükümetin kendisi açıkladı. Ama bize reva görülen ücret enflasyonun çok çok altında olan bir rakamdı. Teklif edilen bu sefalet ücretine karşı eylemlilik süreci bir zorunluluk olarak karşımıza çıkartıldı.

— Eylemlilik süreci diyorsunuz ne gibi bir eylemle bu işi başlattınız ve devamında neler yapıldı?

— İlk olarak Aliğa içinde bir

alkışlı yürüyüş gerçekleştirdik. Daha sonra fabrikada vardiya bitiminde işyerini terketmeyip kantarları işgal edip sevkiyatı engelledik. Bu öylemi aralıklarla sürdürdük.

— Eylemlilik sürecinde ne gibi güçlüklerle karşılaştınız?

— Önce eylemin yasal olmadığını söylediler peşinden bunu kanıtlamaya çalıştılar, Bir "belge" getirdiler fakat itibar edilmedi. Peşinden asker, polis, panzer ve işyeri güvenliğini devreye soktular. Korku panik yaratmaya çalıştılar ve eylemi bu şekilde yok etmeyi denediler, bu da tutmadı, tabii ki. Ancak zor anlar yaşamadık değil, fgerçeği üzerine basarak söylemek gerekirse onlarda zor anlar yaşadılar. Çünkü onların asker, polis, panzer ve işyeri güvenliği var idi ise, Aliğa Petkim'inde de eklemek, aş isteyen açıkçası insanca yaşamak isteyen 3 bin civarında işçisi vardı.

— Peki eylemlilik sürecinde sendika şubenizin tavrı neydi bu konuyu biraz açar mısınız?

— Eylemlilik başlamadan önce neyse (Buna yukarıda değindim.) sonrası da oydu. Yani şunu belirteyim, hiç birşey yapmadılar demek istemiyorum, mutlaka birşeyler yapıldı ama yapılması gerekenler yapılmadı, zaten oyun kurallarına göre oynansaydı ona bağlı olarak sonuçta farklı olurdu.

— Bir soruda Petrol-İş genel Merkezine ilişkinsormak istiyorum. Eylemlilik sürecinizde Genel Merkezin tavrı neydi? Ne gibi katkıları oldu eylemliliğinize?

— Genel Merkezde şöyle bir gelenekleşmiş anlayış mevcut, "her şube kendi sorunlarının çözümünde insiyatif sahibidir" bu eylemlilik sürecinde de bu anlayış hayatbuldu. Ama hemen şunu belirteyim, gerektiğinde katkıları mutlaka vardır, bunun örnekleri de çoktur. Hatta eylemliliğimiz de, genel başkanımız Aliğa Petkim'e gelmiş ve ilgilenmiştir de. Bu konuda bazı şeyler daha söylemek istiyorum. Petrol-İş Sendikası birçok zaafı olsa da bu gün mevcut olan sendikalardan bir adım daha öndedir. Bunu da görmek ve bilmek gerekir diyorum.

Petkim işçisi YHK'nın aldığı kararları tanımıyor ve mütaahhitlerin "Köle Ticareti"ni istemiyor.

— Eylemliliğiniz sürecinde kamuoyundan ve duyarlı diyebileceğimiz çevrelerden yeterli destek gördünüz mü?

— Maalesef işin acı gerçeği yeterli desteği göremedik. Çok sınırlı bir destek vardı. Bu zaaf Türkiye gerçeğinin zaafıdır. İstisnai dönemler dışında destekler ya yoktur ya da cılızdır. En büyük desteği eş ve çocuklarımızdan gördük. Onlar da bizimle birlikte birçok şeyi hemen hemen paylaştı. TC asker polis panzer ve işyeri güvenliğini onlara da yöneltti. Aslında burada bazı noktalara dikkat çekmek gerekiyor, eğer Petkim İşçisi sınıf kardeşlerinden ve halktan destek görmüyorsa, görmemişse bunun sorumluları yine bizleriz, şubemiz, öncü işçiler ve de duyarlı olması gereken kesimlerdir. Bu saydığım kesimler herşeyden önce etkileyici, harekete geçirici ve kamuoyunu bilgilendirici bir rol üstlenmeliydi. Ama yapılmadı veya yapılamadı.

— Bir miting yaptınız, onun boyutu ve etkisi ne düzeydeydi?

— 3000'e yakın katılım oldu. işçi ve kamu çalışanları sendikalarından ve başka bazı duyarlı çevrelerden katılım oldu. En azından moral destek oldu ve bu yönüyle de olsa güzeldi, sevindiriciydi.

— Petkim Aliğa'da kaç işçi çalışıyor, kaç kadro kaç taşeron? Ve sendikalı sayısı nedir?

— Aliğa'da 5000 dolayında personel bulunmakta. Bunların 2850'si kadro ve sendikalı işçi, 1700'ü taşeron işçisi, bunların 400'ü sendikalı, 700 dolayında da kapsam dışı olarak adlandırılan mühendis, şef vs. bulunmakta.

— Son TİS hangi şart ve koşullarda sonuçlandı?

— 986.000 TL iyileştirme zammı, ilk altı ay içinde % 30, ikinci altı ay % 23, üçüncü, dördüncü altı aylar için % 15 ve geriye kalan dört ay içinde % 10 artışlarla toplu sözleşme sonuçlandı. TİS'in süresi 28 aydır. (1 Eylül 1992'den 1 Ocak 1995'e kadar.)

— Yeni kazanımlarla birlikte işçilerin eline geçecek ücret ne kadardır?

— 700 civarında olan kapsam dışı personel 8-12 milyon arası ücret alır. 1700 civarında olan taşeron işçilerin bütünü asgari ücret almaktadır. 2850 civarındaki işçilerin ortalama ücreti ise 4.5 milyon.

(Bu ücretler ortalama ve nettir.)

— Bu TİS'de ekonomik kazanımın dışında herhangi bir kazanım oldu mu?

— Kısaca söylemek gerekirse ekonomik kazanımın dışında bir

hak elde edilmedi.

— Basın ne gibi değerlendirmelerle verdi eylemliliğinizi?

— Burjuva basınının iyi şeyler yapması, gerçekleri yazması-söylemesi zaten mümkün değil. Onların tek bir işlevi vardı o da gerçekleri çarpıtmak ve de yalan yanlış haberlerle kamuoyunu yanıltmaktır. Ve sürekli olarak onu yaptılar. Devrimci basın da gerekli duyarlılığı göstermedi. Hatta şöyle diyeyim; bu süreçte pek birşey yapılmadı. TİS sonrası birşeylerin yazıldığı, yazılacağı belli. ama daha önceden yazılması doğru olanıydı.

— Aliğa Petkin işçisinin bilinç ve örgütlülük düzeyi nedir? Bu konuda da bilgi verebilirseniz iyi olur.

— Ben bu konuda da geneli ifade eden ve aynı zamanda gerçeği de ifade eden klasikleşmiş bir deyim ile cevap vereceğim. Türkiye işçisinin örgütlülük düzeyine ise Aliğa Petkin işçisinin bilinç ve örgütlülük düzeyi de odur. 10 yılda bir darbelerin yapıldığı hak alma ve arama eylemlerinin dahi yapılamadığı kitapların yakıldığı ve peşi peşine yasaklandığı, yabancılaşmanın, yozlaşmanın dizboyu ve doludizgin hüküm sürdüğü bir ülkede ve durumdayız. Mevcut olan bu durum çok yönlü etkide bulunuyor. Belki bunların hepsi aşılacak şey ama nasıl aşacağız? Neyle aşacağız? Bu önümüze çıkan en önemli problem. Yani öncü olayı, işçi sınıfının kendi öz örgütü olayı... varlığı, gücü, etkisi...

— Şubenizin eğitim seminerleri ve bu gibi türden faaliyetleri var mı?

— Türkiye'deki sendikal faaliyetin en büyük açmazlarından birisi de zaten budur. Bizdeki sendikaların, şubelerin istisnalar hariç hepsi çoğu kez işçinin gerçekleri görmesinden ve öğrenmesinden hoşnut olmuyorlar. Çünkü mevcut olan sendikaların tepelerinde yeralan profesyonel sendikacılar, sendikacılığı bir çıkar kaynağı olarak görüyorlar. Sınıf ve sınıfa hizmet ise, işin kılfı.

— Türkiye'deki mevcut sendikal faaliyetin durumunu nasıl

Türkiye işçisinin örgütlülük düzeyine ise Aliğa Petkim işçisinin bilinç ve örgütlülük düzeyi de odur. 10 yılda bir darbelerin yapıldığı hak alma ve arama eylemlerinin dahi yapılamadığı kitapların yasaklandığı bir ülkede ve durumdayız.

değerlendiriyor sunuz?

— 1950'li yıllardan günümüze doğru kabaca bir çerçeve çizerek olursak; 1952'de Türk-İş'in kurulduğunu, kurdurtulduğunu görürüz. Bu konfederasyon kesinlikle sınıfa hizmet etmedi. Hatta sınıfı sadece oyaladı. Devletçi çizgisinden hiçbir dönem sapmadı. 1967'de DİSK kuruldu. Belki ilk bir-iki yılı biraz iyiydi ama daha sonra oda sınıfa ihanet etti. Dönem dönem oluşan, oluşturulan bağımsız sendikalar ise ne etkileyici oldu, ne de varlığını hissettirebildi. Türkiye'deki sendikal faaliyet böyle bir karmaşa seyri içerisinde.

— Sendikal faaliyetin bugüne ilişkin ne söyleyebilirsiniz?

— Dünü ne ise, bugünü de odur. Çünkü bugünkü sendikal faaliyet de geçmişten farklı ve kopuk değil. Kafalar aynı, mantık aynı. Bugün somutta birçok konfederasyon var. Ama hepsi birbirinin kopyası. Buna yeniden açılan DİSK'ide eklemek gerekir. Hattayeni DİSK'in eski DİSK'inde geresinde olduğunu söylemekte fayda var. Daha da gerçekçi olmak gerekirse bugünkü DİSK'in Türk-İş'inde geresinde olduğu çok daha çarpıcı bir gerçektir.

— Peki, bu sorunları nasıl aşacağız, çözüm ne olmalı?

— Epeyce derin bir konu. Ne söyleyeceğimi de tam olarak bilemiyorum. Ama öyle de olsa

birşeyler söyleyeceğim: Her şeyden önce ülke gerçeğini iyi bilmemiz gerekir. Türkiye nerededir, nasıl bir yönetim mevcuttur bu ülke de? Ekonomi, politika, kültür, bağımlılık, bağımsızlık kavramlarının yeri neresidir? Bu ülkede bu kavramlara hangi değerleri biçeceğiz? Daha da önemlisi işçi sınıfının örgütü, onun durumu, çizgisi taktikleri vb...

Bu noktalara kafa yoracak olursak çözüm yolu karşımıza çıkar. Ama kesinlikle kendiliğinden çıkmaz.

— Peki, DDSB (Devrimci Demokratik Sendikal Birlik) konusunda ne düşünüyorsunuz?

— Henüz yeni tanışıyoruz, şöyle ya da böyle diyebilmek için biraz zamana ihtiyacımız var. İlgileniyoruz. Ama şimdilik şudur diyemiyoruz. İşin gerçeği bu.

— DDSB- izmir Bültenini elde edebiliyormusunuz?

— İlk sayısı çıkmış. Elimize geçti. İlk sayıyı dikkate alacak olursak o anlamda olumlu. Gelecek vaadediyor. Hatta DİSK değerlendirmesini epeyce kapsamlı ve ilginç buldum. Bilmediğimiz ve duymadığımız geçmişin bazı gerçeklerini berrakça gözler önüne sermiş. "Aliğa-Petkim eylemleri" yazısı ise belli eksiklikler olmasına rağmen hoşuma gitti, uygulandı. Duyarlılık ve ilgi Petkim işçisine bir mesaj özelliği taşıyabilir.

— Son bir soru daha, Partizan dergisi hakkında da birşeyler söylemek ister misiniz?

— Müsade ederseniz o konu da şu anda yanıt vermeyim. Ama ileride o konuda da başlı başına bir söyleşi ya da röportaj yapabiliriz. Bugün henüz ona hazır değilim. Fakat bir cümlelik birşey söyleyelim: Duyarlılığına inancım tamdır. Röportaj yapma isteği ve ihtiyacı bunun kanıtıdır.

— Size Partizan Dergisi adına teşekkür ediyoruz. Petkim işçisini de dikbaşlılığından dolayı kutluyoruz.

— Biz de ilgi ve duyarlılığından dolayı Partizan Dergisine teşekkür edip başarılar diliyoruz.

BİR SENDİKACININ KÜRDİSTAN GÖZLEMLERİ

“Eşit koşullarda bir kardeşlik istiyoruz”

Dokuz kişiden oluşan Belediye-İş komisyonu Şubat ayında Kürdistan'a gitti. Komisyon gezi gözlemlerini bir rapor haline getirip Türk-İş başkanlar kuruluna sundu. Komisyon üyesi bir sendika yöneticisinin Kürdistan izlenimlerini sunuyoruz.

Bu geziye çıkmamızın nedeni Kürt sorunu konusunda sendikamızın politikalarını belirlemek, yörede yaşananları tüm gerçekliği ile incelemek ve bunu DKO'lere, başına, işçilerimize açıklamaktır. Belediye-İş Sendikasının 4. genel kurulunda bu yönde alınan karar doğrultusunda Başkanlar kurulumuz Kürdistan'a bir heyet göndermeye karar verdi. Batıda geliştirilen milliyetçiliğe ve Kürt-Türk çatışmasının önüne geçmek için bir duyarlılık yaratmak istiyorduk.

Dokuz kişiden oluşan komisyonumuzda her bölgeden bir şube başkanı ve iki genel merkez yöneticimiz vardı. 2 şubatta yola çıktık ve 14 şubatta geri döndük. Bu süre içerisinde başta Diyarbakır olmak üzere, Mardin, Batman, Şırnak, Elazığ, Bingöl, Muş ve Bitlis'in şehir merkezlerini ve ilçelerini gezdik. Buralarda sendika üyemiz işçilerle, HEP yöneticileriyle, İHD-RP- Barolar birliği ve diğer sendikaların yetkilileriyle görüştük. Yollarda sık sık güvenlik kuvvetleri tarafından durdurulup arandık. Çoğu zaman Milletvekillerinin bile girmeye zorlandığı bölgeye biz, işçi alacakları konusunda belediye başkanları ile temaslarda bulunaçagız gibi gerekçelerle girebildik. Fotoğraf makinalarımızı ve kameraları arama sırasında sakladık.

KÜRDİSTAN'A KORKU EGEMEN

Bölgede korku egemendi. Örneğin Cizre'ye gündüz geldiğimizde ne bir dükkan açtı ne de bir insan vardı ortada. Caddelerde sadece başı boş eşekler dolaşıyordu. Batman'da HEP binasında kimse-leri bulamadık. İnsanlar saat 3-4'ten sonra evlerine çekiliyorlar. O

Belediye-İş Komisyonu Lice yolunda askerler tarafında arandı.

saatten sonra akrabaları bile kapılarına gelse içeri almıyorlar. Bize güvenmelerine rağmen konuşmaktan korkanlar vardı. Bir belediye başkanı: "Aman elinizi ayağınızı öpeyim, benim böyle söylediğimi kimse duymasın" diyordu. Görüştüğümüz bir başka belediye başkanı ise: "Bir onbaşı geliyor. Beni arabadan indirip, arabaya alıp gidiyor. 30 bin kişinin oyu ile bu makama gelmişim. Ama bir onbaşya bile ağızımı açmıyorum" diye dert yanıyordu. Bizimle konuşan bir HEP yöneticisi, biz yanından ayrıldıktan hemen sonra telefonla ölüm tehdidi alıyordu. Bize, faili meçhul bir cinayete kurban giden birinin cenazesinde: "kanın yerde kalmayacak" diye bağırın ve daha cenazeden çıkıp evine varmadan kurşunlanıp öldürülen insanların öyküleri de anlatıldı. Şırnak'taki bir toplantımıza polis girince, bütün işçiler sus işaretini yaptılar. O anda ulusal baskıdan söz ediyorduk hemen lafı değiştirdik, istersen değiştirme, adamı öldürürler.

Kürdistan Beyrut'u da, Bosna-Hersek'i de geçmiş. Tam bir katli-

am ortamı. Sadece biz oradayken 4-5 işçi öldürüldü. Sanki tavuk öldürülüyor. Kanıksama yayılmış... Olan işçilerden birinin akrabası: "N'olmuş? hergün ölüyoruz." diye biliyor. işçi, köylü tüm halk can güvenliği derdinde. İşçiler için ekonomik taleplerin önüne can güvenliği geçmiş. Bir işçi: "Ben eve ekmek getirip götürmeyeceğimi düşünmüyorum. Acaba bir gün daha yaşayabilecek miyim? Bu benim derdim. Her sabah evden çocuklarımla helallaşıp çıkıyorum sokağa" diyor.

Halk savaş ortamının paniği ile kendince koruma önlemleri almış. Evlerinin önüne üç tane duvar örenler bile var. Çünkü insanları sindirmek için yerleşim merkezleri dört bir yandan kuşatılıp taarruz ateşine tabi tutuluyor. Bir DKO temsilcisi: "Ne CMUK'u kardeşim, ne işkencesi... Biz bunları aramıyoruz. Eşimiz dostumuz gözaltına alındığında, sadece yaşıyor mu diye soruyoruz. Bizim için en büyük sevinc bu." derken yasalardan bu ülkede geçersiz olduğunu çok güzel anlatıyordu.

Korku insanları göçe yöneltti-

BELEDİYE-İŞ SENDİKASI "DOĞU-GÜNEYDOĞU" RAPORU'NDAN

"Yöre halkı baskı altında, umudu dağda..."

... İnsan hakları ihlalleri konusunda başka Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı Doğu ve Güneydoğu illeri olmak üzere tüm ülkede sokak infazları, "Faili Meçhul" cinayetlerin tirmanarak sürmesi, işçi sınıfı, emekçiler ve geniş halk kitleleri için ekonomik sorunlardan önce ciddi bir yaşama hakkı sorunun gündeme getiriyor.

... İnsanların yaşama hakkını tehdit eden bu denli önemli gelişmeler yaşanırken, demokratik kitle örgütleri içinde en büyük baskı grubunu oluşturan sendikaların bu gelişmelere daha fazla duyarsız kalmaları beklenemezdi.

... Temel, insan hak ve özgürlüklerine; insan kişiliğinin onur ve değerine; dillerin ve ulusların hak eşitliğine; uluslararası hukukun temel ilkelerine; halklar arasındaki evrensel barış ve güvenliğe yüksek değer biçen sendikamız, Kürt sorununu konusundaki politikasını belirlemek üzere bölgeye başkanlar kurulu kararı ile bir heyet göndermeyi uygun görmüştür.

Her bölgeden bir şube başkanı ve iki merkez yöneticisinden oluşan dokuz kişilik heyet, başta Diyarbakır olmak üzere, Mardin, Batman, Şırnak, Elazığ, Bingöl, Muş ve Bitlis ile bu illere bağlı ilçelerde 10 gün süren gezi ve incelemelerde bulunmuştur.

Siyasi partiler, belediye başkanları, demokratik kitle örgütü yöneticileri, işçiler ve vatandaşlarla yapılan görüşme sonucu konuya ilişkin izlenim ve düşünceler şöyle oluşmuştur:

- Yöre halkının baskı altında olduğu, bu nedenle umudunu dağa bağladığı,

- Halkın temel talebinin ayrı bir devlet yapılması tartışmasından ziyade eşit koşullarda, insanca yaşamaya yönelik gönüllü, birtikten yana olduğu,

- Yüzyıllardır bir arada yaşayan iki kardeş halkın (görünen o ki) yanlış politikalar nedeniyle birbirine düşman ettirilmesi aşamasına getirildiği,

- Yakılıp, yıkılarak boşaltılan yerleşim birimlerine rastlanıldığı,

- Bölgede göze çarpan gerek istihdama gerekse üretime yönelik hiç bir ciddi yatırıma rastlanılmadığı,

- Bölgede halkın akşam 16.00'dan sonra evlere kapandığı,

- Esnafın işi bırakma noktasına geldiği,

- Bölgede faaliyette bulunan işyerlerinin de tasfiyelere yönelindiği,

- Siyasi partilerin işlevlerini kaybettiği,

- Bölgeye korkunun hakim olduğu,

- Bölge halkının devlete olan güveninin tamamen yitirilmesi noktasına geldiği gözlemlenmiştir...

Bu gözlemlerin yanı sıra bölge halkı;

- Koalisyon hükümetinin tanıdığını ileri sürdüğü "Kürt Realitesi"nin gerçeklerini acilen yerine getirmesini,

- Kimliğinin tanınmasını,

- Kendi dili ile eğitim ve öğretim yapmayı,

- Dili, kültürü, folklorünün geliştirilmesi yönündeki engellerin kaldırılmasını,

- Kendi dili ile yayın ve basım yapan (TV, Radyo, Gazete, Dergi vb.) araçların bulunmasını,

- Bölgenin ekonomik ve çarpık yapılmasının düzeltilmesi yönünde ciddi adımlar atılmasını,

- Olağanüstü Hal uygulaması ile Koruculuk sisteminin kaldırılmasını,

- Sansür ve sürgün uygulamalarına son verilmesini,

- Yaşadıkları yörelerden zorla göç ettirilme olaylarına son verilmesini,

- Faili meçhul cinayetler zincirinin devam ettiği bu sırada en yetkili ağızların ülkede sadece üç faili meçhul cinayetin olduğu açıklanıyor. Yöre halkı faili meçhul cinayetlere devletin taraf olup olmadığı konusunda açıklık getirilmesini istiyor. Halk, bu cinayetleri işleyenlerin Hizbi-kontra ve Kontrgerilla olduğunu söylüyor. Bu nedenle bu karanlık örgütlerin ortaya çıkarılmasını,

- Başta sendikalar olmak üzere tüm demokratik kitle örgütleri ile görsel ve yazılı basın organlarının gerekli duyarlılığı göstermelerini, istemektedir...

Belediye-İş Sendikamızın oluşturduğu bu heyet konuya ilişkin yaptığı inceleme, gezi ve gözlemleri neticesinde şu sonuçlara varmıştır:

- Bölgede yaşayan halk üzerinde süren başta devlet terörü olmak üzere her türlü baskı ve şiddet uygulamalarına son verilmelidir.

- Yöre halkını birbirine kırdırtan ve adeta bölgedeki ağalık sisteminin bir nevi finans kaynağı haline gelen koruculuk sistemi ortadan kaldırılmalıdır.

- Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana 58 yıl aralıklarla süren bölgeye has Sıkıyönetim ve Olağanüstü Hal uygulamalarının yöreye hiç bir şey vermediği görülmeli ve bu tür ülkeyi idari açıdan bölen uygulamalara artık son verilmelidir.

- Kontrgerilla ve Hizbi-kontra diye adlandırılan örgütlerin hukukun üstünlüğü ilkesinden hareketle araştırılması ve bu örgütler eliyle bölgede oynanan oyunlar ortaya çıkarılarak teşhir ve mahkum edilmelidir.

- Yöre halkına potansiyel suçlu gözüyle bakılmamalıdır.

- Kürt kimliği eksiksiz ve tüm gerekleriyle tanınmalıdır.

- Kürt Sorunu; Evrensel İnsan Hakları çerçevesinde, barış adına siyasi tüm yollar zorlanarak çözülmeye çalışılmamalıdır.

Sonuç olarak; devam edip giden şiddet ortamının ne Kürt ne de Türk halkına yararı yoktur. Oluşturulacak bir ateşkesle, siyasi çözüm yollarının açılması ve dialog sürecinin başlaması, her iki halkın ve tüm insanlığın yararına olan önemli bir adımdır. Bu adımın atılmasında herkese ve tüm kuruluşlara büyük görevler düşmektedir. Herkes üzerine düşeni yapmalıdır. Unutulmamalıdır ki, sessiz kalmak bu gidişi onaylamak ve suça ortak olmaktır.

Bu rapor ve sendikamızın bu yürekten çağrısı, demokrasi ve insan haklarına saygılı, ulusal ve uluslararası tüm demokrat kuruluşların, basın organlarının, parlamentoların, aydınların, Türkiye işçi sınıfı ile sendikaların ve kamuoyunun dikkatine sunulur. 13.02.1993

KOMİSYON ÜYELERİ

Ahmet Cengiz (Araştırma ve Planlama Genel Sek.)

Veli Doğan (Ankara 1. No'lu Şb. Başkanı)

Zeki Seferoğlu (İstanbul Mezbaha Şb. Başkanı)

Halil Eriç (İstanbul İtfaye Şb. Başkanı)

Ali Özgül (Bas. Yayın Halkla İlişkiler Gn. Sek.)

Dursun Dalga (Rize Şube Başkanı)

Basri Çavuşoğlu (İzmir 2 No'lu Şb. Başkanı)

Komisyon Adına

Fuat Alan (Belediye-İş Sendikası Genel Başkanı)

yor. Diyarbakır'ın nüfusu bir milyonu geçmiş kimse yerinde durmak istemiyor. Hep daha batıya göçme eğilimi var. Diyarbakır'da insanlar mezarlıklara bile çadır açıp yerleşmişler.

HERYERDE DEVLET TERÖRÜ

Delik deşik olmuş duvarlar terk edilmiş binalar, camları kırık pencereler... Gittiğimiz her yerde sürekli gözümüze çarpan bunlar. Kulp'ta çarşı içinde bir çatışma çıkmış ve bir askerle bir subay ölmüş. Devlet misilleme olarak bütün dükkanlara benzin döküp yakmış. Yetmiş kadar dükkandan sadece yedisi yanmamış. Şehir harebeye dönmüş. Bir otelde bulunan insanlar da diri diri yakılmaya çalışılmış askerler tarafından, Nüfus 10 bin den 2-3 bine düşmüş.

EKONOMİK AMBARGO

Bölgede yoğun bir ekonomik ambargo uygulanıyor. Karneniz yoksa bir torba un, bir torba şeker alamıyorsunuz. Yetkililerden izin almadan köyünüze yiyecek götüremezsiniz. Hadi izin alıp götürdünüz diyelim. Bu kez de asker köye geliyor: "Senin niye burda iki torba unun var, şekerin var? Anarşistlere vereceksin değil mi?" diyerek unları, şekerleri ve başka yiyecekleri birbirine karıştırıp gidiyor. Tütününü hasat eden köylüden ürününü köy meydanına yığması isteniyor. Sonra bir kibrit çakıp bütün ürününü yakıyorlar.

HALKA ZULMEDEN ÇOK

Yöre halkı en çok özel Tim ve koruculardan korkuyor. Ölüm makinası gibi çalışan özel Timlere RAMBO ismini takmışlar. A TAKIMI da diyorlar. Devlet, korucuları aşiret reisleri ve toprak ağalarından sağlıyor. Korucular yörede istedikleri gibi at oynatıyor, terör yaratıyorlar. Koruculardan 200 milyona kadar alacağı olan esnaf-lara bile rastladık. Esnaf korucudan borcunu istediğinde bir güzel dayak yiyor, ölmediğine şükrediyor. Korucular genella kılığında köylere gidip yiyecek istiyorlar. Yemek yok diyen köylüye, "Haa... onlar olsa verirdin değil mi?" deyip ortalığı yakıp-yıkıp gidiyorlar. Şimdilerde korucular şehirlere

kaydırılmış. Koruculuğu bırakmak da kolay iş değil. Birakanlardan, şimdiye dek aldıkları bütün parayı geri istiyorlar. Bırakamazsın diye baskı yapıyorlar.

Halk yörede Hizbullah diye bir örgütün varlığına inanmıyor: "Böyle bir örgüt yok kardeşim, olsa bir tabanı, bir çalışması olur. Yok öyle bir şey. Biz biliyoruz ki buraya yabancılar geldiğinde camilere yerleştiriliyor ve onların nöbetini de asker-polis tutuyor. Bunların hareket noktası Batman ve Silvan. Cinayetler devletin denetiminde. Akıllarınca bir PKK- Hiz-

Korku insanları göçe yönlendiriyor. Diyarbakır'ın nüfusu bir milyonu geçmiş kimse yerinde durmak istemiyor. Hep batıya göçme eğilimi var.

bullah çatışması varmış gibi göstermeye çalışıyorlar" diyor halk. Siverek'te arkadaşlarını öldüren birini suç üstü yakalayan halk, adamı polise teslim etmiş. "Polis, köşede serbest bıraktı katili" diyorlar.

EŞİT KOŞULLARDABİR KARDEŞLİK İSTİYORUZ

Yörede konuştuğumuz parti yöneticileri olsun, DKO temsilcileri olsun hemen herkes ağız birliği etmişcesine: "Biz Kürt'üz. Bu bölgenin % 95'i Kürttür" diyorlardı. "Biz para istemiyoruz, can güvenliği istiyoruz. PKK'nın faaliyetlerini bahane edip devlet bizi katlediyor. Devlet varlığımızı tanıdığını söylüyor ama baskısı bitmiyor. Biz ayrı bir devletten yana değiliz. Çünkü yüzyıllardır içiçe yaşamış, kız alıp vermişiz" diyorlar. Halk kültürel özerklik istiyor.

Birisi "Madem ki bir gönüllü birlik olacak. Niye devlet beni kendisine (zorla) nikahlıyor. Ben niye bunlara devamlı karılık yapayım. Onların üstün olduğu bir kardeşlik değil, eşit koşullarda bir kardeşlik istiyoruz." diyor.

Halk, devletin kendilerine: "ya korucu ol, ya dağa çık ya da göç et" diyerek sadece üç seçenek sunduğundan yakınıyor. Dağlar çoğu için bir umuda dönüşmüş. Koru-

culuk sisteminin kalkmasını, halkı birbirine kırdırma politikasının bitmesini, acilen toprak reformuna ve diğer siyasi çözümlere geçilmesini istiyorlar.

Çarpıcı bir başka gerçeği de şöyle dile getiriyorlar: "Devlet benim madenimi, petrolümü götürüyor. Karşılığında zulüm veriyor. Burda geniş yatırımlar var deniyor. Milyonlarca lira teşvik kredisi alanlar, paraları alıp bölgeden çekip gidiyorlar. Teşviklerle bölgeden para çekiliyor. GAP projesi güzel de, benim toprağım yok ki sulansın. Benim toprağımdan çıkan suyla üretilen elektrik ta Bulgaristan'a kadar gidiyor. Ama bize bir şey yok. Ne kalkınması, bunlar kimi kandırıyor."

Gözlemlerimizden derlediğimiz raporu Türk-İş'in Diyarbakır'da düzenlediği Başkanlar kurulu toplantısına yetiştirdik. Fuat Alan toplantıda okudu. Türk-İş rapor üzerine 4 sendikadan oluşan bir komisyon kurdu. Onlar da bölgeyi geçecek.

Türk-İş'in Başkanlar kurulu toplantısı öncesinde ise Diyarbakır sendikalar platformu Bayram Meral'e bir başka rapor sunmuş.

Bayram Meral rapora tepki gösteriyor: "Dağdakiler de çoluk-çocuk kurşunluyor." diyor. Platform üyeleri Meral'e "Siz provakatorluk yapıyorsunuz, samimi değilsiniz, devlet ağızyla konuşuyorsunuz" diyerek salonu terk ediyorlar.

Gezimizde en dikkat çekici olay herkesin (HEP'li, İHD'li Refahçı vs.) aynı şeyleri yaşamaması ve söylememesiydi. Komisyonumuzda halkın ilgisi yüksekti. Bugüne dek Kürdistan'a yabancı basın, parlamenter hep yanlarına askeri polisi arak gitmişler. Halk tabii korkudan bir şey anlatmıyor onlara. Yöredeki sendikacı arkadaşlarımız bize aracılık edip, güven verince işçilerle de konuştuk. Zaten o bölgeden güvendikleri bir insanı yanınıza almadan halkı konuşurmanızın imkanı yok.

Komisyonumuz içerisinde bizden farklı düşünen insanlar vardı. Kürt kelimesine bile özellikle tepki duyan insanlar. Basının, TRT'nin kamuoyunu yanlış bilgilendirmesinden etkilenen insanlar. Ama bu sendikacılar gidip oradaki manzara'yı gördükten sonra ağladılar. Raporu çok yumuşak bulanlar bile oldu. İşçi sınıfını Kürdistan konusunda bilinçlendirmek anlamında gezimiz yararlı oldu. ■

KAZLIÇEŞME'DE YARATILAN SINIF DEĞERLERİ TUZLA'DA YAŞATILYOR

Deri işçileri öğretiyor

Deri işçileri Kazlıçeşme'de yaratıkları sınıf değerlerini Tuzla'da bütün canlılığıyla yaşıyorlar. Üretim mekanının değişmesiyle kafaların değişmesinin aynı şey olmadığını pratikleriyle kanıtıyorlar.

Kazlıçeşme'nin duvarları dökülen binaları terk edilerek Tuzla'nın "modern" binalarına taşınılırken hemen bütün kesimlerin farklı hesapları vardı.

İşçiler ve Deri-İş Kazlıçeşme şube yöneticilerinin hesabı ve çabası, var olan ekonomik ve sosyal haklarının olduğu gibi Tuzla'ya taşınmasına yönelmişti.

Deri-İş merkez yöneticileri bu istek/çabaya katılırken bir "ayrıntı" olarak, işçileri etkilemekte ve örgütlemekteki ısrarı ve başarısıyla kendileri için "tehlikeli" gördükleri şube yöneticilerinden de kurtulmak istiyorlardı.

Patronlar, "yeni yerde, yeni politika" anlayışıyla hareket ederek işçilerin kazanılmış haklarını ortadan kaldırmayı; kazanılan bilinci bu ortamda yenmeyi tasarlıyorlardı.

Herkes hesap peşindeydi!

İşçilerle "etle tırnak" gibi bütünleşmiş sendika şube yöneticileri ilk dersi sendika Genel Merkez yöneticilerine verdiler. "Kazlıçeşme'de seçtikleri, oysa şimdi Tuzla'da buldukları" gerekçesiyle görevden almaya yeltenen yöneticiler, işçilerin sahiplenmesi ve şube yöneticilerinin haklı karşı koyuşları karşısında hatalarında fazla da ısrarlı olamadılar, kararlarını değiştirdiler.

O günlerde bir dizi sendika şube yöneticilerinin Genel Merkez yönetimine görevden alınmasına karşı sessiz kalıp kabullenmelerine rağmen Deri-İş Tuzla yöneticilerinin bu tavırları; sınıf perspektifiyle donanmaları, haklılıklarına ve omuzdaşlarına inanmalarından kaynaklanmaktadır. işçi sınıfı kendisinden olan yöneticileri yalnız bırakmamıştır, bırakmayacaktır. Bu tutum bütün sendikacılar için örnek bir tutum olarak ele alınmalıdır.

İlkel işyerlerinden "modern" işyerlerine geçerken patronların kafası ilkel kalmaya devam etti. İşyerlerinin ticari sicil kayıtlarını yaptırmayarak korsan firma durumuna düşmelerine rağmen, yedeğine aldığı

Deri işçilerin mücadelesini hiçbir şey engelleyemeyecektir.

jandarmanın da dipçik zorunu kullanarak deri işçisinin yıllarca verdiği mücadelelerle elde ettiği haklarını bir çırpıda gaspetmeye yöneldi. İşçiler şimdi sigortasız, sendikasız ve her türlü haklarından mahrum bırakılarak boğaz tokluğuna çalıştırılmak isteniyor.

Patronlar, anayasa ve iş yasalarıyla "güvence" altına alınan diğer işçi hakları gibi, altına imza koydukları toplu sözleşmeleri ve Kazlıçeşme'deki hakların Tuzla'ya aynen taşınacağı anlaşmasını da hiçe sayıyorlar.

Buna karşı gelişen işçi direnişlerini jandarma dipçigiyle ezme yoluna gidiyorlar. Zorbalık, tehdit ve hile deri patronlarının yaşamlarına damgasını vuruyor. İşçilerin servis araçları dahi zaman zaman jandarma tarafından durdurularak işçilere baskı ve sendika karşıtı propaganda yapılıyor.

Bir deri patronu, makinaları durdurarak işçileri yemekhanede toplantıya çağırıyor ve aynı anda Kartal 4. noterini işyerine getirerek iş saati olan o anda "işçilerin makina başında bulunmadığı" zaptını tutturuyor. Bu hileci davranışıyla işçileri "çalışmadıkları için" işten atmaya çalışıyor.

12 Eylül sonrası Türkiye işçi sınıfı

fi tarihinde ilk örnek olacak periyotlarla bir direnişler dizisi ve dayanışma geleneğiyle deri işçileri bugüne kadar bir tek arkadaşlarının patron tarafından kapı dışarı edilmesine sessiz kalmadılar, kabullenmediler. Onlarca kez patronlara kararlarını geri aldirttilar.

Tuzla deri iş organize sanayi alanında gün yoktur ki işçiler bir fabrika önünde direnişe geçmesinler, protesto ve dayanışmada bulunmasınlar. Hergün, özellikle öğle yemeği sırasında bazen yemeğini dahi yemeden direnişteki arkadaşıyla dayanışmaya koşan kadınlı-erkekli deri işçilerini görebilirsiniz. Soğuk, yağmurlu-çamurlu havalarda ve bu ıssız dağ başlarında işçilerin dayanışma sıcaklığı bütün olumsuzlukları unutturuyor, gelecek özgür ve kardeşlik toplumunun sıcaklığını yüreklere taşıyor.

1 Aralık 1992 tarihindeki protesto destek eyleminde; "yaşasın işçilerin birliği", "işçiler birleşin sömürüye son", "işçi kıyımına son", "sendika hakkımız, söke söke alırız", "işçiler elele, genel greve" sloganlarını haykırarak yürüyen işçiler, şube başkanı Musa SELVİ'nin konuşmasında "DYP-SHP vaadlerde bulunarak iktidara geldiler ama vaadlerinde durmuyorlar" dediği bir sırada işçiler "kahrolsun düzen partileri" sloganla-

“Geçmişte Kazlıçeşme’de yürüttüğümüz örgütlenme çalışmalarını Tuzla’da da sürdürüyoruz.”

Değerli Deri İşçisi Arkadaşlar,

Bildiğiniz gibi 1 yıla yakın bir süredir bölgemizde sendikal örgütlenme faaliyeti sürdürmekteyiz.

Kazlıçeşme Deri Fabrikalarının 50'ye yakını Tuzla Organize Deri Sanayi bölgesine taşınmıştır. Bunlardan örgütlü olduğumuz bir kısım işyerlerinde yürürlükte olan toplu iş sözleşmeleri Tuzla bölgesine taşınmayla birlikte kısa yoldan kârlarına kâr katmayı düşündüler. Bu düşüncelerini hayata geçirmek, gelecekte tepkileri bastırmak içinde organize deri sanayi bölgesinde kurulan jandarma karakolunu da yanlarına çekmeyi ihmal etmediler. Asayiş korumakla (!) görevli olan karakol, servisleri durdurup işçilerin sendikali olup olmadıklarını, sendikacıların kendilerini rahatsız edip etmediklerini vb." sormaya başlayarak ayrıca da sendikaların işçiler için zararlı bir örgüt olduğunu anlatarak anayasa temel hak ve özgürlükler babında yer alan ve anayasayla teminat altına alınan sendikaya üye olma ve örgütlenme hakkını engellemek isteyen işverenlerin yanında yer almaya başladı.

Değerli Arkadaşlar

Bizler her türlü saldırı ve engellere rağmen geçmişte Kazlıçeşme’de yürüttüğümüz örgütlenme tecrübelerinden ve buradaki bütünselliğimizden, örgütlülüğümüzün kazanımlarından aldığımız ve alacağımız güçle sendikalaşma faaliyetimize devam etmekteyiz ve edeceğiz.

Deri işverenleri bilmeliler ki; deri işçileri uzun mücadelelerle elde ettikleri kazanımları kolayca vermeyecektir. Kısa sürede örnek mücadelesiyle her türlü baskı ve saldırılara rağmen örgütlülüğü örgütlü hale dönüştürmeyi başararak bunu göstermiştir, gösterecektir de.

Nisan 1992'den beri 30'a yakın işyerinde sendikal örgütlülük sağlanarak 800'ün üzerinde üye kaydedildi. İşverenler bu sendikalaşma sürecinde iki-üç işyeri hariç her yerde işçi arkadaşlarımızdan bir kısmının iş akitlerini feshetme yoluna gitmişlerdir.

Ancak; "işçinin gücü birliğidir" doğrusunun bilincine varan deri işçileri bu anlayışı pratik yaşamlarına da uyarlayınca günlerce süren direnişlerimizle işverenlerin ve yandaşlarının saldırılarını püskürtmeyi başardık. Atılan işçi arkadaşlarımızın geri alınmasına kadar halktan da aldığımız destekle mücadelemizi sürdürdük. Sürdüreceğiz.

Anayasal hakkımızı kullanıp sendikaya üye olmamızı hazmedemeyen, sigortasız, sendikası, ucuz emeği çalıştırmayı ilke edinen işverenler bir çok işçinin iş aktını feshederek diğer çalışanları sindirmeyi düşündüler.

Örgütlülüğümüzü kırmak isteyen bu işverenler, deri işçisinin sınıfına yaraşır bir yanıtı ile karşılaştı. "Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz" diyen onurlu deri işçisi üretimden doğan gücünü kullanarak;

İşte; kar, kış demeden Servet Deri'de 160 gündür di-

reniyor.

İşte; Yükseller Deri terlik kısmıyla, deri kısmıyla, konfeksiyonuyla günlerdir direnişte.

İşte; Aslanoğlu Deri işçisi. Onlar da bu direnme geleneğini sürdürüyor.

Onurlu mücadelemizle işverenlere dikensiz gül bahçeleri yaratamayacaklarını gösterdik, göstereceğiz.

Henüz örgütlenmemiş işçi arkadaş;

Bu sömürü düzeninde, işçilerin hak ve çıkarlarını sağlamak, üretim sürecinde yaratılan emeğin değerinden daha çok pay almak ve ücretli emeğin sömürüsüne karşı çıkmak için kurulu bulunan sendikanıza üye olun ki gücümüze güç katalım. İşyerinde, mahallende, yanbaşındaki fabrikada örgütleyeceğin her işçi örgütlülüğün örgütlenmesi olacak ki, gücümüzün artması demektir.

Toplu iş sözleşmesi sürecine girmeye hazırlandığımız bu aşamada tüm işçi, emekçi arkadaşlarımızın ve bugüne kadar bizlerden desteğini esirgemeyen halkımızın topyekün saldırısına göğüs gerebilmemiz için desteğinize ihtiyacımız vardır.

Örgütsüz gücün daima yenilgiye mahkum olduğu bilinciyle hareket edelim, gece-gündüz demeden, Cumartesi-Pazar demeden, soğuk-sıcak, kar-kış demeden bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da sizlerin örgütlülüğü için çalışacak olan SENDIKANIZA sahip çıkın, etrafında saf tutun ve üye olun.

Sevgili Tuzla halkı

Yanbaşınızda olup da aynı havayı soluduğunuz, yaşamınızı, geçiminizi ve kaderinizi paylaşacağınız organize deri işçilerinin haklı davalarına sahip çıkın ve sendikalaşma mücadelelerinde onlara destek verin, onlarla dayanışma içine girin.

İşçiler sizin parçanızdır. Tuzla halkını, işçisiyle, esnafıyla, emekçisiyle hepimiz oluşturuyoruz. Birbirimizle dayanışma içinde olmamız hepimizin çıkarınadır.

Biz işçilerin ekonomik durumu düzelirse, bu sizlerin de ekonomik çıkarlarına yansiyacak bundan kazanımlarınız olacaktır.

Örgütlü, örgütsüz deri işçisi arkadaşlar ve Tuzla halkı hepimiz;

HAKLI OLMANIN YETMEDİĞİNİ, GÜÇLÜ OLMANIN GEREKTİĞİNİ, GÜÇLÜ OLMANIN YOLUNDA BİRLİK OLDUGU BİLİNCİYLE HAREKET EDELİM.

Örgütlü üye işçi arkadaş sendikana sahip çıkarak onu koru,

Örgütsüz işçi arkadaş sendikana üye olarak onu güçlendir,

Sevgili Tuzla halkı dayanışma içine girerek bizlere destek ver,

Sendikamız onurumuzdur. Onurumuza sahip çıkalım.

Gelecek ellerimizdedir.

Örgütlü güç yenilmez.

Yaşasın işçilerin birliği.

DERİ-İŞ KAZLIÇEŞME ŞUBESİ/TUZLA

nyla bu değerlendirmeyi destekliyorlardı. SELVI, "biz buna rağmen onlara güvenerek değil, üretimdeki gücümüze güvenerek hareket ettik" derken "yaşasın işçilerin birliği" sloganlarıyla destek buluyordu.

SELVI, patronların Kürt-Türk ayırımına gitmek istediklerini fakat kendilerinin bu oyunu bozduklarını örnek vererek anlattığında işçilerin yoğun alkışıyla karşılanıyordu.

Söz alan Genel Başkan Yener KAYA; "28 yıllık mücadeleyle kazanılmış haklarımızı yeni binalar için kaptırmayacağız" diye başladığı konuşmasını "3 gün önce deri işverenleri ihracaattan dolayı ödül aldılar. Deriyi üreten biz, madalyayı alan onlar, yine de bizleri kapı dışarı atıyorlar" diyerek bitirdi. İşçiler bu konuşmayı "işçi kıymına son" sloganlarıyla karşıladılar.

Jandarmanın müdahale etme girişimlerine karşı işçiler sessiz kalınarak, "baskılar bizi yıldırılmaz", "işçiler elele, genel greve", "yılgnlık yok, direniş var", "kahrolsun patronağa zulmü", "kahrolsun patron uşakları" şeklinde sloganlarla direnişlerini güçlendiriyorlardı.

5 Ocak 1993 günkü Yükseller deri fabrikası önünde başlayan direniş yürüyüşünde görüştüğümüz sendika şube sekreteri Zeki SÜREN gelişmeleri şöyle değerlendiriyordu: "6 aydır, işçi atılması, direniş, yeniden işe alınış sarmamalı sürüyor. Yükseller derideki olay bu sürecin bir parçası ve devamıdır.

Toplusözleşme mart ayında olacak. Patron sendikayla masaya oturmamak için "işim yok" gerekçesiyle işten atıyor. Her yılbaşı bir iki ay işin azaldığı doğrudur ancak bunun karşılığında bu süreçte "ücretsiz izin" önerimizi kabul etmediler. Bu da gösteriyor ki patronun amacı farklıdır; sendikasız, sigortasız çalıştırmak istiyor."

İşyeri temsilcisi Kazım CANPOLAT:"66 gün önce terlik bölümünde sendikal faaliyetten dolayı 9 arkadaşımız işten atıldı. Derideki arkadaşlar mücadeleyi geliştirerek 1 günlük direniş gündeme getirdiler. Patron sendika varlığımızı kabullendikten ve atılan 9 işçi arkadaşımızı işe aldıktan sonra direniş sona erdi.

1 ay sonra terlik bölümünde 26 işçi tekrar işe alınacağı vaadine kanarak kendiliğinden çıkışlarını alıyorlar. Konfeksiyonda da sendikal faaliyet başlıyor. İşçiler örgütleniyor. Bunu sezen patron ilk saldırısını Yükseller derideki öncü işçiler ile temsilcilere yöneliyor. 3 ocak'ta işten atmalar başlıyor. Sebebi sendi-

kal faaliyet. İçerdeki arkadaşlar bizi desteklemek için 1 günlük üretimi durduruyorlar.

Patron 4 ocak'ta çeşitli oyunlarla işçileri toplantı yapacağı çağrısıyla yemekhaneye topluyor. Yemekhane dışarıdan görünmeyen bir bölümdedir. Makina anahtarlarını alıyor. Sonra noter getiriyor, iş saatinde çalışılmadığını tespit ettiriyor ve 17. maddeye tabi tutarak 35 işçiyi dışarı atıyor." diye durumu özetleyerek, direnişlerinin sürdüğünü ve sürdüreceklerini söylüyor.

Terlik bölümü işçisi Hüseyin YÜKSEL'de konuşmaya katılıyor: "66 gündür direniyoruz. Patron elimizi-kolumuzu bağlamak istiyor. Jandarmayı üzerimize yolluyor, çadırlarımızı söktürüyorlar. Biz kaymakama başvurduk. Bize yardımcı olmadı, hatta "bulduğumuz yer sizin malınız mı?" diye tepki gösterdi ve "ben kaymakam olarak gerekirse yakar, yıkarım" diyor. Sürekli jandarmayı üzerimize gönderiyor.

Dün bizi çeşitli fabrikalardan ziyarete gelen arkadaşlarımızı jandarma karakola götürüp-sorguya çekiyor, korkutmaya çalışıyor.

Şimdi çadır yerine araba (minibüs) tuttuk. Onun içinde barınıyoruz. Sonuna kadar direneceğiz." diyor.

Direnişteki işçiler sorumuz üzerine hep birlikte; sendikanın tutumu ve arkadaşlarının desteğinin çok iyi olduğundan söz ediyor ve her öğlen, gerekirse yemek yemeden kendilerini ziyaret ettiklerini, dayanışma içerisinde girdiklerini anlatıyorlar.

Yapılan basın toplantısında Deri İş Genel Başkanı Y. KAYA konuşmasında şu noktalara değindi:

"Kazlıçesme binaları, makinaları işçilerle ve haklarıyla birlikte taşınması gerekirken (kamuoyu öyle biliyor) böyle olmuyor. İşçilerin ancak % 2'si taşınabiliyor.

"İşçilerin bir kısmı 7-8 yıl öncesinden (o zamandan buraya taşınacağı söyleniyordu) buralarda yer aldılar, ev yaptılar.

"Karşıda oturanlar kendi aralarında servis tutarak gelip-gidiyorlar.

"Devlet, deri işverenlerine yatırım yaptı ancak işçilerine yapmadı.

"Sendikamız 1948'de Kazlıçesme'de kuruldu.

"Birçok işveren Mart'ta toplusözleşme olacağından işyerlerini taşımayı bekliyorlar.

"Buradaki olayın özü, işçilerin sendikalaşmasına tahammül edememektir.

Şu anda direnişte olan yer, 1964'ten beri örgütlü olduğumuz yerdir.

Bu işyerleri bizim verdiğimiz vergilerle kuruldu, patronlara krediler verilip bu binalar yapıldı.

Bütün işverenler şunu bilsinki, yılların birikimi olan, direnişlerle kazandığımız haklarımızı vermeyeceğiz. İşverenlere diyoruz ki, işçilerin yasal haklarına karşı çıkmayın.

Tuzla'dan kurtuluş yok. Onlar mücadeleyi silbaştan yapmamızı istiyorlar.

İşveren sendikası ile görüşemedik. Onların işlerine geldiğinde işverenlerin onların üyesi oluyor, gelmeyince olmuyor.

Düşünceleri çağ dışı kalmış kafa yapısına sahiptir. Yeni kuşak okumuş fakat o kafayı aşamamıştır."

30 Ocak 1993 cumartesi günü kar yağışı ve şiddetli soğuğa rağmen, 1200-1300 kişilik çokkulu kitlenin "Birlik, mücadele, zafer", "yaşasın işçilerin birliği", "sendika hakkımız, söke söke alırız" vb. gibi pankartlar eşliğinde, Deri-İş Tuzla Aydınllık köy iritibat bürosu önünde başlayıp yöre geniş bir biçimde dolaşıldıktan sonra tekrar aynı noktaya dönen yürüyüş süresince işçiler: "Yaşasın sendikal mücadelemiz", "sendika hakkımız, söke söke alırız", "Baskılar bizi yıldırılmaz", "Jandarma baskısına son", "işçiler elele, genel greve", "işçiler birleşin, iktidara yerleşin", "birlik, mücadele, zafer", "Yaşasın işçilerin birliği", "işçinin onuru sermayeyi yenecek" vb. sloganları aralıksız, coşkuyla haykırdılar.

Deri-İş Tuzla şube başkanı Musa SELVI, yürüyüş sonunda yaptığı konuşmada, "Basın ve kamuoyu önünde şu çağrıyı yapıyoruz: ilkel baskılardan vazgeçilsin. Atılan arkadaşlarımız geri alsın. Sendikal örgütlenme hakkımıza saygı duyulsun. Aksi takdirde burada üretim yapmamız mümkün değildir" dedi. SELVI konuşmasında "işçinin gücü birliğidir" ilkesini ve "hepimiz birimiz, birimiz hepimiz" prensibiyle hareket edeceklerini vurguluyordu.

Sendikadan verilen bilgiye göre Tuzla Deri-İş 42 işyerinde örgütlenmiştir. Bu işyerinin 37'sinde işçiler çıkarılmış, direnişle geri dönmüşlerdir. Ve bugün (19 şubat 1993) Tuzla Deri-İş'le, Deri işverenleri sendikası toplu işsözleşme için masaya oturarak ilk oturumu gerçekleştirmişti.

Servet deride 180, Yükseller deride 130 kişinin 60 günü aşkındır sürdürdükleri direnişleri ise aynı kararlılıkla sürüyor. ■

KOALİSYON ÇATIRDIYOR MU?

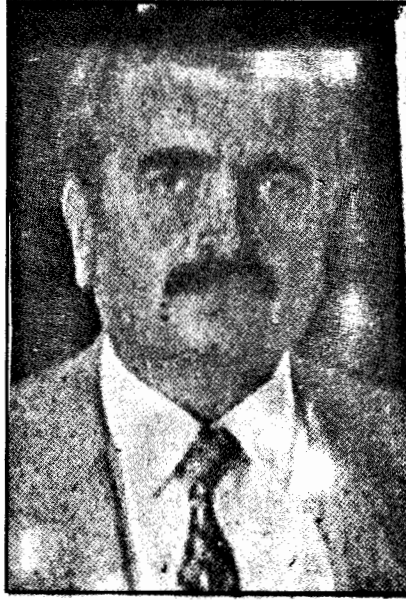
Son krizler koalisyon için neyi ifade ediyor?

Başlangıçta, insanlara umut vaat eden Türkiye burjuvazisinin bu iki büyük kliğinin ittifakı, çok geçmeden gerçek yüzünü kitlelere göstermişti, olağan üstü hal, çekiç güç, insan hakları vb. konularda söylenenler hemencecik unutulmuş, her zamanki geleneksel söyleme dönülmüştü, üstelik tek ses olarak. Ancak, söylemlerindeki bu birliktelik acaba kendi nesnel gerçekleri ile ne zamana kadar paralel kalacaktı? Bir bütün olarak her ne kadar egemen sınıfı temsil ediyor olsalar da, egemen sınıfın kendi içindeki gelişmeler açısından iki farklı klığı oluşturuyorlardı. Yıllardır da bu çelişki onları sürekli birbirinin alternatifiyimş gibi kitlelerin önüne çıkma fırsatını veriyordu. Koalisyon, bunların birbirine seçenek olmadığını gösterdi. Böylesi bir durumun varlığı, ikisinden birinin yok olmasını da haklı olarak gündeme getirmeyecek miydi?

Özellikle SHP'nin içindeki gelişmelere bakılırsa bunun sanclarının daha çok bu partide yaşandığını gösteriyor. Bir bakıma bu gerçekliği farkedenler, CHP'ye yönelenler oldu. CHP'yi açtıktan sonra da bu durumun etkisinden kurtulmak için muhalefet yapmayı daha doğru buldular. Ama SHP'de kalanlar da bu sıkıntıyı çok geçmeden ifade etmeye başladılar. nitekim bütçe görüşmeleri öncesinde SHP grup başkanvekillerinin açıklamaları, bütçe görüşmelerinin ardından belli ölçüde SHP'nin ağırlığını hissettireceği yolunda ipuçlarını veriyordu. Yani demek isteniyordu ki "evet biz ikiz kardeşiz ama aynı insanlar değiliz"

ÇATIRDAMA SESLERİ Mİ GELİYOR?

Koalisyonun başlangıcından bu yana DYP'nin SHP'yi kendine tabi kıldığı bilinen bir gerçektir. Ama bu böyle gidemezdi, farklılık olacaktı ki koalisyon olduğu bilinsin. Farklılık olacaktı ki demokratikleşme, çok seslilik vb. demokrasinin ürünleri yaşam bulsun! Farklılık olacaktı ki SHP yaşam bulsun! SHP kurmayları CMUK, İLO sözleşmesini kabul eden yasaları çıkartabilirlerse bunun gerçekleşebileceğini düşündüler. Ses-

Vali Malay SHP'li bakanı eşleştirince Koalisyon Hükümetinde krizler yaşandı.

lerini yükselttiler.

Bu ses yükseltme, bir dönem dansıklı dönüş biçiminde sürdü, öylede olmalıydı. Yoksa, CMUK ve İLO konusundaki gelişmeler nasıl açıklanabilir? CMUK ile sosyal demokrasinin genel tezlerinin birbiriyle uymadığı doğrudur. Ama doğru SHP'nin düzen çerçevesinin dışına çıkamadığıdır. CMUK ve İLO yasaları konusundaki gelişmeler bir değneğin iki ucunda duran bu iki gücün, değneği bilinçli olarak orta yerinden esnetmesi diye yorumlanmalı.

Toplu katliamlarda, sokak infazlarında, gözaltında kaybolmalarda işçi almındaki kayırmalarda, rüşvetlerde vb. daha nice uygulamalarda tek ses olan koalisyonun gelen farklı sesleri çatırdama olarak algılamamak gerekiyor. CMUK bunun en bariz örneği.

Burada hemen sormalıyız, son krizler neyi ifade ediyor? Vali krizi, dolmuş krizi, kararname krizi vb. seçim ekonomisine geçildiği yolundaki basına yansıyan açıklamalarla, yaklaşan belediye seçimlerinin yarattığı kaygılarla vb. birlikte düşünerek sormalıyız.

Bu krizler koalisyonda bir çıkar

çelişkinin artık ayyuka çıktığının göstergesi sayılabilir.

İşte bu krizlerden biri olan "Vali krizini" irdeleyerek çatırdamanın boyutlarını açıklamaya çalışalım.

HÜKÜMETTE BİR VALİ KRİZİ

Birçok burjuva veya idealizm donanımlı tarihçiler Türk toplumunun evrimini açıklamaya çalışırken bürokrasiye önemli vurgular yaparlar. Hatta onlara göre bu kesim Türkiye'deki gelişmelerin en önemli toplumsal kategorisidir. Kimileri de bir sınıf gibi ele almaktan çekinmezler. Egemen sınıfı ile olan ilişkisine de pek dokunmazlar. Halbuki her egemen sınıf egemenliğini gerçekleştirme anlamında bir bürokrasiye sahiptir. Yönetim olgusunun varlığı ise bürokrasiyi zorunlu kılan nedendir.

Burjuva sosyologlar, yönetim mekanizmasının içinde yer alanları seçilenler, atanalar biçiminde bir ayırma tabi tutarlar. Arkasından hemen şu eklenir: Demokrasi de atanalar seçilenlere tabi olmalıdır. Koalisyon da başlangıçta demokrasi vaat ediyordu. Her şey seçilenlere tabi olacaktı. Çok geçmedi ki Genelkurmay ve kontrollere teslim olduklarını açıklayan beyanlarda bulunmasınlar. Ama gerçek sadece bu değildir. Gerçek her iki kesimin de bir bütünün parçalarını oluşturduğudur. Bunlar arasındaki çelişkinin de burjuvazininin bir sınıf olarak içinde taşıdığı çelişkilerle şekilleniyor olmasındır.

Vali olayını da bu şekilde ele almak gerekli. Yoksa basında yapıldığı gibi dürüst bir bürokratin çıkışı ya da benzeri değil. Hele sözkonusu bürokrata dürüst demek!..

Demirel'in has adamlarından olan Şırnak valisi Mustafa Malay, ildeki gelişmeleri ve bazı sorunlarını Demirel'e anlatabilmek için Ankara'ya gelir. Demirel'de-kolundan tutar Bakanlar kurulu toplantısına götürür. Valiye söz verilir. Vali konuşmaya başlar ve SHP'yi hedef alan bir konuşma yapar. Bu konuşmadan SHP'li bakanlardan Onur Kumbaracıbaşı üzerine alınır. O da Demirel'e kızar ve top-

Metro Grosmarket'te patron-sendika işbirliği

Sermaye sahipleri çalışanların emeğini daha çok sömürmek, kârlarına kâr katabilmek için işçileri ya örgütsüzleştirmeye ya da mevcut örgütlerini işlevsiz hale getirmeye çalışıyorlar. Metro Grosmarket bu anlattığımız durumun örneklerinin bolca yaşandığı bir işyeri olma özelliğine sahip.

ANKARA, Partizan- Metro Grosmarket işçileri anlatıyor

Dünyanın hiçbir ülkesinde ezilen ve sömürülen sınıflar, kendisini ezen sömüren ve baskı altında tutan hakim sınıflara karşı dışı dış bir mücadele sürdürmeden hiçbir hak ve özgürlüğü elde edememiştir.

Sermaye sahipleri çalışanların emeğini sömürmek, daha çok kârlarına kâr katabilmek için ya örgütsüzleştirmeye ya da mevcut örgütleri işlevsiz hale getirmeye çalışmaktadırlar.

Bunun en canlı örneğini Ankara Grosmarket işyerinde görmekteyiz. İşçilerin kendi içindeki öncülerin örgütlülüğünde sendikalaşmasını engellemek amacıyla işveren bizzat davetiye çıkararak Tez-Koop-İş sendikasını işyerine soktu.

İşverenin yüksek ücretler aldığı yolundaki beyanlarının aslı astarı yoktur. Çoğumuz asgari ücretle çalışıyoruz. Tez-Koop-İş daha işin başında kimliğini ortaya koyarak kendisine yakın kişileri tespit ederek temsilci olarak atamıştır. Duyarlı bir kaç arkadaşın hertürlü baskı ve sindirme politikalarına rağmen bir süre sonra sendikaya temsilci seçimi yaptırmayı kabul ettirmiştir. Ne yazık ki, işyerinin yeni açılmış olmasından dolayı varolan örgütsüzlük ve dağınıklıktan güç alan işveren ve işbirlikçisi Tez-Koop sendika ağaları kendileriyle uyum içinde çalışabilecek ve tabanda da işçiyi bir o kadar bölebilecek birilerini bulmakta gecikmediler. İşveren temsilcisi, işçiyle iktisadi (ve konumu bakımından) hiçbir ortak yanı bulunmayan işbirlikçi ve teslimiyetçi şef ve şef yardımcılarını seçirmek için seçim öncesi ve seçim sonrası işten atırma tehditleri altında işçiye kendi temsilcilerini seçtirmiştir.

Esas itibari ile sınıf adına, sınıf örgütlerinin başına geçmiş ya da onlar adına temsilcilikler almış reformist sendika ağaları ile teslimiyetçi işbirlikçi temsilcilere büyük darbeler vurmuştur.

İşyerinden sistematik olarak işçi kıyımları başlamış, örgütlü bulunduğumuz Tez-Koop sendikası yöneticileri ile işbirlikçi temsilcilerin tam bir uyum içerisinde işverenle açık bir işbirliği örneği sergileyerek işçilerin tespitini bizzat kendileri yaptılar.

En son pervasızlık örneğini (bir iş kazası sonucu ayağı kırılan) raporlu olduğu halde bir arkadaşını işten atmakla gösterdiler.

İş kazasına maruz kalarak istirahat alan arkadaşın iş aktinin feshedilmesine Tez-Koop-İş Genel Başkanı Ahmet TAMER ve yardımcısı Veysel CİNGÖZ ile işçi temsilcisi şef Mümtaz AKINCI, bir arkadaşı işten çıkarırken, iş kanununun 17. maddesine dayanarak işten çıkardıklarını rahat ve duyarsız bir şekilde söyleyerek, sermayenin yanında yer aldıklarını ıspatlayarak nasıl da zavallılaştılar.

İşte böylece tarihsel olarak sömürücüler ile sömürülenler arasındaki mücadelenin sürekli ve kaçınılmaz olduğu bir kez daha kanıtlanmış oldu. İşçi sınıfının kurtuluşu doğrudan doğruya kapitalist sömürüye karşı mücadeleye ve emyeryalizmin çöküşüne bağlıdır. Bunun için de omuz omuza, dışı dış, çetin ve onurlu bir mücadele vermemiz gerektiğini bilmeliyiz. ■

lantıyı terk eder, olay kısaca bu. Nedenine gelince, Şırnak'taki kadro alımında SHP'li Bakanın tamamen kendi kadınlarını yerleştirmiş olmasıdır. Ustelik rüşvet karşılığı. Elbette bunlar yeni şeyler değil. Kaldı ki aynı olayı, yani rüşvetle kendi adamını atamayı daha önce bakana kendisi teklif ediyor. Oyleyse kelin köre fazla birşey diyecek hali yok. Ama bu döğüş niye?

Koalisyon ortaklarının çıkarları artık birbirlerine olan tahammülü zorluyor vali krizi ve diğerleri bunun işareti. Bu işaretlerden DYP'nin SHP'ye harcamaya hazırlanmış olduğunu görüyoruz. Yavaş yavaş gelecekteki kopuşmanın meşru zemine hazırlık yapıyor. DYP vali kanalıyla SHP'ye ince bir tuzak kuruyor. Böylece ortağını yıpratmış olacak. Valinin bürokrat olması bürokratların tarafsız olacağı biçimindeki genel kanı dikkate alınarak tarafsız birinin ağzıyla sözde SHP yıpratılmış olacak. Hesap bu. Bu hesabın tutup tutmadığı bizi pek ilgilendirmiyor.

Şu aşamada koalisyon ortaklarının birbirlerine siyasi planda ihtiyacı olduğu da bir gerçek. Ancak ayak oyunlarının genelde DYP kaynaklı olması, SHP'nin bu birlikteliğe daha çok ihtiyacı varmış gibi gösteriyor. Belki bunda en etkili faktör de sosyal demokratların örgüt düzeyinde parçalanmışlığı olarak gözüküyor. SHP iktidar ortağı olmanın pratik yararlarını kullanmayı düşünüyor olmalı İnönü'nün vali olayı karşısında şu sözleri sarfetmesi sanırım bu kaygılara dayanıyor. İnönü şöyle diyor: "Vali olayı, koalisyonun ahengini bozmadı."

Bakanlar kurulundaki bir tartışmayı basına verip sonra üzerinde yorum yapmak yanlış bir iş. İnönü'nün alttan olan bu tavrı koalisyon için "biraz daha" anlamına geliyor.

Kısaca toparlarsak, koalisyon-da çıkan çatışmalarda artık her iki tarafın çıkarları birbirine dokunuyor olmasa da koalisyonun çözülmeye doğru gideceğini gösteriyor. Son gelişmeler de 4 yıllık iktidar hedefinin yürümeyeceğinin ipuçları sayılmalı. Önümüzdeki yıl yapılacak olan belediye seçimlerinin hesaplarına şimdiden başlanmış olması, ortakların genel çıkarları açısından koalisyonun yararlı olmayacağını gösteriyor. Bu nedenle önümüzdeki günlerde koalisyon çevresinde daha bir çok kriz görülecek gibi... ■

SİHAZ (Sivas Hazır Giyim Sanayi) İŞÇİLERİ İLE RÖPOTAJ:

İşten atılan SİHAZ işçileri açlık grevinde

Partizan: Bu gün açlık grevini-
zin 30. günü. Bugüne kadar ki sü-
reci kısaca değerlendirir misiniz?

İşçi Temsilcisi: Her gün olduğu
gibi sabah işe gittiğimizde iş yerin-
in kapıları kapalıydı. İş yerimize
girmek istediğimizde izinli oldu-
ğumuz bizzat personel müdürü
Kemal Öztürk tarafından söylendi.
Ertesi gün aynı durumla karşılaştık.
Yani yine izinli olduğumuz
söylendi. Daha sonra 3. gün gitti-
ğimizde 2 gün iş başı yapmadığı-
mız gerekçesiyle işten atıldığımızı
öğrendik. Bu olay karşısında tep-
kimizi gösterdik. Bunun sonucunda
400 işçi arkadaşımız işten atıldı.
Kısa bir süre içerisinde sayı 625'e
çıktı.

— İşverenin sizi işten çıkar-
masındaki amacı ne idi?

— Amacı ucuz emek ve sendi-
kal mücadelemizi engellemektir.
Patron Ayşe Dalcı 14 yaşında
Amerikaya itmiş ve öğrenimini
orada yapmıştır. Amerikanın dün-
yayı sömürdüğü gibi bu da bur-
da küçük Amerika kesilerek bizi
sömürüyor. Daha önce de 300 kişi-
yi işten atmaya kalkmıştı. Onlara
PKK'ci diyordu. Bize de "ülkücü"
diyor. Böylece işçilerin arasına iki-
lik sokup bizi bölmeye çalışıyor.

— Şu anda işyerinde üretim
yapılıyor mu? Yerinize işçi alındı
mi?

— Şu anda bizim yerimize al-
nan 70 işçi ile üretim yapılıyor. Bu
işçiler 15 gün süreyle ücretsiz ola-
rak deneme maksadıyla çalıştırılı-
yor. Bir aylık çalışma sonunda 15
günlük para alıyorlar.

— Bildiğimiz kadarıyla işvere-
nin Erzincan ve Yozgat'ta işyerle-
ri varmış. Oralarda da benzeri so-
runlar yaşanıyor mu?

— Erzincan ve Yozgat'ta aynı
sorunlar var. Yozgat'ta ki arkadaş-
larımız iyi bırakmış durumdadır.

— Çalıştığınız süre zarfında
sosyal haklarınızdan yararlanabi-
liyor musunuz?

— Mesaiye kaldığımız zaman
mesai ücreti alamıyorduk. Gece
12.30'da işten çıktığımızda bayan
işçiler meydana bırakılıyordu.
Eve nasıl gidecekleri patronun
umurunda bile değildi. Ayrıca si-
gorta primleri, tasarruf teşvik fon-

larımız hiçbirini yatırılmıyordu. Hiç-
bir sosyal hakka sahip değildik.

— İşten atıldıktan sonra resmi
kurumlara başvurduunuz mu?

— Evet. Valiliğe başvurduk.
Avukatlar tuttuk. Fakat valilikten
hiçbir sonuç alamadık.

— Valiliğin tepkisi ne oldu?

— Çözüm noktasında yardımcı
olmadılar. Bizleri taşkınlık yapma-
mamız için uyardılar.

— Polisin sizlere karşı tutumu
nasıl?

— Polisin şimdikiye kadar bizle-
re yönelik bir saldırısı olmadı.
Ancak bizlerle dayanışmak ama-
cıyla gelen gruplara yönelik saldı-
rılarını oldu.

— Sivas'daki DKÖ'lerinin siz-
lere yaklaşımı ne oldu?

— Dayanışma amacıyla
DKÖ'lerden bir komite oluşturul-
du. Komiteye bazı önerilerimiz
oldu. Komitedeki arkadaşlar bunu
değerlendireceğiz dediler. Değer-
lendirmeden hiçbir sonuç çıkmadı.
Yüzümüze karşı sıcak bir ilgi gös-
terdiler ama peşimizden hiçbir şey
yapmadılar. Sadece Partizan, Mü-
cadele ve Gerçek dergilerinin sa-
mimi, içten ilgisini gördük. Emeğe
karşı saygıları olduğundan bize
yardım noktasında çaba gösterdi-
ler. Sağ kesimden ise hiçbir ilgi
görmedik.

— Öğrendiğimiz kadarıyla
300 kişilik bir grupla Ankara'ya
gittiniz. Ankara'da karşılaştığınız
durumu anlatır mısınız?

— Başbakanlığın önünde bizi
kalabalık olarak gördüklerinden
polisler korktu ve bize saldırdı.
Sivas Milletvekillerini araya sok-
tuk.

Durum düzeldi. Başbakanla
görüşme yaptık. Başbakan bize
haklı iseniz sorunuzun çözümlene-
cek, mağdur edilmeyeceksiniz,
kesin olarak çözüm getireceğiz
dedi. Başbakanlıktan umutlu ola-
rak ayrıldık.

— Görüşmenizin üzerinden 5
ay geçmesine rağmen sorun hala
çözülmedi. Umudunuz hala
devam ediyor mu?

— Umudumuz duygusaldı.
Zaman içinde yitirdik. Şimdiye

kadar hiçbir şey yapılmadı.

— Çalışma Bakanı ile görüştü-
nüz mü?

— Görüştük. O da bize umut
verdi. Ama yine görünürde birşey
yok.

— Hangi sendikaya bağlısı-
nız. Sendikanızın size karşı tutu-
mu nasıl oldu? Sorunu sahiplene-
bildiler mi?

— Türk-İş'e bağlı Teksif sendi-
kasında örgütlüyüz. Sendikamız
sarı sendikadır. Teksif genel sekre-
teri Zeki Polat bizi sattı. Görüşme-
ye gittiğimizde bizim böyle bir
üyemiz yoktur diyerek kapıyı yü-
zümüze kapadı. Sarı sendikalar-
dan hiçbir şey beklemiyoruz.

— "Devrimci işçiler sendika
yönetimine" şiarı hakkında kendi
pratiginizi de göz önüne alarak
ne diyebilirsiniz?

— Biz anladık ki ancak işçiler
kendileri yönetime katılırsa sorun-
larımızla sendika ilgilenir.

— Sivas halkının mücadeleniz
karşısındaki tutumu nasıl, sesini-
zi onlara duyurabildiniz mi?

— Şu anda Sivas halkından ye-
terince destek göremiyoruz. Ya se-
simizi duyuramadık, ya da kamu-
oyunun ilgisizliği söz konusu.

— Görünen odur ki, Başba-
kanlık, Çalışma Bakanlığı ve
yasal diğer kurumlardan sorunu-
nuza çözüm noktasında somut
bir adım atılmadı. Bu durum iş-
ğında bundan sonrası için ne söy-
leyebilirsiniz?

— Sonuna kadar mücadele
edeceğiz. Gerekirse sokaklara dö-
küleceğiz, gerekirse Ankara'ya yü-
rüyacağız. Ta ki işbaşı yapana
kadar direneceğiz. Hiçbir güç bizi
engellilemez.

— Kamuoyuna iletmek istedi-
ğiniz bir mesajınız var mı?

— Sonuna kadar mücadelede
kararlıyız. Haklarımızı söke söke
alacağız. Şunu biliyoruz ki HAK
VERİLMEZ ALINIR.

— Mücadelenizde başarılar
diliyoruz. Bize zaman ayırdığınız
için teşekkür ederiz.

— Bizde teşekkür ederiz. Çalış-
malarınızda başarılar dileriz. ■

Çağdaş Sendikacılık Sistem İçidir!

Ankara'da düzenlenen bir panelde "Çağdaş Sendikacılık Tezi" tartışıldı

ANKARA, Partizan- Harp-iş sendikası salonunda 30 Ocak 1993 tarihinde "Çağdaş Sendikacılık" konulu bir panel düzenlendi. DDSB temsilcisinin konuşmacı olarak katıldığı panele yaklaşık 150 kişi katıldı. Oldukça canlı geçtiğini gözlemlediğimiz panelde, konuşmacı ilk olarak dünyadaki son gelişmelere ilişkin saptamalar yaptı. Özellikle günümüzde reformizm-revizyonizm eğilimlerinin yeniden canlandığını, bunların Marksizmin ortaya koyduğu sınıf ve sınıf mücadeleleri konusundaki tezlerin inkarı temelinde geliştiğini, köken olarak oldukça eski olmalarına rağmen "Yeni" etiketle ortaya çıktıklarını ve bunun kaçınılmaz olarak sendikal mücadeleye ve mücadeleye anlayışlarına yansıdığını söyledi. Ardından sendikadan ne anlaşılması gerektiği sorununa değinen konuşmacı, sendikayı şöyle tanımladı: "Sendikalar çok kaba bir tanımlamayla, işçi sınıfına daha iyi bir ücret, daha iyi bir çalışma koşulu sağlamak için oluşturduğu örgüt-lülüklerdir".

Sendikayla siyasal örgütler arasındaki ilişki konusunda oldukça önemli vurgulamalar yaptı: "Sendikalar, sendikal mücadelenin yönelimleri itibarıyla çeşitli düzeylerde siyasal bir içerik taşımaya karşı iktidar mücadelesine önderlik etmek ve onu yönetmek gibi bir nitelik taşımazlar. Bu görev, sınıfın ideolojisini savunması ve niteliğiyle, işçi sınıfıyla sıkı bağlar kurarak yeni bir toplumsal formasyonla işçi sınıfının egemenliğini tesis etmeye yönelik bir mücadele perspektifi olan siyasal örgütlenmeler tarafından yerine getirilir. İşçi sınıfının kendiliğinden mücadelesi, felsefi, tarihsel ve iktisadi teorilerden doğup gelişen sosyalizm teorisini yaratacak potansiyele sahip değildir".

Panelin esas konusunu oluşturan "Çağdaş sendikacılık" üzerinde dururken ilkelde bu anlayışın Türkiye'ye nasıl geldiği üzerinde durdu. Çağdaş sendikacılık denen anlayışın DİŞK'in ören tez-

leri aracılığıyla geldiği gerçeğini dile getirerek, bu tezlerin özünün "Sendikal mücadeleyi, sistemin sınırları içerisinde tutma çabası" olduğunu belirtti. Bu tezin fikir babasının ise "Elveda proletarya" adlı eseriyle ünlenen ve Marksist sınıf analizi yöntemi ile ve buna dayanan sınıf tahlillerinin artık çağımızı, kapitalizmin temel çelişmelerini açıklayamadığını ileri süren Andre Groz olduğu üzerinde durdu.

Sendikaları sistemin birer uzantıları içinde ele alan bu "Çağdaş sendikacılık" adlı anlayışın nereden kaynaklandığı konusunda ise; Bu görüşü savunuların özellikle Kapitalizmin bilimsel ve teknik alanlardaki gelişmelere dayandıkları tespitini yaptı. Bunu yaparken Marksist sınıf anlayışından uzaklaştıklarını söyledi. Ardından Marksizmin sınıf konusundaki tezlerine değinirken şu belirlemelerde bulundu "marksistler açısından sınıfların varlığı ile sınıf kavgası bir ve aynı şeydir. Çünkü sömürünün kendisi zaten sınıf çatışması-kavgasıdır. Bu nedenle çeşitli mücadele biçimleri değerlendirilirse, bunların her birinin sınıf kavgasının birer parçaları olduğu gerçeğinin gözönünde bulundurulması gerekir."

Çağdaş sendikacılık anlayışının proletaryanın nicelik olarak küçüldüğü konusuna da değinen konuşmacı, "... bu görüş, işçileri salt sanayi proleterleri olarak görmekte, ticaret ve hizmet sektörlerinde çalışan yeni tipte işçileri ise bu sınıfa dahil etmemektedir." dedi. Konuşmasının sonunda, çağdaş sendikacılık denen anlayışın "Bir avuç teknokrat için demokrasi, geniş işsiz yığınlar için sefalet" anlamına geldiğini söyleyerek, bu anlayışın gerçek özünün ne olduğunu bir kez daha vurguladı. Konuşmanın bitiminden sonra dinleyicilerin paneliste yönelttiği sorular, panelin heyecanlı, verimli geçmesini sağladı. Yaklaşık 3 saat süren panelde sınırlı en çok zamanı da bu tartışmalar aldı. Kısaca panel, DDSB'nin hanesine yazılacak olumlu puanlarla doluydu. ■

ANKARA'DA DKÖ'LERE SALDIRILAR

SİN KAD, HÜKAD, KEÇİÖREN HALK-DER, MAMAK HALK-DER kapatıldı

ANKARA- Partizan, Ankara'nın Sincan, Hüseyingazi, Keçören, Mamak semtlerinde bulunan Halk bilim, kültür, araştırma, dayanışma dernekleri polislin keyfi gerekçeleriyle talan edildikten sonra aynı gün aynı saatlerde kapatıldı.

Ellerinde valilikten onaylı tapu gibi izin belgesini alan dernekler masası, güvenlik şubesi, basın şubesi, terörle mücadele şubesi ekipleri derneklerin kapısına dayandı.

Çok önceden baskın yapacaklarını semt kahvehanelerinde sürekli yayan polisler çevre halkına çocuklarımızı derneklere göndermeyin başları yanabilir uyarısı yapıyorlardı. Polislin bu iyi niyetli (!) uyarılarını dinlemeyen dernek üyeleri çalışmalarına devam ettiler. Ah o firarlar filim gibi firarlar herkesi de o kadar sevindirmiyor! Polis Keçören Halk Der de "firarı duydunuz mu" diye soruyordu dernek üyelerine.

Dört demerin de arşivleri, kütüphaneleri talan edildi. Derneklere gelen protokol dergilere elkonuldu. Gerçek, Mücadele, Odak, Partizan dergileri, Kızıl Kayalar romanı, Grup Yorum'un, Azadi gazetesinin afişleri yasadışı yayın olarak delil gösterildi. Panolarda bulunan devrim şehitlerinin fotoğrafları ve polislin sevimsiz pozlarına el konuldu. Kapatmaların nedeni, ne çalışanlara gözdağı vermektir ne de gerçek anlamda yasadışı yayın bulundurmaktır. Polis yeni bir yöntem de denemedi yine aynı hikaye; amaç DKÖ'leri terörist yuvaları, yasadışı faaliyet alanları olarak göstermekti. Akıllarınca devrimcileri halktan yalıtıma çalışıyorlar. Ama başaramayacaklar. ■

Tüm Maliye Sen'den sürgünleri protesto eylemi

Baskıların yoğunlaştığı bu dönemde Tüm Maliye Sen ilçe temsilcisi Musa Sever ve üyesi Latif Polat sendikal faaliyetlerinden dolayı Foça ve Karaburuna sürgün edilmiştir.

İZMİR, Partizan- Ocak 1993 döneminde kamu çalışanlarının ücretlerine yapılan zamlara ve sendikaların anayasal güvenceye kavuşturulmasına ilişkin eylemlilikler zincirine, Tüm Maliye Sen, 02 Şubat 1993 tarihinde İzmir Emniyet Müdürlüğü önünde basın açıklaması yaparak katıldı.

Basın açıklamasında 15 Ocak 1993 tarihinde yapmayı kararlaştırdığı Basmané Vergi Dairesi yemekhanesi yemek boykotu ve basın açıklaması üzerine, Defterdarlık tarafından üyelerimize ve çalışanlara yoğun baskı ve tehditler uygulanarak, katılanlar hakkında işlem yapılacağı ve sürgün edileceği, ayrıca, belirtilen gün (pazartesi) işe gelmemeleri belirtilmiştir.

Baskıların yoğunlaştığı bu dönemde Tüm Maliye Sen ilçe temsilcisi Musa Sever ve üyesi Latif Polat sendikal faaliyetlerinden dolayı Foça ve Karaburuna sürgün edilmişlerdir. Konuyla ilgili 02 Şubat 1993 tarihinde Defterdarlıkla yapılan görüşmede, sürgün edilenlerin sicil nedeniyle tayin edildiğini vurgulayan defterdarlık, gerekirse tüm sen-

dikacların hepsinin sürüleceğini belirtmiştir.

Basın açıklamasında "memura sendika", "demokratik konuşan Türkiye", gibi söylemleri ile iktidar olanların gerçek yüzlerini öğrendiklerini vurgulayan kamu çalışanlarına "örgütlenin, tabelanızı biz asalım" deyimlerinin sadece lafta kaldığını, bunun en çarpıcı örneği, Bolu Tüm Maliye Sen Şubesinin mühürlenmesi, Uşak Şubesinin kapatılması için davanın açılmış olması, iktidarın gerçek yüzünü daha net bir şekilde ortaya koyduğunu belirten memurlar, demokrasi ve emek mücadelesini sürgünler, baskılar ve tehditlerle bastırmaya iktidarın gücünün yetmeyeceğini ve kamu çalışanlarının yılmayacağını belirttikten sonra, baskıları protesto etmek, sürgün edilen arkadaşlarının geri getirilmesi için 02 Şubat 1993 tarihinden itibaren, Tüm Bel Sen 2. nolu Şubede 3 günlük açık grevi başlattıklarını açıkladıktan sonra (baskılar, sürgünler bizi yıldırmaz, Yaşasın demokrasi mücadelemiz, Devlet güdümlü sendikaya hayır) gibi sloganlar attıktan sonra olaysız bir şekilde dağıldılar. ■

Tüm Maliye-Sen 1. Kuruluş Yıldönümünü Kutladı

Tüm Maliye-Sen'in düzenlediği gecede, Ozan Umut Altınçağ'ın söylediği "Unutmam 18 Mayıs'ı!" yoğun katılımı ile söylendi.

ANKARA, Partizan- Tüm Maliye-Sen Ankara şubesi, kuruluşlarının birinci yıl dönümünü coşkulu bir gece ile kutladı. Yaklaşık 700-800 kişinin katıldığı gecede halk oyunları, şiir, müzik dinletisi ve bir tiyatro oyunu sergilendi. Gecede bir konuşma yapan Ankara Şube Başkanı Hasan Yağız, "Mücadele ede ede bütün haklarımızı alıyoruz. Hakkımızda açılan bütün davaları tek tek kazandık. ILO sözleşmesini mücadelemizle kabul ettirdik. Mücadelemizden bizi geri koyamayacaklar. İnsanlık dışı muameleler, tayinler, sürgünler bizi engellemeyecek" dedi. Gecede, Hasan Tatar, Ali Çağan, Musa Eroğlu ve Ozan Umut Altınçağ'da birer dinletti sundular. Ozan Altınçağ "Unutmam 18 Mayıs'ı" marşını davetlilerin çoğunun katılımı ile söyledi. Türkü'nün "Önderimiz İbrahim Yoldaş" kısmı davetlilerin alkışları ile karşılandı. Devrimci Demokrat Sendikal Birlik'in bir kutlama mesajının okunduğu geceyi DDSB'de kalabalık bir grup ile katılarak destekledi. ■

Izmir Büyükşehir Belediye Başkanı Yüksel Çakmur ve çetesi vurgun ve talanlarına devam ediyor

İZMİR, Partizan- Yerel seçimler öncesinde, işçi dostluğunu, halk dostluğunu "oy avcılığı" için dillerden düşürmeyen faşist SHP'nin belediye başkan adayları, başkanlıkların çoğunu kazanarak sömürünün ve zulmün uzantıları olan sıcak ve tatlı koltuklara birer kene gibi yapıştılar.

Çiçeği burnunda belediye başkanları, belediyelerin nerelerine, hangi yakınlarını, hangi dostlarını yerleştireceklerinin, arpalık gördükleri bu alanların pastalarını nasıl ve kimlerle paylaşacaklarının hesaplarını yapmaya başladılar.

Bu türden hesap ve uygulamaları başka türleri izledi. Peşi peşine şirketler ve taşeron firmalar devreye sokuldu. Yani sonuçta İzmir halkına onun bir parçası olan ama İzmir halkına hizmet sunan belediye işçilerine ve onların çoluk çocuğuna kan kusturan, açlık ve sefalet veren icraatlar sokuldu devreye.

Sosyal demokratların İzmir'deki ağababası faşist Yüksel Çakmur, çeşitli bahanelerle işçileri belediyelerden ve de belediyelerin ortaklığıyla kurulan çeşitli şirketlerden atmaya başladı.

Belli dönemlerde işten atılan az sayıdaki işçi kıyımını dışta tutacak olursak, Aralık 1991'de 2000 civarında İZSU işçisi sokağa atıldı. Bunu 1992 yılında ESHOT'tan atılan 500, işçi onu da belli bir dönem sonra yine sayısı 500 civarında olan TANSAS işçisi izledi. Ama o gün bugündür işçi kıyımı devam etti. Ve de sonuçta belediye yetkililerinin kendi deyim ve açıklamalarına göre 4000'e yakın belediye işçisi sokağa atıldı, açlığa terkedildi.

İçerideki bu talanın dışında, dışarıdaki esnafa ve halka yönelik saldırılarda artarak devam ediyor. ilk olarak, Kürtsüzleştirme programı doğrultusunda Kürt olan pazarlamacıların ve işportacıların tezgahları kırıldı, malzemeleri talan edildi. Bu giri-

Belediye Başkanı Çakmur, Balçova, Oyak sitesi, Fahrettin Altay ve Yeşilyurt-Konak hattında çalışan 192 minibüs'ün ruhsatlarını iptal edince minibüs şoförleri ve yakınları belediyeyi protesto etti.

şimlerdeki amaç, Kürt kökenli insanları zorda bırakarak memleketlerine gitmeleri için zorlamaktır. İkinci olarak, İZULAŞ'ın daha fazla kâr yapıp çevresindeki insanları zengin etmek için minibüs hatlarının kaldırılmasına başlamak oldu. İlk olarak Konak Karşıyaka hattının kaldırılması ile bağlandı. Halka yönelik hareketler durmak bilmedi. Bu seferde geçkondular yıkılmaya başlandı. İnsanların evlerini yıkarak hepsini sokaklarda yaşamaya terkettiler. Bu arada çevrelerdeki kan emicileri de ihmal etmiyorlardı. Polisin ve para babalarının istekleri doğrultusunda minibüs hatları 40-50 milyon gibi bir para karşılığında bu şahıslara veriliyordu. Tabii ki daha sonra bu hatlar 1.5-2 milyara mafya tarafından diğer insanlara satılarak büyük bir vurgun gerçekleştiriliyordu. Açıkça görüldüğü gibi bu şahıslar halka karşı ellerinden gelen kötülüğü yapıyorlar, bu fırsattan yararlanarak çevrelerdeki dolandırıcılara da pastadan büyük dilimler vererek bu sömürücüleri kemiksiz bırakıyorlardı.

İŞTE DEVAM EDEN SOYGUN VE TALANDAN YENİ BİR ÖRNEK DAHA!

Yeni yılla birlikte Balçova, Oyak sitesi Fahrettin Altay ve Yeşilyurt-Konak hattında çalışan 192 minibüsün ruhsatları iptal edildi. Ayrıca şehir içine girmeleri yasaklandı. Buna karşılık minibüsçülerin bir dizi eylemi oldu. İlk olarak arabalarını belediyenin önüne çekerek protesto yapmak istediler. Polisin geniş güvenlik önlemi almasından dolayı bunu başaramadılar. Bir heyet görevlendirip, hala umutlarını kesmedikleri faşist Çakmur'la görüşme talebinde bulundular. Fakat Çakmur'un kabul etmemesinden dolayı görüşemediler. Ve en son, bir minibüs şoförünün eşi akşam belediyenin arka kapısından kaçmaya çalışan Çakmur'a, korumalarını aşip uzun zamandır hak ettiği tokadı patlattı. Daha sonra gözaltına alınan kadın serbest bırakıldı. Minibüsçüler eylemlerini SHP ve DYP il merkezlerine giderek protesto ve işgallerle sürdürdüler. Ayrıca Konak meydanında eşleri ve çocukları ile toplanarak, alkışlı, dövizli ey-

lemler gerçekleştirdiler. Bu olaylar üzerine gördüğümüz bir şoför ailesi tepkilerini şöyle dile getirdi: "Hergün televizyonda, radyoda birbirlerini kedi köpek gibi yiyen parti temsilcileri, konu halkın ekmeğine el koymak olunca tek vücut halinde nasıl bütünleşebiliyorlar? Aslında bu olay bizim gözümüzü açtı. kimin dost kimin düşman olduğunu gördük"

Bu olaylar üzerine iki transfer DYP milletvekili, Işlay Saygın ve Cemal Tercan, İşçileri Bakanı İsmet Sezgin'e hatların yeniden açılması konusunda bir kararname imzalatınca minibüsler yeniden çalışmaya başladı. Böylece minibüs hatlarının kaldırılma olayı belediyenin sorunu olmaktan çıkıp, koalisyonun sorunu haline geldi. Bunun üzerine Çakmur istifa edeceğini beyan etti ve sorunun demokrasi sorunu olduğunu söyledi. Söylenmesine söylüyor ama, bu düzende her elini attığı şeyde olduğu gibi, hat olayında da milyarla ölçülebilen rüşvetlerin dönmesine sebep oluyordu. Birkaçı hariç hatların çoğu mafyaya veriliyor, birkaç el değiştiğinde fiyat milyarlarca fırlıyordu. Bu yüzden belediyenin her kademesi ve Emniyet müdürlüğü de dahil olmak üzere bir çok kesim rüşvete bulaşmış durumda. Çakmur, minibüs mafyası ile holding patronları arasında seçim yapmak zorunda kaldı. Tabi holding patronları kazandı. Çakmur efendilerinin dediğini yapıyor, hatları kapatıyordu. Bunu yaparken halkın desteğini de almayı ihmal etmiyordu. Toplu taşımacılıkta hedeflediği tekelleşmeyi çağdaş taşımacılık olarak nitelendiriyor, yüzde yüzlere varan bilet zammını masumane göstermeye çalışıyor, sonuçta minibüsler yeniden kapatılıyordu. 1992 yılında polis haftasında, İzmir'deki çeşitli şoför ve minibüs dernekleri emniyete birer tane minibüs hediye ettiler ama bu da onları kurtarmadı. Söyuncular çetesinin içindeki çıkar dalaşını Çakmur ve onun şahsındaki patronlar kazandı. İsmet Sezgin'in karıştırdığı koalisyonda namusunu kurtarmış oldu. ■

Ibrahim Etem ilaç fabrikasında patronun keyfi olarak işten attığı 11 yıllık bir işçiyi fabrikada çalışan diğer işçiler kucaklarına bastı.

İşçiler sendikalaşmalarının önüne dikilen engelleri yıkıyor

İSTANBUL, Partizan, İstanbul-Topkapı'da kurulu bulunan, İbrahim Etem Ulugay Kimyaevi TAŞ. iş yerinde, işverenin baskısıyla istifa ettikleri Petrol İş sendikasına yeniden üye olan 8 işçi işten atıldı. Bunun üzerine sendikacı olan ve olmayan işçiler çeşitli direniş eylemleri gerçekleştirdiler.

15 Şubat 1993 günü işyerinde topluca oturma eylemi yapıldı. 16 Şubat günü ise topluca viziteye çıkan işçiler polis baskısıyla karşılaştılar. Sürekli fabrika önünde bekleyen polis, ikisi şube yöneticisi, yedisi işçi olan toplam dokuz kişiyi alıp 8 saat karakolda gözaltında tuttu. Polisin ve işverenin almış olduğu bu tavır, işçilerin yaptıkları bu eylemliliklerin gücü bakımından anlamlıdır...

Ertesi gün, işveren, işçilere vizite kâğıdı vermeyerek, vizite eylemini, polis ise, sendika yöneticilerinin işyerine girmelerini engellemiştir. Bunun üzerine işçiler, dayanışmaya gelen sınıf kardeşleri olan diğer işçilerle beraberken bir basın açıklaması yapıp, haklarını sonuna kadar savunacaklarını, hiçbir gücün kendilerini engellemeyeceğini dile getirdiler.

İşveren, işçilerin yükselen ör-

gütlü direnişini kırabilmek amacıyla 18 şubat 93 günü 14 işçiyi 17/2. maddesini uygulayarak işten attı. Ve işyerini 19 Şubat günü için tatil etti. Buna rağmen işyeri önünde ellerinde çeşitli dövizlerle toplanan yaklaşık 150 kişilik işçi topluluğu, basın açıklaması yaptı ve "Sendikal hakkımız engellenemez", "Hükümet istifa", "Yaşasın İşçilerin Birliği" vb. sloganları haykırarak; çeşitli baskı ve oyunlarla işçilerin sendikalaşmasını engellemeye çalışan patronun yanıldığını "sendika hakkımızı, söke söke alırız" şiarıyla gösterdiler.

23 Şubat 1993 salı günü işten atılan 21 işçi ve sendika şube yöneticilerinden oluşan 27 kişi, sendika şubesinde süresiz açlık grevi, ne başladılar.

İşten atılan işçiler geri alınana ve sendikalaşmaları önündeki engeller ortadan kaldırılana kadar açlık grevini sürdüreceklerini belirten açlık grevcileri, işyerindeki çalışan arkadaşları, işi yavaşlatmak suretiyle destekliyorlar. İşveren işçilerin bu direnişini yaklaşık 200 polisle kırmaya çalışırken; deri işçileri, Wyeht işçileri ve diğer işçiler, sınıf kardeşlerinin bu haklı eylemlerine desteklerini sürdürüyorlar. ■

Tutuklu aileleri firar yasaklarını dinlemediler

İSTANBUL, Partizan - Bayrampaşa cezaevindeki devrimci tutsakların son firarlarından sonra 22 şubat'ta görüş gününde cezaevine gittiler. Ancak her firarda olduğu gibi cezaevi idaresi, ailelerin çocuklarıyla görüşmelerini engelledi. Tutuklu aileleri buna tepki olarak cezaevi kapısından ayrılmayacaklarını belirttiler. Ailelerin direniş kararı, cezaevi idaresini çevik kuvveti getirmeye yöneltti. Polis topluluğu coplarla tartaklayarak dağıttı. Tutuklu yakını bir ana saldırı sırasında baygınlık geçirdi.

Polisin tavrını protesto eden aileler İHD istanbul şubesinde toplanıp, bir basın açıklaması yaptılar: "Cuma gününden beri yakınlarımızdan herhangi bir haber alamadık. Sağlık durumlarından endişe ediyoruz. Çocuklarımızı işkence yaptıklarını düşünüyoruz. Bu nedenlerden dolayı görüş yapılıncaya kadar cezaevi kapısından ayrılmayacağız".

Ertesi gün aileler yeniden cezaevi önündeydiler. Avukatlar da gelmişti ve görüş talebinde bulunarak cezaevi içerisine girdiler. Polis, dışarda bekleyen ailelerden dağılmalarını istedi. Aileler soğuk havanın da etkisiyle cezaevi yakınındaki bir kiraathaneye girdiler. Polis bu kez de "ramazan ayını" bahane ederek kiraathaneyi kapattı. Bu arada görevli başkomiser bazı tutuklu yakınlarına gözaltı tehditleri savurmayı da ihmal etmedi.

Öğle saatlerinde cezaevinden çıkan avukatlar, ailelere: "Bakanlık yeni bir genelge çıkartmış, buna göre ismini yazdığımız tutuklularla görüşebileceğiz. Tutukluları da aramayı düşünüyorlar. Tutuklular bu yasakçı genelgeye tepki olarak görüşe çıkmama kararı aldılar ve görüş hakkımız engellenemez sloganını attılar" biçiminde gelişmeleri aktardılar.

Bayrampaşa Cezaevindeki devrimci tutsakların firarından sonra cezaevi kapısına gelen aileler, çocuklarıyla görüşmek istediler. Ancak, firarın faturasını görüş hakkına çıkaran cezaevi idaresi aileleri polis zoruyla engellemeye çalıştı

İlerleyen saatlerde avukatlar, dört tutuklu temsilcisiyle görüşürüldü. Temsilciler içerde arama ve sayım yapıldığını, burjuva basınının iddia ettiği yasak (Gardiyan elbiseleri, fotoğraf makinası, kalas gibi) maddeler çıkmadığını ve gardiyanlara arama da zorluk çıkarılmadığını avukatlara ilettiler. Tutuklular gece iki sularında cezaevi içinden koşuşlara ateş açıldığını da anlattılar.

Av. Mihriban Kırdök ve Yüksel Hoş, firar girişimi sırasında yakalanıp, linç edilircesine dövülen beş tutsakla görüştüler. Beş tutuklu avukatlara: "Gardiyan elbiseleri ile yakalanmadık. Dövülerek ifademiz alınmaya çalışıldı ama siyasi bir tavir olarak ifade vermedik. Bunun üzerine zorla gardiyan elbisesi giydirip fotoğraflarımızı çektiler." Tutuklular sağlık durumlarını ise şöyle anlattılar: "Hasan Akyüz yerinden kalkamıyor, Sadettin Aydın'ın

boyunu zedelendi, bu yüzden boyunluk takılacak, diğer arkadaşlarımız da ise beyin travmasından kuşulanılıyor, beyin röntgenleri çekilecek".

Çarşamba günü görüş için içeri giren aileler, yine idarenin engellemeleriyle karşılaştılar. Ama kararlı tutumları cezaevi idaresine geri adım attırdı ve savcılık ailelerden dört kişiyi tutuklu temsilcileriyle görüşürme kabul etti.

Ama tutuklular "işkence istemiyoruz", "kahrolsun faşizm, Yaşasın mücadelemiz" sloganları attılar ve can güvenliklerinin olmadığını belirterek görüşme talebini reddettiler. Tutuklular ailelerin cezaevi önünden ayrılmamaları için de haber ilettiler.

Aileler Perşembe günü Barolar Birliği'ne destek talebiyle gittiler. SHP İstanbul il başkanı ile de görüştüler. Eylemler sürüyor. ■

Kontrgerilla'nın kanlı eli Elazığ'da

MALATYA, ANKARA, Parti-
zan- Son zamanlarda sürekli ölüm
 tehdidi telefonları alan Elazığ İHD
 şube başkanı Metin Can'ın evine
 20.2.1993 günü iki şahıs (30-35 yaş-
 larında-atletik yapılı) gelerek
 Metin Can'ı soruyor: En son 21
 Şubat Pazar günü saat 19.00 sırala-
 rında Metin Can telefonla arana-
 rak, Malatya yolu üzerinde hukuki
 bir olay olduğu ve bir yaralı oldu-
 ğu öne sürülerek olay yerine çağrı-
 lıyor. Bunun üzerine Metin Can,
 yanına Dr. Hasan Kaya'yı da ala-
 rak olay yerine gidiyor. Kocasının
 gelmemesinden rahatsız olan eşi
 Fatma Can, Pazartesi sabah Dr.
 Hasan Kaya'nın abisi Mecit
 Kaya'ya giderek olayı bildiriyor.
 Yapılan araştırmalar sonucu hak-
 larında hiçbir bilgi alnamıyor.
 Ancak, 22 şubat pazartesi günü
 saat 4-5 civarlarında arabaları (23
 EC 29) Elazığ'a bir kaç kilometre
 uzaklıktaki Yazılıkonak mevkiin-
 de bulunuyor. Araba, arka kapıları
 açık vaziyette, içerisinde birden
 fazla ayak izleri ve bir de kaşkol
 bulunuyor.

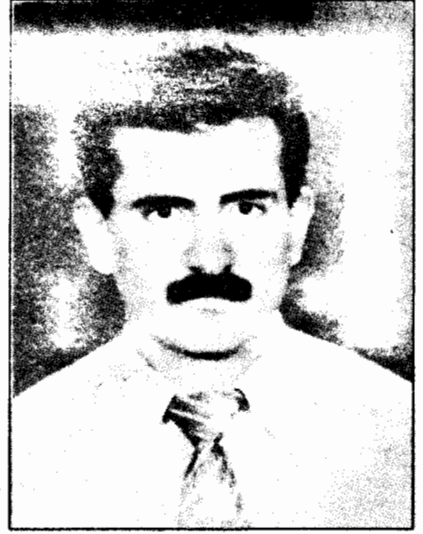
Elazığ'da bulunan sendikalar
 ve DKO'ler ortak bir basın açıklama-
 sı yaparak olayı kınadıklarını,
 Kontrgerilla cinayetlerine sessiz
 kalmayacaklarını ve açlık grevine
 başladıklarını belirttiler.

Metin Can'ın eşi Fatma Can ise
 ölüm orucuna başladığını belirtti.

Bir süre sonra adının 'Savan
 Baran' olduğunu söyleyen bir
 şahıs telefonla arayarak "Hasan ile
 Metin elimizde, sağlar. Metin'i bı-
 rakacağız fakat Hasan'ı bırakma-
 yacağız. Çünkü o, Şırnakta PKK
 gerillalarını tedavi etti. Metin
 Can'da ülkeyi terketmeyecek
 (Metin Can, Abimael Guzman'ın
 hayatını kurtarma, için oluşturulan
 Enternasyonal Acil Komitenin
 davetlisi olarak yurtdışına çıkacak-
 tı-yazarın notu) mücadelesini bu-
 rada verecek" dedi.

İHD ve Metin Can'ın evine tele-
 fon eden bazı kişiler insan iniltile-
 rini ailelerine dinletiyorlar.

Kontrgerilla tarafından kaçırıl-
 dıkları bizce şüphe götürülmeyen
 bu olay, Devletin Kontrgerilla şe-
 bekisinin ne menem sadist ve
 sapık insanlardan oluştuğunu gös-
 termektedir. İnsan iniltilerinin din-
 letilmesi bunun en somut örneği-
 dir.

İHD Elazığ şube başkanı Avukat Metin Can(yukarıda eketli) ve Doktor Hasan
 Kaya 21 Şubat 1993'te kaçırıldılar, 27 Şubat'ta elleri arkadan bağlı olarak Tun-
 celi yakınlarında ölü bulundular. Kaçırıldıklarını duyan Elazığ halkı protesto
 yürüyüşünde.

Elazığ halkı 1980 sonrası ilk
 kez bir olay karşısında yürüyüşe
 geçerek tepkisini gösterdi. Yaklaşık
 350 kişilik (çoğunluğu orta yaş
 ve üstündeki insanlar) topluluk
 SHP binasından Adliye Sarayına
 kadar üç kilometrelik yolu kortej
 oluşturarak yürüdü. Çevredeki
 halkın büyük ilgisini çekti. Ancak,

kortej sırasında olayı teşhir eden
 sloganın atılmaması ve pankart-
 döviz taşınmaması, çekilen ilginin,
 sadece bir merak temelinde kalma-
 sına yol açtı.

Adliye binasının önüne gelen
 kitleye çevrede yoğunlaşan polis
 müdahalede bulunmadı. Vali'yle

görüşmek isteyen kitle, bir heyet oluşturarak valiyle görüşmeye çıktılar. Ancak biz basın çalışanlarını görüşmeye kabul etmediler. Vali ve emniyet yetkilileri ailelere ve heyete yaptıkları açıklamada; "Herhangi bir bilgimiz yok, fakat Hasan Kaya Şırnak'ta PKK gerillalarını tedavi etti." diyorlar.

Valiyle görüşmelerinden hiçbir sonuç alamayan kitleler yine kortej eşliğinde SHP binasına geldi. Burada on kişilik bir heyet oluşturarak Ankara'ya gönderdiler. Diğerleri ise SHP'de kalarak AG'ye devam ettiler. SHP il binasının önünde gece saat 11.00 civarlarında iki çift ayakkabı bulundu. Ayakkabıların Metin Can ve Hasan Kaya'ya ait olduğu anlaşıldı. İşin ilginç SHP il binasının önünde karakol kuran polis, bu olaylardan nasıl haberdar olamadı? Veya onların yanında nasıl cesaret edilip te ayakkabılar getirilip, oraya bırakılıyor? Herşey çok açık değil mi? Bizce bu cinayetlerin failerini başka yerlerde aramanın anlamı yok. Herşey egemen sınıfların bilgisi dahilinde gerçekleşmektedir.

Bu olay halkta şöyle bizim katıldığımız bir yorumla yol açmıştır. Elazığ ve bir çok doğu ilinde Ölağanüstü Halin kalkmaması için Kontrgerilla faaliyetleri planlamaya başlanmıştır.

25 Şubat 1993 günü DKÖ temsilcileri, sendikacılar, Avukatlar ve kaçırılan İHD üyelerinin ailelerinden oluşan bir heyet Ankara'da İçişleri bakanıyla konuyu görüştiler. Bakan Elazığ valisine genelge gönderdiğini ve tekrar telefon edeceğini söyledi. Heyet 50 kişilik bir grupla Meclis başkanıyla görüşmek için TBMM'ye de gitti. İçeri 10 kişi alındı.

Dışarda kalanlar milletvekili Sinan Yerlikaya ile birlikte görüşmenin sonuçlanmasını beklediler. Sinan Yerlikaya yarım saat sonra gidince polisin tavrı değişti ve kitleye saldırdı. İçinde iki muhabirimizin de bulunduğu topluluk polis joplari tarafından dövülerek bakanlıklar yönüne dek sürüldü. Dayak işine sivil polisler de karıştı. Topluluk bu sırada "insanlık onuru işkenceyi yenecek", "katil polis" gibi sloganlar attı. Yaralılar suç duyurusunda bulundu.

Metin Can ve Hasan Kaya'nın cesetleri Tunceli'ye 5km. uzaklıktaki Dinar köprüsünde, elleri arkalarından bağlı ve kurşunlanmış bir halde bulundu (27 Şubat 1993). ■

Istanbul eylemliliklerle dopdoluydu

Ocak ayı içerisinde İstanbul'da TKP/ML-TİKKO'nun 744 işçinin Göngören, Bağcılar ve Bahçelievler Belediyelerinden atılmasını protesto etmek amacıyla Bağcılar Belediyesine ait 13 aracı ve Yenibosna'daki İETT Bakım Onarım Garajı'ndan bir otobüsü yakması geniş yankılar uyandırmıştı.

Şubat ayı boyunca bu kez de

TKP/ML-TMLGB'nin eylemleri gündemdeydi. Tunceli - Pülümür'deki gerilla birliklerine yönelik hava saldırılarına misilleme amacıyla Kadıköy-Altiyol Pamukbank şubesi, Sahrayı Cedit ve Küçükyalı Akbank şubeleri, Gaziosmanpaşa ve Davutpaşa Yapı Kredi Bankası şubeleri TKP/ML-TMLGB tarafından bombalandı. ■

İKİ EĞİTİM EMEKÇİSİ DAHA KATLEDİLDİ

Zübeyir Akkoç ve Ramazan Aydınbilge'nin katili kontrgerilla!

Zulmün halkımızı kasıp, kavurduğu, en katı gericiliğin hüküm sürdüğü, gözaltında kayıplar, yerinde infazlar, faili meçhul cinayetlerin bir gelenek haline getirildiği, kısacası "topyekün savaş"ın dayattığı tüm uygulamalar ve "şeffaflık-demokrasi" nutukları altında zulmün her geçen gün daha da tırmandırıldığı, insanca yaşama ve örgütlenme hakkının, copla, sürgünle, baskıyla ve ölümlerle engellendiği bir ortamda yaşamaktayız.

Halkın gelişen mücadelesinde elbette egemen güçler yerinde infazına, işkencesine, idamına, kayıplarına, toplu katliamlarına yenilerini ekleyeceklerdir. Bu egemenlerin geleneğidir. Ancak, uzun yılların mücadelesini omuzlarında hisseden kamu emekçileri de egemenlere karşı yürütülen mücadelede yani bu selde yerini almaya çalıştı. Yürüttükleri mücadelede büyük bir mesafe kaydettiler. İstekleri emek-sermaye çelişkisinde, emeğin savunucusu ve emekten yana olmaktı.

Bu anlamda insanca bir yaşam, insan temel hak ve özgürlüklerini savunmak için örgütlenmenin şart olduğu ilkesinden hareketle sınıf sendikacılığı anlayışıyla, ödünsüz, grevli-toplu sözleşmeli sendikalarını kurdular. Coplanmalarına, sürülmelerine, katledilmelerine rağmen onbinlerce kamu emekçisi örgütlendi. Günden güne de örgütlülük sayıları artacaktır. Örgütlendikçe, haklarını aradıkça egemen sınıfların baskıları unsurları daha da azgınlaşmakta, saldırılarını daha da yoğunlaştırıp, kanlı, katliamlarına da yenilerini eklemektedirler.

Son olarak Diyarbakır'da Eğitim-Sen üyesi iki eğitim emekçisi Zübeyir AKKOÇ ve Ramazan Aydın BİLGE, egemen güçlerin eli kanlı katilleri tarafından alçakça katledildiler. Sendikamız üyesi olan iki eğitim emekçisinin katledilmesi, sömürücü, kan emici zorbalığın örgütlenme mücadelemiz önündeki engellerini ifade eden açık bir kanıttır. Zorbalığın bu katliamı ne ilk ne de sondur. Bizler bunun bilincindeyiz. Bu demokrasi mücadelesine destek veren halkı yoketme planının bir parçasıdır.

Emekçi dostlar:

Bizler güçlüyüz. Dağılan güçlerimizi birleştirmeliyiz. Kayıplar, infazlar, katliamlar bizleredir. Bana, sana, onadır. Yani işçiye, köylüye, kamu emekçisine kısacası halkadır. Gelişen mücadelede yerlerimizi almaliyiz. Unutmayalım ki bizler birleştiğimizde daha güçlü olacağız. Bu güç egemenlere daha korku salacaktır. Birlik-Mücadele ve Zafer bizlerin ilkesi olmalıdır. Geleceğin, çalışanların ellerinde, birliğinde ve aktif mücadelesinden geçtiğine inanca bilinciyle hareket edip, egemenlerin her türlü baskı, katliam, infaz ve işkencelerine karşı sesimizi yükselterek, mücadelemizi geliştirelim.

Tüm demokratik kitle örgütlerinin yönetimlerinin de mücadelede daha duyarlı olmaya, daha sağlıklı pratiksel eylemlilik kararları almaya ve uygulamaya koymaları zorunluluk olduğu unutulmamalıdır. Mücadele selinde sesimizi yükseltelim.

Zübeyir AKKOÇ ve Ramazan Aydın BİLGE ölümsüzdür

Kahrolsun MIT ve HİZBİ-KONTRA

Gelecek Ellerimizdedir

Diyarbakır DDSB'Lİ Eğitim Emekçileri

Güçlükonak'a yiyecek ambargosuna İHD'den protesto...

İZMİR, Partizan- İHD İzmir şubesi daha önce İzmir'de gözaltına alınıp, çeşitli tehditler savrulmuş muhbirlik teklif edilen 150 kişi için, İzmir Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunularak, başvurusu yapan 7 (yedi) kişinin dilekçelerini dosya halinde savcılığa verdi. Aynı zamanda bir basın açıklaması yaparak: Bu tür uygulamaların peşini bırakmayacaklarını, bunların takipçileri olacaklarını belirterek, bu tutumu protesto ettiler.

13 Şubat'ta ise İHD İzmir Şubesi Yönetim Kurulu, Şırnak'ın Güçlükonak ilçesine uygulanan yiyecek ambargosunu, Başbakanlığa kitlesel telgraf çekerek protesto etti ve ardından bir de basın açıklaması yaptı. Basın açıklamasında "Olağanüstü hal bölgesinde insanlık dışı uygulamaların olduğunu, bölgede tamamen hukuksuzluğun egemen hale geldiğini, daha önce Beytüşebap'ta uygulanan yiyecek ambargosunun şimdide Güçlükonak'ta uygulanarak, insanların açlığa terkedildiğini, ilçeye giriş çıkışın yasaklandığını belirterek, bunun dayanağını ise, halkın topyekün koruculuğu bıraktığından dolayı bu uygulamanın gerçekleştiğini" belirttiler.

İnsanları aç bırakarak savaşmaya zorlamak, hiçbir hukuk çerçevesine sığdırılmaz. Aç in-

sanları "kurtarmak" bahanesiyle Somali'ye asker göndermektedirler. Bölgeye de bir yandan asker gönderilirken, bir yandan da yiyecek ambargosu uygulamaktadır. Bu, silahla, ekmeğin gönderilemeyeceğini göstermektedir.

"Biz insan hakları savunucuları olarak insanlıkdışı her türlü yöntemin geliştirildiği bu kirli savaşın sona erdirilmesini istiyor ve sivil halka karşı uygulanan her türlü şiddeti meşrulaştıran (aslen hukuksuzluk anlamına gelen) "iç hareket"i protesto ediyor, insanlıktan yana herkesi ambargoyu delmek için Güçlükonak'a başlattığımız yardım kampanyasına 20 Şubat'a kadar katılmaya çağırıyoruz" denildi. Eylem, polislin olağanüstü tedbirleri altında gerçekleşti.

Ardından İHD İzmir Şubesi, yiyecek kampanyası yapabilmek için İzmir emniyetine ve İzmir Valiliğine izin başvurusunda bulundu. Valilik yardım kampanyasına izin vermemekle başvurunun cevabını iki ay içerisinde verebileceğini bildirdi. Bunun üzerine İHD İzmir Şubesi, 20 Şubat'ta yaklaşık 80 kişinin katıldığı kitlesel basın açıklaması yaparak "Güçlükonak'ta insanların açlığa mahkum edilemeyeceğini; İHD'nin kendi maddi olanaklarını kullanarak, Güçlükonak'a 24 Şubat'ta yiyecek göndereceğini" belirtti. ■

Diyarbakır'da siyasi tutsaklara saldırı

MALATYA, Partizan - Diyarbakır E tipi kapalı tutukevinde yatan tutsaklar jandarma ve komando saldırısı sonucu 69'u ağır 202 kişi çeşitli yerlerinden yaralandı. Hastahaneye kaldırılan ağır yaralıların saldırıyı protesto etmek amacıyla tedaviyi kabul etmemeleri nedeniyle cezaevine geri götürüldüler.

İHD Diyarbakır şubesi yöneticileriyle görüşen tutsak temsilcisi Abdulkhakim Güven: "Aramaya karşı koymadık, bir provakasyonla karşılaştık. 9 Şubat 1993 günü hiçbir gerekçe gösterilmeden doğrudan saldırıya uğradık. Tüm haklarımızı gasp edildi. Saldırının asıl amacı itirafçılık yasağının zorla uygulanmasıdır" dedi.

Bakanlıktan izinli olarak cezaevinde inceleme yapmak isteyen HEP milletvekilleri yöneticiler tarafından engellendi. Koşullara sokulmayan Mahmut Alınak, Mahmut Uyanık, Orhan Doğan, Sedat Yurttaş ve Sırrı Sakık'tan oluşan heyet tutsaklarla avukat görüş bölümünde görüştürüldüler. Alınak "Çıkan olaylarda bir tek güvenlik görevlisi yaralanmamıştır. 1985 yılından beri cezaevine, daktilo, gıda maddeleri, koğuş temsilciliği, ve görüşün haftada bir yapılmasına izin verilmiştir. Son günlerde bunların kaldırılması, hukuk alanında bir skandaldır" dedi.

Saldırıları protesto etmek ve ellerinden alınan hakları geri almak amacıyla tutsaklar süresiz açlık grevine başladılar. Diyarbakır'da diğer cezaevlerindeki tutsaklarda açlık grevleriyle destekliyor. ■

Özgür Gündem'in Urfa muhabiri katledildi!

Özgür Gündem Urfa temsilcisi ve İnsan Hakları Derneği Urfa yönetim kurulu üyesi Kemal KILIÇ 18 Şubat'ta faili belli, yöntemi aynı olan bir saldırıyla öldürüldü.

Uğur Mumcu'ya göklere çıkararak demokrasi savunucusu (!) iki yüzlü burjuva basını olayı duymazdan/görmezden geldi. Duyup, görenler de en görünmeyecek yerde bir-iki satırlık haberle işi geçtirdiler.

Demokrasi ve laiklik savunucusu kitlesel "çıt" çıkmadı.

İnsan Hakları Derneği Genel Sekreteri Hüsnü ÖNDÜL, U.

MUMCU'ya gösterdiği sıcak ilgiyi göstermedi.

Hüsnü ÖNDÜL, devletin kullandığı bu Kemalist ortama en önde ayak yuduranlardan birisi oldu. MUMCU'nun İHD'ne ve faaliyetlerine karşı olan, emperyalizme, faşizme karşı bayrak açarak halkın bağımsız ve özgür bir toplumda yaşama rüyasının ön habercisi ve yaratıcısı olan devrimcilere, sosyalistlere; Kürt ulusunun kendi kaderini tayin etme hakkını yaşama geçirme çabasına karşı düşmanca tutumunu unutarak/inkar edip methiyeler yağdıran, onun

"emperyalizme ve faşizme karşı, ülkesinin ve halkının bağımsızlık ve özgürlüğünü savunan bir yazar... İHD, İHV ve tüm insan hakları savunucularının dostu" ilan eden açıklamasını inkarcılığın ve kaypaklığın bir örneği olarak değerlendiriyoruz.

Kalem gücünü kullananlara karşı silah kullanılmamalıdır. Ancak bu anlayış ve duyarlılığı sosyalist ve devrimci basın mensuplarına saldırıldığında unutan (ve aslında buna belli bir onay verdiği de gözlemlenen) burjuva basını ve benzeri çevrelerin ahkam kesmeye de hakları yoktur. ■

Tokat ikinci Dersim olacak!

TOKAT, Partizan- Tokat'ta SHP'nin düzenlediği "Laiklik ve Demokrasi" yürüyüşü Anti-faşist bir gösteriye dönüştü.

Tokat'ın Turhal ilçesinde, demokratik kuruluşların organize ettiği ve SHP'nin izin aldığı, "laiklik ve Demokrasiye Saygı yürüyüşü" SHP açısından tam bir hayal kırıklığı oldu.

3500-4000 civarında katılım olduğu yürüyüşte halk; Kemalizme destek değil faşizme, baskı, zulüm ve sömürüye karşı isyan etti.

Devrimci gruplar, eylemde birlik, ajitasyon ve propaganda da serbestlik temelinde biraraya gelecek birlikte hareket ettiler. "Kayıplar bulunsun, hesap sorulsun", "Kahrolsun CIA, Kontr-gerilla", "Yaşasın halkların kardeşliği", pankartlarını ve "Kahrolsun Faşizm, Yaşasın Mücadelemiz", "İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek" dövizlerini taşıyan devrimci gruplar yürüyüş esnasında; halkı tam anlamıyla etkileri altına alarak Turhal Kaymakamlığının önünden başlayan ve Turhal belediyesine kadar devam eden yürüyüş (1,5 saat) boyunca inisiyatifi ellerinde tuttular. Yürüyüş boyunca "Kahrolsun Faşist Diktatörlük", "Kahrolsun Patron-Ağa Devleti", "Yaşasın Gerilla Savaşımız", "Yaşasın Halk Savaşı", "Yaşasın Halkların Kardeşliği", "İnsanlık Onuru işkenceyi Yenecek", "Devrim Şehitleri Ölümsüzdür", "Kahrolsun Amerikan Em-

peryalizmi", "Zam, Zulüm İşkence, işte Faşizm" diye atılan sloganlara halktan da büyük katılımlar oldu. Güvenlik önlemleri alan, polis ve jandarma, halkın devrimcileri pratik olarak desteklemesi sonucu, hiçbir müdahalede bulunamadı. Polisin, yürüyüşü kameraya alması halkı devrimcilerden koparamadı.

Yürüyüş tamamlandıktan sonra, SHP kitleyi belediyenin önünde toplamaya çalıştı. Ancak yürüyüş boyunca inisiyatifi ele geçiren devrimcilerin miting alanından ayrılmasıyla alanda sadece 500 ya da 1000 kişi kalmıştı. Ve SHP miting alanlarında da hak ettiği cevabı aldı.

Böyle bir yürüyüşün Tokat'ta ilk kez gerçekleşmesinden dolayı bir takım eksiklikler olsada olumlu bir havada geçmesi, devrimcilerle halkın tam anlamıyla kucaklaşmasını sağladı. Ve aynı zamanda bu yürüyüş Tokat-Almusta verilen gerilla mücadelesinin bir yansımasıdır. İnsanların bilincinde bir sıçrama yaptığı ve halkın kırsal alandaki mücadeleyi desteklediğini "Yaşasın Halk Savaşı" ve "Yaşasın Gerilla Savaşımız" sloganlarından anlamak mümkündür. Bu da oradaki tüm dostlara, düşmanlara kırdaki mücadelenin yükselmesinin şehirlere yansıtacağını, şehirlerdeki mücadeleye ivme kazandıracığını göstererek, Tokat'ın "İkinci Dersim" olacağını kanıtladı. ■

Zeki Peker

Bir tohum daha düştü toprağa...

Dersim'in-Pülümür ilçesinde çıkan çatışmada şehit düşen Zeki PEKER'in cenazesi, 7 Şubat 1993 pazar günü 1 Mayıs mahallesindeki evlerine getirildi. Kalabalık bir araç korteji coşkulu marşlar eşliğinde Zeki'yi uğurladılar.

Jandarma tarafından Sangazi girişinde yolu kesilen kortej, iki kola bölündü. Ancak, Sangazi mezarlığı girişinde yeniden birleşti. Mezarlık ve çevresi jandarma ve seviz polis ablukası altındaydı.

Birbirine kenetlenmiş insanlar önde Zeki PEKER'in cenazesi ve Demokratik Haklar Derneği'nin çelengiyle birlikte mezarlığa girenken "Ağa - Patron Devletini Yıkacağız, Halk İktidarı Kuracağız" sloganını haykırıyordu. Zeki'nin mezarı başında toplanan 250-300 kişilik kitle tarafından saygı duruşu yapıldı, şiirler okundu. Zeki PEKER'in en çok sevdiği "İsmail Hanoğlu" marşı, h ep birlikte söylendi. Bir konuşmacı Zeki'nin anısına yaptığı konuşmada, "Zeki PEKER'in ölümü, bizleri daha bir kinlendiriyor, mücadeleye daha sıkı sarılmamızı sağlıyor, öcünü alacağımız" deyince, kitle, Zeki'nin öcünü alacaklarına dair ant içti.

"Gerillalar Ölmez", "Yaşasın Halk Savaşı", "Zeki Yoldaş ölümsüzdür", "Dersim, Tokat, Erzincan İlerliyor Partizan", "Marks, Lenin, Mao, Onderimiz İbo, Haykırıyor TIKKO", "Yaşasın Partimiz TKP/ML" sloganlarının aralıksız haykırıldığı mezarlıkta, TKP/ML imzalı "Zeki Yoldaş Ölümsüzdür" yazılı "kuşlama" yapıldı. ■

SHP'nin düzenlediği "Laiklik ve Demokrasi" yürüyüşünde Turhal sokakları devrimci sloganlarla çınladı: "Yaşasın Halk Savaşı!"

Tokat'ta Eğit-Sen'e bir darbe de SHP'den

Komprador patron-ağa devletin "topyekün savaş" politikalarının bir devamı olarak Tokat'ta Eğit-Sen'li öğretmenlere de kapsamlı bir saldırı başlatılmıştır.

Demokratikleşme vaadleriyle iktidara gelen koalisyon hükümetinin SHP kanadının Tokat'taki ilk icraatlarından biri Eğit-Sen başkanı Vedat Kekomehmetoğulları ve örgütlenme sekreteri Bedel Harmancı'yı sürgün ettirmek oldu.

Muhalefette iken Eğit-Sen'in açılış toplantılarına katılan, açılışında konuşma yapan SHP'liler iktidara geldikten sonra 180 derece bir dönüşle gerçek yüzlerini ortaya koyup DKO'lere ve Devrimci Demokratlara saldırıya başladılar. Eğit-Sen başkanı Vedat Kekomehmetoğulları Tunceli'li ve Kürt bir insan. 24 yıllık öğretmenlik hayatı boyunca dördüncü kez sürgün edildiğini, bunlara sürekliliği çeşitli bahaneler bulunduğunu söyleyen Vedat Kekomehmetoğulları, 1981 yılında TKP/ML TIKKO davasından yargılanmış ve beratsız etmiş. Tokat'ta da Eğit-Sen kuruluşunda aktif rol oynamıştır. şu anda Niğde'nin 35 km. uzağındaki Orhanlı köyüne sürüldü. Yine örgütlenme sekreteri Bedel Harmancı, Hakkari'li ve Kürt Eğit-Sen'in kuruluşunda aktif rol oynamıştır. Yozgat'a sürgün edildi. 30 Eylül 1992 tarihinde "valilik kararıyla" sürgün edilen öğretmenlere bir gün sonra 1 Kasım 1992 tarihinde kararlar baskıyla imzalatılarak tebliğ ediliyor. Bu konuda Tokat valisi ile görüşmek istediğimizde "onlar sürgün edilmedi, sürgün değildir, tayindir" diyerek görüşme isteğimizi reddetti.

Sürgün edildikleri dönemde sürgünün Tokat'taki SHP'den daha da gerici çelerinin yaptırdığı imajı verilmeğe çalışıldı. Bu şekilde Tokat halkının demokrat olarak bildiği SHP'liler aklanmaya çalışıldı. Yalnız Vedat Keko-

Tokat'lı Eğit-Sen'liler Başkan Vedat Kekomehmetoğulları ve örgütlenme sekreteri Bedel Harmancı'nın sürgün edilmesini telgrafla protesto ettiler.

memetoğulları 3 Ekim 1992 tarihli Gündem gazetesine verdiği demecinde özellikle SHP'nin sürgün ettirdiğini söyleyerek dikkatleri bu konu üzerine çekti. Dört aylık süre içerisinde bilhassa SHP il başkanı Ali Menekşe'yi kitlenin ajan, karşı devrimci olarak nitelendirmesi ve bunun kitleler içerisinde yayılması sonucu Ali Menekşe kendisini aklamak için sürgün ettiren kişileri açıklamak zorunda kaldı. Bunlar; SHP yönetim kurulu üyesi müteahhit Duran Ulutan, SHP'li müteahhit Kazım Belene, SHP'li mobilyacı Kadim Durmaz. Bunların ortak özelliği de SHP Tokat milletvekili şahin Ulusoy'a yakın olmaları, il başkanı Ali Menekşe'nin açıklamalarına göre bu üç kişi şahin Ulusoy'a telefon ederek Eğit-Sen başkanı Vedat Kekomehmetoğulları ve örgütlenme sekreteri Bedel Harmancı'nın aktif çalıştıkları, devrimci ve Kürt olduklarını söyleyerek sürgün edilmesini istiyorlar. şahin Ulusoy'da Tokat valisine telefon ediyor.

Tokat valisi de aynı gün koalisyonun DYP kanadının il örgütüne soruyor ve sürgün kararını veriyor.

Bunlar Tokat'taki devrimci kamuoyu tarafından duyulduktan sonra da bu konuda duyarlı davranılarak toplu bir şekilde SHP genel sekreterliğine, Tokat il örgütü ve milletvekili şahin Ulusoy'u kınayan telgarflar çekildi. Tokat'ta ilk kez öyle bir eylemlilik karşısında şaşkına dönen PTT yetkilileri önce polise haber verdiler ve kitle tam olarak toplanıldıktan sonra da "içerde resim çekilmesi yasak" denilerek resim çekmemize izin vermediler. Telgraf çekenlerin kimliklerini sormaya başladılar. Niçin kimlik sorulduğunu sorduğumuzda ise "telgraf işletme rehberine göre hareket ettiklerini, riskli telgraflardan kimlik sorduklarını" söyleyerek kitlelerin gözünü korkutmaya ve telgraf çekmekten vazgeçirmeye çalıştılar. Siyasi şubeden ekipler de gelerek "güvenlik" önlemleri aldılar. Polislere neden geldikleri sorulduğunda da, biz sizi korumaya geldik, size saldırı olabilir" diyerek kendilerini şirin göstermeye çalıştılar. İki saat süren telgraf çekme eyleminden sonra kitle olaysız bir şekilde dağıldı.

Yine Tokat'ta Ticaret Lisesinde iki öğretmen Kürt ve Eğit-Sen'li olduklarından dolayı okul müdürünün kışkırtması sonucu okuldaki Muhterem Dur adlı ülkücü faşist hademe tarafından dövüldü. Bu konuda okul müdürü Mahir şahin'den bilgi istendiğinde ise "O herif mi, o zaten bana göre teröristtir. Sıkıyönetim takibi altındaki bir öğretmendir" diyerek öğretmenleri suçluyor. Öğretmenlerin dövülmesini müdür, hiç zaman kaybetmeden stajyer olduklarından dolayı il dışına sürgün ettiremediklerinden, rehberlik araştırma merkezine sürdürerek kendisinin tescilli bir faşist olduğunu ispatladı. ■

Troçkizmle Harmanlanan Dogmato-Revizyonizmin Sefaleti ve Hoca'nın Müritlerinin Havı Dökülmüş İncileri

Özgürlük Dünyası'nın "Mao Zedung ve Çin Devrimi Üzerine Bir Özet" başlıklı yazısına yanıt olarak hazırladığımız bu yazının tümünü önümüzdeki sayıda yayınlayacağız.

Özgürlük Dünyası'nın 47. sayısında "Mao Zedung ve Çin Devrimi Üzerine Bir Özet" başlıklı bir makale yer aldı. Mao'nun bütünlüklü eserini eleştirme iddiasıyla kaleme alınan makale, yalnızca mantığın ve marksizmin açıktan ihlalini değil, eleştirel tutum yokluğunun da en şaşırtıcı en sefil örneğini veriyor.

Gülünç bir cüratkârlıkla Mao'nun öğretilerine yöneltilen eleştiriler, teorik-ideolojik gıdasını Troçkizmle malgalanmış Hocacı dogmatik Revizyonizmden almaktadır. Hocacılığın malum müritleri çevresinde bile utançta savunulduğu ve yaşanan onca pratiğin Hocacılığı bir kenara bıraktığı bu özgün siyasal süreçte hala bu silahla Mao'nun bilimsel öğretilerine saldırmak, akıllı görünme yolunda çocukça çaba sarfetme gülünçlüğüne düşmek demektir. Üstelik bu saldırı, gerçekleri gizleyerek, ya da onları bölük pörçük edip bütünlüklü mantık silsilesinden kopararak, gelişigüzel seçilerek yapılmışsa, bu, daha işin başında gemiyi karaya oturtmaktadır.

Mao'dan öğrenmesi gerekenler, "Öğretmeye" kalkışarak tam bir teorik-siyasal güldürü sergilemişlerdir. Yaşam en iyi öğretmendir. Yaşamın pratiğin görüşü açısı ilk ve temel olandır. Ve yaşam Mao'nun değil, Hocacılığın üzerinden atlamıştır. Dünyanın bu yeni dönemecinde Mao'nun bütünlüklü eseri proletarya ve komşuları için fena halde elzemken, Özgürlük Dünyası'nın delik bir bisiklet lastiği gibi, her adımda hava kaçıran havı dökülmüş incileriyle çalاکalem Mao'ya saldırması ve saldırırken Marksizmi revizyonizme uyarlaması, onun, gerçekler zemininde değil, tahrifatlar ve mantık zorlamaları dünyasında gölgeleriyle savıştığını apaçık ortaya sermektedir.

ÖZGÜRLÜK DÜNYASI

- ÇÖP VE SİRNAK
- GAP, HER DERDE DENA ME
- ANTİ-SOSYALİST KAMPANYA: LARHİN KAMPETİMANI VE BAZI GERÇEKLER
- BELEDİYE İŞÇİLERİ GREVİNİN ARDINDAN
- MAO ZEDUNG VE ÇİN DEVRİMİ ÜZERİNE BİR ÖZET
- İNSAN HAKLARI VE İNSAN HAKLARI MUCADDESİ

Ve bilinmelidir ki, istediğini, dilediği gibi yorumlamak siyaset yapmak değildir.

Bu yazıdaki amacımız Özgürlük Dünyası'nın Mao'ya yönelttiği ve her türlü dayanaktan yoksun, ispatsız, delilsiz iddia düzeyindeki "eleştirilerini" açığa çıkarmak; dogmatik Revizyonist hatlarını ve marksizm-Leninizmin en temel noktalardaki inkarını çözümlenektir.

Ama ilkin, daha önce çıkan çeşitli makalelerimiz ve dizi yazılarımızda Troçkizm eşliğinde yol alan Hocacı Revizyonizmi defalarca sonsuz teşhir direğine çivilediğimizi burada bir kez daha belirtelim. Ne varki, Özgürlük Dünyası'nın tahrifat, çarpıtma ve demagoji "Özgürlüğü" bu işi bir kez daha yerine getirmemizi zorlu hale getirdi.

Bu yazımızda Özgürlük Dünyası'nın Mao'ya yönelik tüm "eleştirileri" eksiksiz ele alınacak ve deyim yerindeyse, Özgürlük Dünyası'nın kuru bozkırında atımızı dörtünela kaldırarak basılmadık alan bırakmayacağız.

Özgürlük Dünyası'nın Mao'ya yönelik eleştirilerini özetleyerek işe başlayalım:

● Mao, dev anti-emperyalist ve demokratik atılımlara önderlik etmiş, büyük bir devrimci ve tutarlı bir demokrattır.

● Ama ne var ki, Mao, marksizm ve sosyalizm karşısında **gerici** bir konumdadır.

● Sosyalizmden yalnızca etkilenmiştir; ciddi bir marksist eğitimden de geçmemiştir.

● Ütopik köylü sosyalizmi savunucusudur; eşitlikçilik, komüncülük, özgürlükçülük gibi muğlak fikirler arenasında hareket etmiştir.

● Mao'da milliyetçi bir yan vardır ve o bu yan eşliğinde köylülüğün dar bakışlı yabancı düşmanlığını seslendirmektedir.

● "Ulusal Marksizm" proleter sınıf temelinden uzaktır.

● Mülksüzleştirilenlerin mülksüzleştirilmesini savunmamıştır.

● Burjuvazi ve kapitalizmin yok edilmesini öngörmemiştir.

● Mao'ya göre sosyalist dönüşümün kabulüne yanaşma milli burjuvazinin karakteristik özelliğidir.

● Milli burjuvaziyle birleşmiş ve emekle sermayenin uyumunu savunmuştur.

● Köylü yaklaşımı çizgisindedir. Tarımla sanayi ağır ve hafif sanayi arasındaki ilişkiyi yanlış ele almıştır.

● Kesintisiz devrimi reddetmiş.

● Proletarya diktatörlüğünü savunmamış.

● Demokratik halk diktatörlüğü ise (Mao'nun savunduğu) proletarya diktatörlüğünün özgül biçimlerinden biri değil, olsa olsa burjuva diktatörlük biçimidir.

● Mao, burjuva ve küçük burjuva partilerin varlığını savunmuştur.

● ÇKP hizipler partisidir. Ve kültür devrimi, ipler Mao hizibinin elinden kaçınca gündeme sokuldu.

● Mao'ya göre partide önderlik ilkesi kitlelerden kitleleredir.

● ÇKP sınıfın bir parçası olamazdı.

● ÇKP'nin en üst örgüt biçimi olması da tartışmalıdır; zira ordu daima karar verici olmuştur.

● İki çizgi mücadelesi konusunda Mao yanlıgilara gömülmüştür.

● Çelişme konusunda yanlışa düşmüştür. Ulaşmaz karşıtlığın uzlaşabilir hale getirilebileceğini savunarak hatalı yaklaşım sergilemiştir.

● Karşıtların birliğini mutlaklaştırmıştır.

● Süreçler ve onları niteleyen çelişmelerin biri-biriyle ilişkileri sorununda yanlışa düşmüştür.

● Burjuvaziyi sınıf olarak ortadan kaldırmayı öngörmemiştir.

● Cephe konusunda yanılmış ve belirli çelişme-

lerin çözümünü baş çelişmeye tabi kılarak hatalı davranmıştır. Ayrıca temel çelişmeyi baş çelişmeye tabi kılmıştır.

● Dünya ölçeğindeki belli başlı çelişmelerin çözümünü, dünya çapında baş çelişme olarak gördüğü emperyalizmle ezilen uluslar arasındaki çelişmeye tabi tutmuştur.

● Ve böylece, O, dünya proleter devrimini ulusal kurtuluş savaşlarına tabi kılmıştır.

● Şehirlerdeki ve işçi sınıfı arasındaki çalışmayı küçümsemıştır.

● Mao, "askeri yönden dahice bir yönetim" sergilemiş ancak, kır-şehir arasında kurulan ilişkiyi hatalı teorik temelleriyle mutlaklaştırıp, evrenselleştirerek yanlışa düştü.

● Halk savaşını tüm geri ülkeler için mutlaklaştırması da yanlıştı.

● Mao'da sosyalizme yönelme diye bir şey yoktu.

● Çin sosyalizmin eşğine dek gelebilmiş ancak bu eşikte çakılı kalmıştır. Çünkü Çin'de sosyalizmin güçleri oluşturulamamıştı.

Evet, hepsi bu.

Ne denebilir?

Bunu hep birlikte göreceğiz. Gerçekler gerçek, yalanlar yalan olarak kalırlar. Ve bilinsinki, siyasal sorunları karanlık bir ışık altında düşünmeye alışkın beyinlerden rastgele veren incilerdir bunlar.

Belli-başlı başlıklar altında Özgürlük Dünyası'nı anlatacağız.

Bu başlıklar şunlar olacaktır:

- Burjuvazi, kapitalizm ve sosyalizm karşısında Mao'nun öğretileri.

- Proletarya diktatörlüğü ve özgül biçimleri konusunda Mao'nun eseri.

- Parti içi iki çizgi mücadelesinde Mao'nun tutumu.

- Çelişme konusunda öğretisiyle Maocu güzergah,

- Kültür Devrimi.

- Halk Savaşı stratejisi ve Mao.

- Bir kaç şeye bir kaç söz.

- Sonsöz yerine: ML/MZD bilimi dünyayı değiştirmede anahtardır. ■

Mao Zedung

PERU DEVRİMİNİN ÖNDERİ BAŞKAN GONZALO'NUN HAYATINI KORUMA
MÜCADELESİ TAM BİR ENTERNASYONALİST KAMPANYAYA DÖNÜŞTÜ

Guzman için "Uluslararası Konferans" düzenleniyor

Zaten olan şey, sıradan bir şey değildi. Hayatı korunacak insan da sıradan bir insan, sıradan bir parti lideri değildi. Kampanya ilk başladığı andan itibaren bunu herkes hissedebiliyordu. Uzun yıllardır, çoğunlukla medya aracılığıyla adı sık sık duyulan "Aydınlık Yol"un efsanevi lideri Abimael Guzman, Peru halkının benimsediği adıyla Başkan Gonzalo'dur bu insan!... Bilinen "Latin Amerika Devrimleri"nde köklü değişiklikler yaratan ve yeni bir öz ve soluk getiren yeni bir devrim dalgasının lideridir O!... Başta ABD olmak üzere emperyalistlere korkusuzca meydan okuyan, sosyal emperyalizmi amansızca teşhir eden ve Çin'deki Deng Risao Ping'in karşı devrimci darbesine, Lina'daki Çin elçiliği önünde Peng'i izafeten darağacına bir köpek asan Peru Demokratik Halk Devrimi'nin önderidir O!.. O, sıradan bir politik örgüt gibi gösterilmek amacıyla adı özenle sırf Aydınlık Yol diye yansıtılan Peru Komünist Partisi'nin lideridir!

İşte 12 Eylül 1992'de Peru'nun kontr-gerilla polisi Dincote ve tepeden tırnağa silahlı askerlerle birlikte bir baskınla Lima'da ele geçirdiği insan budur... (Başkan Gonzalo, Peru devriminde 'stratejik denge' aşamasına tekabül eden "Dördüncü Plan'ın tamamlanmasından sonra, 'stratejik saldırı' aşamasına tekabül eden "Beşinci Plan"a geçilmesini hazırlıyordu. Bunun için başta Lima olmak üzere, kentlerin ayaklanmaya hazırlanması için geniş grevler örgütlenmişti; halk iktidarını desteklemeleri için yazar, çizer, sanatçı kesimleriyle de peş peşe görüşmeler yapıyordu, onları ikna etmeye çalışıyordu. Kısacası Lima'nın mevcut iktidar için son derece güvensiz olmaya başladığı bir sırada, "devrimde her zaman ortaya çıkabilecek küçük bir aksilik sonucu" yakalandı) Başkan Gonzalo yakalandığında, büyük palavralar atan Cumhurbaşkanı Fujimori bir dış gezide bulunuyordu. Ayrıca İçişleri Bakanı da Lima'da değildi. Gonzalo'nun yakalanmasını haber alır almaz hemen Lima'ya döndüler. Bir yandan yoğun bir moral savaşına girişirken bir yandan da Gonzalo'yu ortadan kaldırma üzerine açık açık planlar yaptılar. Buna karşı gelişecek uluslararası bir tepkiyi önlemek için, Almanya, Fransa, İspanya ve diğer Batılı ülkelerle Peru hükümetinin yaptığı bir anlaşmaya dayanarak, bu ülkelerden Peru'luların listesini istedi.

Gonzalo'nun yakalanması, en çok da ABD'yi sevindirdi. Muhtemel bir peru Halk İktidarına karşı "Kokain Operasyonu" adı altında ülkeye dış askeri müdahale hazırlığı yapan ABD emperyalizmi, Senato'dan "Fujimori'nin ele geçirilmesini selamlayan" bir karar çıkarttı.

Kısacası, aslan kafesi içinde sırtına haphane elbisesi giydirilerek gazeteciler ordusunun önüne aşağılanmak için çıkartılan yüzü maskeli yargıçların karşısına getirilen ve San Lorenzo Adası'nın Askeri hapisanesinin yeraltı cehenneminde boğulmak istenen salt bir komünist devrimci önder değil, Peru devrimidir, Peru halkının ihtilalci ruhudur.

Ne var ki bu öyle kolay kolay boğuntuya getirilecek şey değildir. Nitekim en başta Gonzalo'nun böyle bir şey olmadığını kendisi gösterdi. Kafes içinden, onlara meydan okumaya devam etti ve bu fırsattan yararlanarak mesajlarını bütün dünyaya letti.

Gonzalo'nun bu konuşması, Peru halkını ve Peru devrimini pür dikkat kesti; yüksek bir moralle, onun bıraktığı yerden hazırlıklarını (Planlarında doğal olarak bazı değişiklikler yaparak) devam ettirdi. Gonzalo'nun bütün direktiflerini uygulamak üzere yeniden ve daha büyük bir enerji ile işe koyuldular.

Bununla beraber, dünya halkları ve ilerici insanlar da gericiliğin bu sinsi planlarına karşı harekete geçti. Peru Komünist Partisi'nin de üyesi bulunduğu Devrimci Enternasyonal Hareket (RIM), bütün dünya halklarını uyardı ve harekete geçirdi, kuruluşundan bu yana en büyük uluslararası kampanyasını örgütledi. "Dr. Abimael Guzman'ın Hayatını Korumak İçin Acil Enternasyonal Komite" kuruldu ve bunu birçok ülkede kurulan komiteler izledi. (Bilindiği gibi bu komitelerden biri de ülkemizde kurulmuş bulunuyor.) Bu komitelerin önderliğinde Peru hükümetine baskı oluşturmak için heyetler gönderildi.

Gonzalo'nun hayatını koruma kampanyası 40 küsur ülkeye yayıldı. Dünyadan birçok yerinde büyük gösteriler yapıldı. Özellikle Avrupa ve Güney Batı Asya ülkelerinde etkili protestolar yükseldi. Bu kampanya kısa sürede Amerika ve Japonya'ya da yayıldı.

Kısacası, kampanya o kadar genişledi ki, mevcut olan komiteler yetersiz gelmeye başladı. Acil Enternasyonal Komite (IEC), kampanyayı daha iyi örgütlemek ve daha üst düzeye çıkartmak için, bir "Uluslararası Konferans"ın kurulması için çağrı yaptı. Bu çağrıya, kampanyaya katılan veya katılmak isteyen ve Avrupa'da temsilcileri bulunan birçok örgüt ve çevrelerden 33 kişi katıldı. 24 Ocak'ta yapılan bu toplantı, "Konferansı Hazırlama Toplantısı" idi. Bu toplantı ve onu izleyen toplantılarda bir hazırlık komitesi kurulacak, 27-28 Şubat'ta Al-

manya'da yapılacak. "Uluslararası Konferans" hazırlıklarına başladı.

Konferansa delege olarak, dünyanın her tarafından, devrimci ilerici parti ve örgütlerden, kampanyaya katkıda bulunan ve bulunmak isteyen kitle örgütlerinden ve kampanyayı doğrudan yürüten yerel ve ulusal komitelerden delegeler çağrılıyor. Ayrıca, bu kampanyada aktif görev alan bir çok tanınmış, hukukçu, yazar, doktor ve diğer kişiler de çağrılıyor.

Konferans Hazırlık Toplantısına davet mektubunda, konferansın gerekçesi şöyle açıklanıyor:

"... Bu konferans, kampanyanın şu ana kadarki seyri içerisinde tecrübelerin aktarılması ve şu ana kadar gelinen seviyenin değerlendirilmesi için dünyanın her yerinden kampanyanın aktivistlerini bir araya getirecektir.

"Konferans, eylemlerimizi daha bir üst seviyeye devam ettirmemiz açısından gelecekteki ilerlememizi tartışmak için bir imkan sunmaktadır. Bunun da ötesinde konferansta bütün ülkelerin delegelerinin içinde yer aldığı, kampanyayı idare edecek bir mercii seçilecektir. Bu adıma organize seviyesinde eylemliliğimizi koordine etme ve güçlendirmeye bir katkıdır.

"Dünya çapında kampanyaya verilen destek, bize, hedefimize varmak için kampanyayı güçlü ve daha yüksek seviyede devam ettirmek açısından hem imkan tanımakta olduğunu, hem de aciliyeti-

ni göstermektedir. Bu vesile ile Peru'da, şu anda dramatik boyutlara varan durumla (19-20-21 vb. bültenlere bakınız) şayet biz Abimael Guzman'ın hayatını başarı ile savunacaksak, bütün bunların daha da aciliyet kazandığı kanısındayız..."

24 Ocak'ta yapılan hazırlık toplantısına Acil Komite'den de iki kişi katılarak, toplantıyı idare etti. Bu toplantıda birçok konu tartışıldı. Acil Komite Koordinatörü, Dünya Af Örgütü'nün tutumunu anlattı: Acil Enternasyonal Komite'nin (IEC) çağrısı ile o da Peru'ya bir heyet gönderdi. Ancak heyetin raporunda, Peru Komünist Partisi'ni de suçlamaktan geri kalmadığı anlatıldı ve bu eleştiri konusu oldu. Bunun üzerine öncünün temsilcileri, bu kampanyayı, dünya çapında insan haklarını savunan Alternatif Organizasyon çalışmasına dönüştürmeyi önerdi. Bu hiç bir itiraza uğramadı, ancak IEC için yeni bir durum olduğu için, bu öneri de konferansın değerlendirilmesine bırakıldı. Aslında fiilen böyle bir işlev kazanmış bulunuyor ve bunu Gonzalo kampanyasıyla sınırlı tutup, kurumlaştırıp sürekliliğini sağlamamak ortaya çıkan tarihi bir fırsatı kaçırmak olmaktadır.

Kıscası gerçek bir enternasyonalist kampanyaya dönüşen, "Gonzalo'nun Hayatını Koruma" faaliyetleri, şimdi gerçek bir enternasyonalist kurumlaşmaya dönüşmek üzeredir. Bize bu tarihi şans kazandıracak olan "Enternasyonal Konferans"a şan olsun. ■

14 Şubat 1993

Abimael Guzman'ın yargılama şekli bir hukuk skandalıdır

ADANA, Partizan - 19 Ocak'ta Dr. Abimael Guzman'ın yaşamını korumak için, uluslararası kampanya çerçevesinde bir basın toplantısı da Adana'da yapıldı. Toplantıya Uluslararası Acil Komite'den (IEC) Av. Anne-Marie Parodi ve yazar Ragıp Zarakolu ile ÇHD Adana Şube Başkanı Av. Fahri Doğan katıldılar.

Av. Fahri Doğan, 12 Eylül 1992'de Peru'daki anti-terör timince yapılan bir baskın sırasında yakalanan PKP Başkanı Guzman'ın yakalanış şekli, yargılama ve yargılama sonrası gelişen olaylar ve Fujimori hükümetinin uygulamaları sonucu Guzman'ın yaşamından endişe duyduklarını belirtti. Doğan, önceden Fujimori tarafından verilmiş talimatlar çerçevesinde gerçekleştirilen yargılama ve ömür

boyu hapis cezasını garip, hızlı ve adil olmayan bir karar olarak niteledi. Guzman'ın yakalandıktan sonra avukatıyla görüşürülmemesinin yasadışı olduğunu belirten Doğan, "Fujimori hükümetinin asıl amacı Guzman'ı öldürebilme. Namı tescilli bu iktidar daha önce de tek ya da kitle halinde birçok siyasi tutuklu ve hükümlüyü gözaltında ya da cezaevinde öldürmüştür. Aynı yazgıyı Guzman'a da uygulamada amaçta olup, Peru'da idamı engelleyen Amerikan Halkları İnsan Hakları Sözleşmesi San Jose Antlaşmasından ayrılma tavrını ortaya koymakta ve sonuç alma girişimlerine devam etmektedir. Bu nedenle Fujimori 29 Ocak 1993 tarihinde Peru'da referandumla gidecektir" dedi.

15 Kasım 1992 tarihinde Guzman'ın avukatı Dr. Alfredo Crespo'nun anti-terör timi tarafından tutuklanıp aynı özellikte bir yargılama ve aynı cezaya çarptırılmasını endişe ile karşıladıklarını, bu nedenle tüm dünya ülkelerinin uluslararası kuruluşlarının ve insan haklarına duyarlı insanların kampanyaya katılmaları gerektiğini söyleyen Doğan, "Fujimori hükümetini de Guzman ve Crespo'nun yaşamlarının korunmasına, avukatları ile görüşürülmelerine, uluslararası heyetle, doktorlarla ve gazetecilerle görüşmelerinin sağlanması için gerekenleri yapmaya çağırıyoruz" dedi.

Av. Parodi, bir Fransız avukat ve Enternasyonal Acil Komite üyesi. 20 yıl köylü sendikalarının başkanlığını yapan Parodi, Fransa'ya karşı bağımsızlık mü-

man'ın avukatı Dr. Alfredo Crespo'nun anti-terör timi tarafından tutuklanıp aynı özellikte bir yargılama ve aynı cezaya çarptırılmasını endişe ile karşıladıklarını, bu nedenle tüm dünya ülkelerinin uluslararası kuruluşlarının ve insan haklarına duyarlı insanların kampanyaya katılmaları gerektiğini söyleyen Doğan, "Fujimori hükümetini de Guzman ve Crespo'nun yaşamlarının korunmasına, avukatları ile görüşürülmelerine, uluslararası heyetle, doktorlarla ve gazetecilerle görüşmelerinin sağlanması için gerekenleri yapmaya çağırıyoruz" dedi.

cadelesi veren Cezayir'lilerin, kendi deyimiyle "özgürlük savaşçıların" avukatlıklarını da yapmış ve bunu sürdürüyor.

AVUKAT PARODİ: "TERÖR MUALLAK BİR KAVRAMDIR"

Av. Parodi Peru gözlemlerini şöyle anlatıyor: "Daha önce, 4 Nisan 1991'de Demokratik Avukatlar Birliği'nin 4 üyesi tutuklanmıştı. Aralık ayından bu yana 6 avukat daha teröre destek oldukları gerekçesiyle tutuklanmışlardır. Ve Crespo 15 Kasım'da tutuklandı.

"Peru'yu kısa bir süre için gezme fırsatı buldum. 29 Eylül'de Lima'ya gelmiştim. Sheraton Oteli'nden dışarıya çıktığımda her taraf polis kaynıyordu. Sokaklar tanklarla doluydu. Peru halkını çok sıcak buldum. Zira benim ülkem Fransa'da insanlara böyle davranılmıyor. 30 Eylül'de diğer gözlemciler de geldiler. Basın toplantısı yapmaya teşebbüs ettik ama hızla atıldık. Bizi Aydınlik Yol'un ajanları olarak suçladılar. 31 Eylül sabahının erken saatlerinde, yargılamanın yapıldığı askeri adaya gitmek ve duruşmaları izlemek istediğimizi belirttik. Askeri yetkililer kabul etmediler ve bunun imkansız olduğunu söyleyerek bizi engellediler. Adaya götürülen tek kişi Guzman'ın avukatı Crespo idi". Av. Parodi Fransızca konuşuyordu ve İHD üyesi İlkay Demir, onun konuşmalarını çevirerek yaklaşık 200 kişilik izleyici grubuna aktarıyordu.

Bayan Parodi heyecanlanarak konuşmasına devam etti: "Crespo bize şunları anlattı; Adaya varır varmaz yüzleri makyajlı ve asker giyimli iki kişi tarafından karanlık bir odaya geçiriliyor. Duruşma odasına götürülürken çevreyi tamamen göremeyeceği bir gözlük takılıyor. Duruşma odasında üç kişilik bir mahkeme heyeti var. Duruşma heyetinin yüzleri kakuletlerle kapalı ve sesleri ekoyla değiştiriliyor."

"Crespo, müvekkilini göremiyor. Ona ancak iddianameyi okuyabileceğini söylüyorlar" Sonradan öğrendiğimize göre Guzman'ın mahkemesini Fujimori,

yandaki bir odadan özel bir TV bağlantısıyla izlemiş. Guzman mahkemeye bir deklarasyon sunuyor. Yani örgütü savunan ideolojik ve politik bir savunma yapıyor. Guzman bunun yanısıra tüm askeri eylemlerden sorumlu olamayacağını, bu eylemlerin hepsine kendisinin kumanda etmesinin zaten mümkün olmadığını söylüyor. Bu ilk ve son duruşma sonucu, heyet, ideolojik ve politik deklarasyonundan dolayı Guzman'ın ömür boyu hapse mahkum ediyor.

"Crespo bütün engellemelere rağmen yetkisizlik itirazında bu-

IEC avukatı Anne Marie Parodi, Adana'daki toplantıda konuştu. İunuyor. Peru Ceza Muhakemeleri Usulü yasalarına göre, ancak başka bir ülkeyle savaş halinde asker kişilere bu yasa uygulanabilir. Crespo, Guzman'ın askerlerce değil polislerce tutuklanabileceğini, askeri mahkemelerde değil sivil mahkemelerde yargılanması gerektiğini belirtiyor. bu itiraz dilekçesini hem yargılayan askeri mahkemeye ve hem de sivil mahkemeye veriyor. Özetlersek bu dava baştan başa skandaldır. Peru Anayasası kötü bir örnektir. Peru halkı için kötü örnektir. bizler için, özgür yaşamak isteyenler için de kötü bir örnektir.

"Politik hükümlülerin durumu, biz Avrupalılar için, darbe öncesi iyi görünüyordu. Darbe sonrası bunların durumu çok kötüleşmiştir ve insanlık dışıdır. Birçok insan bugün, vatana ihanet ve terörist damgasıyla müebbet hapse mahkum ediliyor. Terör hakkında, dünya çapında peşin yargılar oluştu. Cezayir Kurtuluş Savaşında Cezayir'li savaşçılar terörizm suçlusu olarak yargılanmıyordu. Terör muallak bir kavramdır. Bu terim yerine Cenevre Konvansiyonu'nun ek ikinci maddesi konulmalıdır. Esnek karvamlara yer verilmemelidir. Bu madde Peru Silahlı Kuvvetleriyle halkın verdiği savaş içinde geçerlidir. Terörizm kavramı ciddiye alınmalıdır. Terör öyle esnek bir kavramdır ki, biz gözlem heyetini bile terörizm destekçisi olarak yargılayabileceklerini söylediler.

Peru'da olup bitenlere karşı bazı barolar tepki gösterdiler. Lima Barosu ölüm cezasına şiddetle karşı olduğunu bildirdi. Baro, Avrupa İnsan Hakları Konvansiyonu'na uyulmasını istiyor. Baro, Peru Anayasasını çiğneyen birtakım yasalar olduğunu ve bu yasaların Lima avukatlarını bağlamayacağını söylüyor. Baro, tutuklulara ve avukatlara yapılan baskıları da kınadı.

"Acil Komite, herkesi, Peru Fujimori rejimini protestoya çağırıyor."

"GUZMAN'IN YAŞAMINI SAVUNMAK, KENDİ YAŞAMINI SAVUNMAK DEMEKTİR"

Acil Komite Heyeti'nin yedinci üyesi, yazar ve aynı zamanda ÇHD YK üyesi olan Ragıp Zarakolu, Türkiye'den Peru paralelinde bazı örnekler veriyor: "Aynı uygulamaları Yassıda duruşmaları sırasında yaşamıştık. Menderes'in avukatlarından biri olan Cindoruk şu anda Meclis başkanıdır.

Duruşmalar sırasında, Cindoruk avukat cübbesini mahkemede bırakarak "böyle mahkeme olmaz" demişti. Hatta bu yüzden yargılanmıştı. Şimdi, onun meslektaşısı Crespo aynı durumdadır. Merak ediyorum. Acaba Cres-

po'nun bu durumuna tavır alacak mıdır? Kendisine bu konuda bir mektup yazmayı düşünüyorum. Keza Apaydın, Barış Derneği davasından hapis yattı ve kansere yakalandı. Mahir Çayan davasından yargılanan çevirmen İlky Demir arkadaşın da durumu malumdur."

"Lima'ya vardığımda diğer 6 üye gözaltına alınmışlardı ve sınırışı edilmişlerdi. İlk onları bulmaya çalıştım ve bulamadım. Sonradan nedenini anladım. Av. Crespo çok saygın, cesur ve onurlu bir insan Peru'da da ülkemizdeki gibi bir siyasetten kaçma eğilimi var. Ama Crespo hukuk ve insanlık adına cesur bir çaba gösteriyordu. Legal sol partiler işlevlerini kaybetmiş durumdalar. Peru'da çok lastikli kararnamele ve yasalar çıkarılıyor, herkesi suçlu konumuna sokabilecek yasalar. Örneğin bir öğretmene, çocuklara "terör" dersi verdiği için müebbet hapis verilebiliyor. Sol partiler son seçimleri boykot ettiler. Komünist parti, PKP zaten sürekli boykot ediyor.

"Peru'da ölüm cezasının yassallaşması çalışmaları yapılıyor. Dr. Abimael Guzman'ın yaşamını savunmak demek, kendi yaşamını savunmak demektir. Çocuk sonunda Guzman'ı öldürebilmek amacıyla bir referandum yapılacak. Halkımızı dayanışmaya çağırıyoruz. **Guzman astımdır ve sefahastalığı vardır.** Fujimori, 'Guzman'ın sağlığı bizi ilgilendirmez' diyor. Bu da, onların Guzman'ı sağlıksız ortamlarda öldürme planlarının kanıtıdır" diyor, Zarakolu.

Konuşmalarından sonra, Peru'da Aydınlik Yol Gerçeği video kasedi izlettirildi. Ancak kasete MRTA yamanmıştı. MRTA, Birleşik Sol oportünistlerinin işbirlikçisidir. Silahları teslim eğilimi vardır ve PKP tarafından ihanetle suçlanmaktadır. Bu kasete yamayan MRTA propogandası, izleyiciye yanlış mesajlar vermektedir. Ayrıca kaset tam olarak Türkçeye çevrilmemiştir. PKP'nin bu kasette özellikle vurguladığı Maoizm ilkelerinin izi bile yoktur. ■

ABD GAYRİ RESMİ ÖZEL GİZLİ SERVİSİ TEMSİLCİSİ
McCORMICK İLE YAPILAN RÖPORTAJ:

'Terör' uzmanları itiraf ediyor: "Peru Devrimi Yenilemez!"

Bu röportaj 10 Aralık 1992'de Lima'nın "Caretas" gazetesinde yayınlanmıştı.

Soru: Siz, Abimael Guzman'ın yakalanması ile Aydınlik Yol'un yenildiğine inanıyor musunuz?

Mc Cormick: RAND'da birlikte çalıştığımız ve benim gibi Aydınlik Yol'u inceleyen bir arkadaşım ilginç bir şey söyledi. Diyor ki, bir lokomotif yapabilmek için iyi bir mühendis olmak gerekir, ama lokomotif harekete geçirmek için mükemmel olmaya gerek yok. Çünkü lokomotif artık raylara oturmuştur. ABD gizli servis çevrelerinde savaşın artık bittiği kanısı uyanmıştır. Bence bu düşünce Aydınlik Yol'un gücünü ve yapısını görmezlikten gelen yanlış bir düşüncedir. Aydınlik Yol'un becerisi ve hareket alanı gözönüne alındığında, Guzman'ın önderliğine rağmen, günlük mücadelede örgütün O'nusuz da çalışabildiği rahatlıkla görülebilir.

Bir çoğu Aydınlik Yol'un fraksiyonlara bölüneceğine inanıyor. Ancak ben buna inanmıyorum. Çünkü Aydınlik Yol alttan üste doğru örgütlenmiş, Guzman'ın yerini doldurabilecek bir önderliğe sahip. Bu yapıyı Nikaragua'daki Sandinistler'den veya El Salvador'daki FMLN'den ayırdetmek gerekir. Bu örgütler çeşitli gruplardan koşulların zorlamasıyla oluşan güçlerdir. Çeşitli gruplardan oluşan ve birlik sağlamak zorunda olan MRTA'dan da ayırdetmek gerekir. İşte bu tür örgütler karakterleri bakımından her an bölünebilirler. Buna karşılık Aydınlik Yol bölünmeyecektir, çünkü o çok disiplinli bir gücü arz ediyor; Guzman tarafından inşaa edilen bu yapılanma,

Guzman'ın yerini doldurabilecek bir karaktere sahiptir.

İkinci neden ise, Aydınlik Yol'un ilerde başkent Lima'yı kuşatmaya hazırlanan kırdı üslenmiş gücüdür. Devlet güçleri Aydınlik Yol kente girince saldırıyor, onlar güçlerini kent dışında tekrar toparlıyor ve tekrar geliyorlar gerektiğinde.

Üçüncü neden ise, Aydınlik Yol'un güçlenmesine yol açan sosyo-ekonomik koşulların halen varlığıdır. İşte saydığım bu üç nedenden dolayı, savaşın bittiğini söyleyenlerin büyük bir hata içinde olduklarını düşünüyorum. Zaferi kazanmak için gelen aşamada Aydınlik Yol'un şimdiye kadarki pratiğini sürdürmesi yeterlidir. Onlar iki adım ileri, bir adım geri atıyorlardı, yani yinede ilerliyorlardı.

— Guzman'ın çok iyi bir örgütleyici olduğu teslim edilmektedir. Siz yine de O'nun yerinin doldurulacağına inanıyor musunuz?

— Bilemiyorum. Ancak Aydınlik Yol'un 12 senelik savaş pratiğine bakıldığında Guzman'ın günlük eylemlilikleri yönetmesi imkânsızdır. Bence Aydınlik Yol, yerel özerk komutanlıklara sahip. Ve birliklerinin birbirinden bağımsız hareket etmeleri gerekir. Çünkü Lima'dan kırık faaliyetleri yönetmek imkânsızdır. Guzman'ın yakalanması örgütün başkente yönelik faaliyetlerini etkileyebilir.

Belaunde, Garcia ve Fujimori başarılarını her zaman abartmışlardır. Onlara inanılacak olsaydı, merkez komitesi beş altı kez yakalanmıştı. Bence Guzman'ın yakalanmasıyla Aydınlik Yol psikolojik olarak yara almıştır. İlk kez

Aydınlık Yol ciddi bir darbe yedi ve nihai zafere olan inancı zayıfladı. Ve böylelikle ilk kez inisiyatif Peru hükümetine geçti. Bu ise, bir gerilla hareketi için çok önemlidir. Çünkü o her zaman bir adım ilerde olmalı; Aydınlık Yol ise bir adım geridedir. Aydınlık Yol'a düşen inisiyatifini tekrar ele geçirmek ve bunun için en uygun yer Lima'dır. Ancak o en büyük darbeyi zaten burada aldı. Görüşüme göre onlar tekrar toparlanacak ve savaş devam edecektir. Gerilla hareketinin diğer bir özelliği ise, inisiyatifinde tıtuğu sürece kayıplarını kontrol altında tutabilir. Aydınlık Yol'un her an geri çekilip tekrar saldırmasının imkanları vardır, hükümet ise kırılık alanlara fazla açılmaz.

Birçok insan Guzman'ın yakalanması ile önderliğin kararsızlığa düştüğünü söylemektedirler. Ancak gelinen aşamada aklıma şu soru geliyor; esasta tehlike içinde hükümetin kendisi değil midir? Örneğin Fujimori katledilse ne olur? Ülke bir kaosa sürüklenir. Ancak bunun aksine Guzman öldürülecek olursa, buna rağmen en önemli politik örgüt Aydınlık Yol kalacaktır.

— Hükümetin Guzman'ın yakalanmasından sonraki tavrını nasıl değerlendiriyorsunuz?

— Kafes olayı gülünçtü ve ters etki yaptı. Ben objektif bir gözlemci olarak gülünç duruma düşünmek için kafese konulan insanı görünce, durumun hiç de gülünecek bir hal arzemediğini gördüm.

Sahnelenen görüntüyle Guzman'ın güçsüzlüğü ve çaresizliği sergilenmek isteniyordu. Ancak her tarafta keskin nişancılar yerleştirilmiş, üzerinde helikopterler uçuşuyordu ve O nihayet korkulacak bir insan görünümünü veriyor ve O'na karşı çok dik-katli olunması gerektiğini yansı-tıyordu. Tüm olanlar bana komik geliyor ve kafesteki King Kong filmi anımsatıyordu.

— Ordunun sivillere yönelik baskıya dayanan stratejisi hakkında ne düşünüyorsunuz?

— Peru ordusunun gücü bir bölgeyi kontrol altında tutmaya yeterli ise zaten bunu yapıyor. Ancak maalesef benim gözle-

mim şu ki, kırılık alanlarda ayaklanmalara karşı 18.000 asker görev başında, bunların 8.000'i eyalet başkentlerinde ve geriye Aydınlık Yol'a karşı 10.000 asker kalıyor. Bunların üçte birinin izinde olduğu düşünüldüğünde ve yine o kadarını önemli noktalarda nöbet tuttukları gözönüne alındığında, geriye gerçekten hareket halinde olan 3.500 kişi kalıyor. Ancak kontrol edilmesi gereken alanlar 3-4 kez Vietnam kadar. Yani başka bir deyimle askeri güçler yetersizdir.

— Köylü Milisleri (Randas) hakkında ne düşünüyorsunuz?

Aydınlık Yol'un becerisi ve hareket alanı gözönüne alındığında, Guzman'ın önderliğine rağmen, günlük mücadelede örgütün O'nsuz da çalışabildiği rahatlıkla görülebilir. Bir çoğu Aydınlık Yol'un fraksiyonlara bölüneceğine inanıyor. Ancak ben buna inanmıyorum. Çünkü Aydınlık Yol alttan üste doğru örgütlenmiş, Guzman'ın yerini doldurabilecek bir önderliğe sahip.

— Onlara çok büyük misyonlar yükleniyor. Ancak gerçekten konumları itibarıyla verilen rolü oynayamıyorlar. Onlar hakkında söylenecek en iyi şey, onların Aydınlık Yol'un hareketlerini zorlaştırdıklarıdır. Ancak diğer yandan hükümet güçlerine kontrolü vermek istemiyorlar. Denetim altına alınması gereken üçra yerler ve köyler iken, tam da buralarda Aydınlık Yol hakimdir.

— Kısa bir süre önce meydana gelen yakalanmalar ve bir azalma gösteren eylemlerden sonra başkent Lima'nın ayak-

lanma tehlikesini atlattığını düşünüyor musunuz?

— Biz Aydınlık Yol'u bugün içinde bulunduğu durum ile yani önderinin yakalanmasından sonra geriye çekilme dönemi içinde değerlendiremeyiz. Eğer o, ağustosun sonunda saldırılarını sürdürüp bugüne getirebilseydi, bugünkü tablo tam bir kriz ve çıkmaza dönüşürdü.

Akla yine psikolojik zafer sorunu geliyor. Orta ve üst tabakalardan insanlar, askeriye ve politik elit tabaka başkentli terketme planı yapıyor. Aydınlık Yol, eylemlerinde diplomatik temsilcileri hedef alıyor. Bu ise devlet temsilcilerini harekete geçiriyor ve çözümler hızlanarak tüm sistemi sarsıyor.

Yapılan devrimlerin tarihine baktıldığında, örneğin Nikaragua, Kamboçya, Afganistan, Etiyopya, Somalya ve Küba'ya bakıldığında iktidarların alınması, şehirlerin gerilla tarafından kuşatılması ve elit tabakaların şehirleri terketmesine rastlar, Aydınlık Yol'un izlediği de bu rotadır.

— ABD Dışişleri Bakanlığı, Pentagon ve CIA, Peru'daki duruma nasıl değerlendiriyor? İyimserler mi?

— Guzman'ın yakalanmasından önce değişik görüşler vardı. Savunma Bakanlığı çok karamsardı. Dışişleri Bakanlığı ile istihbarat örgütleri biraz iyimserlerdi. Değişik değerlendirmelerin sebebi, Aydınlık Yol'un değerlendirmesinden kaynaklanıyordu. Savunma Bakanlığı'nın değerlendirmeleri benim görüşlerime denk düşüyordu. Dışişleri Bakanlığı'nın resmi görüşü ise, Aydınlık Yol'u bir terör örgütü olarak görüyordu, sosyal sebeplerden dolayı bir ayaklanma olarak değil. Bu bakış açısıyla Peru'da olup-bitenleri tam olarak anlayamıyorlardı. Aydınlık Yol'un Temmuz ayında Ağustos başlarına kadar sürdürdüğü taarruz herkesi karamsarlığa boğdu. Şimdi, Guzman'ın yakalanmasından sonra Dışişleri Bakanlığı tekrar iyimser bir hava içine girdi. Savunma Bakanlığı ise, henüz benim gibi temkinli davranıyor. Tabii tüm bu değerlendirmeler ana hatlarıyla ve kabaca böyledir. ■

Okur Mektubu

"Vücutunda işkence görmedik yer kalmadı."

Tarihin her sayfasında emekçi halkların yaptıkları vardır. Ve tarih her zaman son kazanacak olanların Partizanlar olduğunu yazar. Çünkü biz her zaman emeği ceraseti, doğruyu, onuru simgeledik.

Bu yüzden çok katledildik, işkencehanelerde İbrahim Kaypakkaya olduk, Süleyman Cihan, Mehmet Zeki Şerit, Hakkı Erdoğan, Manuel Demir olduk.

Düşman çemberinde Ahmet Muharrem Çiçek olduk, Cemil Oka, İsmail Oral, Tuzla'da, Kartal'da açan kardelenler olduk.

Dağlarda kâhramanca savaşan gerillalar olduk, Ali Haydar Yıldız olduk, Kazım Çelik, Hayrettin Bakış, Baba Erdoğan, Hasan Ben, Hüseyin Demir, İsmail Bulut, Tuncay Çarıkçıoğlu olduk. Darağacında Deniz, Yusuf, Hüseyin olduk. Kızılder'e de on ok olup düşmanın kalbine saplandı. Dersimde dağların Partizan kadınları Peruşka olduk. Savşat'ta Kinem olduk. On olduk, yüz olduk, bin olduk, dağlara sığmaz olduk. Ey yüreğinde kızıl alev, beyninde geleceğe ışık tutmak isteyenler; zulme zorbalığa yaşamda çirkin olan herşeye meydan okuyanlar. Kalk ayağa! Dağlarına bak ülkenin. Kurtuluşun orda kızillaşiyor. "Yükselt kurtuluş bayrağını, zulmü rüzgarlara savur". Kavganla parçala bu ölüm sessizliğini.

Gün Partizanca yaşamanın Partizanca savaşmanın ve Partizanca ölümsüzleşme günüdür Dostlar...

Uzun süredir, (yaklaşık onaltı ay) tutukluym. Ve onaltı aydır tek başıma hücredeyim. Sizlerin anlayabileceği Eskişehir tabutluklarına benzer hücredeyim. Değişen mekândır sadece. Bu yetmiyormuş gibi her iki ayda bir hücremi değiştiriyorlar. Gerçekçe ise "sakıncalı" oluşumdur. Bu durum elbette ki benim gibi politik tutuklulara ve istisnai tutuklulara uygulanıyor. Kısaca, bir tecrit uygulamasına tabiyim. Dışarıdan yani Fransa

içerisinden yollanan bütün kitap, dergi, gazete yasak. Posta aracılığıyla gelen bütün giyecek ve kitap, dergi, gazete yasak uygulaması beni partizan gibi halkın gözü, kulağı, bilinci ve yüreği olan bir dergiden de mahrum bıraktı. Defalarca cezaevi idaresiyle görüşmeme rağmen bir çözüm bulamadım. en son olarak basım ve yayın evinden yollanan - yani aracısız- dergileri elde edebileceğim söylendi. Ve bu yüzden sizlere bir dost aracılığıyla başvurdum.

Şimdi, yolladığınız dergilerle, hücrem daha bir aydınlık oldu. Sağ olun dostlar! Unutmayın ki yeni bastıl zindanları partizanın bir kalesidir. Zindan dünyanın beş kıtasında zindandır. baskı zulüm her yerde egemenlerin vazgeçilmez bir aracıdır. Devrimci olmanın, doğru, güzelden haklıdan yana olmanın kısaca namuslu olmanın coğrafyası yoktur! Zindan, Diyarbakır mezbahalarında, İstanbul Sağmalcılar'da yeni Bastıl zindanlarında da değişmiyor. Baskı ve zulmün yöntem ve biçimleri farklı olabilir ama mantık aynıdır. Hizmet ettiği anlayış aynıdır.

Burjuvazinin cicili, boyalı demok-rasi anlayışının altında, yalan kocaman bir çürümüşlüktür. Yağma yok! Zulmün her türlüşünü meydan okumuş bir partizan yeni Bastillerde de meydan okumaya devam edecektir. Bu böyle bilinsin...

Vücutumda işkence görmedik hiçbir hücre kalmadı.

Altı ay gibi ilk tutukluluk süresince ziyaret yasağı dışarıdan giyecek yaşama tabi tutuldum. Yirmi güne yakın açlık grevi sonucunda bu hakkımızı aldık. Bana yollanan bütün mektuplar önce Fransız sorgu savcısına oradan, gerekenler Türkiye istihbarat servislerine yollanıyor. Geçen haziran ayında yollanan iki adet mektubum altı ay sonra bana verildi. Paris içinden yollanan mektupları onbeş-yirmi günde alabiliyorum. Kısaca bedenimiz kelepeçelendiği zincirlendiği gibi güzel mektuplarımızda kelepeçeleniyor. Ve ben bu mektupu bir dost aracılığıyla sizlere yolluyorum. Umarım elinize ulaşır. İlerde yeni bastıl gerçekliğini daha uzun uzadıya sizlere yazacağım.

Değerli dostlar, iki derginin birleştirilmesi gibi güzel bir gerçekliği bizlere hediye ettiniz... Hepinizi kutluyorum. Aynaların aynı yerde olmaları kadar doğal bir şey olabilir mi? Ülke-de namuslu olarak yaşamanın bedeli kanlıdır, acıdır. Oysa burada na-

muslu olmanın bedeli acılı olsa da kanlı değildir. elbette ki, insanlığın güzel yarınlarını yaşatma mücadelesinde önde olanlar saygıya en fazla layık olanlardır. Sizler saygıya layıksınız. Sizlerin bir okuru olduğum için onur duyuyorum.

Ülkemin zindanlarında olmayı nelere değiştirmedim ki: Koskocaman Avrupa'nın en büyük cezaevinde büyük bir fiil yanlızlığı yaşıyorum. Ama hücrem, dostların sesiyle, türkülerıyla doldur. Kahredici yanlızlığı, tecritliği yendim. Şimdi Başkan Mao'nun eserlerini Fransızca okuma ve anlama seviyesine vardım. Her gün iğneyle kuyu kazıyorum. Pekil nedir bizleri böylesine güçlü kılan? Yanıtlayayım: Halkıma olan bitmez tükenmez sevgidir. Doğruya haklıya, güzele olan tutkudur. Bu tutkuyla, sizleri ve bütün Partizan okurlarını, halkımı iyiden güzelden yana olan güzel idealler taşıyan bütün herkesi Partizanca selamlıyorum...

TKP/ML dava sanığı Garabet Demirci

Paris-FRANSA

Usta bir ajitator ve güçlü bir örgütleyici yaratmanın yolu, kolektif çalışmadan geçer !

Alt-üst oluşların ivme kazanarak, yeni ayrışım ve birliktelikler yarattığı günümüzde, zamansallığı yok sayarak tek düze bir mantıkla sorunların "üstesinden gelmek" artık salt "politik söylemlerin" sahiplerini tatmin ediyor. Çelişmeler karmaşası karşısında, kendi kafasındaki "çözümü" her şey sayarak, toplumsal olaylara müdaha-

le etmeye çalışanların nereye vardıkları ve neyi "çözdükleri", sosyal pratiğin içinde çok çarpıcı bir biçimde ortaya çıkmıştır.

Günümüzdeki olayların hızı ve gelişimi, bireyin önüne bir çok görev yüküyor. Zamanla yarışmasına tavır takınmak, bugün çok daha ivedi ve zorunlu. Genel bir çok teorik tekarla gelişmelere çözüm yöntemleri bulunmadığı gibi, birey kendisinin beyinde yarattığı duvarları da aşamayarak fikir bazında üretici olamamaktadır. Fikir sığılığı özellikle yazın alanında çok daha net bir biçimde görülmektedir. Bir çok yazı, sanki sadece ve sadece "tavır takınmak için" görünümünde ve içeriğindedir. İki çizgi mücadelesinin her alanda yürüdüğü günümüzde, birey, toplumsal tortulardan bugünden yarına sıyrılarak, sınıf mücadelesinin gerçek bir neferi haline gelemez. İçinde yaşadığımız sürece damgasını vuran üretim biçiminin zemini şekillenen toplumsal-sosyal gelişmeler, bireyin bakış açısını belirleyen en önemli etkenlerdir.

Dahası, ülkemiz, "iki ucu ince ortası kalın" sınıfsal bir bileşime sahiptir. Proletarya ve Burjuvazi arasında yer edinen devrimde menfati bulunan bu kesimler, proletaryadan etkilenirken, kendi sınıflarının korunmasına da önem verirler. Sınıf mücadelesinde proletarya bunu göz önünde bulundurmak zorundadır. Kendi cephesinin birer üyesi bu sınıflara ilişkin politik belirlemeler, net ve anlaşılır mesajlar içermelidir. Özellikle, yazın konusunda bu çok dikkat gerektiren bir konudur. İşte tam da bu noktada, propağanda ve ajitasyonda günceli yakalamak, pratik yaşamdan yola çıkarak, yığınlara devrim mesajları verilmelidir. Yazandan başkasının anlayamadığı bir dille yazılmış, birer teorik kırıntılar yığınının öyleye gidemeyen belirlemeler, proletaryayı bir adım öne götürmediği gibi, diğer sınıf ve katmanları da mücadelenin içine çekemeyecektir.

Böylesine karmaşık görev yığınının ilişkin çözümlerimizde, karışık ve farklı olmak zorundadır. Sınıf düşüncesi, bizim bu konudaki tavrımızın mücadeleden ayırıcı çizgisi olduğunu dayatmaktadır. İşte proletaryanın yazın cephesi de bu bakış açısıyla ele alınmalıdır. Partizan, enternasyonal proletaryanın Türkiye'deki yığınlarına ulaşan sesi olmak istiyorsa, verdiği mesajların güncel ve anlaşılır olmasına çalışmalıdır. Araştırmacı ve günceli yakalayan kalemlerin yoğunluğu, onun kalitesini artırdığı gibi, kitleselleşmesini de sağlayacaktır. Partizan'ın ciddi bir savaş neferi olması bu yolla mümkündür.

Elbette, kaliteli bir yayın organı,

kolektif bir çalışma olmadan olası değildir. Partizan'ın kan damarları, onun siyasal düşüncelerine inanmış bireylerin başarılı bir çalışmayla yarattığı değerlerdir. İşçi sınıfının Türkiye ve Dünya gerçeği göz önüne alındığında, böylesine bir yayın organının yaşatılıp kitleselleşmesi, bu çalışma yönteminin binlere kazınmasına bağlıdır. Her okuyucu, içinde bulunduğu şartlara bakmaksızın, bu mücadele cephesinin gönüllü bir savaşçısı olmaya gayret göstermelidir. Haber akışının sürekliliği, kalitenin yükselmesi için ellere kalemler alınmak zorundadır. Fikir, üretim tembelliği sürdüğü sürece, başka sorunlara doğru çözüm yöntemleri de önerilemez.

Yukarıda da değindiğimiz perspektifle, daha çok okuyucuya, daha kaliteli bir yayın hedeflenmektedir. Güçlü bir ajitator, önemli bir örgütleyici isteniyorsa, "nasıl olsa çıkıyor"ları bir tarafa iterek, "bende elimden geleni yapmalıyım"la göreve dört elle sarılmamız. Başarıya ancak ve ancak bu yöntemle ulaşılır.

İlgi, Duyarlılık, Sorumluluk!

Arkadaşlar,

Dünya patronluğuna oturan ABD ile insan hakları maskesi altında ezilen halklara kan kusturan Avrupa'nın Körfez, Bosna ve Somali'de yaptıklarını gazetelerde okuyor televizyon da görüyoruz.

20 Ocak'ta akşam 20 haberlerine bakıyorum havada uçan pırlıtlar. Bağdat toz duman ve yine yerde cansız yatan bir kadın etrafında ağlaşan insanlar. Haber değişiyor bu kez havada uçan pırlıtlar burası da Washington. Havaya fırlatılan havayı fişekler arasında sinsice gülümseyip vahşice dişlerini gösteren Bill Clinton konuşuyor, "gerekirse zorla da olsa ABD'nin çıkarlarını koruyacağız" diyor.

Haberler devam ediyor. Büyük yeraltı zenginliğine sahip Somali ABD ile Avrupa'nın öncülüğünde işgal altında ve sokaklarda gösteri yaparcasına dolaşan Rambolar. Ve onlara hayretle bakan bir deri, bir kemik kalması insanları.

Üçüncü haber; İsrail siyonistlerinin Lübnan'a sürdürdüğü Filistin'liler ateş etrafında, bunlara bitmemiş kavganın insanları desek yerinde olur sanırım.

Dördüncü haber; Bosna Hersek'te katliamlar, kaçışan çocuklar, kadınlar ve yanan evlerin üstünde volta atan kapkara dumanlar. Bir Sırp yetkili televizyon spikerinin sorularını cevaplarken şöyle diyor. "bak şu yanan cami ve evleri ben yaptım ben emir verdim, anlıyor musunuz? Bu mitolojik bir savaştır. Avrupanın ortasında islam olmaz bunları son neferlerine kadar buradan söküp atacağız. Bu haber lütfen yayınla. Yayınla! bütün Avrupalılar ne kadar haklı olduğumuzu görsünler. Bir tarafa asla müdahale yapmasınlar, bize yardımcı olsunlar" Sanki gerçek olmayan avantür bir film izliyorum televizyonda.

Türkiye ve T. Kürdistanında adına faili meçhul diye lanse ettikleri (bizce faili belli) Kontrgerilla-Hizbullah: Onurlu yaşam mücadelesi veren devrimci-demokrat. gazeteci, kısaca bu vahşete dur diyen insanları acımasızca öldürüyor. Köyler yakılıp yıkılıyor.

İşte böyle bir vahşet karşısında **sorumsuz, duyarsız ve ilgisiz** olup tembel tembel oturmak insana utanç vermiyor mu?

Biliyorsunuz Partizan, 6. sayı da daha etkin bir dergi için anket düzenledi. Toplam yanıt 55 tane. Bazıları aynı zarfta, 2 tanesi yorum olarak değerlendirip aynı sonuçlara vardığını belirtiyor. Gruplardan birisi 20 kişidir yanıtların 14 tanesi yurtdışı 16 tanesi İstanbul geriye kalan 25 tanesi diğer şehirlerdendir. Yanıtlardan yalnızca 1 tanesi bayanlardan geliyor. Bizde varız mutfak işçisi olmayacağız diye bağırın bayan arkadaşlar. Nasıl ne şekilde? Sorumluluğumuzu bilelim İşte 8 Mart geldi. Bütün arkadaşlara bir de (...) Aralık 92 sayı 82'nin okuyucuya hitaben kapakta yazılan yazıyı okumalarını rica ediyorum.

Cesaretle itiraf etmeliyiz ki bu artık göze batacak derecede olan bir sorumsuzluk, ilgisizlik ve tembellikten kaynaklanıyor. Partizan kapağında da yazıldığı gibi **Bu çok ağır eleştirilmesi gereken bir durumdur.** Kendi kişisel zaaflarımızı başka yerlerde aramayaalım yapasın demekle hiç bir şey yaşayamaz. Ancak ML ve Mao Zedung düşüncesiyle bilinen yaşatabiliriz bunun dışında alternatif var mı?

Bugün tarih bizlere daha çok sorumluluk ve çalışmayı dayatıyor. ML olmanın kaçınılmaz görevidir. Birde önerim var arkadaşlar: Bu olumsuzlukların üzerine ısrarla gidilmeli çözümlenmelidir aksi taktirde anlamsız şeylerin oluşmasına fırsat vermiş oluruz

**Görkem ÇELİK
İSVİÇRE**

Halepçe'yi Unutmadık Hesabı Sorulacaktır!

**15-16 Mart 1988'de kimyasal silahlarla
katledildiler**

**8 Mart'ın yaşıyan özüne sarılalım,
O'nu güçlendirelim**

